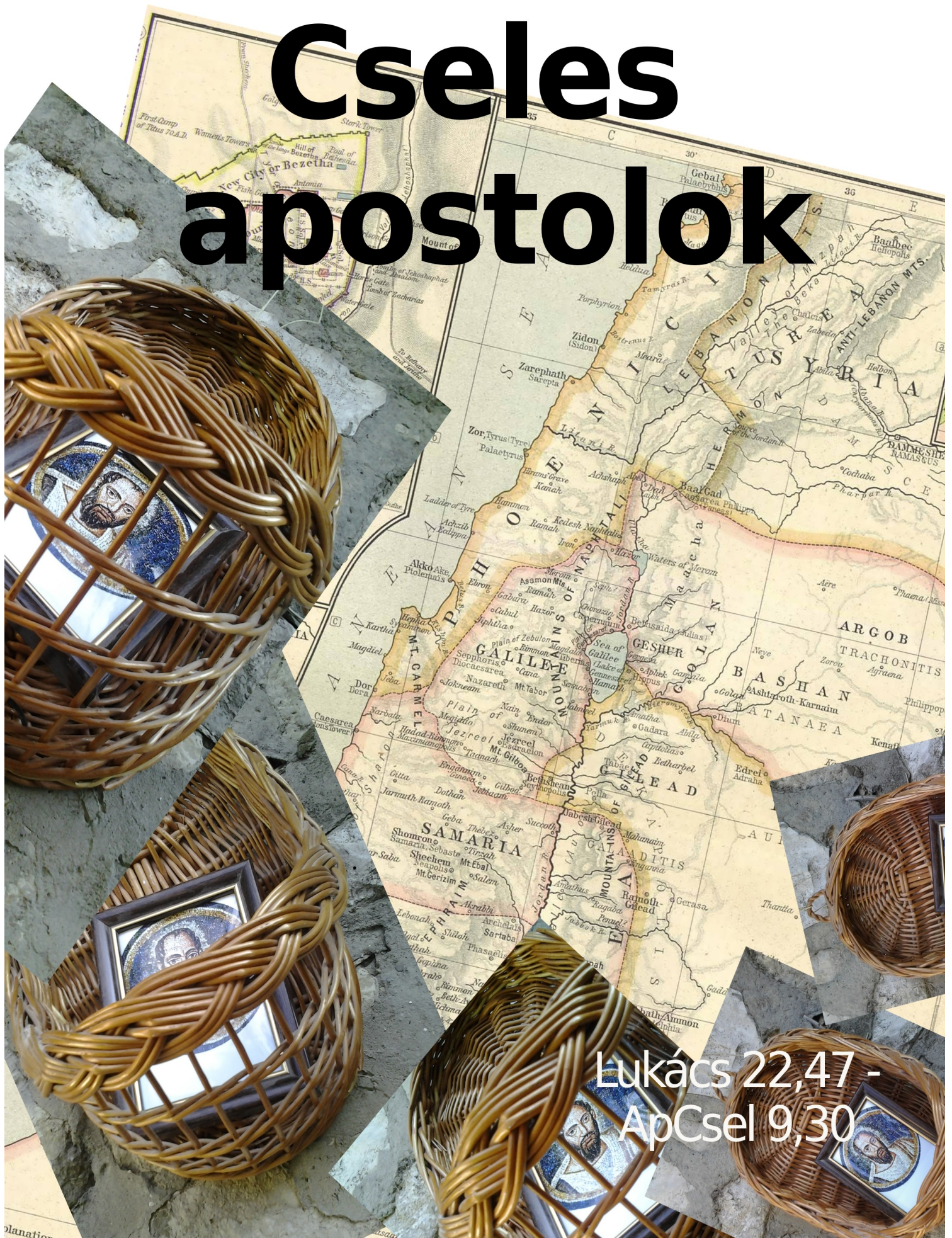

Cs. Szabó Sándor

Cseles

apostolok

Lukács 22,47 -
ApCsel 9,30

Cs. Szabó Sándor

Cseles apostolok

regény

Első könyv

Miből lesz a cseles apostol?

Lukács 22,47 - Apostolok cselekedetei 9,30

szabosandor.blog.hu

Facebook: Cseles apostolok

*„Mert azt adtam előtökbe főképpen,
amit én is úgy vettem,
hogy a Krisztus meghalt a mi bűneinkért
az írások szerint:
és hogy eltemettetett; és hogy feltámadott
a harmadik napon az írások szerint;
és hogy megjelent Kéfásnak; azután a tizenkettőnek;
azután megjelent több mint ötszáz atyafinak egyszerre,
kik közül a legtöbben máig élnek,
némelyek azonban el is aludtak;
azután megjelent Jakabnak,
azután mind az apostoloknak.
Legutolszor pedig mindenek között,
mint egy idétlennek,
nékem is megjelent.”*

Pál apostol

Korinthusbeliekhez írt levél, 15,3-8

Tartalom

Jeruzsálem

Akinek van füle...	5
Fürödj meg és megtisztulsz	7
Sok elhunyt szent	10
Halottak már megint	16
Csupa nagy ember	20
Sokat agyalunk és terjesztjük is	26
Részegség délben	27
A szakállas egy idegesítőbb	33
Nagyképű uraság megérkezik	35
Démonok nem csak a fülemben	37
Pletykaszünet	40
Miért nem bírom a koldusokat	41
A szakállas már megint	42
Konyhahíradó	44
Valakit azért felpofozunk	46
Betegpiac	48
A szökés	53
Gamáliel megmondja a magáét	56
Végre összekapjuk magunkat	58
Összehozzuk az elsőt	59
Nem lehet mindenkinek tetszeni	64
Mária, A Mária, Samária	65

Samária

A hegyen épült város	67
A Mester tanítványa	69
Mesterkurzus	72
Pénz beszél, Kuta ugat és harap	75

Arábia

Húzás délre, meg egy vad liba	81
Hát ez óriási	82
Nem megy csont nélkül	84
Tüzed, Uram	87
A sárga köves úton	90
Közbjáték a damaszkuszi úton	93

Jeruzsálem

Egyenesen Ciprusról	95
Péter, a kötuskó	97
Vesszük és esszük	98
Állj elő bátran	102
Szakállt akasztunk	106
Sötétség éjjel	109
Így szól be a Úr	112
Ómega és alfa	118
Ez még pont kifért a tekercs aljára	122
(Előrettekintés – részlet a folytatásból)	122

Jeruzsálem

Akinek van füle...

- Már megint miket hordasz össze?

Káleb, a szolgák főnöke sohasem volt egy kedves ember, de most különösen mogorvának tűnt. Belódított a szoba közepére, majd bevágta mögöttünk az ajtót. A kint lobogó fáklyák fénye és az összeverődött emberek izgatott morajlása kiszorult a helyiségből, csak az olajlámpa bűze és Káleb idegesen rángatózó, bozontos szemöldöke maradt.

- Én csak az igazat mondom, mint mindig – próbáltam rögtön az elején letisztázni a helyzetet. Káleb ilyenkor általában ki szokott röhögni, majd egy fülessel helyreigazítja a világ rendjét. Ezúttal azonban a füles elmaradt, s kezdtem ráébredni, hogy komoly a helyzet.

- Hogy nézel ki? Mi ez a fejed? - emelte a falon bűzölgő olajlámpa felé a kezét. – Mit kentél magadra?

- Semmit – bizonygattam, majd behúzott nyakkal vártam az újabb fülest. Káleb ehelyett a felsőruhámot ragadta meg és utálkozva törölte bele a kezét. – Az a vérem.

- A véred? – lökött hátrébb a főnök. – Ugyan honnan? Ha betörném a fejed, akkor se lenne ennyi vér a képeden.

- Mint már mondtam, levágták a fülem – pontosítottam a diagnózison, de már nem voltam olyan határozott, mint mikor kint az udvaron elkezdtek ezt a beszélgetést. – Igazat mondok. Onnan van a vér.

- A füled, mi? – lépett közelebb Káleb, majd tömpe ujjai közé csípte a jobb fülcimpámat. – Ezt?

- Aúúú – jajdultam fel, de nem mertem másképpen ellenállni. – Nem, nem, a másikat!

- Ezt?

Valahogy túltette magát azon, hogy másik ember vérét érinteni nem a legkóserebb dolog és megcibálta azt is, sokkal durvábban, csoda, hogy nem veszítettem el újra. Végül egy újabb fülessel a szemközti falhoz küldött.

- Te teljesen hülyének nézel engem, Málkus? – láttam két kopott sarut megállni az orrom előtt. – Képes voltál valami undormánnyal összekenni magad, hogy ezt az istenkáromló bolondságot terjeszd? Állj fel!

Nagyokat nyögve (hátha megszán, bár akadtak kétségeim) talpra álltam és óvatosan felsandítottam rá.

- Levágták a füled? – kérdezte újra. Bólintottam. – Hány füle van egy embernek, Málkus?

- Kettő.

- És neked?

- Kettő.

- Akkor neked három füled volt, hogy levágtak egyet és még mindig van kettő? Azta... - újra ütésre emelte a kezét, de végül csak saját dús, zsíros hajába markolt bele. – Még ilyen bolondokházát! Nem elég, hogy kint mi van, még neked is itt kell árasztanod magadból a hülyeséget. Nem vágták le a füled, érted? Megbuggyantál teljesen? Levágták, csak visszagyógyították...

- Visszagyógyították. Egy csomó tanúm van rá. Komolyan.

Káleb ekkor kezdett röhögni, ez egy kicsit megnyugtató volt. Még soha nem vert el úgy, hogy ne röhögött volna, az eddigi ténykedése ezért meglehetősen szokatlan és ijesztő volt a számomra.

- Tanú? – mért végig. – Az már komoly dolog. Én is most értem vissza egy rakattal, egy kis pénz meg kicsivel több magyarázás kell nekik, s azt mondják, amit kell. Tűnjél a szemem

elől, mosd le a fejedről azt a trutyit, s ha még egyszer azt mered mondani, hogy levágták meg visszarakták a füledet, saját kezűleg próbálom ki rajtad a dolgot. Visszagyógyították... - csóválta meg a fejét, majd újra a felsőruhámhoz nyúlt, hogy végleg tisztára törölje a kezét. Az jutott eszembe, hogy kitolhatnék vele, ha valahogy eljutna Kajafás főpap fülébe, hogy az egyik intézője embervért tapicskolt ma éjszaka. Kapna jó kis tisztulási szertartást a nyakába... Aztán valami kiszaladt a számon.

- Az a Jézus gyógyította vissza, akit elfogtunk.

Hirtelen megfagyott a szobában a levegő. Káleb tömpe ujjai elengedték a felsőruhámat, majd lassan a nyakam köré fonódtak.

- Ezt most meg sem hallottam – suttogta fojtott hangon -, mert ekkora hülyeséget inkább meg sem hallok. Kint éppen a halálos ítéletét tákoljuk össze annak az alaknak, úgyszólván ha meg akarod élni a reggelt...

Szólni nem tudtam, de igyekeztem hevesen bólogatni. Végül a sarokba hajított.

- Bolond – hallottam a morgását, majd tompám puffant az ajtó, ahogy bevágta maga mögött.

Miután kidühöngtem magam, jobbnak láttam megmosakodni, ahogy Káleb is javasolta, mégsem mászkálhatok tiszta véresen. A hajam is kezdett csomósodni tőle. Az udvaron elég nagy felfordulás volt, sikerült Kajafás házába csődíteni az összes fejest a városból s most mind azt a Jézust szidta, akinek az egyik embere levágta a fülemet. Ami ugye nincs levágva, ezért bosszantó. Na mindegy.

Hátramentem a kőedényekhez és lecsutakoltam magam. Kezdett egyre hűvösebb lenni, ráadásul ilyenkor már rég aludni szoktam, két okom is volt rá, hogy minden tagomban remegjek. Parancsba volt adva azonban, hogy ma éjszaka senki sem alszik, ki tudja, mi lesz, így inkább az egyik tűz felé vettem az irányt, hogy kicsit melegegdek. Persze nem bírtam ki, hogy kicsit meg ne álljak hallgatódzni az egyik ablak alatt. Úgy tűnt, hogy épp Kajafás rikácsol valamit, gyakran megtette, ha valami nem úgy sikerült, ahogy elképzelte.

Egyszer csak kivágódott az ajtó s egy sunyi tekintetű alak repült ki rajta, nyomában Kálebbel. A biztonság kedvéért még belerúgott egyet a földre került emberbe.

- Hol a pénz? – kiáltott rá.

- El... elvesztettem valahol... - nyüsztett a sunyi tekintetű alak. – Tényleg... valahova betettem a ruhámba, és...

- Szerencséd, hogy most nincs időm foglalkozni veled – nyugtatta meg Káleb. – Azt az egy nyamvadtszózatot nem voltál képes megjegyezni, amit mondtam? Csak a pénzt rakod el! Nem megmondta Mózes, hogy ne lopj? Tűnj innen! Kinek ígértem még pénzt tanúskodásért? Az egyik sarokból előbukkant egy nem sokkal bizalomgerjesztőbb figura.

- Nekem, uram – hajtotta meg alázatosan a fejét.

- Mit fogsz mondani? – kérdezte Káleb.

- „Hallottam, hogy azt mondja, lerombolom a templomot és három nap alatt felépítem.” Jó lesz, uram?

- Jó – paskolta meg a hátát Káleb. – Ha meg a benti másik szerencsétlen valami mást mond, akkor te is azt hallottad? Értve vagyok?

- Igen, uram. És... a pénz?

- Azt majd csak utána. Nem akarok úgy járni, mint az előbb.

Mikor eltűntek, jobbnak láttam messzebb kerülni az egésztől. A legközelebbi tűz felé vettem az irányt.

- Hagy üljek ide én is – szóltam a többieknek.

- Gyere, Málkus – szorítottak nekem helyet. – Halljuk, te is kint voltál.

- Ja – bólintottam. Szívesen meséltem volna a fülemről, de féltem, hogy Káleb tényleg letépi.

- Jó kis felfordulás, mi – bökött oldalba valaki. Az egyik haverom volt az, Zakariás, nemrég vették fel vízfordónak. Másra amúgy sem lett volna jó, de hát nem mindenkinek osztott annyi ész az Úr, mint nekem.

- Ja – bólintottam. Igyekeztem közelebb hajolni a tűzhöz, hogy minél előbb megszáradjon a hajam, már egyre jobban fáztam. Egyszer csak egy ismerős arc derengett fel a lángokon túl. Felpattantam és rámutattam a szakállas, gyakran pislogó alakra.

- Hé, ez az állat vágta le a fülemet!

Zavart csönd támadt, majd nagy röhögés tört ki.

- Még hogy levágtam a fülét – röhögött lehangosabban maga a szakállas. Még biztosabb lettem a dolgomban, ugyanolyan idétlen tájszólása volt, mint a főnökének. – Nézzetek már rá!

- Hé, ne piszkáld már szegényt – csitított Zakariás is. – Épp az előbb akarta valaki ráfogni, hogy ő is Jézussal volt.

- Hát még szép, hogy vele volt! – néztem körbe, hogy mit vágjak hozzá. A szakállas is riadtan nézett jobbra-balra, ordított róla, hogy vaj van a fején. – Mentünk, hogy elkapjuk Jézust, erre nekem jött egy karddal! Úgy lecsapta a fülemet, hogy csak na! Még rá is lépett!

- A füledet! – röhögött mellettem egy nagydarab templomőr. – Melyiket?

- Ezt!

- Nekem úgy tűnik, mintha még meglenne...

- Mert... - Újra eszembe jutott Káleb. – Mindegy. Vele volt! Kapjuk el!

- Biztos ivott a gyerek – jegyezte meg a fülvágó szakállas. – Azt se tudom, ki az a tag, akiről beszéltek.

- Ó, hogy nem sül le a képed! – szállt egy végleg az agyam, s kő híján egy izzó fahasábot kaptam ki a tűzből. – Na de majd én segítek, hogy...

- Hé, hé, Málkus! – pattantak fel erre többen is. A templomőr kicsavarta a kezemből a fahasábot, egy szolgálólány meg (az a görbe orrú, akinek állítólag samáriai az apja, fűj!) fejemre borított egy vödör vizet. Mindenki rajtam röhögött, legjobban a szakállas jézuspárti, de még valami kakas is kárörvendően kukorékolgatott.

Utáltam azt a napot. Pedig akkor kezdődött minden.

Fürödj meg és megtisztulsz

Duzzogva elvonultam, remélve, hogy békén hagynak egy darabig. Az éjszakai műszak ellenére azonban felverték kora reggel, eltartott egy ideig, mire felfogtam, hol is vagyok. Az éppen nem túl kedves barátom, Zakariás rángatott magával, hogy segítsek neki. Próbáltam vázolni a helyzetemet, hogy egész éjjel fent voltam, mert bottal felfegyverkezve kellett besegítenem a templomőrségnek, sőt, még a fülemet is majdnem otthagytam, de nem hatottam meg.

- Napnyugtakor kezdődik a szombat, te meg most akarsz henyélni? - korholt. - Addig még tele kell hordanunk a réztengert.

- Hordanunk? - esett le, hogy mibe akarnak belerángatni. - Na ne már, én nem vízfordó vagyok! Az a ti dolgotok, a többi szombatnál sem segítettem! Én Káleb alá tartozom.

- Ja, Káleb mondta, hogy vigyelek a három vízfordó helyett.

- Milyen három vízfordó helyett? Ilyet Káleb biztos nem mondott.

- Kérdezd meg, ha gondolod - nyomott a kezembe egy nehéz favödröt. - Amikor lesz az első pihenőnk. Ő is ott lesz a közelben.

Méretegettem a vödröt. A réztenger egy hatalmas nagy medence volt a Templomban, ahol a papok fürödtek, hogy tiszták legyenek a szertartásokhoz. Még csak messziről láttam, de onnan

is elég nagyoknak tűnt - túlságosan nagyoknak ahhoz, hogy egy olyan buliban benne akarjak lenni, amiben vödörrel kell telemernünk. Ráadásul engem raknak be három vízhordó helyére? Nem mondom, hogy nem esik jól, sőt, szerintem az életnek sok területe akad, ahol akár öt vízhordóval is felérek, de azért ami sok, az...

- Na gyerünk! A többiek már várnak.

Útközben annyit sikerült kiszednem Zakariásból, hogy a Templom személyzetéből nagyon sok embert felmentettek a mai munka alól és Káleb felügyelete alá helyezték őket. Zakariás nem igazán tudta, mi célból, csak annyit hallott, hogy erős hangú és meggyőző fellépésű szolgákat válogattak össze. Nem csodálkoztam azon, hogy ő maradt vizet hordani, azon viszont annál inkább, hogy én meg igen.

- Nincs tán elég erős hangom? - méltatlankodtam. - Hát múltkor is akkorát ordítottam, hogy még a három utcával odébb álló római járőr is rohant, hogy már megint kit szúrtak le a zelóták!

- Amikor az a parázna nő a szemérmedet illette? - vigyorgott Zakariás.

- Ja, a térdével - pontosítottam. - És nem tudtam, hogy parázna nő. Csak mikor összeestem a fájdalomtól.

- Hóseás ismeri.

- Milyen Hóseás?

- Tudod, az a szakállas.

- Aki mindig olyan büdös?

- Ja, az. Tőle tudom, hogy parázna nő. Érdekel, hogy mennyiért...?

- Fúj! - néztem rá. - Sose fizetnék ilyesmiért! Mit képzelsz, a Templomot szolgálod, és ilyenekkel...?

Nem igazán értette, mi a bajom.

A város zsibongott körülöttünk, sok helyen láttunk rómaiakat, néhány helyen még templomőröket is, akiknek pedig a Templomot kellett volna őrizniük. Kérdezgettem pár embert, tőlük tudtam meg, hogy még mindig Jézussal van a gond, túl nagy lett körülötte a felhajtás és nem tudtuk szép nyugalomra halálra kövezni, hanem a rómaiakkal kellett intézni a dolgot. Állítólag nagy gyűlés van Pilátusnál, én meg itt hordom a vizet egy favödörrel, ami ráadásul lukas is.

- Te, ez a vödör lukas - hívtam fel a problémára Zakariás figyelmét.

- És? - kérdezte.

- Mit és? Lukas vödörrel hordjam a vizet?

- Ha ez jutott...

- Szabad lukas vödörrel hordani a vizet a templomi szolgálathoz?

- Már miért ne szabadna?

- Nem olyan ez, mint a repedezett falú ciszterna?

- Mi bajod van?

Igazából nem is tudtam, miért megyek bele ebbe, Zakariás sose volt híres arról, hogy ismerné az írásokat, pedig annak idején biztos az ő fejébe is megpróbálták belevetni őket.

- A kétszeres bűn, tudod, elhagyni az élő vizek forrását és repedezett falú ciszternákra cserélni fel őket...

- Te már kora reggel ilyen értelmetlen dolgokat beszélsz?

- Nem lesz tisztátalan az a víz, amit lukas vödörrel hordunk a papok tisztulásához?

Zakariás felnevetett.

- Nem tisztátalan lesz, hanem kevesebb, de együgyű!

Együgyű, én...

Egy időre feladtam.

A vízvezetéknél találkoztunk más vízhordókkal is, kiderült, hogy nem csak engem ért az a szerencse, hogy erősíthettem a soraikat. Ráadásul a vízhordás igazából női munka, de a réztengert nem hordhatják tele nők. Nem sokszor akartam nő lenni, de ekkor igen.

Nem is az idegesített, hogy nehéz a vödör és hosszú az út, hanem az, hogy folyamatosan csorgott a lábamra a víz, és még azt sem tartottam kizártnak, hogy mire odaérnénk, nem lesz semmi benne. Na ez az igazi hiábavalóság. Pilátus felől közben nagy ordítózást hozott a szél, a Templom külső udvarai is zsibongtak, ahogy mindig, csak a mi külön bejáratunk felé nem történt semmi érdekes. Így jártam. Ráadásul még a fülem is viszketett. Éreztem, hogy egy út is elég nekem ebből. A Templomhoz vezető oldalsó kaput meglátva eszembe jutott a mentőötlet.

- Álljunk csak meg! - tettem le a vödrömet.

- Már megint mi van? - mordult rám Zakariás. Kezdett rosszkedvű lenni, pedig neki semmi oka rá, csak azt csinálja, amiért tartják.

- Nagy hiba lenne, ha én ezt a vizet a réztengerbe önteném - közöltem velük. A többi vízhordó is megállt és felém fordult.

- Az lenne nagy hiba, ha nem öntenéd bele.

- Nem, nem - ráztam a fejem. - Ennek a víznek tisztának kell lennie.

- Ez tiszta víz - jegyezte meg az egyik tagbaszakadt vízhordó.

- Ma reggel is ellenőrizte egy lévita - tette hozzá a másik.

- Na látod - mért végig Zakariás. - Fogd be a szád és hozzad. Van elég bajom nélküled is.

- Na-na! - néztem körbe. - Ha valami tiszta dolog tisztátalanhoz ér, mi történik? A tiszta lesz tisztátalan vagy a tisztátalan lesz tiszta?

- Ez tiszta bolond - jegyezte meg valaki.

- Hát a tisztátalan tiszta lesz, nem? - tippelt valaki.

- Nem, a tiszta lesz tisztátalan!

- Na ne már, ha a mocskos kezedet tiszta vízzel mosod, a kezed tiszta lesz!

- De a víz meg retkes!

- De most nem a vízről van szó!

- Hé, hé! - állította le őket Zakariás. - Ilyen butaságon vitatkoztok? A tiszta tisztátalan lesz, a tisztátalan meg tiszta. Helyet cserélnek!

Majdnem felrúgtam a vödröt első dühömben.

- Hát semmi nem ragad rátok itt? - fordultam körbe. - Ha tisztátalan ér tisztához, mindkettő tisztátalan lesz!

- És amikor kezdet mosunk?

- Akkor hiába mosunk kezdet?

- Hát te biztos, Obéd! - röhögtek fel páran.

- Itt most templomi értelemben beszélünk! - emeltem fel a hangom. - A réztengerbe csak tiszta vizet szabad tölteni! Nem lehet tisztátalan se a víz, se a vödör, se a vízhordó! Én pedig tisztátalan vagyok!

Hirtelen elhallgattak és végigmértek. Akik közelebb álltak, még hátrébb is léptek egy kicsivel.

- Fúj! - fintorgott Zakariás. - Miért?

- Magfolyásos voltam az éjjel.

- Fúj! - mondták többen is.

- Te hozzáértél? - kérdezgették egymást.

- Én nem. De te a forrásnál mellett ültél!

- Összekeversz valakivel, az Obéd volt.

- Na és Zakariás? Ővele jött, nem?

Na, ez végre hatott, ezzel kellett volna kezdenem.

- Szóval én nem hordhatok vizet ma - közöltem. - Sőt, be sem léphetek a belső udvarra, mert a Seregek Ura dühében lesújt ránk.

Zakariás tanácstalanul nézett a magasban csillogó aranylapokra, amivel Heródes királyunk befedte a Templomot az Úr nagyobb dicsőségére. Kezdt egyre melegebb lenni és a réztenger valósággal porzott odabent, gondolom. Volt ugyan bent egy kút, de annak a vizét csak ivásra használták, inni is csak a papok ihattak belőle.

- Ha a papok nem tudnak megfürödni, akkor viszont nem csak a Seregek Ura sújt le ránk, hanem...

Ki sem merte mondani, ki mindenki.

- Na de hát ez tisztátalan! - mutogattak rám. Valaki még egy követ is felvett a földről. Ez kicsit azért megijesztett.

- A papok is megtisztulnak ettől a víztől, nem? - mutatott a vödrökre Zakariás. - Talán Málkusra is hat.

- Hogy mi? - pislogtam nagyokat. - Mi hat rám?

- Ez a víz. Mert senki nem ért hozzád, csak te vagy tisztátalan, meg a vödörd. De ez a víz lemossa. Hozzáértél a magfolyásodhoz?

- Dehogyan értem hozzá, hova gondolsz!

- Öntsétek nyakomra azért! - intett két mellett álló vízfordónak. Mire észbe kaphattam volna, a hideg forrásvíz elborított, odébb akartam ugrani, de megbotlottam a vödörben és a földre kerültem. - Fogjátok le! Ért hozzá nyugodtan, ott már lemosta a víz, már nem mindenütt tisztátalan!

Próbáltam elmagyarázni nekik, hogy mennyire félreértik a tisztátalanság fogalmát, de folyton telement a szám, hol vízzel, hol porral (később sárral), hol valamelyik lelkes vízfordó sós ízű öklével. Annyira belejöttem a dologba, hogy még a felső, sőt, alsóruhámot is lerángatták, hogy megtisztíthassák tisztátalanságom forrását.

- Öntséd!

Rettentő kellemetlen volt a hideg víz, visítotam, mint valami gyerek, akit épp nevel az apja, de mikor azt hittem, a nehezén már túl vagyunk, valamelyik vízfordó emlékeztette a többieket, hogy neki csak akkor szokott megtisztulni a kérdéses része, ha ledörzsöli.

- Hát akkor dörzsöld le - intett neki kegyesen Zakariás, majd felkapott egy újabb vödört. Úgy tűnt, ez a kör már nem növeli a réztenger vízszintjét.

- Dehogyan dörzsölöm! - tiltakozott a vízfordó. - Még csak a kéne! De ott az a deszka.

Újult erővel kezdtem visítani, valami olyat kiabáltam, hogy ha szálla meg a szemérmembe, akkor nem állok jól magamért, de nem hatottam meg őket.

Rá kellett jönnöm, hogy van kellemetlenebb dolog is annál, mint hogy levágják az ember fülét.

Sok elhunyt szent

Csak telehordtuk a réztengert, ráment az egész napunk. Dél felé épp kezdtem volna felmelegedni, mikor hirtelen olyan sötét lett, mint az éjszaka. Miközben a fél város ijedten rohagált, én Zakariást próbáltam meggyőzni arról, hogy a szombat napnyugtakor kezdődik, vagyis abba kellene hagynunk a munkát mielőtt megszegjük a törvényt. De Zakariás inkább csak riadtan nyújtogatta a nyakát és szerintem szándékosan nem akarta megérteni, amit beszélek. Így hát az első ijedtségen túlesve folytattuk a munkát, mikor pedig harmadszor kezdtem bele abba, hogy szerintem megszegjük a szombatot, elkezdtek arról beszélgetni, hogy vajon sikerült-e megtisztítaniuk, vagy a forrásnál inkább megpróbálkoznak vele még

egyszer a biztonság kedvéért. Közben a városban több helyen fáklyákat is gyújtottak, néhányan meg az egyiptomi sötétséget emlegették. Én a sötétséggel csak Zakariást tudtam abban a helyzetben összekapcsolni.

Amikor a következő fordulóval beértünk a réztengerhez, izgatott rohangálásra figyeltünk fel a Templomnál. Még a főpapot is láttuk gondterhelten kijönni, és a templomőrség létszáma is láthatóan megnőtt. Kifelé menet meg is állított minket egy újabb páros, alig akarták elhinni, hogy kik vagyunk, majd a biztonság kedvéért a ruháinkat is átvizsgálták, nincs-e nálunk valami, aminek nem kellene lennie.

- Milyen felfordulás van ma! - jegyezte meg Zakariás. Később is csak annyit tudtunk kideríteni, hogy bent történt valami különös a Templomban, de hogy konkrétan mi, az nem derült ki. A nap egyetlen jó híre az volt, hogy végre meghalt Jézus, kivégezték a rómaiak, majd gyorsan el is temették, legyen már lezárva ez az ügy. Báruk haverom kint volt a Golgotán, azt mondta, kár, hogy kihagytam, egy csomó izgalmas dolgot lehetett látni. De a tag nem bírta sokáig, még a lábtörést is megúsza - úgy látszik, csak a szája volt nagy. Kérdeztem, hogy a szakállas fickót látta-e, aki levágta a füleket, de nem emlékezett ilyenre. (A levágott füleket meg nem hitte el.) Csak valami nő meg egy gyerekképű siránkozott a kereszt alatt, azt anyyi.

A sötétség lassan eloszlott, csak annyira, hogy megnézhessek a lemenő napot, és mindenki számára egyértelmű legyen, hogy mikor kezdődik a szombat. Azt gondoltam, végre nyugtom lesz egy kis ideig, de Káleb hamarosan hívatott.

- Hogy nézel ki? - förmedt rám köszönés helyett. - Egyre kevésbé adsz magadra, Málkus! Tegnap azzal az undormánnyal kented össze magadat, hogy azt a bolondságot beszéld a füledről, most meg tiszta kosz vagy? Mese is van hozzá, vagy csak a szokásos?

- Csak vizet hordtam - feleltem. - Ahogy elrendeltem.

- Helyes - bólogatott Káleb és még csak pofon sem vágott. - Gyere közelebb, nem akarok hangosan beszélni.

Mégis lesz pofon, nyugodtam meg. Azért a világ rendje megnyugtató is tud lenni.

- Láttál már halottat, Málkus? - kérdezte Káleb.

- Tessék? - kérdeztem vissza zavartan.

- Halottat láttál már?

- Ö... hát, láttam, persze.

- Félsz tőlük?

Még ilyen értelmetlen kérdéseket! Közelebb hajoltam Kálebhez, hátha meglátom a fején azt a helyet, ahol elment az esze.

- Felelj már, nem érek rá! Félsz a halottaktól?

- A halott tisztátalan - közöltem vele.

- De nem félsz?

- Csak annyira, mint a többi tisztátalan dologtól.

Szerencsére nem kérdezett rá a paráznaságra. Hóseással azért lehet, hogy beszélek, de persze ezt nem fogom annak a bamba Zakariásnak az orrára kötni.

- Állítólag halottak mászkálnak a városban - mondta Káleb. Kétszer meg kellett ismételnie, mire felfogtam.

- A halottak nem mászkálnak - közöltem vele. - Ha mászkálnak, nem halottak.

De a pofon csak nem akart jönni, pedig máskor ilyenkor már túl voltunk legalább három. Valami tényleg lehet ezzel a Kálebbel, tegnap óta ő sem az igazi.

- Több helyről is hallottam, hogy olyanokat láttak, akiket már eltemettek.

- A fenének nyitogatják a sírokat, ez nem kóser - állapítottam meg.

- A városban látták őket. Most ne okoskodj! Olyanoktól is hallottam, akik nem beszélnek

hülyeségeket. Ha te mondanád, talán röhögnék rajta egy sort, de így...

- Én nem láttam egy halottat se mászkálni - biztosítottam gyorsan Kálebet, de nem nyugodott meg.

- Elég nagy most a felfordulás - nézett körül a főnököm. - Bár a legfőbb probléma már megoldódott. Amint vége a szombatnak, megcsináljuk a kárpitot, Jézust is eltemettük gyorsan, lenyugszanak a kedélyek. Legkevésbé mászkáló halottak hiányoznak.

- Egyetértek - bólogattam. Reméltem, hogy csak erkölcsi támaszra vágyik.

- Úgyhogy most kimész szépen a városba és kinyomozod, merre járnak - rántott vissza álmodozásomból Káleb.

- Én, egyedül? - kerekedtek ki a szemeim.

- Nem csak te, bolond - intett a kezével Káleb. - Mindenkit kiküldünk, aki alkalmasnak tűnik az ilyenre, meg aki nem féli össze magát ettől a helyzettől.

- Mégis hogy nyomozzam ki? - kérdeztem kétségbeesetten.

- Mit tudom én, még sohasem csináltam ilyet - tárta szét a kezét Káleb. - Kérdezősködjél, láttak-e gyanús alakot. Esetleg menj a szag után. Vagy keress elhagyott gyolcsot, vagy akármit.

- És ha találok egyet?

Őszintén szólva kételkedtem a dologban, gyanítottam, hogy csak a sok izgalom ártott meg Kálebnek, de azért nem árt letisztázni a lényeges kérdéseket.

- Szólsz a templomőrségnek, ők majd intézkednek.

- Akkor miért nem ők keresik őket? - mutattam rá egy érdekes pontra.

- Nem mindegy? - kezdett visszajönni a régi Káleb. - Ha találsz egyet, szeded a lábad és viszed a templomőrséget.

Behúztam a nyakam, de még mindig nem kaptam meg a pofonomat.

- Még egy dolog - mondtam óvatosan.

- Mi van már megint? - türelmetlenkedett Káleb.

- Már lement a nap.

- És?

- Megkezdődött a szombat.

- Nagyon jól tudom, hogy megkezdődött a szombat - bólintott Káleb. - Már rég ott kellene lennem a zsinagógában, hogy hallgassam a tanítást.

- De szombaton nem dolgozunk.

- És ki dolgozik itt?

- Hát épp nekem adtak ki egy munkát...

Végre megérkezett a pofon, amit már a beszélgetés elejétől vártam.

- Kimész a városba és nyitva tartod a szemed - lódított az ajtó felé Káleb. - Ez nem munka. A lépéseket számoljad, de lépjél jó nagyokat, hogy sokáig tartson! Reggelre egy halottat sem akarok a városban, csak holtan!

Nem tudom, hogy elgondolkozott-e annak az értelmén, amit mondott. Nem is igaz, tudom. Káleb nem az a fajta.

A Tűz-kapun akartam kimenni a pogányok udvarára, mert szerettem megnézni a kapu melletti karámban tartott bárányokat. Mindig olyan aranyosak voltak, persze fogalmuk sem volt arról, hogy miért is vannak ott. Bár azok sem szoktak siránkozni, amiket kikötnek az oltár melletti gyűrűhöz és bambán végignézik a társaik feláldozását. Szerettem a bárányokat, néha még egy kis hús is jutott belőlük nekem, persze nem egyenes úton.

- Sziasztok, barikák - néztem be hozzájuk. Sokáig nem szórakozhattam velük, mert a kapu mellett álló két templomőr odajött hozzám.

- Te meg mit keresel itt? - löktek odébb. Felvilágosítottam őket, hogy a Templom

személyzetéhez tartozom. Újak lehettek, mert nagyjából ismertem mindenkit.

- Mindegy ki vagy, menjél ki a Templomból!

- Épp azon vagyok - közöltem velük. - A városban van dolgom. Akkor, ha szabad lesz... - indultam a kapu felé.

- Állj! - nyomtak vissza a lándzsájuk végével. - Ezen a kapun nem lehet átmenni!

- Miért ne lehetne kimenni rajta?

- Parancsba kaptuk, hogy senkit ne engedjük át a kapun. Le van zárva a templom.

- De én kimenni akarok, nem be!

- Nekünk azt mondták, hogy ÁTmenni - magyarázta a magasabbik.

- Szóval maradsz bent.

Egy pillanatig még vitatkozni akartam velük, de a tekintetüket látva lemondtam róla. Nyilván a többi kaput is lezárták, bár a többinél jó eséllyel olyanokkal találkozom, akik ismernek és kiengednek. De inkább a léviták lépcsője felé indultam, a főbejáráthoz, ahol a Templom belső udvaráról az asszonyok udvarára lehetett átmenni. Az nem egy szűk kapu volt, mint a Tűz-kapu vagy a Víz-kapu vele szemben, amit ma számos alkalommal volt szerencsém megsejteni közelebbről, hanem egy széles bejárat. Ott még akkor is átcúsúszom, ha egy római légió őrzi. Római légió persze nem őrizheti, mert már az asszonyok udvarára sem teheti be a lábát senki körülméletlenül. Sajnos a Templomon kívül nem igazán vannak ilyen jó helyek a városban.

Itt azonban nem akart senki sem feltartóztatni, bár azért megnéztek maguknak, ahogy kifelé mentem. Szombat lévén sokan tolongtak jobbra, az olaj- és borraktár mögötti zsinagógánál, ahol a Törvényt magyarázták. Normál esetben nekem is ott lett volna a helyem, kicsit sajnáltam is, de hát ha halottakat kell vadászni, akkor halottakat kell vadászni... A léviták lépcsőjével szemben égett a tűz az arany gyertyatartók tetején, nagyon szépen csillogott minden tőlük. Szokás szerint vettem egy óvatos pillantást balra is, ahol a leprások számára emelt csarnok állt. Ha valaki úgy vélte közülük, hogy megtisztult, ide kellett jönnie megmutatni magát a papoknak, de elég sokan jöttek hiába. Csak a frászt hozták azokra, akik amúgy nagy ívben elkerülik a leprásokat. Mondjuk egyszer volt egy nagy fogás, egyszerre jött tíz tag, és mind tiszta volt, a legöregebb papok sem emlékeztek ilyenre.

A tömeg mindig is elkerülte a leprások csarnokát, de most egy kisebb csődületen akadt meg a szemem. Az egyik emelvényen, ahol napközben a Templomnak szánt ajándékokat fogadták, egy öreg, szakállas férfi állt és reszkető hangon magyarázott valamit a hallgatóságának. Már csak a kisebb ellenállás miatt is arrafelé fordultam, nem volt kedvem az asszonyok udvarán kavargó tömegben átverekednem magam.

Közelebb érve láttam csak, hogy milyen öreg is az emelvényen álló férfi. Kész csoda, hogy fel tudott kapaszkodni rá, bár az is lehet, hogy segítettek neki.

- És akkor azt mondtam - magyarázta a hallgatóságának -, hogy most már elbocsáthat az Úr, mert látták szemeim az üdvösségét!

A Templom amúgy tele van mindenféle prófétával és egyéb műkedvelővel, akik kapnak valamiféle kijelentést és gyorsan meg is osztják az arra érdemesekkel. Általában nem szoktunk velük foglalkozni különösebben, ha valaki nagy butaságot mond, úgyis ráugrik három másik kollégája és elvitatkoznak, ritkán fajul el odáig a dolog, hogy közbe kell lépnie a templomőrségnek. Az Úr dicsőségét és egyebeket is rendszeresen látnak, sőt, van egy külön csoport, aminek a tagjai egymást váltva figyelik a Templom tetejét, mert állítólag ott fog megjelenni a Messiás, amikor végre hazazavarja a rómaiakat. Pont jó az a hely amúgy arra, csak egy suhintás oldalra az Antonius-vár felé, és a zömét már el is tüntetheti.

Valami miatt mégis úgy éreztem, hogy oda kell mennem a öreghez. Ráadásul elkezdett vörösödni a fülem is, kifejezetten forrón lüktetett, pedig nemrég még le volt vágva. Vagy

éppen azért?

- Gyere csak, gyermekem - mosolygott rám egy ráncos öregasszony, megmutatva az összes maradék fogát. - Hallgasd te is!

Illedelmesen rámosolyogtam és odaálltam mellé. Az emelvényen az öreg egyre jobban nekilendült.

- Itt álltam a Templomban! - mesélte. - Tűzött a nap, de még a Templom tetejének csillogása se múlhatta felül azt a csillogást, amit a gyermek arcán láttam! A gyermekén, akit megígért az Úr, a Seregek Ura! Azt mondta nekem: Simeon, hű szolgám, addig nem halsz meg, amíg meg nem látod az üdvösséget, amit elkészítettem minden nép szeme láttára!

- Akkor bele kell húznia - motyogtam a pajeszom alatt. - Már nincs az Úrnak sok ideje...

Elég rozzantnak tűnt az öreg.

- Az Úr számára egy nap annyi, mint ezer esztendő, és ezer esztendő, mint egy nap - fordult felém az öregasszony kedvesen, pedig azt hittem, hogy korához illő a süketsége. Viszont nagyon jó illata volt, pedig nem látszott olyannak, aki keni magát mindenféle szerekkel. Valahogy nem illett hozzá. Inkább nem mondtam semmit, de kínomban már nyálaztam a fülemet, annyira lüktetett. Ez kicsit segített.

- Láttam a gyermekén, hogy ő az, akiről beszélt nekem az Úr! Ő az, aki megjelent világossággul a pogányoknak, dicsőségül népünknek, Izraelnek! Megkérdeztem a szüleit, hogy hogy hívják, hadd áldjam meg!

Kissé veszélyes vizekre evezett az öreg, gondoltam, pogányokat lehet emlegetni errefelé, ha hozzáteszik, hogy milyen sötétek, de azért kijelenteni azt, hogy látta a megszületett Messiást... Még be sem állt a hullamerevség a legutóbbi vállalkozó kedvűn. Körülnéztem, hogy hivatalos felügyelők közül hallotta-e valaki, majd úgy döntöttem, hogy legjobb lesz hazaküldeni a férfit, mielőtt komolyabb baja esik. Láttam, hogy némelyik hallgató már kezdi hergelni magát.

- Ezt mondtam a gyermeknek az Úr nevében! - emelte fel a hangját az öreg. - Jézus, sokak elesésére és felemelésére rendeltetett Izraelben, jel leszel, aminek sokan ellent mondanak!

A fülem majd szétszattant a forróságtól, nem is tudtam, mihez kapjak hirtelen, hűtsem magam, vagy ezt az örült alakot zavarjam el, mielőtt szétszedik.

- Mi a gondod, fiam? - szólított meg újra az öregasszony. - Ugye milyen csodálatos?

- Csodálatosan bolond! - csattantam fel. - Ezt a nevet emlegetni együtt a Messiás szóval, amikor épp ma végeztek ki egy Jézust ugyanezért! - A férfi felé fordultam. - Hordja el innen magát, mielőtt ideér az őrség és elviszik! - Legyen áldott az Úr az Ő nagy kegyelméért! - kiáltotta az ég felé fordulva.

- Nagyon jól tudja Simeon, kiről beszél - mosolygott rám az öregasszony. - Ugyanarról a Jézusról. Ő is látta, amikor idehozták bemutatni.

Ekkor tűnt fel, hogy az öreg felsőruhája alatt valami furcsaság van. Illem ide vagy oda, az emelvényhez siettem és megragadtam a durván szőtt anyagot.

Majd rémülten kiabálva ugrottam hátra.

Kezdett csödület támadni, valahogy mindig sokan lettek a templomudvaron ott, ahol történt valami. A felsőruha alatt szorosan feltekert halotti lepel fedte az öreg aszott testét, közelről a bőrén is látszott, hogy mi a helyzet. Ez nem lehet igaz, Káleb mégsem beszélt félre?

- Fiam, te nem várod Jeruzsálem megváltását? - érdeklődött kedvesen az öregasszony. Kicsit tántorogtam a hirtelen felismeréstől, előzékenyen megragadtam, hogy el ne essem. Az illata elborított újra.

- Figyeljenek rá, hogy ne menjen sehova! - mutattam az öregre. - Azonnal jövek!

Félrelökdöstem az embereket az útból, hogy a léviták lépcsőjénél posztoló örökhöz fussak. Nagyon nem is kellett felhívni a figyelmüket az esetre, mert már nyújtogatták a nyakukat

arrafelé, de a szürkületben nem sokat láthattak.

- Mi van Málkus? - érdeklődött az egyikük, akivel már volt pár boltom. - Megint beszóltál a bárányárusoknak?

- Káleb alá tartozom - kapkodtam levegő után.

- Ja, részvétünk - gyűltek körém. - Mit csináltál már megint?

- Halottakat kell keresnem. Tudtok róla?

Azt hittem, hogy kinevetnek, de inkább komoran néztek egymásra.

- Káleb mondta? - kérdezte a szakasz parancsnoka. Bólintottam. - Mit mondott még?

- Ha látok egyet, azonnal szóljak az őrségnek.

- És láttál?

- Itt az asszonyok udvarában! - A közeli fáklyák fényében is látszott, hogy elfehérednek az ujjai a lándzsák nyelein. - Ráadásul Jézusról beszél!

A fülem majd' szétrobbant.

- Vezess oda! - igazította meg a sisakját a parancsnok. Két emberére ráparancsolt, hogy maradjanak a lépcsőn, majd futni kezdtek utánam. A tömeg előzékenyen szétnyílt, hallva az örök nehéz lépteit, majd pár méter távolságot tartva követtek minket, akkor is érdekes valami, ha szombaton történik...

- Hol van az öreg? - kérdeztem az emelvény körül állóktól. - Mondtam, hogy ne menjen el?

Valami olyat hebegtek-habogtak, hogy egyszer csak eltűnt.

- Talán beesett az emelvény mögé - tippelt a parancsnok. - Kutassátok át ezeket itt mind! Hogy nézett ki?

- Hát, olyan öregesen - vontam vállat. - És halotti lepel volt rátekerve a felsőruhája alatt.

- Biztos halott volt?

A tömeg izgatottan sustorogni kezdett. Mintha azt vettem volna ki belőle, hogy nem csak én láttam ilyesmit ma este. Egy kopasz férfi azt mesélte, hogy mikor hazament, az apja várta otthon, akit két éve temetett el, aztán jól összeveszett az örökségen a fivérével. Szerencsére az öreg nem akarta újraosztani a vagyont, a többi meg nem érdekes, hamar eltűnt.

Akárcsak ez az öreg. Vagyis semmi sem bizonyította, hogy tényleg láttam valamit, de szerencsére az örök nem akarták leverni rajtam a téves riasztást. A parancsnok intett, hogy csend legyen.

- Ismerte valaki azt a férfit, aki ezen az emelvényen istenkáromló tanításokat mondott?

Tanácsstalan tekintetek. Végül a hátsó sorokból felbukkant a jó illatú öregasszony.

- Én ismertem - jelezte. - A neve Simeon és Istennek áldotta ő.

- Azt nem a te dolgot eldönteni, asszony - szólt rá az őrpapancsnok. - Te ki vagy?

- Anna, Fánuel lánya.

- Honnan ismerted ezt a Simeont?

- Sokat voltunk együtt a Templomban annak idején. Mielőtt az Úr meglátogatott volna minket.

Ekkor esett le, hogy mi ez a jó illat az öregasszony körül. Voltam már temetésen, onnan tűnt ismerősnek, csak az az édeskés szag még mellé megzavart. Felkiáltottam és a nőre mutattam.

- Ez is halott!

Ijedt sikoltozás támadt, pár asszony még el is ájult. A parancsnok egy pillanatra megzavarodott, de azután kiadta a parancsot, hogy fogják el a nőt, de addigra már a tömeg kavargása elnyelte és nem is került elő többet.

Mikor Káleb visszatért a zsinagógából és beszámoltam neki, elővette a hidegrázás. Majdnem megsajnáltam szegényt. De legalább a fülem már nem kínozott annyira.

Halottak már megint

A szombat hátralevő része nyugalmasabban telt. A városban megjelengető halottakról szóló hírek végre elmaradtak, Kálebbe is visszatért az élet. Közben megtudtam azt is, hogy mi volt az a nagy riadalom a Templomban: a Szentek Szentjét eltakaró kárpit kettéhasadt. Pedig elég jó minőségű anyagból készült. De nem is ez volt az igazi gond, hanem az, hogy a kárpit mögé csak évente egyszer szabadott belépni, akkor sem akárhogy és akárkinek - most meg több pap is bepillantott mögé véletlenül, akik éppen a Szentélyben tartózkodtak. Arról nem is beszélve, hogy milyen körülményes így kicserélni a kárpitot, tetézve a szombattal, amikor törvényszegés munkát végezni. Így lezárták inkább az egész Templomot, a Szentek Szentjében maga az Úr lakik, oda meg nem lehet csak úgy bemenni, de még csak benézni sem.

Mikor lement a nap és ezzel véget ért a szombat, Kaleb magához hívatott. Már jobban nézett ki, mint tegnap este, de még az olajmécsesek sárgás fényében is sápadtnak tűnt az arca.

- Gyere velem! - intett, majd magára terített egy díszesebb kendőt és elindult kifelé.

- Hova megyünk? - érdeklődtem.

- Túl sokat beszélsz - mordult vissza.

Nem mentünk messzire, csak abba a csarnokba, ahol a Nagytanács szokott összegyűlni. Most csak pár ember ült a csarnokban, Kajafás főpap, az a szúrós szemű vénember apósa, Annás, akit ki nem állhattam, pedig soha nem ártott nekem (ha tegnap összefutok vele a tömegben, nem biztos, hogy kibírom, hogy ne ordítsak fel "az is egy halott" - kinézetre elment volna annak is), meg még pár fejes, akiket a sötétben nem ismertem fel. Kaleb alázatosan leszegte a fejét, ahogy eléjük álltuk, kis bambulás után követtem a példáját.

- Ez lenne az az ifjú? - kérdezte Kajafás. Kaleb helyeselt és közelebb húzott.

- A szeme sem áll jól - jegyezte meg valaki.

- Még a lábamat sem mosatnám meg vele - krákogta Annás.

- Biztos alkalmas a feladatra? - tűnődött a főpap.

- Igen, uram - bólogatott Kaleb. - Ki nézné ki belőle, hogy a méltóságos nagytanácsnak dolgozik? Ha le is bukik, beszél majd össze-vissza, ahhoz nagyon ért, teljesen tiszták maradunk az ügyben.

- A komolytalansága felől semmi kétség - értett egyet vele Kajafás. - De az alkalmasságáról már nem lennék meggyőződve.

- Megértelek, uram - hajlongott Kaleb. - Maga is így gondoltam sokáig, de az elmúlt napokban bizonyosságot tett a talpraesettségéről. Ott volt akkor is, amikor elfogtuk az istenkáromlót, és ő volt az is, aki felfedezte a Templomot gyalázni kívánó holtakat is!

Mivel meredten néztem a földet, csak az elismerő morajt hallottam, amivel az emlegetett hőstetteimet kommentálták.

- Rendben, legyen így - egyezett bele Kajafás. - Ha vállalod érte a felelősséget.

- Vállalom, uram.

Nocsak, gondoltam, a végén még nagy spanok leszünk ezzel a Kálebbel.

- Lépj előre, Málkus! - hallottam a nevemet. Kaleb elé léptem és óvatosan felnéztem. Mivel senki sem förmedt rám, kis bizonytalankodás után bátran felemeltem a fejem. Most már több arcot láttam, de nem tűnt mind ismerősnek. Soha nem éreztem különösebb késztetést arra, hogy mind a hetvenegy tagot ismerjem név szerint, arcról még talán menne...

- Csak ésszel! - sziszegte a fülembe Kaleb.

- Egy feladattal bíznanék meg, Málkus!

Nem Kajafás beszélt, hanem egy ismeretlen tanácsstag. Bólintottam, nem tudtam, mit mondjak. Kaleb megbökött.

- Igen, uram - mondtam gyorsan. Valahogy eszembe jutott, hogy nagy bajba kerülhetek, ha kiderül, azt állítom, hogy az az istenkáromló gyógyította vissza a levágott fületem, akitől nemrég sikerült megszabadulnunk.

- Nyugtalanítanak bennünket a halottak megjelenéséről szóló hírek - folytatta a tanácsstag. - Vannak, akik nevetségesnek tartják az egészet, de túl sok tanú van rá, akik között szavahihető is akad. Az Úrnak hála úgy tűnik, megszűntek ezek a jelenések, de utána akarunk járni annak, mi is történt. Nem hivatalosan, mert hivatalosan asszonyos szóbeszédnek tartjuk ezeket az eseteket. Ha bárki kérdezi, te nem jártál itt és mi nem beszéltünk veled. Érted ezt?

- Értem, uram - bólintottam gyorsan.

- Néhány megjelent halott nevét ismerjük. Van, akiről még többet is tudunk. Néhányuknak a sírhelyét is kiderítettük. Úgy tudom, nem félsz a hallottaktól.

- Tisztátalanok, de ha kell... - kezdtem bele, de Káleb megint megbökött. - Nem, uram.

- Kálebtől kapsz egy listát. Hajnalban, amikor már világosodik, de még kevesen járnak a sírkertekben, kimész és megnézed azokat a sírokat. Ha szükségesnek látod, fel is nyithatod őket. Megfigyelsz mindent és mindenről beszámolsz.

Riadtan néztem körbe. Sírhoz, halotthoz élni elég nagy tisztátalanságnak számított, a kényelmes templomi munkáknak lóttek is miattuk egy időre, kiküldenek majd valami külső helyre dolgozni a tisztulásom napjaiban. Újabb böké.

- Igen, uram.

- A sírkertekbe kiküldünk pár erős emberünket, de nem tudják, miért lesznek ott. Azt mondtuk nekik, hogy annak az istenkáromlónak a tanítványaira kell figyelniük, nehogy el akarják lopni a holttestet. De azt is mondtuk nekik, hogy ha egy bizonyos szót hallanak akárkitől, segítsenek neki, bármiről is legyen szó. Ez az akárki te leszel. Menj pihenni egy kicsit, majd még sötétedéskor indulj el. A többi részletet Káleb elmondja. Most elmehetsz.

- Igen, uram.

Alázatosan meghajolva kihátráltunk a csarnokból. A Templom udvara szokatlanul csendes volt ilyenkor, csak az örök mozgottak. Egyedül az Antonius-vár felől lehetett valami kiáltozás hallani, lehet, hogy őrsváltás van.

- Itt van a lista - nyomott a kezembe egy papiruszdarabot Káleb. - Meg egy rajz arról, merre keresd ezeket a sírokat. De emlékezetből rajzolták őket, és ami azt illeti, annyira nem is akartak emlékezni. Ha bajba kerülnél, akkor mondj mindenfélét, ami eszedbe jut.

- És ha megvan a sír? - kérdeztem.

- Nézd meg alaposan. Bolondságnak hangzik, de tudni akarjuk, tényleg halottak jöttek-e köztük vagy csak valami ostoba tréfáról van szó, amivel be akarnak csapni minket. Ha a sírt bolygatták, nézd meg alaposabban. Szólsz a segítőknek, ott lesznek valahol a környéken. A szó, amit mondanod kell nekik: "Tedi-kapu." A segítőkkel elgördíted a követ előlük, körülnézel, majd beszámolsz. A többi már nem rád tartozik.

- És a tisztátalanság?

- Megoldjuk - legyintett Káleb.

Ha valaki halottat érintett, a megtisztulásához egy vörös tehenet kellett elégetni, majd annak a hamuját vízzel keverve kellett meghinteni a tisztulni vágyót. De még így is hét napig tartott az egész - szép kilátások. Valószínűleg kiküldenek valamelyik fejes földjére egy hétre, hogy ássam ki a köveket belőle. (Minden termőföld tele volt kövekkel a környéken, nem a legkönnyebb munka. De legalább tisztátalan ember is végezheti...)

Visszaérve a szállásra Káleb elküldött pihenni, hogy majd ébreszt, ha itt lesz az idő. Elég hamar elaludtam, de nem pihentem túl sokat, folyton halottakról álmodtam. Akik állítólag nem támadnak fel, legalábbis a főpap mintha ezt tanította volna a zsinagógában. De lehet, hogy csak nem figyeltem rendesen. Annyi más dolog történik mindig a Templomban, folyton

elkalandozik az ember tekintete.

Kár volt elaludnom, csak fáradtabbnak éreztem magam, mikor valamikor hajnalok hajnalán Káleb felvert, kezembe nyomott egy darab papiruszt és útnak indított.

- Aztán csak ésszel! - csapott a hátamra. - A többiek is kint lesznek, de csak akkor szólítsd meg őket, ha nagyon muszáj! Nem akarjuk, hogy ez kitudódjon! Érted?

Igeneltem egy nagy ásítás kíséretében, majd elindultam.

- Hé! - szólt utánam Káleb.

- Igen? - néztem vissza bambán.

- Valahol ott temették el azt a Jézust is, és tegnap küldtek ki római öröket a mieink helyett. Na azoktól tartsd távol magad!

Mivel legalább annyira utáltam a rómaiakat, mint ő (meg úgy nagyjából mindenki), nem igazán értettem, hogy miért érezte szükségét annak, hogy erre külön figyelmeztessen.

Bólintottam, hogy rendben, majd útnak eredtem.

Kajafás házából több út is vezetett a város melletti hegyen elterülő sírkert felé (a tövében a Golgotával, bár általában nem temettek a gazdagok közé ott kivégzett fickókat). Én a hosszabbik mellett döntöttem. Egyrészt hogy világosabb legyen, mire odaérek, másrészt így a Templom felé mehettem és nagyon szép látványt nyújtott a hajnali derengésben (is). A város lassan ébredezett, a kapukat már kinyitották, az első kereskedők szamarait és kis kordéit néha ki is kellett kerülnöm. Az egyikük adott egy fűgét, mikor látta, hogy majd kiesik a szemem az éhségtől. Vannak még rendes emberek.

A Templom látványa tényleg megérte a kitérőt, utána viszont az Antonius-várat kellett néznem pár sarok erejéig, az örök meg engem bámultak azzal a szokásos lekicsinylő képükkel. Az egyikük nevetve mondott valamit a társának, közben rám mutatott. Mielőtt túlságosan felmérgettem volna magam ezen, ráfordultam arra a szűk kis utcára, ami a Golgota felé vezetett. Többen mesélték, micsoda jó hecc volt, amikor errefelé hajtották a kivégzésre pénteken Jézust meg még pár másikat, Jósafát haverom büszkélkedett is, hogy kétszer is le tudta köpni. Egyszer rögtön az elején, majd nagy nehezen a menet elé vágott és ott még egyszer.

- Akkorát köptem rá, hogy egyből összezsugorlott - hencegett Jósafát, nagy vigyorában még a lófogait sem takargatta.

- Egy frászt - hitetlenkedtem. Bár inkább csak az irigység beszélt belőlem, én egész nap vizet hordtam a réztengerbe, meg telenyomták szálkával a szemérmemet azok az állatok, Jósafát meg istenkáromlókat köpdöshet.

- Igazából háromszor akartam leköpni - folytatta Jósafát, hogy még jobban lenyűgözze egyre növekvő számú hallgatóságát -, de egy római pont odalépett, hogy felrugdossa és azt találtam el.

- Nem baj, az is jó helyre ment! - helyeseltek többen is.

- Adonáj küldte oda egyenesen! Hol találtad el?

- A hátsóján!

Ez már biztos nem volt igaz, de mivel mindenki röhögött rajta, annyira nem is volt fontos. Szóval valahol itt köpdöste hősiesen Jósafát az Úr ellenségeit halomra, néztem végig a szűk utcán. A legközelebbi kivégzést nem szabad kihagynom...

Három nő bukkant elő az egyik sarkon, lehajtott fejjel, szótlanul siettek el mellettem. Hirtelen megcsapott egy ismerős illat - pár másodpercig eltartott, míg rájöttem, honnan is ismerős. Az a nő ott a Templomban, amikor a halott pasas beszélt, és állítólag a nő is... Pont ilyen szaga volt, ilyen halotti kenőcsös illat. A jó...

- Hé! - kiáltottam rájuk gondolkodás nélkül. Riadtan fordultak meg. Kihúztam magam, nem mintha féltem volna tőlük, elvégre csak nők, akkor is, ha esetleg ezek is a mászkáló hullák sorait gyarapítják. Közelebb léptem és az arcukba bámultam. Az illem amúgy sem érdekelt túlságosan, de most még a maradék illemtudásomat is pihenni küldtem.

Megrettent tekintetek néztek vissza, sűrűn pislogtak, egyikük arca arról árulkodott, hogy nemrég sírt. Viszont élőnek tündek. Szép, egészséges barna bőr, az egyikük kicsit idősebb, ráncosabb, a másik kettő fiatalabb, sőt, a magasabbik kifejezetten szép. De akkor miért van olyan szaguk, mintha egy sírkamrában pácolták volna őket?

- Mit akarsz? - kérdezte az idősebbik.

- Ö... - Kora reggel nehéz mellébeszélni, bár azt mondják, van hozzá tehetségem. - Csak azt hittem, ismerősök.

- Nem ismerünk téged - szögezték le gyorsan.

- Igen, szerintem se - értettem egyet. - Hova, hova?

- Miért kérdezed?

Ahelyett, hogy válaszolnának...

- Én most jöttem ki a Tedi-kapun - próbálkoztam a jelszóval, bár nem tartottam valószínűnek, hogy ők lennének azok az erős emberek, akiket a Nagytanács kiküldött a segítségemre. Összenéztek és láttam rajtuk, mit gondolnak rólam.

- Bocsáss meg, de sietünk - közölte végül az idősebbik és védelmezően maga mögé tolta két társát. Az egyik kezében észrevettem egy jól átkötött csomagot.

- Hova mentek?

- A dolgunkra - zárta le a társalgást és megfordult, hogy faképnél hagyjon. A szép arcú társa viszont megállította.

- Várj, lehet hogy segíthetne... - mondta neki halkan. Én viszont valami miatt nagyon jól hallottam pár napja, bár az is érzetem, hogy melegen lüktetni kezd a fülem már megint. Hogy a lepra enné meg azt a szakállast, aki levágta!

- Gondolod? - diskuráltak tovább a nők. - Nem tűnik valami erősnek.

- Erősebb, mint mi...

- A sírkertbe megyünk - szólalt meg végül a harmadik és az átkötött csomagra mutatott. - Egy halottnak kell megadnunk a végtisztességet.

Szóval akkor innen a szag. Abban viszik a kenőcsöket meg egyéb illatszereket.

- A sírkertben van és még nem kapta meg a végtisztességet? - csodálkoztam.

- Pont a szombat előtt halt meg, nem volt rá idő.

Jó kis meló lesz bekenni egy olyan testet, ami már másfél napja bomlik, de hát ez van. Végül is milyen munkát végezzenek a nők, ha nem ilyet? Viszont legalább kiderült, hogy semmi dolgom velük - se nem beépített emberek, se nem járkáló hullák.

- Te nem a sírkertbe jössz? - kérdezte a szép arcú. Nem mondom, hogy ne lett volna kedvem kicsit még ismerkedni vele, de ha arra gondoltam, hogy a vele való séta végén egy erőteljesen rohadó holttest vár, máris nem tűnt olyan szépnek. Másfél nap alatt már a kukacok is kikelnek. Amilyen balek vagyok, még a végén rávesznek arra, hogy emelgessem vagy ilyesmi, abba meg jobb bele sem gondolni.

- Dehogy megyek a halottak közé - tiltakoztam. - Egy ismerősömhöz megyek ide az utca végébe. Na, az Úr legyen veletek!

Gyorsan leépítettem őket majd eltűntem az egyik mellékutcában. A sarkamra ültem és dühöngtem egy kicsit, amiért most itt kell várnom, hogy elég messzire kerüljenek. Kellett nekem hazudni! Sőt, kellett nekem utánuk szólni! Félő, hogy kicsit kezdek megzakkanni ettől a járkáló halottas esettől.

Végül úgy döntöttem, hogy eleget vártam már, leporoltam magam és újra elindultam. A kapuk

már mindenhol nyitva voltak, bár a Golgota felé nem jártak túl sokan, de azért egyedül se voltam. Ha mégis összefutnék azokkal a nőkkel, a fejemre terítem a kendőmet és akkor nem ismernek meg. Különben is, arra mászkálok, amerre akarok.

Elmentem a földbe ásott póznák mellett, amikre felhúzzák a keresztre feszítetteket. Erről is lemaradtam, pedig de szívesen megnéztem volna! Ráadásul a szombat is keresztbe tett, mert leszedették a testeket előtte, pedig akár egy hétig is fennhagyják őket, ha nem jön közbe semmi. Mostanra csak a széttaposott fücsomók és a póznákon éktelenkedő barna foltok mutatták, hogy valami volt itt. Ez van. Majd legközelebb.

Ráfordultam a sírkert felé vezető útra. Nem nagyon szeretett senki a sírok között mászkálni, kívülről lehet, hogy szépek, de tele vannak tisztátalansággal. De legalább nem zavarnak a kutakodásaimmal. Valahol itt lesz pár római, azokkal a nőkkel csak nem futok össze, ha meg még látok valakit, az csakis a nagytanács által kiküldött segítő lehet. Esetleg egy mászkáló hulla, de azok állítólag már felhagytak ezzel a szokásukkal.

Miután így végiggondoltam a dolgokat, egyből jött is szembe egy fickó. Se rómainak, se asszonyoknak nem tűnt, világos ruhát viselt. Mivel jó ok nélkül nem sétálgat errefelé normális ember, biztos valami dolga van errefelé. Tehát vagy az egyik segítőm, vagy valami kertész. Teszek egy próbát.

A fülem persze elkezdett lüktetni újra, reméltem, hamarosan elmúlik mert rettentő idegesítő.

- Béke veled! - szólítottam meg. - Mentél már be a Tedi-kapun Isten házába?

- Béke veled - felelte a fickó. - Bemehetsz a Tedi-kapun, de attól még nem vagy Isten Házában.

- Jó, ez igaz - hagytam rá, közben igyekeztem kibírni, hogy ne a szem láttára nyálazzam össze a fületem, hogy kicsit hűtse. - Akkor csak az udvarba jutok. De a Tedi-kapuról nem rémlik semmi?

Hátha nehéz felfogású, nyilván nem az eszük miatt tartja az ilyenekt a nagytanács.

- Lehet, hogy ez fontos neked, de igazából csak egy dolog fontos.

Most már biztos voltam benne, hogy ezzel is befürödtem. Több rémtörténetet hallottam már eszelősökről, akik szeretnek a sírok között kódorogni, hát nem kifogok én is egyet. Ráadásul itt, az ország közepén...

- Na jó, béke veled! - intettem neki, majd tisztos távolságot tartva kikerültem, hogy mehessek a dolgomra. Közben a másik végig nézett, majd egyszer csak ezt mondta:

- Hogy van a füled?

Megtorpantam. Ami a fületem illeti, úgy éreztem, mintha kétszer akkorára dagadna és izzó vörösen lüktetne - de ez kintről is látszódná? Majd rájöttem, hogy öntudatlanul is az ujjamat szopogatom és kenem a nyálat a rendetlenkedő testrészemre. A kérdés azonban még így is furcsa volt.

- Megvan - feleltem tartózkodón és még egyszer végigmértem. Nem tűnt örültnek, de az ilyeneknél sose lehet tudni. Káleb is alaphő normálisnak látszik, de ha kettesben marad vele az ember.

- Most már van füled a hallásra - közölte velem. - Már csak hallanod kell vele.

Aztán mindketten mentünk a dolgunkra.

Csupa nagy ember

Persze nem intéztem semmit, de a sírtapogatással erőteljesen tisztátalan-gyanússá küzdöttem le magam. Lógó orral kullogtam vissza Kajafás házába, ahol Káleb egyből elővett.

- Mi tartott eddig? - szegezte nekem a kérdést.

Pár mondatban beszámoltam neki arról, hogy egy sírt találtam csak meg, de annak a követ

sem tudtam elgördíteni, mert nem találkoztam senkivel, aki segített volna.

- Bővebben - intett Káleb. - Mit láttál még?

- Hát, reggel megnéztem a Templomot, meg pár rómaid az Antonius-vár mellett, aztán a Golgotát...

- Ne szórakozz velem, a sírok közt mit láttál!

- Hát... sírokat. Meg fákat. Mit lehet ott még látni?

Káleb megint idegesnek tűnt. Nehéz napokat él át mostanában.

- Találkoztál valakivel?

- Ö... végül is igen.

- Mondjad már, kivel!

- Mit tudom én. Asszem a kertész volt.

- Kertész?

- Aki a gazdag családok sírjainál gondozza a növényeket.

Ekkor kaptam az első pofont. Csodálkoztam is, hogy csak ilyen későn, van, mikor az első kérdésért vezeti be ezzel.

- Olyan kertészfélének tűnt - pontosítottam. - Mondtam neki a Tedi-kaput, de nem reagált rá különösebben. Mást nem nagyon beszéltünk.

- Tovább! Kivel találkoztál még? Láttad a rómaiakat?

- Nem láttam őket - ráztam a fejem. - Épp abban maradtunk, hogy távol tartom magam a körülmételetlenektől.

- Hallottál valamit?

- Madárcsicsergést.

Második pofon.

- Találkoztál még valakivel?

- Hát... - Pont a vacakoló fületem találta el, annyira nem esett jól, bár mióta visszatértem a városba, már nem lüktetett melegen. - Még egy fickóval. Na az se volt... semmi... Nagy nehezen megtaláltam az egyik sírt, amit lerajzoltak nekem a papiruszra, egyébként teljesen rosszul, mert a két nagy olajfa nem balra van tőle, és nem is érnek össze az ágaik.

- És ott volt valaki?

- Nem volt ott senki. Csak egy nagy böszme kő a bejáratnál. Márpedig nekem azt kellett megnéznem, hogy ott bent nyugszanak-e békében. Úgyhogy elmentem megkeresni azokat az embereket, akiket állítólag kiküldtek, hogy feltűnés nélkül segítsenek nekem. Végül is sikerült.

- És mit találtál a sírban?

- Nem tudom, mi van benne, mert nem tudtam elhengeríteni a követ.

- Nem azt mondtad, hogy sikerült segítséget szerezned?

- Nem, azt mondtam, hogy feltűnés nélkül segítettek nekem. Vagyis nem tűntek fel sehol.

Láttam Káleb arcán, hogy eltartott egy darabig, mire leesett neki, mit akartam ezzel mondani. Gyakran csináltam ezt, valami öröm nekem is kell az életben, a bamba képét még a pofonok árán is megérte látnom.

- Össze-vissza beszélsz - állapította meg végül mérgesen, pofonmentesen. Ezen akár vérszemet is kaphattam volna, de valahogy elmaradt. - Akkor kivel találkoztál?

- Hát egy furcsa alakkal, ahogy mondtam. Kóvályogok a kertben és az egyik üres sírnál ül fent a kő tetején az a tag.

- Milyen kő tetején?

- Amivel le kell zárni a sírt. Nem gondoltam volna, hogy valakinek az esik jól, hogy ilyen kövön üldögéljen, de én már semmin nem csodálkozom. Odamegyek hozzá és azt mondom neki, hogy na, ekkora kő még a Tedi-kapuba sincsen beépítve.

- Mit érdekel téged az, hogy mekkora kövek vannak a Tedi-kapuba beépítve?

- Ezt volt a jelszó, Tedi-kapu. De az önmagában olyan hülyén hangzik, ezért beépítettem valami kis mondatba, úgy sokkal elegánsabb.

- A fenének elegánskods, a jelszónak nem az a lényege. Mit mondott erre?

- Semmit, csak nézett a bamba szemeivel. A fülem meg égett, mint a rongy, de már egész megszoktam.

- Szerinted érdekel, hogy milyen nyavalyáid vannak? - hajolt közelebb Káleb. - Főleg a füled ne emlegesd nekem!

- Jó, jó - húzódtam félre a lehelete elől. - Mindegy, nem fontos a fülem. Szóval néz rám bambán, gondoltam, megismétlem, kihangsúlyozva a Tedi-kaput, hátha nem fogta fel elsőre. Láttam már ilyen szolgálkat a templomban, néha lassan kell nekik beszélni, hogy megértsék. Erre közli velem, hogy ezt egyszer már mondtam és különben sincs semmi értelme.

- Mármint onnan fentről, a kőről?

- Aham. Kicsit lekezelő volt, ahogy a magas kőről beszélt velem. Megkérdeztem, hogy tudja, hogy miért mondom azt, hogy Tedi-kapu? Bólintott, erre megörültem, hogy végre találtam valakit, ha nem is egy nagyeszt, és hívtam, hogy segítsen elhengeríteni a követ a sírról, mert megtaláltam. Erre azt mondja nekem, hogy ő ma már egy követ elhengerített, többről nem volt szó.

- Mi az, hogy ma már egy követ elhengerített?

- Pont ezt kérdeztem én is. Rácsapott arra a kőre, amin ült, mondta, hogy ezt. Mondom, elég böszme nagy kő volt, ráadásul felfelé kellett tolni, ha tényleg a sír előtt lett volna. Szóval ott helyben kiröhögtem és mondtam neki, hogy ne húzza az időmet, mert ma még nem is reggeliztem és éhesen agresszív leszek. Aztán... hát nem is tudom...

- Mit nem tudsz?

- Hát... szóval hogy is mondjam el.

- Gyorsan és röviden, mert nem érek rá.

- Hát... de mérges leszel.

- Már most mérges vagyok.

- Na jó, én szoltam előre. - Úgy se úszom meg pofonok nélkül, akkor essünk túl rajta. - Amikor kiröhögtem a gurigatásos arcokodása miatt, először nagyon mérges lett és hirtelen elszáradt mellettem egy bokor.

- Hogy mit csinált?

- Elszáradt mellettem egy bokor. Mérgesen ránézett és a következő pillanatban az összes levele lehullott. Még jó, hogy nem engem pécézt ki, lehet, hogy megint leesett volna a fülem.

- Te meghibbantál - csuklott fel Káleb.

- Hát, lehet, hogy van benne valami - értettem egyet. - De amit láttam, azt láttam. Szóval kicsinálta azt a bokrot, majd azt mormogta, hogy sose tudja megérteni, az Úr miért szereti az ilyen hülyéket, mint én.

- Az Úr?

- Hát ami azt illeti... nem is tudom, mondhatom-e... de nem azt mondta, hogy "az Úr", hanem... hát... azt mondta.

- Mit?

- Az... azt a nevet. A legszentebbet.

- Ki nem mondd! - fogta be a száját gyorsan, izzadt, szutykos ujjai közé becsípődött a nyelvem. Nyüsztettem egy darabig, mire Káleb magához tért annyira, hogy elengedjen végre.

- Micsoda Istenkáromló alakokkal van tele újabban ez az ország! - kapkodott levegő után. - Megkövezted legalább?

- Hát... - forgattam a nyelvemet a számban, hogy eltűnjön róla Káleb ujjainak íze. - Volt egy kis kövezés, de nem teljesen olyan... Szóval pufogott egy kicsit, hogy... Ő... miért szereti az olyan hülyéket, mint én, majd leugrott a kőről és félkézzel belökte a követ a sír elé.

- Az nem nagy dolog, csak ki kell ütni az éket és begurul oda magától - legyintett Káleb.

- Igen, ez bennem is felmerült. De utána ugyanezt megcsinálta visszafelé is. Szintén fél kézzel. Majd visszaült a kőre és azt mondta, „most röhögj, kicsi agyagedény!”

- Visszatolta a követ?

- Visszapöccintette, hogy teljesen pontos legyenek.

Azzal becsuktam a szememet és vártam a pofont, fülfetést, hátsón billentést és egyéb szokásos dolgokat.

Nem jöttek.

Mikor óvatosan felnéztem, Káleb egy kis sámlin ült és a homlokát törölgette.

- Fehér ruhája volt? - nézett fel rám.

- Hát... asszem - vontam vállat. - Nem nagyon figyeltem.

- És mi történt utána?

- Közölte, hogy nem ér rá egész nap, leugrott a kőről és elment.

- Melyik sír volt az?

- Mit tudom én, az egyik üres.

- Benéztél a sírba?

- Egy kicsit. Nem volt bent semmi.

- Vissza tudnál menni ahhoz a sírhoz?

- Persze. Egy csúnyán elszáradt bokor van mellette.

Káleb felállt a székről. Behúztam a nyakam, de most se jött pofon, a főnök az ajtó felé indult.

- Maradj itt! - mutatott a sámlira. - Majd jön érted valaki. Érted?

- Persze - bólintottam, pedig nem értettem semmit.

Se reggeli, se ebéd, se semmi, már épp kezdtem megpusztulni az éhségtől, mikor újra kinyílt az ajtó és belépett rajta két templomőr.

- Gyere, Málkus! - intettek. Az egyiktől egyszer nyertem egy sarut kockán, szóval kicsit ismertem őket, de annyira nem voltunk jóban. Kérdezősködtem, hogy már megint mit csináltam, vállat vontak, hogy fogalmuk sincs, de szerintük nem velem van a baj. Bár meg voltam győződve róla, hogy csak azért mondják, hogy kevesebb gondjuk legyen velem. Nem mintha balhéztam volna: a Templomon kívül nincs nekem senkim és semmim, majd pont az őrségével akaszodom össze.

Káleb és egy előkelőnek tűnő ember várt a kapunál. Kálebnek intenie sem kellett, tudtam az illetet, a megfelelő távolságba érve mélyen meghajoltam. Mikor felnéztem, akkor láttam, hogy Gamáriel az, a nagytanács egyik legtekintélyesebb tagja.

- Fiam - szólított meg. - Vezess minket a sírhoz, ahol azzal a férfival találkoztál.

Kálebre néztem, de nem mondott semmit, csak intett, hogy induljunk. A két templomőr is jött utánunk. Végképp nem értettem semmit. Mi olyat tudhat egy hozzám hasonló kis senki, ami a nagy Gamálielt is érdekli? Gamáriel akkora törvénytudó volt, hogy még a Nagy Tenger túloldaláról is jöttek gazdag zsidó fiatalok, hogy nála tanuljanak, én meg még az apámat sem ismerem.

Keresztülvágtunk a városon, ami teljesen hétköznapi képét mutatta, talán csak rómaiból lehetett kicsivel többet látni a szokásosnál, de a kedélyeket borzoló kivégzések után mindig így van egy darabig. A templomőröket jobban megbámulták a városban. Közülünk senki sem szólt semmit. Gamáriel rabbi elgondolkozva, némileg gondterheltnak tűnve ballagott utána,

szándékosan lassan mentem, nehogy kifárasszam a mestert. Káleb a szokásos sunyi alázatoskodó képét vágta, mint mindig, ha nála magasabb rangú ember társaságában volt (még a rómaiakkal szemben is, ami több a soknál). Az örök is komoran kísérték minket. Miért mindig én tudok meg utoljára mindent?

Város, városkapu, Golgota - itt Gamáriel egy pillanatra megállt és nézte egy kicsit a póznákat, majd megrázta a fejét és intett, hogy induljunk tovább - , majd végül a sírkert. A kérdéses sírhoz közeledve beszédet hallottunk. Milyen nagy ma itt a forgalom!

- Várj! - állított meg Gamáriel. Káleb fontoskodva, és persze még hangosabban, megismételte, gondolom, hogy jelezze, ő is itt van. Megálltam és a rabbira néztem. - Biztos ez lesz az?

- Biztos, mester - feleltem egyből.

- Esküdni is mernél rá?

- Bármire, mester - bizonygattam. - Ott az a bokor is, ami elszáradt, csoda, hogy még nem fordult ki a földből. Mondom én, hogy ha egyszer a két szememmel...

- Elég! - fojtotta belém a szót Káleb. Elhallgattam. Gamáriel nem kérdezett semmit a bokorról, ezek szerint már erről is hallott. Még csak nem is hitetlenkedett. Elgondolkozva simogatta kicsit a szakállát, majd tovább lépdelt a sír felé. Már nem volt szüksége a vezetésemre. Kálebre néztem, hogy mi legyen, de ő se tudta. Végül az örök adták meg neki a kezdőlökést, hogy kövesse a rabbit. Nekem lökés se kellett.

Meglehetősen rangos társaság gyűlt egybe a sírnál, még egy rakat római is volt, a sisakforgóikból ítélve nem is alacsony rangúak. Templomőrök mindenütt, középen pedig jó párán a nagytanácsból, ráadásul mindenki idegesnek tűnt. Az elszáradt bokorra mutattam.

- Látod, Káleb, erről beszéltem!

- Hallgass! - sziszegett rám Káleb.

Szokás szerint lemaradtam a lényegről, legalábbis erre következtettem, mert az beszélgetésből semmit sem értettem. Valami történt ennél a sírnál, ráadásul a nagytanácson kívül a rómaiak is benne vannak. Reméltem, hogy én nem keveredem bele.

Gamáriel a jelenlevő nagytanácstagokhoz lépett és valamit magyarázott nekik halkan, a végén rám mutatott. Mindenki felém fordult: ennyit arról, hogy kimaradok belőle. Intettek, hogy menjek oda, majd újra el kellett mondanom az esetet a kövön ülő fickóval.

- Ezt a követ? - hitetlenkedtek. Kajafás a fejét rázta.

- Mennyire szavahihető ez a kölyök? - kérdezte Kálebtől.

- Sokat beszél össze-vissza, uram - hajtotta le a fejét Káleb. - De szerintem most igazat mond.

A legjobban csillogó sisakú római odalépett hozzám, megragadta a fájós fületem és a sír bejáratához vonszolt. Annyira meglepődtem, hogy még visítózni is elfelejtettem. A bejáratnál elengedett és valami színes szalagdarabra mutatott.

- Tudod mi ez? - dörrent rám.

- Nem - vágtam rá egyből.

- Ez egy pecsét volt! - A római meg nagyon mérges. - Tudod mi jár annak, aki feltör egy római pecsétet?!

- Valami csúnyaságra tippelek - mondtam halkan.

- Megfeszítés fejjel lefelé! - ragadta meg újra a fületem.

- Nem hinném, hogy a fiú volt, százados - hallottam magam mögött Gamáriel hangját. A római a földre lőkött és a miheztartás végett belém rúgott egyet, majd a rabbi felé fordult.

- Van más gyanúsított? - dörrent Gamárielre. A templomőrök zavartan összenéztek, ha egy zsidó szolt volna így hozzá, már pár foga hiányozna.

- Úgy tudom, a római katonákat kellene megkérdezni erről - felelte szelíden Gamáriel. - Szombat óta római őrseg védte ezt a sírt, felváltva a mi őreinket.

Már értettem, miért ilyen ideges mindenki. Ez a sír volt Jézus sírja! Négykézlábra álltam és

óvatosan átlestem a római lába között. A sír üresnek tűnt, mintha soha nem is használták volna. Hogy mik vannak.

A százados latinul mondott valamit, a hangsúly alapján elszidta valakinek a valakijét. Egy másik csillogó sisakú intett neki, hogy hallgasson.

- Egy dolgot tudunk biztosan - nézett végig az egybegyűlteken. - A sírt feltörték és a holttest eltűnt. A sírt pedig a mi szakaszunk őrizte. Találkozhatott ez a fiú a légiósainkkal?

- Állj fel! - sziszegte nekem Káleb. Engedelmeskedtem, úgy-ahogy leporoltam magam.

- Hajnalban a városban járt - mondta Gamáriel. - De csodálkoznék, ha szóba állna egy szakasz római katonával, vagy ha azok szólítják meg, vállalná értük, hogy ilyen meséket terjesszen. Ez a fiú látott valamit, méghozzá nagyon hasonló dolgot, amit a katonák. Ezen pedig el kell gondolkodnunk, akkor is, ha lehetetlenségnek tartjuk.

- A legjobb szakaszomat küldtem ide - sétált vissza döngő léptekkel a fülemet cibáló százados a társaihoz. - Erre azzal rohannak vissza, hogy leszállt egy félisten az égből és elgördítette a követ a sírről, őket meg elzavarta.

A nagytanács tagjai homlokukat ráncolva néztek össze ekkora pogány beszédet hallván.

- Ha ilyesmi történt, akkor angyal volt és nem félisten - javított ki őket az egyikük, aki farizeus volt. Ők a szokottnál is jobban rühellték a rómaikat, főleg, mióta pár éve egy rakatot keresztre küldött közülük Pilátus. Tényleg valami rendkívülinek kellett történnie ahhoz, hogy szóba álljon velük.

- Angyalok nincsenek - mordult rá Kajafás. A főfejesek általában szadduceusok voltak, igazából nem lehetek volna főpapok, de azért a család megoldotta. Az angyalok meg a feltámadás témáját általában kerülték a farizeusokkal, mert pár perc elég volt ahhoz, hogy hajba kapjanak rajta. Minden áll itt a feje tetejére... - Még a végén kitalálja valaki, hogy ez az istenkáromló, Júda szégyene Jézus feltámadt, ahogy megmondta!

- Tényleg azt állította, hogy harmadnapra feltámad - jegyezte meg valaki.

- Többek közt ezért végeztettük ki...

Na, kellett nektek kipróbálni, gondoltam, és önkéntelenül is mosolyra húzódott a szám.

- Mit vigyorogsz, bolond - sziszegett rám Káleb. - Mindjárt felképelek!

Abbahagytam.

- Ugyan ki más tudná elzavarni a római őrseget és elgördíteni a követ, ha nem egy angyal! - csattant fel a farizeus. - Ez a fiú is látta!

Persze kitört a balhé, épp csak egymás szakállát nem kezdték el tépkedni, de azt is csak azért nem, mert a rómaiaknak elege lett a hangzavarból és a százados túloldította őket.

- A pogány babonáságaitokat majd intézzétek egymást között! - intett nekik kivont karddal. - Ki kell derítenünk, hogy mi történt itt, a szakaszt pedig a katonai szabályok szerint ítéljük majd el, amiért gyáván megfutamodtak!

Kajafás arca csúnya grimaszba rándult, majd jelezte a rómaiaknak, hogy meg kell beszélniük valamit. A százados legyintett, majd a katonáival odébb vonult. Rettentő kíváncsi voltam, hogy miről esik szó, de nagyon halkan sutorogtak, annál hevesebben gesztikulálva. Végül Kajafás átverte rajtuk, amit akart, mert ki elégedettebben, ki mérgeesebben, de mindenki rábólintott az utolsó sustorgására. Szóltak a rómaiaknak, hogy végeztek. Azokon látszott, hogy ők is legszívesebben végeznének velünk.

- Na mi a helyzet? - kérdezte a tisztt.

- Nem akarjuk, hogy elítéljétek a katonáitokat - mondta Kajafás.

- Ez a római hadsereg dolga, másnak hozzá semmi köze - közölte a százados.

- Tudjuk - bólintott Kajafás. - De megbeszéljük majd ezt Pilátussal is. Vagy másokkal, vannak olyan barátaink, akik a császár barátai is...

A százados keményen összeszorította az ajkát. Mi tudtuk, hogy utálja a zsidókat, ő meg tudta,

hogy a kezünk messzire elér. Valószínűleg nem esett neki jól, hogy erre emlékeztették.

- Az őrhelyüket elhagyták, a pecsétet valaki feltörte, a holttest pedig eltűnt - mutatott a sírra. - Nem tehetünk úgy, mintha semmi nem történt volna.

- Nem is kell - felelte Kajafás. - Azt mondjuk majd, hogy elaludtak, Jézus tanítványai pedig közben ellopták a testet.

Nem tudom, mennyit dolgoztak ezen, de ekkora hülyeséget már régen hallottam. Láttam én azokat a tanítványokat, amikor mentünk a Gecsemánéba meglepni őket, elég szedett-vedett társaság voltunk, pár templomőr, a többiek meg olyan botcsinálta fegyveresek, mint én (szó szerint), mégis úgy futottak, mint a nyulak. Pedig akkor még a „mesterük” is velük volt. Majd pont ők kezdenek ki egy szakasz brutális állat rómaival...

- Mit vigyorgasz, beverem az orrod! - sziszegte újra Káleb.

A százados is ledöbbszent. Ő is elmondta nagyjából azt Kajafásnak, amire én is jutottam. Kajafás viszont elég könnyen meggyőzte, beígért egy kisebb összeget a katonáknak, egy nagyobbat a századosnak. Akad még pár homályos pont - hogy ha a tanítványok lopták el, akkor a pecsétet is ők babrálták, vagyis elő kellene szedni őket némi fejjel lefelé történő megfeszítés végett, de ezt is megoldották: nem lehet bizonyítani azt, hogy ők voltak. (A rómaiak adtak az ilyesmire, csoda, hogy ennyire vitték ilyen hozzáállással...) Egy kis előleg is gazdát cserélt, majd nagy nehezen visszagördítettük a követ a helyére. (Először csak a római katonáknak parancsolták meg, de nem bírtak vele, nekünk is be kellett segítenünk.)

A rómaiak elmasíroztak, a nagytanács tagjai maradtak még kicsit vitatkozni. Gamáliel szomorúan mosolyogva álldogált az elszáradt bokor mellett, majd odaintett magához.

- Te mit mondasz, fiam? - kérdezte. - Angyalt láttál?

- Mit láttam, rabbi? - kérdeztem vissza óvatosan.

- A sokáig akarsz élni, akkor nem láttál semmit - emelte fel a mutatóujját, majd közelebb hajolt és alig hallhatóan hozzátette. - Ha pedig örökké, akkor egy angyalt, sőt, annál is többet. A fülem újra lüktetni kezdett.

Sokat agyalunk és terjesztjük is

Ez a nap tele van díszes társaságokkal. Alig ettem valamit, Káleb megint elrángatott magával. Egy raktárba mentünk, ahol pár ismerős arccal találkoztam: Hóseással, aki templomi szolga létére ismerte az összes parázna nő árfolyamát, Obéddal, aki nem ártallja deszkával illetni mások szemérmét, de ott volt Jósafát haverom is, a nagy lófogaival, meg még egy pár hasonló kaliberű fazon. Káleb leültetett minket, majd nagy meglepetésünkre bort és fűgét tett az asztalra, fordult egyet, a következő körben meg frissen sült kenyeret. Tanácstalanul néztünk egymásra, hogy ez meg mi akar lenni.

Végül Káleb is leült közénk.

- Vegyétek és egyétek - mutatott az asztalra. - A főpap nagyon fontos feladatot bízott ránk, a fizetség pedig előre jár érte.

Még mindig éhes voltam, hát jó példával jártam elől.

- Tudjátok már, mi történ reggel - nézett körbe Káleb. - A városban meg beszélnek mindenfélét. Egyesek azt a butaságot terjesztik, hogy a názáreti senki feltámadt!

Obéd tele szájjal, harsányan felnevetett, majd mikor észrevette, hogy ő az egyetlen, abbahagyta. Adonáj barma ez az ember, nem mintha nem lenne nevetséges az állítás, de röhgött itt ahelyett, hogy tömné a fejét a potyáival...

- Főpap urunk arra kért engem, hogy gyűjtsem egybe azokat, akik a nép egyszerű fiait képviselik, és találjunk ki együtt pár magyarázatot arra, hogy mi történt. A rómaiak azt mondják majd, elaludtak és a názáreti tanítványai lopták el a testet. Ez nem rossz, de kell még

pár, hogy mindenki pletykáljon mindenfélét és legyen nevetséges az egész. Értitek?

Szerintem a fele banda nem értette, de nem is kellett, megoldjuk nélkülük.

- Várom a javaslatokat. Jutalmazom is őket - tett ki egy tömött erszényt az asztalra Káleb. - Amikor pedig eleget találtunk ki, kimentek a városba és elterjesztitek őket. A piacon, a borházban, a Templomban, a kapuknál, mindenhol. Rajta, gondolkodjunk!

Jósafát lett az első ügyes dénárbirtokos.

- Mondjuk azt, hogy igazából rossz sírhoz ment mindenki! - csapott az asztalra. - Hogy eltévedt az őrség, meg ilyesmi, a rómaiak meg ennél a sírnál váltották fel őket, aztán nem csoda, ha tényleg üres.

Elég gyenge volt, szerintem, mert akkor bárki foghatja magát és megkeresheti a helyes sírt, ha tényleg ez a helyzet, de Kálebnek tetszett és adta érte a pénzt. Majd terjeszti Jósafát ezt az ostobaságot, ha akarja. Nekem az angyalos verzió jobban bejön.

- Legyen az is, hogy igazából Jézus nem halt meg! - kapott vérszemet Hóseás is.

- Mi? - horkant fel Káleb.

- Jézus él? - tartott pillanatnyi szünetet két falat között Obéd.

- Ja, ja! - bólogatott buzgón Hóseás. - A kereszten csak elájult, aztán azt hitték, hogy meghalt, a sírban meg magához tért a hűvösben, azt kijött.

Ez még az előbbinél is nagyobb marhaság volt, egyrészt a rómaiak láttak már kereszten meghalni embert, el tudják dönteni, hogy kinek annyi már ott, másrészt ha mégis átvágta volna őket, akkor majd pont a széttrancsírozott kezeivel meg lábaival fogja eltolni azt a követ a sír elől, amit visszatolni is csak tízen tudtunk. A rómaiakról nem is beszélve, na jó, mondjuk azok esetleg elfutnak, ha meglátnak egy sétáló halottat.

De még ezek bizonyultak a jobbaknak, Obéd is mondott egyet, de az annyira ocsmány és gyenge volt, hogy még Káleb is kiakadt rajta és elzavarta a fenébe. Pont addig agyaltunk, amíg az összes bor, kenyér és füge el nem fogyott, majd kaptunk némi költőpénzt a piacolásához és borházazáshoz, hogy nyakunkba vegyük a várost és elterjesszük az elterjeszteniivalót.

Este meg megtudtam, hogy a sírkertes utam miatt egy ideig Kajafás szőlőjében fogok dolgozni, nem messze a várostól, csak amíg le nem telnek a tisztulásom napjai.

Remek.

Részegség délben

Bő másfél hónap nyugalom, ennek nagy része Kajafás szőlőjében telt el, nem a legkényelmesebb munka, de végül is nem olyan vészes. (Egy hétről volt szó, aztán valahogy kint felejtettek a tisztulási szertartás után is, azt mondták, van érzékem a földtúráshoz. Na persze.) Nem bántam, mikor végre visszakerültem Jeruzsálembe, még Jósafát lófogainak látványa is örömmel töltött el. De aminek a leginkább örültem, az az volt, hogy a nagy zarándokünnepre a városba jöhettek. Ezt ki nem hagytam volna Kajafás földjének minden kövéért sem. Ilyenkor tele volt a város zarándokokkal, nem csak Izraelből, hanem a világ minden táján élő zsidók közül is. Ami azt illeti, kicsit mindig elszorult a szívem ilyenkor, mert ennek az ünnepnek köszönhetem, hogy ott vagyok, ahol, és az lettem, ami, de végül is ez senkit nem szokott érdekelni különösebben.

Kajafáshoz is érkeztek ilyenkor mindig fontos vendégek, ezért akadt dolgunk szép számmal. Mondjuk minket sem kellett féltetni, néhány félórásckát lecsíptünk belőle, hogy kiszökjünk a városba, és a templomi áldozatbemutatót sem hagytuk ki, ahol az új termésből sült két kenyeret mutatták be. Általában Jósafáttal és Zebulonnal kódorogtunk együtt, egyik fő szórakozásunk a furcsa ruhájú zarándokok bámulása volt. Nem semmi alakok mászkáltak

ilyenkor errefelé, legjobban a babiloniakat bírtuk, akik valahogy kint felejtették magukat a keserű fogságban, mikor a nép visszatérhetett az Ígéret földjére.

Az áldozatbemutatás nagyon szépre sikerült. Csak az asszonyok udvaráig jutottunk a nagy tömegben, így sokat nem láttunk, de a lépcsőkön éneklő lévítákat onnan is jól lehetett hallani. Sokan sírtak, kissé hátrébb meg ment a szokásos üzletelés, mert a zarándokoknak illett áldozatot is bemutatni, az meg akármilyen állat nem lehetett, legbiztosabb helyben megvásárolni.

Az áldozat után indulnunk kellett vissza, mert a többi szolga is ki akart menni a városba, eddig ők falaztak nekünk, most rajtunk volt a sor. Jósafát furakodott legelől, rávillantva a lófogait azokra, akik méltatlankodtak, szorosan mögötte tülekedtünk mi. A pogányok udvarába kiérve kissé szellősebb lett a tömeg, épp nekiiramodtunk volna, amikor egy ismerős hang szólított a nevemen.

- Málkus!

Megfordultam. Gamáriel rabbi állt pár méterre, intve, hogy menjek oda. Jósafáték persze nem figyeltek rám, hamar eltűntek a tömegben. Na de egy ilyen rabbit csak nem hagyhat faképnél az ember...

- Miért mész kifelé a Templomból, fiam? - kérdezte Gamáriel.

- A főpap házában kell szolgálnom - hajtottam le a fejem.

- Inkább kíséj engem - mondta a rabbi, majd csodálkozó tekintetemet látva megnyugtatót. - Kimentelek majd, ne aggódj. Nagy a tömeg és én már öreg vagyok. Nem árt, ha van mellettem valaki, nem gondolod?

Egyetértettem. Sikálják csak az edényeket a többiek, ha egy bő hónapig megvoltak nélkülem, ezt a pár órát kibírják.

- Láttad már a fiamat? - kérdezte Gamáriel.

- Nem, mester - ráztam a fejem.

- Gyere, biztos tetszeni fog.

Normális napokon Gamáriel előtt szétnyílt a legnagyobb tömeg is Jeruzsálemben, mindenki ismerte őt, de ilyenkor csak egy volt az utcákon, tereken tülekedő számos díszes ruhás közül. Gyorsan megelőztem, ami most talán nem volt illetlenség, és utat csináltam neki. Visszakeveredünk a lépcsőkhöz, ahol már nem a lévíták énekeltek, hanem a fáklyás táncot járók készülődtek.

- Ő a fiam - mutatott az egyikükre Gamáriel. Szép szál legény volt, dagadtak az izmai, hóna alatt pedig egy rakás fáklyát cipelt, amiket odakészített az egyik lángoló üst mellé. - Biztos nem láttad még?

- Még nem, mester - vallottam be. Ezekről a részekről általában lemaradtunk, mert mindig akadt fontosabb dolog a főpap háza körül.

Koré fiai zenélni kezdtek, a tömeg izgatottan közelebb húzódott, a fáklyások pedig elkezdtek táncolni az Úr előtt. Először csak egy fáklyát dobáltak a levegőbe, nézni is rossz volt, mindig attól tartottam, hogy a lángoló végét kapják el véletlenül. Bár szó mi szó, megnéztem volna, mit reagálnak... Majd a segédjeik meggyújtották a következő fáklyát és a kezükbe dobták, a táncosok egy pillanatra sem estek ki a ritmusból. Nagyon szép volt, szinte hihetetlen. Aztán csak pislogtam, ahogy a kezükbe került a harmadik, majd a negyedik fáklya is. Szinte olyan volt, mintha egy tűzkörben állnának, fogalmam sem volt, hogyan csinálják. Adonáj vezeti a kezüket, más magyarázat nincs erre.

- Ne tátsd a szád! - szólt rám Gamáriel. - Még semmit sem láttál.

Becsuktam.

Tényleg nem láttam még semmit. A két szélső táncos hátrébb húzódott, folyamatosan dobálva a négy fáklyát, Gamáriel fia maradt elől. A segítője egyszer csak meggyújtott még egy fáklyát

és a kezébe dobta. Majd még egyet. Ha valaki meséli, biztosnem hiszem el, Gamáriel fia szinte nem is látszott az előtte keringő fáklyák lánggyűrűje mögött. A segéd végül az utolsó két fáklyát egyszerre gyújtotta meg és dobta a többi közé. A tömeg izgatottan felmorajlott, majd nagy hallékezésbe kezdett, amikor mind a nyolc fáklya a levegőben keringett már, csak néha sejlett fel a táncos alakja köztük.

- Mit szólsz? - mosolygott rám Gamáriel.

- Nem hiszek a szememnek - vallottam be.

- Nem kell mindig a szemednek hinned. Az ember nézi csak azt, ami a szeme előtt van. Gyere, menjünk ki a városba, túl sokan vannak itt.

A dobok egyre gyorsabban pörögtek, néha vissza-visszanéztem a levegőben keringő fáklyákra és elhatároztam, hogy ezt én is megtanulom egyszer.

A Templomból kiérve kissé csökkent a zsúfoltság, de mivel gyakorlatilag az egész város tele volt idegenekkel, túl sok nyugodt helyet nem lehetett találni. Gamáriel nyugodtan, öregesen lépdelt, én igyekeztem tisztelettudóan mögötte maradni.

- Mi is neked a neved? - kérdezte egyszer csak.

- Málkus.

- Jó, de Málkus mi? Kinek a fia vagy?

- Nem tudom, rabbi.

- Nem tudod? Azt hittem, valami vidéki család elsőszülötte vagy, akit a Templom szolgálatára ajánlottak fel.

- Úgy tudom, hogy nem így történt, rabbi.

- Hát hogy történt, Málkus, ki tudja kinek a fia?

- A családom zárandokünnepre jött fel, mikor még nagyon kicsi voltam, és elvesztem a tömegben. Nem találtam meg őket, ők se engem, és végül a főpap szolgálói fogadtak be.

- Milyen érdekes - jegyezte meg Gamáriel. Én másképp minősítette volna, de én csak egy egyszerű kölyök voltam, ő meg a híres rabbi. - Van, akit a szülei adnak a Templomnak, és van, akit Adonáj maga választ el a szolgálatra. Erre gondoltál már?

- Még nem gondoltam rá, rabbi - ismertem el.

- És honnan való a családod?

- Én mindig is úgy emlékeztem, hogy Tarzusból, de a többiek csak kinevettek miatta. Káleb szerint valami galileai paraszt kölyke vagyok.

- Nem beszélsz úgy, mint egy galileai. Mikor a főpap házába kerültél, úgy beszéltél?

- Nem, uram. De már akkor is beszéltem görögül.

- Akár tarzusi is lehetsz. Nem akartad még megkeresni a családod?

- De, uram. Minden zárandokünnepen őket keresem. De sajnos már azt sem tudom, kiket keressek. Anyám szagára emlékszem és apám kérges kezére, az arcukra nem.

- Akkor immár Adonáj árvája vagy, Ő vigyáz rád.

Kissé felkavart a beszélgetés, Gamáriel meg gondolom szimplán érdekesnek találta, de nagyon nem foglalkozott vele. Ballagtunk tovább, mikor egyszer csak valami zúgásra lettünk figyelmesek. Még a rabbi is felkapta a fejét, pedig megfigyeltem, nem nagyon reagált a város zajaira, míg én minden zajra nyújtogatni kezdtem a nyakamat, ki tudja, mit készülnek a nyakamba zúdítani alapon. Gamáriel az ilyenekkel nagyon nem foglalkozott, de ez a zúgás nagyon más volt.

- Erősödik a szél - jegyeztem meg.

- Ez nem szél - ingatta a fejét Gamáriel. - Az égen egy felhő sincs és tegnap nem volt vörös az ég alja.

Ő a rabbi, ráhagytam. Viszont a fülem elkezdett piszkosul viszketni és vörösen lüktetni. Szenvedtem vele, küzdöttem az ellen, hogy ne kezdjem vakarni, nyállal bekenni, valami hideg

kőhöz hozzászorítani, elvégre egy ilyen tekintélyes írástudó jelenlétében már csak nem fogok úgy viselkedni, mint valami rühes kutya. De már egyre kevésbé bírtam, néha, mikor másfele nézett, lopva egy kis nyálat kentem a fülemre, de csak pár pillanatnyi megkönnyebbülést hozott.

- Egyre erősebb lesz - vizsgálta a házak között előbukkanó eget Gamáriel. Engem meg egyre kevésbé érdekelt. Észrevettem egy tócsát, nem tudtam közelről megsejteni, de tisztának tűnt, legalábbis reméltem, hogy vízfordítás közben járt valaki szerencsétlenül, és nem a feleslegessé vált vizes dolgokat helyezte ki az utcára (bár azért erre adtak felénk). Mikor elég közel értem a tócsához, úgy csináltam, mintha én is az eget nézném, majd véletlenül megbotlottam és pont beleestem a tócsába.

Vörösen lüktető fületem körülölelte a langyos víz, hirtelen olyan jól éreztem magam, hogy még Ábrahám kebeléért sem hagytam volna ott a poros utcaköveket és a köztük megállt poshadó vizet.

- Elég rosszul nézel ki - állapította meg Gamáriel, mikor nagy nehezen feltápáskodtam. Legszívesebben feküdtem volna még egy darabig, de az utca kezdett megtelni emberekkel, és láttam már összetaposott embert, ennyit még a fülem hűtése sem ért. - Mi van a füleddel?

- Ő... a fülemmel? - kérdeztem vissza bambán. Ennyire látszik?

- Te vagy az, akinek állítólag levágták a fülét, nem?

Rabbinak hazudni nem szép dolog, főleg, hogy tartottam tőle, átlátna rajtam. De Káleb is beígért valamit...

- Káleb azt mondta, hogy ő tépi le a fülemet, ha ezt mondom.

- Ki az a Káleb?

- A szolgák felügyelője.

- Ja, ő... Ne érdekeljen téged Káleb - intett közelebb Gamáriel. Ha egy rabbi mondja, akkor nem érdekel, nem hinném, hogy lenne ennél szimpatikusabb tanításuk. Gamáriel elé álltam, aki a felsőruhája szegélyével letörölte a sarat a fülemről és megnézte közelebből. - Ez a füled volt?

- Igen.

- Azóta ilyen vörös?

- Nem, csak néha. Néha rámjön, nem tudom, miért.

Nézegette tovább.

- Kicsit csálén áll - jegyezte meg. Erre nem mertem semmit mondani, de tényleg nagy bölcs volt ez a Gamáriel, mert kitalálta, amit mondani akartam. - Sötét volt és sietni is kellett, gondolom azért...

A nagytanács egy tagja elismeri, hogy Jézus tényleg visszarakta a fülemet a helyére?

- Lehet, hogy csak álmodtam - mondtam óvatosan, hátha csak be akar húzni a csőbe. Bár csodálkoztam volna rajta, de biztos-ami-biztos.

- Akkor túl sokszor álmodsz mostanában - engedte el a fülemet Gamáriel. Felnézett újra az égre. - Már mesélnek rólad a nagytanácsban is, tudod? Te találtad meg a mászkáló halottakat is, láttad az angyalt az üres sírnál, meg persze ez a füles eset. Nem csodálkoznék rajta, ha lenne más is. Mit is mondtál, mikor ilyen vörös a füled?

- Hát... - Magam is elcsodálkoztam azon, hogy még nem fedeztem fel a dolgot, ebből is látszik, miért nem én vagyok a híres rabbi. - Pont ezeknél az eseteknél. Meg még volt egy, amikor a sírkertben találkoztam valakivel, aki a fülemről beszélt.

- Mikor?

- Azon a napon, amikor eltűnt Jézus teste.

- Találkoztál valakivel, aki a füledről beszélt? A kertben?

- Gondolom, a kertész lehetett.

- Gondolod te - ingatta a fejét Gamálie. - Lehet, hogy füled van a hallásra, de hogy szemed nincsen, annyi szent.

- Nincsen szemem? - csodálkoztam. - Miért ne lenne?

- A rest a hangyához menjen, ha tanulni akar, te pedig talán egy sas lábainál ülhetnél, ha hajlandó lenne veled foglalkozni. Na az mi szerinted? - mutatott a magasba.

A zúgás már olyan hangos volt, hogy szinte kiabálnunk kellett, ha meg akartuk értetni magunkat a másikkal. Felnéztem. Felhő még mindig nem úszott az égen egy szál se, de valami csillogó pont egyből magára vonta a figyelmemet. A nap jóval odébb állt, az nem lehetett, ráadásul ez mozgott és egyre nagyobb lett.

- Még soha nem láttam ilyet - nyögtem.

- A füled lüktet még?

- Majd szétduzzad, mester.

A csillogó pont már akkoránál látszott, mint az alacsonyan járó, vörösre duzzadt Hold szokott. Sőt, nem is egy pont volt, hanem sok, fényességek keringtek egymás körül, mint ahogy Gamálie fia körül keringtek a lobogó fáklyák.

- Hány lángot látsz, Málkus? - kérdezte Gamálie. Már ő is meg tudta különböztetni őket a rossz szemével. Számolgattam egy darabig, végül arra jutottam, hogy tizenkettőt.

- Biztos annyi? - ragadta meg a karomat a rabbi.

- Annyinak tűnik, de folyton mozognak.

- Izrael törzseinek száma - jegyezte meg Gamálie. - El ne veszítsd őket szem elől!

Ez már csak azért is aktuális volt, mert a lángnyelvek lecsaptak a városra, már az is kitűnt, hogy a zúgás is belőlük árad, tettek egy kört a Templom körül (egy haver mesélte, hogy a lángtáncosok ijedtükben elejtették a fáklyáikat, Gamálie fiának a fél szakála leperzselődött), majd eltűntek a házak mögött. A zúgás hirtelen abbamaradt.

- Követted őket? - kérdezte Gamálie. Izgatottnak tűnt, pedig eddig mindig nyugodtnak, higgadtnak és megfontoltnak láttam. Bólintottam. Meglódított. - Keressük meg, hova tartottak!

- Miért, mi volt ez? - kérdeztem.

- Nem kell felettébb bölcselkedni - zárta le a dolgot.

A lángnyelvek nem csak minket érdekeltek, egy idő után nem is nagyon kellett gondolkodnom, merre menjünk, mert a tömeg sodort magával minket a szűk utcán, a végén már (tiszteletlenség vagy sem) összekapaszkodtunk a rabbival, hogy ne szakadjunk el egymástól, meg véletlenül elesve nehogy a tömeg lábai alá kerüljünk. Végül egy kisebb térre értünk, inkább csak szélesebb utca volt, ahol a tömeg összetorlódott. Próbáltam óvni a rabbit, de elsodródtam mellőle, igyekeztem legalább szem elől nem elveszíteni. Ruhája és bölcs tekintete biztosított némi tiszteletet a számára így is, meg a tömeg sem mozgott, megnyugodhattam, hogy biztonságban van. Szerencsére a fal mellé szorultam és az még őrzött valamit az éjszaka hűvöséből, így a fületem is hűthettem egy kicsit. Még soha nem lüktetett ennyire, a fenének kellett visszarakni, ha csak ilyen bénán sikerült, még fél füllel is jobb lenne... Ráadásul még csálén is áll, a rabbinak elhiszem. Mondta Jósafát is, de a lófogaival ő ne beszéljen arról, hogy másnak mi áll csálén.

Miután így összegeztem magamban mindent, és a tömeg is kissé elcsendesedett, elkezdtem nyújtogatni a nyakam, hogy miért is vagyunk itt, na meg mi lett a lángnyelvekkel. Úgy tűnt, nem gyulladt ki semmi, mert akkor nem lenne ilyen nyugalom. A szemközti ház tetejéről viszont egy rakat ember kiáltozott mindenfélét, lent meg izgatottan kommentálták a népek a hallottakat. Elég messze voltam, innen úgy tűnt, mintha zsoltárokkal próbálkoznának, de meg kell hagyni, Koré fiainak azért jobban ment a dolog a Templom lépcsőin. Igazából nem értettem, miért olyan nagy szám ez az egész, főleg, hogy a lángnyelveknek semmi nyomát

nem láttam.

A fületem kissé lehűtve megpróbáltam közelebb tolakodni Gamálielhez. A téren szorongó embereket lekötötte a háztetőn gajdoló társaság, így viszonylag könnyen át tudtam paszírozni magam köztük, remélve, hogy nincsen túl sok tisztátalan pogány köztük, máskor azért jobban megnézi az ember, kihez ér hozzá. Végül eljutottam Gamáliel mellé.

- Hallod őket? - intett a szemével a tetőre.

- Igen - bólintottam.

- Mit mondanak?

- Szerintem zsoltárokat.

- Prófétákat idéznek - pontosított Gamáliel. - Jól érted őket?

- Hát, ilyen messziről...

- Látod ott azt a két arabot? - nézett mellém. Odapillantottam, majd ösztönösen közelebb húzódtam a rabbihoz, még csak az hiányzik, hogy hozzájuk érjek. Jó ez az ünnep, csak ne lenne annyi pogány is a városban.

- Szerintem ők nem beszélik a nyelvünket - folytatta Gamáliel. - De én mégsem szólíthatom meg őket. Tudd már meg, mit értenek belőle!

Inkább pucolnám meg Kajafás egyik lakomájának összes edényét, de Gamálielnek mégse mondhatok nemet. Óvatosan közelebb húzódtam az arabokhoz.

- Szép napunk van, nem? - mosolyogtam rájuk, bár tartottam tőle, hogy kissé erőltetett ez a mosoly. Kétszer is meg kellett ismételnem, mire észrevették, hogy akarok valamit tőlük, zavartan egymásra néztek, majd összevont szemöldökkel rám.

- Szerintem nem értenek engem - néztem vissza Gamálielre.

- Talán ha valami értelmeset mondanál... - javasolta a rabbi.

Ezeknek?

- Ti is a lángnyelveket keresitek? - váltottam át egy másik kérdésre. A tekintetük nem tűnt értelmesebbnek, de rájöttek, hogy nem egyedül vagyok, hanem a drága ruhát viselő öreg férfival, akit látható tisztelettel mértek végig. Egyikük körülnézett és odakiáltott valakinek. Hamarosan egy nagyorrú, sötétebb bőrű suhanc furakodott mellénk, váltottak pár szót azon a pogány nyelvükön, majd rám mutattak.

- Azt kérdezik, mit szeretne venni a gazdád - közölte velem a gyerek.

- Mondd meg neki, hogy azt kérdezem, miért figyelik annyira a tetőn beszélő embereket - mondta Gamáliel.

- Azt kérdezi, miért figyelik... - kezdtem bele.

- Nem vagyok süket, nagyfülű - állított le a suhanc. Csak azért nem vertem a fejét az utcakövekbe, mert túl szorosan álltak az emberek hozzá. Az arabokhoz fordult, izgatottan tárgyalni kezdtek valamit. Végül megosztotta velünk is, miről van szó.

- Azért figyelik, mert nagyon érdekes dolgokat mondanak az Istenről azok az emberek ott fent.

- Öreg, ne etessél minket - figyelmeztettem barátilag a gyereket. - Egy kukkot sem értenek belőle.

Erre kiröhögött. Tényleg csak az mentette meg a fogai épségét, hogy szelíd hangulatban voltam és a nagytanács egyik tagja figyelte.

- Mindenki érti őket, haver! - mutatott körbe. - Nem tudsz olyan fickót mutatni a téren, aki ne értené, amit mondanak. Hacsak magadat nem akarod megmutatni.

Gamáliel megragadott és magával húzott.

- Ott van Nikodémus - közölte. - Oda kell mennünk hozzá!

- Megtalállak, öreg! - kiáltottam még a sötét képű gyerekeknek. - Akkor mutatok majd valamit!

- Nincs neked olyan, amit mutatni tudnál...

- Azt hiszed, olyan nagy szám az, hogy páran kint gajdolnak a tetőn, mint egy rakás részeg?
A gyerek válaszát már nem hallottam, mert egy vöröslő orrú, bűdös alak felkapta az utolsó szót, és vidáman a tömegbe kurjantott:

- Azt a részeg kutya mindenüket!

Hangos nevetés kísérte, ahogy odébb tántorgott. Többen is kiabálni kezdték, hogy mit csinálnak azok a részegek a tetőn, meg vigyázzanak, le ne essenek. Mások megjegyezték, hogy essenek csak, nem ütik meg magukat, annyian összejöttek már. De egy rakat idegen nyelven is ordítottak, valami ilyen lehetett Bábel is, nem bántam volna, ha a sok idegen meg pogány eloszlik a föld négy sarka felé.

Gamáliel maga elé penderített, hogy ha már ott vagyok, segítsek utat törni a tömegben a számára. Nikodémust, a nagytanács másik előkelő tagját ugyan nem láttam, de amikor nagyon eltértem volna az úttól, Gamáliel csontos ujjait a hátamba nyomva segített visszatalálni rá.

Közben a tömeg kissé elcsendesedett és valami vidéki tájszólással beszélő fickó nekiállt hangosan bizonygatni, hogy nem részeg itt senki, mert még csak délelőtt van. Hát, én láttam már ilyesmit, de a tömegre valami miatt hatott - de is bántam, mert könnyebb volt utat törni köztük. Végül odaértünk Nikodémushoz. Gamáliel intett, hogy maradjak mellette, majd izgatott sustorgásba kezdtek. Én kicsit bambultam, majd amikor valamennyire elálltak előlem a nálam magasabb emberek, szórakozottan felpillantottam a ház tetejére, ahonnan osztották az észt. (Annyira nem éreztem szokatlannak, a Templomban is állandóan ez ment, mindig akadt pár önjelölt próféta és hasonló, egyszerre akár négy-öt is, valahogy hallgatósága is akadt mindegyiknek.) Hirtelen felordítottam:

- Ott az a hazug kutya!

A körülöttem állók lepisszegtek, az egyikük beígért egy pofont, ha nem fogom be. Gamáliel is rosszállóan mért végig, majd visszafordult Nikodémus felé. Homlokukat ráncolva hallgatták a tetőről beszélő alakot, néha suttoztak csak valamit a másik fülébe.

A tetőn pedig az az alak beszélt, aki levágta a fülemet!

Tehetetlen dühömben ökölbe szorítottam a kezem. Eddig csak sötétben láttam, de most mintha már nem lett volna annyira sunyi a képe, a főpap házában is, amikor a tűz mellett próbáltam rávenni a többieket, hogy vágjuk már képen legalább, ott se mert az ember szemébe nézni. Csak tagadott mindent, persze, de minden szaván érződött, hogy galileai vidéki bumburnyák.

A vidéki bumburnyák épp arról beszélt, hogy mi, mármint az izraelita férfiak (elvégre maholnap már én is az leszek) szögeztük fel a názáreti Jézust a fára. Az izraelita férfiak többsége csodálkozva nézett a szomszédjára, a legtöbben akkor még pár országgal odébb jártak, de valami miatt mégis a szívükre vették a dolgot. Egyedül az a vöröslő orrú, bűdös alak méltatlankodott, aki valahogy megint a közelemben tántorgott, nehezményezte, hogy mit foglalkoznak még mindig egy megfeszített átokvertével.

Én csak magamban dühöngtem a szakállas miatt, persze, amikor letagadta, hogy levágta volna a fülemet, azt is letagadta, hogy valami köze lenne Jézushoz. Most meg háztetőről hirdeti - egészségére. Kár, hogy olyan messze álltam tőle, biztos hozzávágok egy követ, ha közelebb lett volna.

A fülem meg újra szét akart robbanni.

A szakállas egyre idegesítőbb

- Szerintem te kezdesz lassan bekattanni - vihogott Jósafát. A tűzifát aprítottuk az udvar sarkában, de már eléggé elfáradtunk benne, így maradt idő beszélgetni is. - Én is utálok egy csomó mindenkit, például azt a trágyaszagú Hóseást is, mégse rágom magam miatta egész

nap.

- De neked nem vágta le a füledet és nem hazudott a képedbe! - világítottam rá egy lényeges különbségre.

- A fületem tényleg nem piszkálta, mert akkor már nem élne - értett egyet a lófogú. - De a hazudozás az megvolt nála is. Különbözik meg mit szenvedsz állandóan a füleddel, ott van a helyén, kicsit csálén áll, de csak jobb, mint ha nem lenne ott semmi.

- Néha azt kívánom, bár ne lenne - sóhajtottam. - Szerintem valami átkot tapasztott rám Jézus, amikor visszarakta.

- Átkot? - komorodott el Jósafát. Ujjai elfehéredtek, ahogy a baltát markolta. - Miből gondolod?

Szórakozottan vakargattam a fületem.

- Hát... Úgy tűnik, hogy ha valaki olyan közelébe kerülök, aki ilyen jézusimádó, elkezd lüktetni a fülem.

- Lüktetni? - nyalta meg a lófogait Jósafát.

- Ja. Lüktet, meg melegszik, majd megőrülök. Állandóan nyálaznom kell, de olyan is volt már, hogy belefeküdtem egy pocsolóba.

- Fúj, mint a disznók - utálkozott Jósafát. Emlékeztettem rá, hogy nálam is van balta, mire gyorsan témát váltott. - Már nem azért, de miért vagy te jézusimádók közelében?

- Azt hiszed, én keresem őket? Állandóan beléjük botlom, akárhova megyek. Még a Templomban sincs nyugta tőlük az embernek, főleg azóta, hogy az a bumburnyák szakállas telebeszélte a fejüket a háztetőről.

- Amikor az a nagy zúgás volt?

- Meg lángok.

- Az csak szóbeszéd... - legyintett Jósafát.

- Szóbeszéd egy fenét! - csattantam fel. - Ezzel a két szememmel láttam.

- Meg azzal a füleddel hallottad, mi?

Nagyon tenyérbemászó ez a Jósafát...

- Tudod jól, hogy a nagytanácsban is téma volt - emlékeztettem rá. - Több tag is kint volt és mindegyik azt mondta, valami történt. Még Gamáriel is, akit egyébként én kísértem akkor...

- Na persze...

- Irigykedj csak, akár meg is pukkadhatsz. Szóval nem képzelődtem. Az a szakállas meg a többi haverja osztotta az észt a tetőről és mindenki értette, pedig egy csomó helyről voltunk. Utána meg Jézusról beszélt, hogy micsoda dolog, hogy megfeszítettük és jobb lenne, ha magunkba szállnánk miatta.

- Gondolom, magadba szálltál - gúnyolódott Jósafát.

- Én? Én ott se voltam. Te vagy a nagy hős, aki halomra köpdösted az istenteleneket, zsidót és rómaiakat egyaránt.

- Én hát - húzta ki magát Jósafát. - Tele volt nyállal a szám és nem féltem használni. Büszke vagyok rá.

- Hát ott egy csomóan nem voltak büszkék. Olyan nagy buli lett a végén, alig tudtuk elhúzni a csíkot, mindenki tolongott oda, hogy bemelegítsék. Ha nem vigyázunk, még minket is elintézték volna, azt akkor jó nézünk ki: egy ilyen vidéki furkó bemelegíti a nagytanács tagjait.

- Te egyre nagyobb butaságokat beszélsz - ingatta a fejét Jósafát. - Legutóbb az a tetűfészek János szórakozott ilyenekkel, de ő sem a város közepén.

- A háztetőről locsolgattak lefelé, meg mikor kezdett igazán beindulni a tömeg, akkor le is jöttek közéjük. De ezt már nem vártuk meg, még időben leléptünk.

- És a füled akkor is égett?

- Azt hittem, megőrülök. Mondom én, hogy megátkoztak. Illetve ezt Gamáriel mondta, nem

teljesen azt, hogy megátkoztak, hanem hogy valamiféle túlvilági praktikával került vissza a fülem a helyére.

- Az ugyanaz - legyintett Jósafát. - Mikor még nem feszítették meg, akkor is engedelmeskedtek a démonok annak a Jézusnak, mondtam én már akkor is, hogy valami nagy démonfejedelem lesz ez.

- Dehogyan mondtad - torkolltam le. - Egyszer jöttél haza, hogy telezabáltad magad kenyérrel meg hallal Galileában, amikor hazamentél a családhoz meglátogatni őket. Hogy állítólag az a Jézus tömte a hasatokat, akit később nagy bátran leköptél.

- Csitt! - nézett körbe ijedten Jósafát. - Ne olyan hangosan!

- Mi van, már nem vagy büszke rá?

- Egy frászt nem, de ha meghallják... Igen, ettem és jó is volt, de azután rájöttem, hogy mennyire félrevezetett. A nagytanács is megmondta, nem?

- Azt is megmondhatta volna, hogy ütődött vagy. Épp olyan ütődött galileai surmó, int az a szakállas, aki levágta a fülemet.

- Surmó vagy te! - csattan fel Jósafát. - Megmondom én, mit kell csinálni a füleddel!

- Na ugyan mit?

- Ha démoni erő rakta vissza arra a formátlan fejedre és még most is démoni fájdalmak érnek miatta, akkor le kell vágni.

- Mi van? - léptem kicsit hátrébb, mert már a baltája élet próbálgatta.

- Le kell vágni! - ismételte meg. - A végén még belőled is démon lesz.

- Belőlem?

- Belőled, hát. Már nem hiányzik sok hozzá. Holnap arra ébredünk majd, hogy kenyeret akarsz szaporítani meg vízen jársz a réztengerben.

- Szerintem már érik neked egy nagy pofon - állapítottam meg.

Kicsit acsarkodtunk még egymásra, majd miután így felfspannoltuk magunkat, újult erővel estünk neki a favágásnak.

Nagyképű uraság megérkezik

Egyik reggel Káleb hívatott, amiből általában nem szokott semmi jó kisülni. Kellően alázatosra összehúзва magam mentem oda hozzá.

- Szép nap ez a mai, Málkus - vicsorgott rám Káleb.

- Minden nap szép, amit az Úr házában tölthetünk... - jegyeztem meg, ezért csak nem pofoz fel. Bár a fülem most teljesen jól volt, akár üthet is, ha arra van gusztusa.

- Mondd csak, Málkus, mióta is vagy te itt?

- Hát... - Ilyet még soha nem kérdezett tőlem, elképzelésem sem volt arról, mire akar kilukadni. - Ötödik esztendeje már.

Káleb sóhajtott.

- Alapjában véve elégedett vagyok veled, Málkus. Jó, nem mondom, néha a falra lehet mászni tőled, mert nem bírod befogni a szádat, de a munkát el szoktad végezni. Annyira legalábbis, mint a többiek. Úgyhogy én nem örülök annyira annak, hogy elválnak az útjaink egymástól, de gondolom, te annál inkább.

Először nem fogta fel, miről is van szó. Meg kellett ismételnem.

- Nem értem - ráztam a fejem, valami furcsa hidegség kúszott végig a gerincemen. - Elbocsát engem Kajafás? Nem szolgálhatok többet a Templomban sem?

- Nem bocsátunk el - rázta a fejét Káleb. - Miért tennénk? Csakhogy valami miatt nagyon megtetszettél Gamáliel rabbinak és elkért téged Kajafástól. Gamáliel egyik tanítványának leszel a szolgálja. Hogy miért téged akar, az számomra is rejtély.

- Ő a tanító, biztos tudja - csúszott ki a számon. Ilyenkor szoktam általában az első pofonokat megkapni, Káleb közelebb is lépett hozzám, de legnagyobb meglepetésemre ütés helyett átölelt, ahogy a barátait szokta az ember. Vagy az apa a fiát. Teljesen elérzékenyültem, igyekeztem elrejtetni a könnyeimet, de mikor észrevettem, hogy Káleb, a szigorú de igazságtalan, az egyszerűségében is bonyolult, apám helyett hajcsárom Káleb is szípag, nem bírtam magammal.

- Na jól van - tolt el végül magától Káleb. - Elvégre nem halt meg senki.

Álltunk egy kicsit, bambán nézve valahova, csak a másakra ne kelljen.

- És akkor most...? - kérdeztem.

- Búcsúzz el, akitől akarsz. Utána pedig menj a Templomba és keresd meg Gamálielt.

Bólintottam.

- Eszedbe ne jusson megszólítani! - szólt még utánam Káleb, újra a régi hangján. - Leülsz valahova oldalt, hogy lásdon, és csak akkor mész oda hozzá, ha hív. Mától kezdve az övé vagy, azt teszed, amit mond. Gondoskodni is az ő háza gondoskodik rólad, vagy az a tanítványa, akinek a szolgája leszel. Érted?

- Érttem - feleltem.

- Ne hozzád ránc szégyent!

Természetesen megígértem - később sokszor eszembe jutott, hogy miket is gondolhatott rólam Káleb, amikor megtudta, mennyire nem tartottam be a szavamat.

A búcsúzkodás nem nyúlt hosszúúra, igazából a félkegyelmű Obéden kívül senki sem értette, miért búcsúzkodunk, amikor így is naponta egymásba fogunk botlani. Mindegy, Obéddel megölelgettük egymást, majd valamennyire rendbe szedtem magam, megmosakodtam, kiporoltam a ruhámat, illően akartam Gamáliel szeme elé kerülni. Látott már persze pocsoltyában fetrengve is, de ez azért mégis más.

- Na te aztán beletenyerezeltél a jóba - jegyezte meg Jósafát kifelé menet. - Úri csicska leszel, Gamáliel lábainál nem olyan csórók tanulnak, mint mi.

- Ha az is leszek, Jósafát - kezdtem bele ünnepélyesen -, tudd meg, hogy mindig megismerlek majd az utcán és fogadom majd a köszöntésedet.

- Pukkad meg! - vágott hozzám egy marék port a kedves barátom, de sikerült félreugranom, így frissen mosott hajam nem lett tiszta kosz.

Tényleg nem bántam annyira a változást, jó, Kálebnél kicsit pityeregtem, de a körülmények hatása alá kerültem csupán. Árva kis senki voltam, Adonáj árvája ugyan, de mégis csak apátlan, anyátlan senki. Most se lesz persze belőlem valaki, de az mégis csak haladás, hogy egy köztisztelőben álló rabbi, messze földön híres nagytanácsstag személyesen engem választott ki az egyik tanítványa számára. No, meglátjuk, mi lesz belőle.

Gamáliel a szokott oszlopcsarnokában tanított a Templomban, gondosan fésült. tiszta ruhát viselő tanítványai szemben ültek vele és buzgón hallgatták az öreg rabbit. Az egyik oszlop tövébe húzódtam, kis álldogálás után a sarkaimra ültem, majd mikor elzsibbadt a lábam, még nagyobb kényelembe helyeztem magam. Bevallom őszintén, egy ideig próbáltam figyelni Gamálielre, elvégre sokan sok pénzért, messze földről érkeznek Jeruzsálembe, hogy ezt tehessék, de kevésnek bizonyultam ehhez. Ézsaiásról volt szó, ennyit sikerült csak kivennem belőle, a figyelmem minduntalan elkalandozott a Templom nyüzsgése felől. Épp hozták az új bárányokat, a régiek már elfüstölhettek a Szentélyt körülvevő falakon túl. Szegények, mindig úgy megsajnáltam őket. Kicsit odébb páran hajba kaptak valamin a pénzváltók asztalánál, talán sokallták az árfolyamot, mindenesetre a kikerkező templomörség hamar meggyőzte őket,

hogy ez az árfolyam kedves az Úrnak. Ráadásul felbukkant néhány fiatal lány is a tömegben, az egyikük mintha egy pillanatra rám nézett volna, hogy azután gyorsan lesüsse a szemét. Nocsak...

Azt hittem, sose lesz vége. Kínomban néha próbáltam odafigyelni, de hiába. Még mindig Ézsaiás, ez lejött belőle, de hogy mit, ki, hol, miért és legfőképpen minek... Kis híján a fejem is megfájdult, de azért arra vigyáztam, hogy ne erőltessem túl magam. Egyszer már azt hittem, vége van, legalábbis tartanak egy kis szünetet, fel is pattantan gyorsan, nekiláttam leporolni magam, de csak annyi történt, hogy a tanítványok Gamáiel köré gyűltek és elhalmozták a kérdéseikkel. Mit jelent ez? Mit kell csinálni, hogyha...? Mit kell csinálni, hogyha így, de mégis úgy? Pár percig egyik lábamról a másikra álltam az oszlop tövében, majd lassan visszaereszkedtem - guggolás, sarok, elterülés. Nem gondoltam volna, hogy ilyen fárasztó a semmittevés, nem csoda, ha annyira óvott tőle Káleb, aki apám helyett hajcsárom volt...

- Málkus! - riasztott fel egyszer csak egy öreges hang. Rémülten ugrottam fel, megtántorodtam a hirtelen mozdulattól. Valahogy elaludhattam, bár fogalmam sincs, hogy történhetett ilyesmi velem. Az árnyékok már jóval odébb jártak, mint amikor legutóbb láttam őket, Gamáiel pedig ott állt előttem és próbálta elrejtteni a mosolyát a szakállában.

Bocsánatot kértem, de leintett.

- Ő Saul ben Benómi, Tarzusból - mutatott a mögötte álló férfire Gamáiel. Még nem nagyon láttam a hirtelen ébredés miatt, ráadásul a délutáni nap fénye is visszatükröződött a Templom aranyborítású tetején. Kicsivel magasabbnak néztem, mint ami én vagyok, és legalább annyira girhes. A gazdagok közt is akadnak soványak?

- Az Úr békéje legyen veled - hajoltam meg a homályos alak felé. Valami morgás volt csak a válasz.

- Meséltem rólad Saulnak - tette a vállamra a kezét Gamáiel. - Azt mondtam neki, hogy őszinte de hűséges szolgálja leszel, amire szüksége is van. És titkot tartani is tudsz. Saulnak csak olyan szolgálja lehet, akiben bízni tud és eddig még nem talált megfelelőt. Én úgy vélem, Málkus, az Úr vezetett elém téged, amikor azon töprengtem, hogyan segítsék a tanítványomnak. Remélem, méltó leszel mindehhez.

- Igyekszem, mester.

Mégis, mit lehet erre mondani?

- Saul, ő a szolgád, Málkus, Adonáj árvája - lépett félre Gamáiel, így szemtől-szembe kerültünk egymással. - Legyél olyan gazdája, hogy akkor se hagyjon el téged, amikor te kérnéd.

Leendő gazdám megint morgott valamit válaszul, majd intett, hogy várjam itt, s kissé odébb vonult beszélgetni Gamáiellel, vagy egy óráig ott is felejtették magukat.

Démonok nem csak a fülemben

- Ott van a felsőruhám és a tekercestartóm - mutatott az egyik oszlopra. - Hozzad!

Hoztam. Már sikerült alaposabban szemügyre vennem. Alacsony (nálam magasabb, de én még növésben vagyok), vékony férfi volt, ráadásul még a feje is hosszúkasra sikeredett, amit megtoldott egy vékony szakállal. Gondolom, bozontosabbnak szánhatta, de nem voltak elég vastagok hozzá a szőrszálak. Sötét szeme állandóan mozgott és rettentő szúrósan tudott nézni, még akkor is, amikor kért valamit. Nem igazán nyerte meg a tetszésemet, kicsit csodálkoztam is, hogy miért hozott össze vele Gamáiel. Hát igen, a rabbi is ember, ő is megöregszik és lesznek furcsa dolgai...

- Maradj le mögöttem! - mordult rám Saul, amikor elindultunk kifelé a Templomból. Az árusok már pakoltak össze, de azért páran még megpróbálkoztak a ruháiból ítélve gazdag vevőnek ígérkező Saullal. A legtöbbnek elég volt egy nézés ahhoz, hogy feladja. Legutóbb csak akkor láttam ilyet, amikor Jézus szétverte a kócerájt - olyan csúnyán nézett, hogy ezeknek a pénzéhes alakoknak a siránkozáson kívül nem jutott más eszükbe a portékájuk védelmébe. Annyira nem bírtam egyik verekedő felet sem, de annak örültem, hogy pár bárány is elszabadult, az egyiket ki is tudtam csempészni a nagy kavarodásban. Tudom, hogy az Urat a bárányok és kosok kövérjével kell tisztelni, de mégis úgy éreztem, hogy talán megúszom villámokkal történő agyoncsapás nélkül, ha Isten egy bárányát inkább kiviszem a Kidron patak mellé. (Aztán másnap megtaláltam a maradványait, valami vagy valaki megette - nem szép dolog.)

Meg se próbáltam szóba elegyedni a gazdámmal.

Végigsétáltunk az est hűvösében megtelő utcákon, Saul elől kitértek az emberek, messziről látszott rajta, hogy farizeus és vannak befolyásos barátai. Egy nagyobb házhoz érkeztünk, ahol szállást bérelt.

- Te a tetőn alszol majd - mutatta a helyemet Saul. Az nem rossz hely, sőt, ebben a dögmeglegben ott a legjobb. - Vidd be a szobámba a dolgaimat!

Bevittem. Leült a székére és felhúzta az alsóruháját.

- Mosd meg a lábamat! - parancsolta.

Nem a legfelelősebb munka, sőt, nagyobb helyeken rabszolgákkal végeztetik. Na mindegy. Megkerestem, honnan lehet vizet hozni és megmostam a csontos, eres lábát. Látszott rajta, hogy nem járkál sokat saru nélkül.

- Hozz ennem! - jött a következő parancs. - A konyha lent van, mondd nekik, hogy a szolgám vagy.

Lementem, összeismerkedtem kicsit a háziakkal. Nem nagyon derültem jobb kedvre attól, amiket a gazdámról mondtak, ráadásul kiderült, hogy amióta itt lakik, én már a harmadik szerencsés vagyok, aki mellé került.

- És mióta van itt? - kérdeztem.

- Talán egy hónapja - tippelték.

Remek. Felvittem neki az ennivalót, majd vittem vizet is a szokásos kézmosáshoz, amit ő kétszer is elvégzett, nehogy valami hiba legyen a dologban. Ezek a farizeusok nem viccelnek... Majd hálát adott az ételért és nekilátott, én meg néztem. Rájöttem, hogy balek vagyok, lent voltam a konyhán, még kedvesek is voltak velem, igazán megtömhettem volna a gyomromat egy kicsit.

Majd legközelebb...

- Te vagy az, akinek levágták a fülét, ugye? - nézett rám Saul két harapás között.

- Igen, én - bólintottam kényszeredetten. Biztos Gamáliel világosította fel.

- És megérzed azt, amikor annak az istenkáromlónak az imádói vannak a közeledben?

Újabb bólintás.

- Vagyis démon van benned - állapította meg.

Kissé kezdett idegesíteni, hogy valaki kitalálta ezt a hülyeséget és most mindenki ezzel jön, de ezt mégse közölhettem vele. Nem reagáltam rá semmit.

- Meg tarzusi is vagy - folytatta, nem zavartatva magát a válasz elmaradásától. - A Mester azt mondta, túl sok közös van bennünk ahhoz, hogy kételkedjünk benne, az Úr egymás mellé szánt minket.

Ezt viszont nem értettem, de ráhagytam.

- Idefigyelj, Málkus! - tette le a megtört kenyeret Saul. - Tudnod kell valamit rólam, amit nem mondatsz el senkinek. Ha elmondod...

Nem fejezte be, mert egy farizeus csak nem mondja már ki, hogy akkor végem, de azért vettem az üzenetet. Na meg kíváncsi természet is voltam és ezt a tekintetemmel is kifejeztem.

- Engem is támadnak a démonok - jelentette be Saul. Észre se vettem, hogy leesett az állam, de mikor nagyon mereven nézte a számat, kapcsoltam, hogy be kellene csukni. - Igen, támadnak. A Mester azt mondta, az ördögök fejedelme azt támadja, akitől félnivalója van. Így nem szégyellem, de nem is dicsekszem vele. Úgyhogy ezt nem mondhatod el senkinek!

- Nem fogom - biztosítottam róla gyorsan. De a lényegét még nem mondta el, hogy mit is ért a démonok támadása alatt. Neki is lüktet a füle? Vagy az orra? Ez utóbbi valószínűbbnek tűnt.

- Mikor megtámadnak... - halkította le a hangját Saul, óvatosan körbe is nézett. - Olyankor van... hogy erőt vesznek rajtam. A testemen. - Újra körülnézett. - Összeesek, csapkodok, hörgök... A Mester szerint ilyenkor küzdök velük, de én nem emlékszem semmire belőle. Ezért van szükségem valakire, aki mindig mellettem van. A Mester azt mondta, téged az Úr is erre teremtett és én hiszek neki. Érted, miről van szó, Málkus?

Lassan bólintottam. Még soha nem láttam ilyen démontól megszállt embert, de hallani hallottam már róluk eleget. Ez a szikár, csontos farizeus is egy lenne közülük? Pont egy farizeus? Miért tűrik meg maguk között?

- És... - szólaltam meg óvatosan -, mikor támadnak ezek a... démonok?

- Bármikor rajtam üthetnek - sóhajtott a Saul. - Akár reggel, akár este, vagy éjszaka, álomban. Akkor is, ha a legszentebb helyen vagyok, ami csak létezik ezen a világon.

Ezt mondjuk kételkedéssel fogadtam, mert a Templom belsejébe, a Szentek szentjébe biztos, hogy nem engedték be, valószínűleg soha nem is fogják. Én sokkal közelebb voltam már ahhoz a helyhez, mint az emberek többsége, amikor le kellett kaparni a madarak piszkát a Templom tetejéről, az arany tüskékről és márványlapokról. Mindig beleborzongtam abba, hogy alattam ott lebeg maga Isten lelke. Bár azt sehogy sem értettem, hogy az ég madarai ennek ellenére hogy mernek odapiszkítani - de mint arra már sokan rámutattak, elég sok mindent nem értek még.

- Hát az rossz lehet - jegyeztem meg.

- Főleg ha emberek között vagyok! - értett egyet Saul. Törődötten nyúlt a kenyérhez és mártotta a tálba, majd leöblítette egy kis borral. - Sosem hagyhatsz magamra, Málkus, most, hogy már ismered a titkomat. Ha látod rajtam, hogy valami gond van, vagy ha szólok neked, akkor azonnal el kell rejtened az emberek szeme elől. Bárhova, azt mondják, talpraesett vagy...

Mondták már azt is, hogy születésemkor anyám a fejemre ejtett, de ez utóbbi változat jobban tetszett.

- Amikor pedig küzdök a démonokkal, imádkozz értem hangosan - nézett a szemembe Saul. - Ne próbálj lefogni vagy megkötni, csak bennem tennél kárt, ha sikerülne. Arra figyelj, hogy ne csapjak se tűzbe, se éles tárgyakba, és főleg figyelj arra, ne tudjanak megfojtani a démonok.

- Ezt... hogyan? - kérdeztem.

Saul kinyújtotta a nyelvét, nagy, húsos nyelve volt, kicsit lila hátul, elég undorító. Hóseás szerint a nők nyelve is undorító, ha nagyon kinyújtják, nem tudom, szerintem az övék nem annyira, de még nem láttam.

- Ne engedd, hogy a torkomba csússzon a nyelvem - magyarázta Saul. - Mert különben a vérem miattad fog az ég felé kiáltani.

- Aki megfullad, nem ontja ki a véré - pontosítottam. Belénk verték ezt a szabályt, utálatosság volt olyan állatból enni, ami megfulladt, ami nem vérzett ki rendesen. Bár ilyen állatot sem láttam még. Tele van a világ olyan dolgokkal, amit még nem láttam! Se a nők nyelvét közelebből, se igazi, magától megdőglött állatot.

- Na, most már tudod a titkomat - dünnyögte Saul, újra az étel felé fordulva. - Ül le valamelyik sarokba, hogy ne zavarj. Gondolkozni akarok. Jó étvágyat neked is, gondoltam.

Pletykaszünet

A konyhán persze mindent tudtak Saulról, mikor néha adtam magamnak pár szabad percet és nem kellett a gazdámra támadó démonokat figyelmem.

- A nagyapja nem is volt zsidó - osztotta meg velem a nagy titkot Mária, a szeplős cseléd lány. (Néha az az érzésem támad, hogy nagy szerencse kell erre ahhoz, hogy ne egy Mária nevű nővel fusson össze az ember. Pedig annyira nem is szép név. Keserűség, ezt jelenti. Az a bolond Hóseás becézgeti mindig az aktuális parázna nőjét, biztos vicces, amikor egy Máriának mondja, hogy „ó, édesem”...)

- Már hogyan lett volna zsidó! - kaptam fel erre a fejem. - Szerinted a farizeusok bevesznek maguk közé olyat, aki félig pogány?

- Áttért zsidónak - tette hozzá a szakács, Éli. - Azután vette feleségül Saul nagyanyját. Állítólag nagy botrány is volt belőle, de aztán lecsendesedett, mert a férfi római állampolgár volt, gazdag és nagyon sokat adakozott a zsinagógának.

- Te biztos nem hallottál erről az esetről? - húzódott közelebb a kis szeplős Mária. - Te is Tarzuszban születél, nem?

- Pár éves koromig laktam csak ott, de az sem biztos - hűtöttem le a további pletykákra éhes kedélyeket.

- De valamire csak emlékszel...

- Hát... szagokra. A tenger szagára, például. Az olyan... sós. Meg friss. Nem olyan, mint itt.

- Jó lenne egyszer látni a tengert - sóhajtotta Mária.

- Én már láttam - tett le egy elmosott edényt Éli. - Nem nagy szám.

Mint kiderült, Mária itt született Jeruzsálemben és még soha nem volt olyan messze a várostól, hogy ne látta volna a Templomot. Nem lehet mindenki olyan világlátott ember, mint én... Vagy ez az Éli, bár a fene tudja, mi igaz abból, amit mond.

- Nekem nem tűnik olyannak ez a Saul, mintha lenne benne pogány vér is - jegyeztem meg. - Ő a legzsidóbb zsidó, akit valaha is láttam. Olyan törvényeket is betart, amikről én még nem is hallottam. Sőt, még velem is betartatja őket...

- Mint például?

- Múltkor azt mondta, hogy szombaton még csak gondolnom sem szabad olyan helyekre, amik messzebb vannak egy szombatnap járőföldnél, mert már azzal is megtettem az első lépést a törvényszegés felé. Meg ilyesmik.

- Épp azért csinálja ezt, mert bizonyítani akarja, hogy ő igazi zsidó - okoskodott Éli. - Képzeld el, milyen érzés lehet az, ha azt gondolják rólad, római vagy.

Ez tényleg nem lehet túl jó.

- Olyan hihetetlennek tűnik ez a történet - dünnyögtem.

- Nem kell elhinned - fordított hátat Éli. - De az tény és való, hogy Saul római állampolgár. Szerinted hogy lehet az?

- Megvette neki a családja - tippeltem.

- Utána meg elküldni ide tanulni? Rabbinak? Mi szüksége lenne rá? Higgy nekem, Málkus öcsém, ez a Saul olyan zsidó, aki rómainak született. Nem csoda, ha démonokat küldött rá az Úr!

- Csitt! - ugrottam fel, riadtan néztem rájuk. A szeplős Mária is távolabb húzódott tőlem ijedtében.

- Mi a baj? - kérdezte.
 - Honnan tudtok erről? - mértem végig őket szigorúan. Én nem beszéltem nekik, bármire meg mernék rá esküdni. Nem volt könnyű, de kibírtam, tartottam a számat. Erre meg... Valamelyik régi szolgál? Elkapom a nyavalyást és...
 - Mi mindent tudunk - mosolygott hátra a válla fölött Éli, kerek képén fénylett az izzadság. - A füledben lakó jézusdémonról is.
 - De nem mondjuk el senkinek - mosolygott rám Mária.
 - Bízatsz bennünk - tette hozzá Éli is.
- Hogy ezeknek a szakácsoknak mennyire tenyérbemászó képük van...

Miért nem bírom a koldusokat

Saullal töltött napjaim nem sokban különböztek a főpap házában töltöttektől. Kevesebbet kellett dolgozni, az tény, de sokkal jobban kellett figyelni, ráadásul minden furfangomra szükségem volt ahhoz, hogy szabadprogramot hozzak össze magamnak. Saul elvárta, hogy a nap minden percében legyek mellette ugrásra készen. Ott ültem a Templom oszlopcsarnokában, míg ő a többi ifjú farizeussal Gamálielt hallgatta, mellette (de legalábbis a közelében) álltam a templomi szertartásoknál, elkísértem, mikor valamelyik farizeus barátját vagy pártfogóját látogatta meg, de még mikor aludt, akkor is gyakran felnézett fél szemmel, hogy ott ülök-e a szoba félhomályos, olajmécsesről megvilágított sarkában. (Mondjuk ezt volt a legkönnyebb megoldani, csak egy kenderköteg kellett hozzá és némi rongy Máriától.) Igazi társadalmi életet csak a Templomban tudtam élni, amikor néha felbukkant valamelyik régi ismerősöm és szolgálaton kívül helyeztük magunkat (nagyon nehezen bírtam ki, hogy ne beszéljek Jósafátnak új gazdám démonairól, de tudtam, hogy ha neki elmondom, gyakorlatilag végem). A ház személyzetével ismerkedtem össze úgy-ahogy. Főleg a kis szeplős Máriával alakultak a dolgok.

Egyik reggel is mentünk a Templomba, általában az Ékes-kapun keresztül értünk be. Minden kapu tele van koldussal, elég jól meg is élnek belőle, Hóseás mindig mesélte, hogy a legjobb parázna nőket állandóan lecsapják a kezéről, mert több a pénzük. Főleg ezért nem bírtam ezeket a semmittevőket, ráadásul csalók is voltak köztük. Az egyik vakot Jósafáttal ketten buktattuk le pár hónapja, lapos kövekkel megtöltöttünk egy erszényt és óvatosan, hogy semmi hang ne hallatszódjon, letettük a vak szeme elé pár méterre. Nem is kellett sokáig leskelődnünk, a fickó egyszer csak, amikor úgy gondolta, nem sokan járnak arra, villámgyorsan odaugrott az erszényhez, felmarkolta és visszaült a helyére, hogy tovább nyavalyogjon, ő mennyire szerencsétlen egy vak és az Úr nevében könyörüljenek rajta. Na akkor szóltunk még pár havernak és rendesen megrugdostuk, annyira, hogy még a Templomőrség is kijött megnézni, mi ez az üvöltés. Az én hátsó felemet is kiporolták, de még így is megérte, ráadásul azt a piszok csalót se láttuk többé a Templom környékén, bár kétkem, hogy felhagyott volna az üzlettel.

Na, ennek az Ékes kapunak is volt pár koldusa, aki gyanús volt nekem. Régebben egy vakra gyanakodtam itt is, de mikor egy tűzben izzított pénzérmét dobtam a tálkája és ő egyből ráharapott, hogy megnézze, mit kapott, el kellett ismernem, hogy tévedtem. Még a fillért is megtarthatta, bár sok örömet nem okozott neki.

Azután ott volt az az állítólagos gyógyult leprás, akinek hiányzott az egyik kézfeje, a másiktól meg a hüvelykujja. Az volt a szövege, hogy „Adonáj megkönyörült rajtam, könyörüljete meg ti is...” De amúgy nem tűnt leprásnak, az arca teljesen normális volt egy ronda vágástól

eltekintve. Én arra tippeltem, hogy katona lehetett és megcsapdosták egy kicsit valahol, Jósafát szerint meg tolvaj, nem egy helyen levágják a kezét az ilyennek. Persze tudott volna ilyen kézzel is dolgozni, vizet simán hord, ha felteszik a vállára, vagy beállhatott volna egy szárazmalomba is, ha nagyon akar. De mennyivel jobb csak úgy üldögelni...

Végül pedig a harmadik gyanús alak a sánta volt. Ő arról gajdolt, hogy születése óta sánta, pedig inkább titkolnia kellett volna, hogy az Úr már akkor megverte a bűnei miatt. Undorító az ilyen. Ráadásul segítői is voltak, akik minden reggel lerakták a kapuban, este meg érte jöttek, elrakták a pénzt és elvitték magukkal. Le mertem volna fogadni, hogy amikor már senki nem látja őket, az állítólagos sánta leugrik a hordágyról és röhög mindenkin. Már egy tervet is összekalapáltunk a haverokkal, hogyan buktatjuk le: el akartuk kötni az egyik áldozatra hozott bikát és az Ékes-kapu előtt elengedni, jól megdöfve a combján, hogy kicsit bemérgüljön. Bármibe lefogadtam volna, hogy a sánta (pár vakkal együtt) versenyt futna az életéért. Zakariás akadékoskodott ugyan, hogy azt a bikát az Úrnak szánják és szerinte bűn lenne ilyet tenni, de meggyőztük, hogy az Úr házában nincs helye a hamisságnak és ezért nem lehet bűn az, ha véget vetünk egy ilyen csalásnak. De addig halogattuk a dolgot, amíg elkerültem Saulhoz.

Egyébként Saullal is beszéltem az álkoldusokról, de nem érdekelte különösebben. Ő soha nem adott nekik semmit, csak a Templom számára fizette a tizedet, de azt rendesen, még a szállásért fizetett lakbérből is. Amikor a háziúr tiltakozott, felajánlotta neki, hogy megkérdezi a farizeusokat, hogy számít-e, ha ő adja oda a tizedet abból a pénzből, amiből a háziúr is odaadná. Mert odaadná, ugye? A háziúr erre csak bólintani tudott, majd ha már ott járt, jól leszidta Máriát valamiért, épp csak nem pofozta fel. Na addig élt volna!

A vak ma vagy szabadságot vett ki, vagy eltévedt, az ex-leprás hortyogva aludt az egyik árnyékos zugban, a sánta tartotta a frontot. A reggeli erős fényben nem láthatott minket rendesen, mert belekezdett a szokásos szövegébe, hogy ő születése óta milyen nyomorult, de mikor megosztottam vele a véleményem, elhallgatott és inkább a port nézte, amiben ült.

- Belerúghatok? - kérdeztem Saul.

- Nem.

- De olyan vicces, amikor orra esik és alig bír felállni... - kérleltem tovább.

- Nem - ismételte meg Saul.

A sánta elmaradt mögöttünk, mi pedig átadhattuk magunkat az oszlopcsarnok örömeinek. Pár napja a szombatévvvel kapcsolatos törvényeket nyúttuk, meg volt egy kitérő a velünk élő szegényekről is. Lassan már én is olyan okos leszek, mint egy rabbi, unalmamban már én is odafigyelek. Nem is hangozna rosszul. Málkus, a köztiszteltben álló rabbi, a törvény tudója. Hm. Jósafát lenne a szolgám, és minden reggel felrúgdosatnám vele az álkoldusokat.

Aztán valahogy elaludtam.

A szakállas már megint

Arra ébredtem, hogy lüktet a fülem, ráadásul érzéketlenné feküdtem a karomat. Utáltam ezt, amikor úgy lóg rajtam, mint valami döglött hús, szerencsére kis masszírozással hamar életet tudtam bele verni. A fülemmel más a helyzet, megint majd szétrobbant. Pedig már kezdtem azt hinni, végre elmúlt, amióta Saul mellé kerültem, egyszer sem volt vele problémám. De most mintha be akarta volna pótolni a kimaradt heteket. Hű, de utáltam, legszívesebben levágtam volna én magam!

Gamáliel még mindig valamelyik törvényt magyarázta fakó, monoton hangon, nem az a csoda, hogy elaludtam rajta, hanem hogy volt, ami felébresszen közben. Saul ott ült az első sorban és feszülten figyelt, fogalmam sem volt, hogy csinálja. De úgy tűnt, hogy nincs rám

szüksége, nekem viszont nem csak a fülem lüktetett (egy oszlophoz szorítottam, az kicsit segített), hanem az oldalamat is fúrta a kíváncsiság, hogy mi történhetett. Mert ilyenkor mindig történt valami, ezt már megtanultam.

Óvatosan felálltam, hogy Saul ne vegye észre, majd átcsúsztam az oszlop másik oldalára. Kilestem egy pillanatra, hogy észrevette-e a változást, de nem láttam rajta változást. Helyes. Ez az oszlopos módszer általában bevált, Jósafáttal is így szoktuk megtárgyalni a fontosabb eseményeket és Hóseás aktuális kalandjait. Ha meg kerestem, ott voltam a helyemen, csak egy méterrel távolabb, arra még egy farizeus sem szólhatott semmit. Bőven belefért akár a szigorúan vett szombatnap járőföldbe is...

A Templom udvarán zajos tömeg kavargott, mint mindig, az lett volna a rendkívüli, ha csend lett volna a falak közt. A fülem viszont azt jelezte, hogy mégiscsak történt valami szokatlan, ami nem ide illik - márpedig aminek köze van a fülem meggyógyítójához, az nem ide illik. Jó darabig meredtem az oszlopcsarnokon túl hömpölygő tömegre, míg végül megakadt a szemem a sántán, akivel reggel (is) találkoztunk az Ékes-kapunál.

De ez a sánta most rohangált és ugrándozott, meg ordibált is valamit.

Egyből előtört a méreg. Sejtettem én, hogy csaló, de hogy ennyire arcátlan is legyen, hogy miután éveken (állítólag évtizedeken) keresztül etette itt a népet, van képe bejönni és itt megmutatni, hogy mennyire hülyére vett itt mindenkit... Nem foglalkoztam Saullal, se a lüktető fülemmel, meglódtam, hogy pár pofon képében én is hozzátegyem a magamét a sánta nagy öröméhez. Lehet, hogy megszúrta a nap, de akkor is!

Lendületből kirúgtam a lábát, amikor végre odaértem, majd jól fenéken is billentettem.

- Te koszos csaló! - ordítottam rá. - Te Izrael szégyene, van képet itt ugrálni!

Tényleg megkattanhatott valamitől, mert egy pillanatra sem hagyta abba a mosolygást, csillogó szemekkel nézett rám, meg sem próbált védekezni.

- Meggyógyultam! - kiáltozta. Megpróbált újra feltápászkodni, de egy újabb rúgásomra visszaesett a földre. - Csoda történt!

- Csodálatosan hülye vagy! - helyesbítettem. - Hordd el magad a Templom közeléből, amíg jókedvemben találsz, mert Jeruzsálemre mondom...

- Hé, mit csinálsz! - éreztem egy nehéz kezét a vállamon. Nem ismertem a hozzá tartozó szakállas arcot és testet, de úgy kétszer annyit nyomhatott mint én, ezért inkább megpróbáltam megmagyarázni neki a helyzetet. Nem nagyon hitt nekem.

- Én ismerem ezt az embert - segítette fel az alsántát. - Mióta az eszemet tudom, ott ült a kapuban, egy lépést sem tudott megtenni magától.

- Egy pizok csaló! - heveskedtem. - Láthatod a saját szemeddel, hogy kutya baja! Éveken át lopta a jószándékú emberek pénzét. Itt helyben meg kellene kövezni!

Kezdett csödület támadni, errefelé mindig sokan leszünk, ha történik valami. A háttérben felbukkant pár csillogó sisakú templomőr is, de egyelőre csak figyelték, mi történik. Az egyiküket ismertem is, egyszer elcseréltem vele egy foszlott sarut egy kicsorbult törre. Jól átvágott, de most ez mindegy volt.

Egyre többen ismerték fel az alsántát, de senki sem akart hinni nekem. A sánta meg egyre hangosabban bizonygatta, hogy csoda történt, egyik pillanatról a másikra meggyógyult. Ráadásul inkább neki hittek, mint nekem.

- Olyan nincs, hogy valaki egyszer csak meggyógyul a születése óta tartó sántaságból! - üvöltöttem kivörösödött fejjel, a fülem meg majd szétrobbant.

Pár suttyó elkezdett engem szidni, hogy miért nem hiszek a csodákban, nem hagytam magam, de mielőtt nagyon eldurvulhattam volna, közbeléptek a templomőrök.

- Mit keversz már megint, Málkus? - nézett rám szigorúan az ismerősöm.

- Ez a sánta itt...

- Ez nem is sánta, meghibbantál?

- Épp ez az, hogy éveken át játszotta a sántát és koldult az Ékes-kapunál, most meg itt rohángál...

- Mert meggyógyítottak! Dicsőség az Úrnak! Halleluja! - szállt el megint az álsánta. Többen nekiálltak kiáltozni vele együtt, halleluja, halleluja... A kölyökképű templomőr is megeresztett egyet, ha már itt volt.

- Hazug kutya! - mutattam az álsántára, de lefogtak, mielőtt nekimehettem volna. Ki akartam szabadulni, erre kaptam egy emberes pofont a fájós fülemre, egyből megismerkedtem közelebbbről a földdel.

- Igazat mondok, esküszöm a Templomra! - bizonygatta a sánta. - Ülök a kapunál, mint mindig, kéregetek, egyszer csak megáll előttem két férfi. Tőlük is kérek, erre azt mondják, nézzek rájuk, majd mikor felnéztem, az idősebbik felém nyújtja a kezét, hogy aszongya, neki nincs ezüstje meg aranya, de amiye van, azt nekem adja, valami Jézus nevében kelljek fel és járjak. Azzal megfogta a kezem és felrángatott, a lábaimba meg egyszer csak erő költözött! Hát nem csodálatos? Most mit néztek?

Akkora már én is feltápáskodtam és a templomőrök tényleg csúnyán néztek.

- Most mi van? - pislogott zavartan az álsánta a hirtelen támadt csöndben.

- Mit mondtak neked? - fehéredtek el az ismerősöm ujjai a lándzsája nyelén.

- Hát... hogy ezüstjük meg aranyuk nincsen... de az még nem baj, ugye?

- Ne játszd a fejed! - toppantott türelmetlenül az őr. - Utána mit mondtak?

- Hát... valami Jézus nevében... hogy kelljek fel és járjak... bár... nem tudom, lehet, hogy más nevet mondott.

- Nem Krózus? - próbált segíteni valaki.

- És akkor ne lenne ezüstje meg aranya? - torkolta le egy másik hang.

- Csendet! - ordította rájuk a templomőr. - Már megint ezt a pogányságot hozzátok ide, erre a szent helyre!

A tömeg egyre nagyobb lett, a fülem is, és hátulról bátor hangok szálltak szembe a templomőrök szavával, bizonygatva, hogy igenis csoda történt, méghez a Jézus nevében, akit megfeszítettek.

Ááá....

Az ál- (bár ebben már kezdtem kételkedni)sánta is felbátorodott erre, és tovább bizonygatta az igazát. Egyszer csak még hangosabban kiáltott fel.

- Ott vannak! Ők voltak!

Mindenki nyújtogatni kezdte a nyakát, hogy lássa, kire mutat. Én persze nem láttam semmit, csak az vigasztalt, hogy egyelőre növésben vagyok. A sánta az emberek közé fúrta magát, majd nemsokára újra felbukkant, két férfit rángatott maga után.

Megállt bennem az ütő, amikor az egyikben felismertem azt a szakállast, aki levágta a fületem.

Csak azért nem ütött meg a guta, mert az összes felesleges vérem a fülemben dobolt már.

Konyhahíradó

- Simon Péternek hívják azt suttyót! - szorongattam Éli egyik kését a kezemben. - Hú, de szívesen átszabnám a képét ezzel...

- Jól van, de inkább azt mond, mi volt azután, hogy a sánta odahozta őket - sürgetett Mária. Éli a kezemre csapott és elvette a kést, helyette egy rothadásnak indult fűgét rakott elé.

- Nesze, ettől majd megnyugszol. A füledre ne tegyünk valamit?
Végül kaptam egy kecsketejbe áztatott rongyot, használni nem használt, de legalább bűdös lettem tőle.

- Szóval jött az a Péter, meg az a kölyökképű haverja, az is nagy suttyó lehet... Azt nekiállták nyomni a pogányságukat, hogy Jézus így, meg Jézus úgy, meg mi kinyírtuk, de ő azért is feltámadt, ma meg csodát tett ezen a sántán. Meg ilyeneket, nem nagyon tudtam figyelni, mert épp azzal voltam elfoglalva, hogy ne örüljek meg a fülem miatt, legalábbis ne túlságosan.

- Most nem a füled érdekel minket - világosított fel Éli.

- Engem meg igen... Mindegy, aztán visszaértek a templomőrök, akik erősítésért mentek, amikor meleg lett a helyzet. Én nem tudom, honnan jönnek ezek, de hirtelen egy csomó alak termett ott és mind Jézust éllette. Most szóljatok hozzá, a Templom közepén!

- A városban is egyre többen vannak... - jegyezte meg halkán Mária.

- Ja, érzem - bólintottam. - Nem tudok úgy végigmenni már egyik utcán sem, hogy ne szórakozna velem a fülem... Na mindegy, jöttek a templomőrök, meg pár pap, meg a tanácsból is odakerült pár szadduceus, na azok főleg bemérgültek akkor, amikor suttyókámék arról beszéltek, hogy Jézus feltámadt.

- Te is láttad, hogy feltámadt, nem? - kérdezte Mária.

- Én ugyan nem - néztem rá mérgesen.

- Pedig mintha azt mondtad volna, hogy voltál kint a sírjánál aznap, amikor...

- Voltam kint, de nem láttam semmit, csak egy fura alakot. De ne gyere már ezzel a feltámadással, mindenki nagyon jól tudja, hogy a tanítványai lopták el a testet, aztán a fene tudja, mit csináltak vele.

- Dehogyan lopták el - legyintett Éli. - De ne okoskodj itt nekünk, azt mondd, mi történt, és hogy hol voltatok egész éjszaka.

- Hol lettünk volna, a Templomban, ott a gazdám annyira berágott a két suttyón, hogy fogadkozott, addig nem megy haza, amíg nem látja felkoncolva mindkettőt, de az örök csak lecsukták őket éjszakára. Végül Gamárielhez mentünk, ott aludtunk nála, ők egész éjjel beszélgettek állítólag, meg...

Meg előtte Saul fetrengett egy kicsit a porban a démonjaival viaskodva, de erről nem akartam beszélni. Elég ijesztő egy dolog ez, igazából nem is nagyon tudtam mit kezdeni a helyzettel, tényleg csak arra tudtam figyelni, ne tegyen kárt magában. Gamáriel is látta, hogy gond van, ő ajánlotta fel, hogy maradjunk vele, hátha az ő közelében nem merik gyötörni a démonok Saul. De elég sokat beszélgettek Jézusról is, amíg még tudtam követni és nem nyomott el a buzgóság. Kiderült az is például, hogy Nikodémussal együtt Gamáriel is úgy véli, hogy ezt az egész ügyet túl hamar és felszínesen zárták le, Saul viszont csak a lehető legnagyobb gyűlölettel tudott beszélni erről, bár azért igyekezett illetudó is maradni. Én örültem, hogy a fülem végre rendben van és engedtem az alvás csábításának.

- Reggel mentünk a nagytanácshoz, a főpap házához. Tudjátok, ahol régebben szolgáltam. Jó volt újra találkozni a haverokkal, a tárgyalásra meg úgy se mehettem be, pedig érdekelt volna. Saul sem engedték be, pedig ő főleg szeretett volna bejutni.

- Akkor nem is tudod, mi volt? - kapta fel a fejét Mária.

- Dehogynem - legyintettem. - Miért ne tudnám? Összegyűlt az egész nagytanács, főpapok, mindenki, meg a két suttyó és a sánta, aki meggyógyult.

- Tényleg meggyógyult?

- Nagyon úgy tűnik. Mondjuk van pár csaló is a Templom körül, de erről az esetről állítólag még a nagytanács is elismerte, hogy nem tudják megmagyarázni, mi történt. Vitakoztak egy darabig azzal a Péterrel meg a másikkal, de csak felhúzták magukat az egészen, mert azok nem ijedtek meg tőlük. Bezzeg amikor elcsíptük a mesterüket, futottak, mint a nyulak...

- Összeszedték magukat azóta - vágott ketté egy halat Éli.
 - Én nem tudom - vontam vállat. - Mielőtt megütött volna a guta valakit, kiküldtek mindenkit a tereméből, aki nem volt a nagytanács tagja, még az öröket is, úgyhogy innentől kezdve nem tudom, mi történt. De amikor újra visszahívták őket, nem csináltak velük semmit, csak azt mondták neki, hogy ha nem hagyják abba a tévtanok hirdetését, baj lesz.
 - És, mit mondtak erre? - hajolt közelebb Mária.
 - Azt, hogy egy frászt. És még ezt is megúszták.
 Mikor Saul ezt megtudta, megszaggatta a ruháját és csak azért nem ment Péterék után, mert első ránézésre fél kézzel is lenyomták volna, illetve emlékeztetem a fülemre. (Ami egyébként megint belobbant, amikor kijöttek a házból.) Egyből jöttünk haza, Saul bevetette magát a szobájába, tegnap óta nem evett és nem ivott semmit, engem is csak elzavart, amikor akartam hozni neki valamit. Ahogy akarja.
 Persze Máriával szívesebben beszélgettem volna másról is, de vagy Saul érdekelte, vagy a suttyók. Nők...

Valakit azért felpofozunk

Saul csak másnap délben került elő. Morgott valamit, hogy enni kér, szaladtam is le a konyhára, Éliék alaposan felpakoltak. Saul mogorván evett, egyáltalán nem értékelte, milyen finom falatokkal leptem meg. Szerintem nem is érezte az ízeket, csak már kezdett kilyukadni a gyomra. Evés közben néha hosszasan rám nézett, soha nem bírtam sokáig állni a tekintetét, nem tűnt teljesen normálisnak. Egyszer csak lerakta a poharát és megszólított:

- Tegnap is érezted a füledet, Málkus? - kérdezte minden bevezetés nélkül.

- Ö, igen - bólintottam.

- Mindig, amikor a közeledben volt valamelyik?

- Ö... igen.

- Nagyszerű.

Most először láttam valami kis örömfélét megcsillanni a szemében a sántás eset óta. Épp csak a kezét nem dörzsölte elégedettségében. Intett, hogy vigyem le az edényeket, majd utánam szólt, hogy igyekezzek, mert elmegyünk.

A Templomhoz mentünk, de nem léptünk be egyik kapun se, előtte várt ránk két ifjú farizeus, akikkel Saul együtt tanult Gamáliel lábainál. Mindkettő a testesebbik fajtából való volt, Saul egész eltörpült mellettük. Mondjuk én is, de én még növésben vagyok, Saul meg nemsokára eléri az érett férfikornak számító harmincat. Utána akár már kövezhetne is, ha a rómaiak engednék. (Állítólag vidéken annyira nem foglalkoznak a dologgal, vannak hátrányai is a fővárosnak, de azért ha kell, megoldjuk itt is.)

- Ő az a szolga, akiről beszéltem - mutatott rám Saul.

Úgy néztek rám, mint ahogy én néznék egy darab disznóhústra, bár még sohasem láttam. Hacsak a rómaiakat nem vesszük annak, elvégre megeszik. Mi bajuk velem? De ahogy Saul ecsetelte nekik a különleges képességeimet, rájöttem, hogy a fülemben lakó démonról tartanak. Az egyik elbambult, jól a szeme közé néztem, majd mikor észrevette, kicsit ráhuhogtam. Ijedtében hátraugrott, majd egy kőben megbotolva elesett.

- Mit csinálsz? - mordult rá Saul.

- Semmi, semmi, csak rosszul léptem - ugrott talpra a melák. Nem volt nehéz felmérnem, hogy vézna termete ellenére Saul itt a főnök. Itt is. Volt valami ellenállhatatlan a tekintetében, nem szívesen veszett volna össze vele az ember.

- Akkor induljunk is. Láttátok őket bent? - intézkedett Saul.

- Nem nagyon.

- De nekem mutattak egy házat, ahol állítólag...
- Akkor gyerünk oda - lódított előre Saul. - Hogy van a füled?
- Megvan - feleltem. - Miért?
- Nem melegszik?
- Hát, ha a nap süti...
- Ne szórakozz! Tudod, hogy mire gondolok!
- Ja. Nem.

- Rögtön szólsz, ha melegszik!

Még mindig nem értettem, hogy mit akarnak.

Sétáltunk keresztül a városon, a szűk utcákban néha a tömegbe préselődtünk, bár csak mértékkel, három farizeus előtt azért szétnyílt a legnagyobb tumultus is. Már ahol volt rá hely. Meg tudtam érteni a rómaiakat, hogy tele lett a tunikájuk, ha ilyen helyekre kellett jönniük, nehéz megmondani, ki szúrta le az embert, ha épp tízen préselődnek neki.

- Most? - kérdezte Saul.

- Semmi - vontam vállat. - Mégis, miért fontos az, hogy...

- Mert meg akarjuk találni őket - magyarázta Saul.

- Mármint...

- Annak a fattyúnak a követőit, aki a füledbe tette a démont - dörögte a nagyobbik ifjú farizeus.

Végre leesett. Ha meleg a fülem, valaki a közelemben van a bandából, és akkor ezek intézkednek. Nyilván nem hivatalos kiküldetés, mert a nagytanács a múltkori tehetetlenkedésével megmutatta, hogy nem mer népszerűtlen döntéseket hozni.

Na de Saul...

- Most? - nézett rám.

- Hideg - ráztam a fejem.

Baktattunk végig az utcán, az ifjú farizeusok kezdtek türelmetlenek lenni, a gyanúsabb alakokat alaposan végigmérték. Engem annyira nem kötött ez le, de egyszer csak akkora forróság öntötte el a fületem, hogy felszisszentem.

- Mi van? - horkant fel Saul. Két társa ökölbe szorított kézzel termett mellettünk.

- Azt hiszem, most...

- Meleg? - ragadta meg a fületem.

- Hát nem is langyos.

- Melyik az?

Körülnéztem. Az emberek közül is sokan megálltak és bámultak minket, elég furcsák lehettünk így együtt. Próbáltam a fülemlre hallgatni, ahogy lassan körbefordultam s egyszer csak megláttam az egyik nőt, akivel annak idején a sírkertbe menet találkoztam. Azt a szép arcút. Szalomé, azt hiszem, ez volt a neve. Riadtan nézett vissza, ahogy összeakadt a tekintetünk.

- Na, melyik az? - sürgetett Saul.

- Ö, azt hiszem, már elmúlt - nyögtem lassan.

- Már hogy múlt volna el? - ragadta meg ismét a fületem. - Tessék, még én is érzem, hogy meleg.

A másik kettő is fogdosni kezdte a fületem.

- Ja, meleg, nem?

- Innen is ordít róla, hogy meleg.

Mérgesen toppantottam. Szalomé végre észbe kapott és tovább sodródott a tömeggel, de a fülem csak nem akart lehűlni. A fenének dörzsölgetik annyira. Ráadásul egy kövér pojáca is megállt és nyitott szájjal bámult engem.

- Az én fülem, jobban tudom! - próbáltam szabadulni.

- Egy frászt - rángatott vissza a nagyobbik farizeus. - Még a végén elszalasztjuk, addig szórakozol itt velünk.

- Hadd koncentráljak... - kértem időt. Végre elengedtek. A kövér pojáca továbbra is bámult, nagyon furcsán nézett rám. - Ő, azt hiszem, ő az.

Saulék követték a kinyújtott karom mutatta irányt. A kövér fel sem figyelt arra, hogy kezdenek gyűlni a viharfelhők tar feje felett.

- Hm - méregette Saul. - Nem kis darab...

- Gyenge ez - legyintett az egyik társa. - Csak a hája remeg rajta.

- Én láttam is tegnap - jegyezte meg a harmadik. - Ott állt Simon mellett, nem?

- Ja, most hogy mondod...

- Én is emlékszem - világosodott meg hirtelen Saul is. - Akkor...?

- Ábrahám Istene velünk van - bátorította magát a középső farizeus.

- Biztos az - noszogattam én is őket. - Már majd szétduzzan a fülem!

Igazság szerint Szalomé távozásával szép lassan visszahűlt üzemi hőmérsékletre, de volt valami tenyérbemászó a kövér képében. Valami jó nagy. Ha lefogják, még akár én is megrugdosom.

- Akkor gyerünk! - adta ki a vezényszót a támadásra Saul, de legkisebb lévén a csapatban megvárta, amíg társai megindulnak. Átlökdösték magukat az utcán kavargó tömegen és körbevették a kövér fickót.

- Nem volt elég az istenkáromlásból már? - kérdezte tőle Saul köszönés nélkül.

- Tessék? - tért vissza a való világba bambán az.

- Nem félsz Ábrahám Istenétől? - lépett közelebb a jobbján álló farizeus.

- Még most is a démonok barátjával cimborálnál, ha élne?

- Mi van? - pislogott riadtan a kövér.

Aztán valahogy elcsattant az egyik pofon. Mivel kicsi vagyok (de még nővök), a hirtelen összeszaladó tömeg miatt alig láttam valamit. Egy megtépett felsőruha repült a magasba, majd valaki éles hangon sikoltózott egy darabig (gyanúsán saulszerű hangja volt), majd egy nagy puffadás, néhány csúnya szó, de mire átküzdöttem magam a tömegen, hogy legyen miről mesélnem a konyhában, már véget is ért a menet. A kövér az utca kövén ült, morgott, mint valami felriasztott oroszlán, egyik kezében egy hajcsomót, másikban egy letépett ruhaujjat tartott, cipőszerű fehér arcán egy nagy tenyérlenyomat vöröslött. Saulék nem voltak sehol. A fülem viszont újra lüktetni kezdett. Langyos, meleg, forró...

Igen idegesítőek ezek a népek.

- Hárman jöttek rám - magyarázta a kövér, lassan feltápáskodott közben. - Hárman is, de nem bírtak velem! Kevesek ők Anániához, Beór fiához!

Eltűntem balfenéken, mielőtt négy ellenfelével bír el egy nap alatt.

Betegpiac

Saul fájós lábát kúrálta, amire hivatalos verzió szerint rálépett egy teve, így pár napot nem kellett a Templomban ülnöm egész nap, s valahogy úgy alakult, hogy elkísértem Máriát a piacra.

- Képzeld el - csacsogta az üres kosarakat egyensúlyozva a fején -, mindenki arról beszél, hogy egy házaspár mindkét tagja egyazon a napon halt meg.

Vállat vontam, vigyázva persze, hogy az én kosaram a fejemen maradjanak, versenyeztünk, hogy ki jut el messzebb velük.

- Legalább nem kellett a temetéssel vesződniük - mutattam rá a dolog jó oldalára. - Meg

olcsóbb is, ha egyszerre kettőt.

- Az asszonyok Isten büntetéséről beszélnek - halkította le a hangját Mária.
- Az asszonyok állandóan arról beszélnek, nyilván valami közük is van hozzá.
- Mármint mihez?
- Isten büntetéséhez.

Nem értette, de talán jobban is jártam így.

Kifordultunk a mellékutcából, hirtelen megtorpantam, a kosarak a földre hullottak. Annyira már nem is érdekelt, nagyokat pislogtam az elém táruló látvány miatt. Az utca tele volt betegekkel, nyomorékokkal, közepén hagytak egy kis helyet, ahol lehetett közlekedni, mellette viszont végig hordágyak, koszos székek, pokrócok, gyékényszőnyegek sorakoztak, rajtuk a legkülönbébb nyavalyákban szenvedő emberekkel. Épp csak leprást nem láttam, na az lett volna csak szép a város közepén.

- Hát ez? - lépett mellém Mária, már ő is a kezében tartotta a kosarait.
- Szerintem eltévedtünk - találgattam.
- Már hogy tévedtünk volna el? Mindig erre jövök a piacra, akár csukott szemmel is odatalálnék.
- Szerintem most keressünk egy másik utat - javasoltam. - Már most kezd hányingerem lenni. Máriának vagy a gyomra, vagy a szíve volt jobb, de nem támogatta az ötletemet, helyette kérdezősködni kezdett, hogy mi is folyik itt. Egy gennyező szemű öreg válaszolt neki valamit hosszabban, a ruhája és keze alapján földművesnek néztem. A fiatal, csinos lány érdeklődését látva többen is köré gyűltek, egy bénán lógó kezű fiatal gyerek vigyorgott rá mind a tíz fogával, a többi sem találtam szimpatikusabbnak. Letettem a kosaraimat és elhúztam onnan Máriát, mielőtt baj lesz.
- Menjünk innen - javasoltam. - Nem tetszenek ezek nekem. Olyan vidéki fejük van.
- Mert azok is - nevetett Mária. - Azért jöttek fel, hogy meggyógyuljanak.
- Meggyógyulniuk már sikerült - morogtam. - Azt hiszik, ha utcai betegtalálkozót tartanak, meggyógyulnak?
- Nem egészen - magyarázta Mária. - A kedvencedet várják.
- Milyen kedvencemet?
- Aki levágta a füledet.
- Ne szórakozz már, ennek semmi értelme!
- Állítólag egy csomóan meggyógyultak már, van aki csak attól, hogy Péter árnyéka rávetült. Errefelé szokott mászkálni, itt várják nagyban.

Felvettem a kosarakat.

- Na jó, menjünk.

Mária nem mozdult.

- Most mi van? - néztem rá vissza mérgesen.
- Nem kell sietnünk - mondta nyugodtan. - Se neked, se nekem. Én szeretném megnézni, mi lesz.

Vitatkoztam volna vele, de láttam a tekintetén, hogy hajthatatlan. Magára hagyni meg nem akartam, a fene tudja, milyen népek ezek. Mondjuk a szabadon mászkáló bűnöző Pétert sem szívesen láttam volna, de az ember nem mindig a maga ura. Igyekeztem egy normálisabbnak tűnő helyet találni, két vak között sikerült is helyet foglalnunk. Folyamatosan morogtam azért, hátha meglágyul Mária szíve irántam és mehetünk piacolni, de úgy tűnt, teljesen bezsongott ettől az örülségtől.

- Volt tegnap egy béna - magyarázta neki az egyik vak. - Aki nem bírt megállni a lábán. Addig nyüzsgött, amíg pont beesett Péter elé, aki meg elbotlott benne. És utána mindketten felugrottak!

- Ez egy béna példa - jegyeztem meg.
- Már miért lenne az? Csak azért, mert egy béna van benne?
- Te vak vagy, nem? Akkor meg honnan a fenéből veszed? Talán rajtad is átesett valamelyik és egyből láttál?
- Én próbáltam, de engem csak odébb rúgott valaki - sóhajtotta a másik vak.
- Mesélték - felelte önérzetesen az első.
- Mesélték! - röhögtem ki. - És ha azt mesélem, hogy Péter minden reggel körbeprepülő a templomot, akkor azt is elhiszed?
- Neked nem - sértődött meg a vak.
- Akkor pukkadj meg - legyintettem, aztán rájöttem, hogy hiába gesztikulálok neki.
- Ha meggyógyul ma a szemem, ígérem, kinyomom a tiedet - hergelte magát.
- Előbb röhögöm halálra magam rajtad - cukkoltam tovább.
- Mátkus, kérlek - nézett rám csúnyán Mária.

Az utca eleje hirtelen megbolydult. A két vak elkezdett egyből könyökölni mindenfelé, hogy közelebb jussanak, legalábbis amerre gondolták, hogy közelebb van. Egyszerre volt mulatságos és szomorú, ahogy a sok beteg és nyomorék lökdöste egymást, volt, aki még a kötéseit is leszedte a fekélyeiről.

- Odanézz, milyen undorító - mutattam Máriának.
- Így próbálják felhívni magukra Péter figyelmét - morzsolta el egy könnycseppet a szeme sarkában, nagyon megeshetett a szíve a nyomorultakon. Én továbbra sem bírtam őket, Isten nem véletlenül tesz ilyenre valakit, megvan annak az oka.
- Szerintem csak azért mutogatja azt az ocsmányságot, hogy ne menjenek a közelébe és előbbre jussan.
- Ugyan már, Mátkus...

Hamar kiderült, hogy nem a betegek vetődött árnyék, hanem pont fordítva, a betegek vetődtek árnyékokra: a felbolydulást egy rakat templomőr okozta, akik egy római járőrrel a hátukban ki akarták üríteni az utcát. Nem csak az én szememet és orromat bántotta már ez az össznépi betegtalálkozó ezek szerint. Pár pofont ki kellett osztani, pár lándzsanyél is megreccsentett néhány bordát, mire a nyomorultak elkezdtek szedelődözködni. A nagy zajban, ordításban persze nehéz volt követni az eseményeket, így történt, hogy két kedvenc vakunk egy majdnem üres utcán találta magát szemben a római járőrrel, akik eddig csak nézelődtek. Mária oda akart rohanni, hogy elvigye őket, de lefogtam.

- Megörültél? - korholtam. - Hagyd őket békén, még csak az hiányzik, hogy rómaiakkal akaszkodj össze!

Nem is foglalkoztak sokat a vakokkal. Kaptak egy-egy emberes pofont, hogy az utcát szegélyező ház fala adta a másikat, majd levezetéképpen kicsit rugdosták őket és röhögtek rajtuk. Kedves fickók ezek a rómaiak, meg bátrak is.

- Takarodjatok innen! - dörrent ránk egy értelemről sugárzó hang. A kosaramért nyúltam, majd odébb lökdöstem Máriát, inkább engem verjenek, ha mindenáron ki akarnak osztani még pár fülest. De valamelyik felismert a templomőrök közül.

- Hé, ez az a füles, nem?

Visszafordultam.

- Hát te mit csinálsz itt, nagyokos? - kérdezte a kampós orrú őr, látásból ismertem, egyszer eladtam neki egy fél sarut, amit egy római hagyott el.

- Csak megyünk a piacra - mutattam a kosárra. - Csak ez a sok hülye feltartott.

A lehető leggyorsabban otthagytuk őket.

- Szerencsétlen emberek - szífogott Mária. - Az egyetlen reményüket is elveszik tőlük.
- Kegyetlen a világ - biztosítottam mélységes együttérzésemről.

A piacolás se lett valami jó hangulatú ezek után. Mária komor arccal szedte össze, amire szükség volt, egy csomó árust ki is akasztott azzal, hogy nem akart alkudni, azért én helyrehoztam a dolgot, de annyira nem tudtam beleélni magam, mert folyton Mária kedvetlen tekintetét láttam magam előtt.

Szótlanul baktattunk visszafelé, de a mellékutcából kifordulva megint földbe gyökerezett a lábunk. Mintha a templomőrök és a rómaiak nem is jártak volna erre nemrég, az utca szinte még zsúfoltabbnak is tűnt, néhány szűkebb helyen lépni se nagyon lehetett a betegektől, nyomorékoktól, vagy ahogy néha a Templomban mondták, a csonkabonkáktól.

- Na tessék - mérgeződtem. - Olyanok ezek, mint a legyek.

Mária nem mondott semmit, még jobban összeszorította a száját és nekivágott a tömegnek. Javasolni akartam, hogy keressünk egy másik utcát, de valószínűleg nem hallotta meg, mert az egész tömeg felbolydult egy távoli "Jönnek!" kiáltásra.

Már megint jönnek...

Nagyon durva volt, sokkal durvább, mint mikor a járőrök tisztították meg az utcát. Mária után ugrottam és nagy nehezen sikerült kirángatnom egy csapat vízkóros közül, de az egyik úgy gondolta, Mária kosarának majd hasznát tudja venni a gyógyulása után. Ágyékon kellett rúgnom, csak akkor látta be, hogy ezt rosszul gondolja, de a biztonság kedvéért még be is pancsoltam egyet a vízkóros fejébe. Amíg ezzel vesztegettük az időt, a betegek körülzártak minket és a tömeg nyomott előre, ahol jobb esetben egy római járőr, rosszabb esetben Péter osztotta az áldást.

- Próbáljunk oldalt kijutni! - szorítottam magamhoz Máriát, a kosaramat már rég elveszítettem. Egy vak elesett mellettünk, vagy öten átmentek rajta, mire elég hangosan üvöltött ahhoz, hogy kikerüljék és fel tudjon tápászkodni. Végül jobb híján belöktem Máriát egy utcára nyíló bolthelységbe és én is utána ugrottam.

- Tűnjetek innen! - hadonászott bent egy bottal egy apró fickó. - Takarodjatok, vagy hívom a városőrséget! Tisztátalan átkozottjai az Úrnak, ti!

- Nana! - vettem ki a botot a kezéből. - Semmi közünk ahhoz a sok idiótához odakint!

Fazekasműhely lehetett a bolt, ahova betévedtünk, egy csomó köcsög és tálka sorakozott a félhomályban a polcokon, az egyik nagyobb darabot ragadta meg a bot helyett és fenyegetően felemelte.

- Hozzád vágom, kutya!

- Nem ajánlom - emeltem fel most én a botot. - Mi is haza akarunk jutni, csak ezen az utcán nem lehet közlekedni.

- Ott van Péter! - nézegetett kifelé Mária. - Nahát...

A fazekas nagy nehezen megbékélt, biztos sokat segített neki az, hogy látta az arcomon, a légynek sem tudnék ártani. Végül még a botot is letehettem, ő meg könnyes szemmel nézte a kezében tartott köcsögöt.

- Régebben volt, hogy húsz ilyet is eladtam egy nap - panaszkodott. - De amióta ez a förtelmes népség beköltözött az utcánkba, alig van forgalom. Csak ezeket a kis tálkákat keresik, amivel koldulni lehet.

- Na, hát akkor van itt felvevőpiac - vigasztaltam.

- Van ám, de milyen rossz! Mindig is kényes voltam arra, hogy szép edényeket csináljak, messziről meg lehet ismerni Elihu alkotásait.

- Az lennél te.

- Mert ki más?

- Ja, tényleg szépek ezek az Elihu köcsögök - bókoltam, remélve, hogy hátha ad egyet örömeiben. Mondjuk azt a nagyot, ami a kezében van, úgyis hozzám akarta vágni. De ehelyett óvatosan leporolta, visszarakta a polcra és levett helyette egy ronda, formátlan kis

agyagtálcát.

- De ezeknek nem kell! - panaszkodott. - Szép tálkával nem megy az üzlet, azt mondják, ki adna annak a koldusnak bármit is, akinek egy napszámba kerülő Elihu tálka remeg a kezében. Azt mondták, hajlandóak többet is adni egy olyan tálkáért, ami ronda, mert azzal többet keresnek. Hát most ilyeneket kell gyártanom, ezt a szégyent!

- Hát igen, ma már az iparművészet is prostituálódik - próbáltam biztosítani az együttérzésemről, de valamit elronthattam, mert két tálka tört szét a fejemben a következő fél percben, majd kint találtuk magunkat az utcán.

A fülem pedig hirtelen fel akart robbanni.

- Odanézz! - suttogta áhítattal Mária. Péter állt velem szemben alig két méterre, és épp egy gyékényszőnyegen fekvő embernek segített felállni. Az ember bal lába olyan vékony volt, mint egy gyereké, de ahogy ráállt, hirtelen kidagadtak rajta az izmok, megduzzadtak az erek és amikor Péter elengedte a kezét, némi imbolygás után megállt a lábán. A tömeg felzúgott, a vakok pedig izgatottan kérdezték egymástól, hogy mi történt.

- Most már elhiszed? - nézett rám Mária.

- Az ördög üzi ki a démonait! - szorongattam kínomban a fületem.

- Már hogy üzhetné ki az ördög a saját démonait? - korholt Mária. - Annak semmi értelme nem lenne. Ha az ördög saját magára támadna...

Nekiállt fejtegetni valamit, de nem tudtam ráfigyelni, buzgón nyálaztam a fületem, hogy valamit enyhítsek a kínomon.

- Rabbóni, nézd azt a szerencsétlen eszelőst! - mondta valaki mellettem. - Ki tudja, mióta gyötri már a gonosz lélek.

A nyálam szinte rögtön elpárolgott, ahogy a fülemlre kentem, egy hús követ kezdtem keresni, amihez hozzászorítanám. A nap heve már alaposan felmelegített mindent az utcán, de a fazekas boltja előtt megláttam egy árnyékos sarkot, levettem magam oda és a földhöz szorítottam a füleml.

- A nyomorult, hogy dobálják a démonok!

- Mester, könyörülj rajta!

- Ne, rajtam könyörülj, mester, neki van szeme világa, de én még sohasem láttam a világot, amit az Úr teremtett!

- Örülj neki, haver!

- Félre, félre, ne feküdjete a Mester elé, inkább ugorjatok az árnyékára, az is elég, ne tartsátok fel!

- Vak vagyok, apafej, hogyan ugorjak az árnyékára!

- Próbálkozzál többször, valamelyik hátha bejön...

- Tegnap a vakok mehetek előre, ma a fekélyesek, így egyeztünk meg! Engedj, vagy megharaplak!

A kő végre egy kis enyhülés hozott, kinyitottam a szemem és egy repedezett körmű, szakadt saruba bújtatott lábat láttam magam előtt.

- Nézz rám! - hallottam egy hangot. Felnéztem, de alig láttam valamit, a Nap magasan állt az égen és mindent elborítottak a sugara. - Mi a neved?

- Málkus - nyögtem. - És jó lenne, ha elvinnéd a lábadat az orrom elől.

- Látod, Mester, inkább a fekélyeseket vedd előre!

- És mi lesz a vérfolyásosakkal! A vakok már kétszer voltak soron kívül, a vérfolyásosok meg egyszer se!

- Fúj, ez undorító, tűnj innen!

A lábak nem mozdultak, helyette valaki megragadott és felemelt. Felszisszentem, ahogy a fülemlt ilyen brutális hirtelenséggel elszakították az enyhét adó kőtől.

- A názáreti Jézus nevében - érintette meg egy kérges kéz a homlokomat. Ekkor jöttem rá, hogy ki is áll előttem. Nem volt sok időm gondolkodni, elkaptam a fejem, mielőtt a másik fületem is levágja, majd gyomorszájon vágtam. A tömeg felhördült, a döbbenetet kihasználva megragadtam Mária kezét és rohanni kezdtünk.

A fülemről el is feledkeztem, de mire kosarak nélkül, viszont pár zúzódással gazdagabban hazaértünk, már nem is lüktetett.

És Mária sem szólt hozzám pár napig.

A szökés

Saul ki sem akadt azon, hogy a kosarakkal együtt az egész hétre szánt ennivaló elvesztettük, mostanában sokkal fontosabb problémái voltak, mint az evés. Éli persze kiosztott pár nyaklevest, de mindegy, megszoktam már az ilyesmit.

Sőt, Saul kifejezetten vidámnak tűnt aznap este.

- Végre elszánta magát a Nagytanács - újságolt ragyogó szemekkel, még fájós lába sem tudta elrontani az örömét. - Ezekkel az utcai betegekkel túl messzire mentek, elfogták és börtönbe csukták őket, holnap reggel pedig összeül az egész testület, hogy ítélkezzen felettük. Bár lennék egy kicsit idősebb...

Az esti kézmosásnál megmutatta azt a két követ is, amiket vagy két órán keresztül válogatott a piac melletti építkezésnél.

- Én nem kövezhetek, de megbeszéltem Júdával, hogy ezt a kettőt az én nevemben fogja rájuk dobni!

- Senki sem kövezhet - emlékeztettem. - A rómaiak...

- A pogányok csak ne zúgolódjanak! - kapott elő egy idevágó idézetet a zsoltárokból. - Már lebeszéltük velük, hogy épp máshol lesz dolguk.

Felemeltem az egyik követ, próbálgattam a súlyát, a fogását.

- Nem rossz - ismertem el. - Ha keresek én is egyet, azt is eldobja Júda?

- Már így is annyi köve lesz, hogy a saját nevében alig tud majd valamit elhajítani, Málkus. Nem hiszem, hogy egy szolga követével bajlódna.

- Kár - biggyesztettem le a számat.

- Tudod mit? - csillant fel Saul szeme. Még sohasem láttam ilyen lelkesnek. - Az egyik követ kinevezzük közösnek. Akkor az majdnem olyan, mintha te dobnád el. Nem akarlak kizárni ebből, igazán megérdemled, hogy részed legyen benne.

- Választhatok?

- Csak siess, aludni akarok, reggel korán kell indulnunk.

- Hm... - nézegettem a két követ. - Akkor legyen ez. - A szürkés, öklömnyi kődarabból kiállt egy éles taréj az oldalán. - Majd imádkozom azért, hogy az Úr úgy vezesse, hogy pont ezzel találja el annak a Péternek a fülét.

- Nem Péter - javított ki Saul. - Hanem Kéfás. Péter az csak az álneve, amit attól a római fattyútól kapott.

- Milyen római fattyútól?

- Jézustól.

- Jézus római fattyú?

- Persze, hogy az - fejezte be a kézmosást Saul, rituálisan megtisztulva egy időre. Megtöröltem a kezeit, közben elmagyarázta a dolgot. - Nemrég derítettük ki, hogy az anyja egy római katonának volt a szeretője. És még azzal jött, hogy az Úr az ő apja, undorító.

Majd tiszta kezeit a magasba emelve elmondta az esti imát és nyugovóra tértünk.

- Akkor megvan a hely?

Sietős léptekkel vágtunk át az ébredező város hajnali utcáink, tarisznyámat lehúzta a két kő súlya, Saul az imaszíjaival bajlódott menet közben, nem akarta még azzal is húzni az időt, hogy otthon köti fel őket.

- Persze, jártam már ott - bólintottam. - Volt ott már máskor is kövezés.

-Csak nem elég gyakran - húzta szorosra a szíjakat Saul. - Na, végre. Szóval amint kimondják az ítéletet, nem vársz senkire, hanem rohansz egyenesen oda és foglalsz nekem egy jó helyet.

- És a kövek?

- Azokat nekem adod még az elején, majd tőlem kapja meg Júda. Neked semmi más dolgod nincs, csak rohanni és helyet foglalni. És nem engedsz oda senkit.

- Akit lehet, képen vágok, de mi van akkor, ha egy magasabb rangú...

- Akkor rám hivatkozol. A tarzusi Saul, Gamáliel tanítványa. De mondhatod Gamálielt is, ő úgyse jön ki, de ha mégis, akkor neki is foglalod a helyet. Az övét úgyse meri piszkálni senki. Megoldod, ügyes vagy te.

A főpap házába érve átadtam a köveket - a közös kövünket utoljára még megsimogattam, hogy jól repüljön - majd Saul bement az épületbe, én meg üdvözöltem a régi ismerősöket, kicseréltük a legfrissebb pletykákat, Hóseástól megtudtam az aktuális árfolyamokat (hogy honnan van neki ennyi pénze a romlott nőkre?), majd vigyorogva néztem, ahogy dolgoznak, legszebb öröm a káröröm. Közben sorra érkeztek a Nagytanács tagjai, egyre több kísérő és szolga szorongott az udvaron, Káleb is felbukkant és pimpós, vizezett bort hozatott fel nekünk, hogy valamivel elfoglaljuk magunkat, meg ne mond hassuk, hogy Kajafás háza nem vendégszerető. Potyán még az ilyen bor is jó. Tüzet is gyújtottak, lehet, hogy sütés is lesz. Nagy nap ez a mai. Pár embernek eldicsekedtem, hogy nekem is van egy kövem, amit majd az istenkáromlókhoz vágnak, nem győztek irigykedni, egyre csak jöttek az újabb és újabb arcok, hogy beszéljek róla. Főleg a cseléd lányok tátották a szájukat, úgy néztek rám, mintha minimum a rómaiakat kergettem volna a Nagy Tengerbe ma reggel, vagy valami ilyesmi.

A Nap már kezdte ledobni magáról a hajnali vörösségét, mikor nagy csörgéssel kivonult egy szakasz templomőr a tanácssteremből, hogy áthozzák a börtönből a foglyokat. Sokan követték őket, én inkább maradtam az udvarban, mert láttam, hogy ketten lemennek a pincébe, hátha hoznak fel még egy nagy edény bort. Igazam is lett, így egyre jobban éreztem magam. Kis idő múlva nekiálltunk helyezkedni, hogy amikor majd hozzák a fickókat a börtönből, legalább egyszer leköphessük őket, de az itt maradt templomőrök is kapcsoltak és beálltak középre, hogy hátrébb küldjenek mindenkit, aki úgy érezte, nem tud elég nagyot köpni.

Engem szerencsére ismertek, így maradhattam elől.

- Jönnek! - kiáltotta valaki. A tülekedés újult erővel megindult, néha már egy-egy lándzsanyél is elsült, de a lelkesedésünket nem tudták ilyennel letörni. Láttam a csücsörítő szájakon és gödrökbe ráncosodó arcokon, hogy sok helyen gyűlik már az anyag. A szemfülesebbje kis bort is megtartott erre a célra, kezdett egyre melegebb lenni, nem könnyű ilyenkor nyáladzani. Tapasztalat...

- Félre! - bődült el az egyik természetesebb templomőr, egyszerre három cseléd lányt is a porba lökve, a kapuban pedig felbukkant a társaság, akiket már annyira vártunk.

- Istenkáromlók! - kiáltotta valaki, mire mindenki köpködni kezdett.

- Hogy a lepra verne ki... - kapkodták a fejüket a gyanútlanul érkező templomőrök, aztán kiosztottak egy rakat pofont és egyéb kedvességet, a kavargásban csak sokára tűnt fel, hogy üres kézzel érkeztek vissza, egyik régi kedves ismerős sem volt velük.

Lassan elcsöndesedett mindenki ezt látva. Az egyik fiatal farizeus csodálkozva a templomőrökhöz lépett.

- Nem mondtuk el eléggé világosan, mi a dolgotok? - nézett mérgesen az alaposan

teleköpködött osztagvezetőre.

- De, világos volt - bólintott zavartan a templomőr. - El is mentünk az istenkáromlókért a börtönbe, de nem találtuk ott őket.

- Mi az, hogy nem találtátok ott őket?! - hördült fel a farizeus. - Megszöktek? Már ezt se lehet rábízni az őrségre, hogy pár foglyot egy éjszakán át bent tudjanak tartani?

- Nem tudni, mi történt - sütötte le a szemét a templomőr. - Semmi különös nem történt az éjszaka, minden őr a helyén volt, minden zár érintetlen, és minden cella üres, ahova ezeket az embereket raktuk.

A fiatal farizeus épp gutaütést készült kapni, amikor egy kisgyerek futott oda hozzá, megrángatta a felsőruháját, majd amikor mérgesen lenézett rá, mondott neki valamit.

- Micsoda???

Ez talán már a gutaütés első szele volt. A kisgyerek buzgón bólogatott, és a háttérben álló idős férfiak felé mutatott. A nagytanács pár tagja kijött ugyanis az udvarra és izgatottan tárgyaltak valamiről, az egyik nagyszakállú türelmetlenül intett a katonáknak.

- Lehet, hogy este még a börtönben voltak - mondta halkan a templomőrnek a farizeus -, de most már megint ott tanítanak a Templomban! Mire vártok?

Az osztag, kiegészülve a hátrahagyott templomőrökkel bizonytalanul elindult kifelé. Követtem őket, mert az ilyen furcsa dolgokat szeretem a saját szememmel látni.

A Templom felé vezető szűk utcákon a katonák összezártak és sietősebbre vették a lépteiket. Mint mindig, most is sokan mászkáltak a városban, igyekezve a házak árnyékos oldalához húzódni az egyre égetőbbé váló napsugarak elől, ráadásul úgy tűnt, mintha szinte mindenki a börtönből szabadultakról beszélne. Néhányan még a templomőrökre is megjegyzéseket tettek, ahogy közeledtünk a város fölé emelkedő Templom vastag falaihoz, egyre több ilyennel találkoztunk. Volt, aki egyenesen azt kiáltotta oda, hogy miért akarják újra elfogni azokat, akiket az Úr szabadított ki? Kezdtem én is rosszul érezni magam, szerencsére az osztagot több kíváncsiskodó is követte, elvegyültem köztük.

A Templomban a szokásosnál is nagyobb nyüzsgés fogadott minket, itt már másról sem esett szó, csak annak a kivégzett Jézusnak a követőiről, sőt, némelyik emelvényről az igehirdető egyenesen Jézusról beszélt, egyikük még azt is ki merészelte mondani, hogy Isten küldte. A templomőrök meg ahelyett, hogy lepofozták vagy egy félreeső helyen diszkréten hülyére verték volna, az oszlopcsarnok rejtekében sunnyogtak, mintha félnének.

Tényleg féltek.

A tömeg alig akart szétnyílni előttünk, pedig máskor mindenki ijedtek ugrik el a katonák elől, nem szoktak sokat gondolkozni, ha oda kell ütni. Sőt, egyszer annyira összezártak előttünk, hogy meg kellett állnunk és csak akkor engedtek minket tovább, amikor a parancsnok felszólította őket erre és az első sor nekik szegezte a lándzsáikat. Nem a nyelvével, a hegyével. Ráadásul egy csomó embernél kő volt, amiben olyan szempontból nincs semmi különös, hogy ebben az országban hármat nem lehet úgy lépni, hogy ne botlana bele az ember egy kőbe, még a Templomudvaron is, de katonákkal szemben követ szorongatni elég kockázatos. Most ez sem zavarta őket.

Mi van itt?

Végül odaértünk Salamon csarnokába, és a fülem újra elkezdett lüktetni. Magamnak keresem a bajt...

Ott voltak mind, egyik sem hiányzott azok közül, akik tegnap este még a börtön hűvösében térték nyugovóra. Épp valami hegyen mondott beszédéről szövegelték, hogy boldogok, akiket üldöznek (akkor ők nagyon boldogok lehetnek), majd észrevettek minket és elhallgattak. A tömeg is, de ez kifejezetten fenyegetőnek tűnt, főleg, hogy mindenfelől körülvettek minket. A parancsnok is elbizonytalanodott, láttam, hogy csomókba ugranak az izmok a halántéka alatt

és elfehéredik a keze, ahogy a lándzsáját szorongatja. Én igyekeztem elvegyülni a tömegben, ha már kövezés lesz, akkor szeretném kiválasztani, melyik oldalon állok.

Péter kicsit közelebb jött és csitítani kezdte a tömeget. Nem értettem pontosan, mert beszorultam két kövér kereskedő közé, de az volt a lényege, hogy az éjszaka angyal hozta ki őket a börtönből, anélkül, hogy bárkinek is bántódása esett volna, ezért az Úr nem akarja, hogy most bántsák ezeket a megtévedt katonákat. Azért ez rendes tőle, bár a főpapok biztos hülyét kaptak volna, ha megtudják, hogy miket merészelnek ezek az angyalok, akik nincsenek is...

Kezdett kellemetlenné válni a helyzet a templomőrök számára, főleg, hogy a tömeg másik oldaláról pár társuk át akart jutni hozzájuk és nem sikerült nekik. A parancsnok végül megtalálta a hangját és udvariasan megkérte Péteréket, hogy jöjjenek velük, mert a nagytanács látni akarja őket.

Még szerintem senki nem hallotta így kérni a templomőröket, kicsit csodálkozott is rajta mindenki, de nem tartott sokáig, a köveket szorongató kezek felháborodottan a magasba lendültek - kezdtem nézegetni, merre lehet a leggyorsabban lelépni. Mert ezt a pár szerencsétlen balekot lehet, hogy itt agyondobálják, de hogy utána nem ússza meg szárazon senki, aki a környéken jár, az is biztos. Nem véletlenül építették a rómaiak a várukat rögtön a Templom mellé.

- Tegyétek le azokat a köveket! - harsant fel kedvenc Péterem jól ismert dörmögése. - Ha a Nagytanács hívat, akkor megyünk.

És tényleg jöttek. Ekkora boldogságot okoz nekik, ha üldözik őket?

Betegek ezek, teljesen betegek, gondoltam, miközben buzgón nyálaztam a fületem.

Gamáliel megmondja a magáét

A Templomban történtek híre megelőzött minket, mire visszaértünk, legalábbis erre tippeltem abból, hogy senkinek sem jutott eszébe leköpdösni a büszkén bevonuló társaságot. A templomőrök is úgy mentek mellettük, mintha díszkiséretet adnának nekik és nem fogolyként hurcolnák őket a nagytanács elé. Épp csak a virágot dobáló nép hiányzott a szűk utcákról, helyettük a templomi tömeg kisebb része követett minket tisztas távolból.

A kis híján kitört lázadás miatt borult az eltervezett menetrend, a ház külső kapuihoz rendelték minden épkezű ember, minimum egy vastag bottal felfegyverezve, állítólag még az is szóba került, hogy szégyenszemre segítséget kérünk a rómaiaktól. Az egyik pap mondott is szépeket ezt hallva, hogy Isten népének vezetői a pogányok mögé bújjanak a népük elől? Végül nem lett az ötletből semmi, de leginkább amiatt, hogy a tömeg békés maradt, egyszerűen csak álltak a főpap háza környékén, megtöltve az utcákat, és vártak.

Kellő belső karhatalom híján sikerült nekem is belopóznom a tanácsterembe, bebújtam az egyik vizeskorsó mögé. Hiába, a kíváncsiság. Ráadásul a korsó fala nagyon kellemesen hűvös volt, a fülem meg szokás szerint lüktetett, mint mindig a jómadarak közelében, így le tudtam ápolni. Sőt, még arra is rájöttem, hogy milyen vicces dolog egy öblös cserépkorsón keresztül hallgatni egy beszélgetést, egészen megváltoznak így a hangok...

Zárt ajtók mögött már kicsit bátrabbak lettek az örök is, középre lökdösték Péteréket, egyiküket még lándzsanyéllel is megnógatták, amikor nem mozgott elég gyorsan. Kajafás szigorúan mérte őket végig.

- Megparancsoltuk, hogy ne tanítsatok annak az embernek a nevében! - dörrent rájuk. - Erre egész Jeruzsálemet teleszórtátok már a tanításotokkal, ráadásul azt híresztelitek, hogy mi vagyunk a felelősek a haláláért!

Csúnyán nézett, ami mindenkit meg szokott hatni, mert még csúnyább dolgok szoktak

következni utána, ugye az a Jézus is hogy járt, de Péterék a Gecsemáné óta összeszedték magukat kissé, mert eszük ágában sem volt megijedni.

- Istennek kell inkább engedelmeskedni, mint az embereknek - válaszolta Kajafásnak, maga ez a mondat elég lett volna ahhoz, hogy legalább olyan csúnya dolgok essenek meg vele, mint az imádott Jézusával, de ennyi nem volt elég, megint eldarálta a szokott szövegét arról, hogy Jézus feltámadt, meg Isten fia, meg mi öltük meg, sőt, még valami Szentlélekről is beszélt, ami nekik van, nekünk meg nincs.

A végét már nem nagyon hallottam, mert kezdtek elszabadulni az indulatok. Volt, aki a jól bevált megkövezéshez ragaszkodott, mások át akarták őket adni a rómaiaknak, valami indokot majd menet közben kitalálunk, a császár ellen lázítás vádja mindig beválik; a visszafogottabbak nem akartak túl nagy balhét, szerintük elég lenne itt helyben elvágni a torkukat és átmenetileg elásni őket az udvaron. A kint váró tömeg mintha nem jutott volna senkinek sem az eszébe. Én viszont jól szórakoztam, a dühös kiabálás kifejezetten viccesnek bizonyult a cserépkorsó tolmácsolásában. Blaha-baluha-belehe, meg ilyesmik. Ja, Kajafás hangja meg dömdödum.

Hirtelen elcsendesül mindenki. Kentem még egy kis vizet a fülemre majd óvatosan kinéztem a korsó fölött. Gamáriel állt a nagytanács előtt, majd intett az öröknek.

- Vezessetek ki mindenkit, aki nem a nagytanács tagja!

- A hátsó udvarban figyeljete rájuk! - tette még hozzá Kajafás.

A terem gyorsan kiürült, csak a főpapok és a vének maradtak bent, a hozzám hasonló bámészkodókat is kiterelték. Engem nem vettek észre, lapultam is erősen ennek érdekében. Már többen mondták, hogy egyszer még sokra viszem. Először talán az a római, akinek egyszer...

- Most nem az érdekel, hogy te mire fogod vinni! - legyintett felém Mária.

- Mire, mire, lógni fog előbb-utóbb, akárki meglássa - csapta le egy hal fejét Éli.

- Szóval, mit akart Gamáriel?

- Hát, annyira már nem emlékszem pontosan - húztam az idegeiket, de meggondoltam magam, mert Éli felém fordult a csontozókéssel a kezében. - Igazából meg nem is szabadna elmondanom, mert azért küldtek ki mindenkit. Ez ilyen titkos, nagytanácsos dolog, tudjátok.

- Menj te a Gyehennára guberálni - rúgott bokán Mária. - Mi van, téged is bevásároltak oda?

- Az esze alapján simán befér - dobta ki az ablakon a halfejet Éli. Hálás macskanyávogás fogadta.

- Na jó, de ne mondjátok el senkinek - néztem körül. - Még Saul sem tudja, hogy bent maradtam, neki se mondtam el, mit hallottam.

- Csodálkoznék rajta, ha nem tudná, miről volt szó - vont vállat Mária. - Szóval?

- Na, szóval az volt a lényege, hogy Gamáriel szerint észnél kell lenni, mit csinálunk ezekkel az emberekkel, mert ha a végén kiderül, hogy tényleg igaz, amit mondanak, az nagy koppanás lenne.

- Tényleg, ezt mondta? - csillant el Mária szeme.

- Jó, nem ezekkel a szavakkal, de ez volt a lényege.

- Azt gondoltam, hogy nem ezekkel a szavakkal, csak Gamáriel is hisz akkor Jézusban?

- Már miért hinne? - háborodtam fel. - Hogy lehet ilyen ostobaságot mondani? Gamáriel egy köztisztviselőben álló tudós rabbi, szerinted elfogad egy ilyen ostobaságot, hogy egy kereszten kivégzett bűnöző lenne a Messiás?

- Épp az előbb mondtad, hogy nem zárja ki a lehetőséget - vett ki a fonott kosárból egy újabb halat Éli.

- Szerintem csak a nép miatt mondta - magyaráztam. - El nem tudjátok képzelni, milyen

ijesztőek voltak, ahogy ott álltak és várták, mi lesz. Jól elszúrták a kövezést, pedig annyira készültünk rá... Felsorolt pár alakot, akik már terjesztették magukról, hogy ők a Messiás meg ilyesmi, volt az a Júdás, tudjátok, meg az a Teudás, mindet lecsapták előbb-utóbb. Azt mondta, hogy ezeket se kell piszkálni, ha nem Istentől valók, akkor ők is hamar eltűnnek, azt leván róluk a gond.

- És ha Istentől valók? - nyúzott tovább Mária.

- Akkor meg úgy se tudunk velük mit kezdeni. De ez csak ilyen képletes dolog volt, egyértelmű, hogy ő melyikre gondolt.

- Szerintem is - bólogatott buzgón Mária. - És, utána?

- Azt mondták, hogy igaza van, meg különben is, ott volt a tömeg, ami majdnem a templomörséget is kiverte a Templomból. Úgyhogy visszahívták a jómadarakat, megtiltották nekik újra, hogy Jézus nevében beszéljenek, majd kaptak pár botütést is, hogy el ne felejtsék, aztán mehettek ki a tömegbe. De szerintem nem teljesen normálisak ezek, mert még a botütések után is mosolyogtak. Láttam már egyszer egy ilyen rómat, azt élvezte, ha fáj neki valami, undorító. Szóval, ez volt. Abból a halból mi készül?

- Sült hal - emelte fel újra a kést Éli. - De nem neked.

Na tessék, azt én még elmeséltem nekik a titkos dolgaikat!

Vége összekapjuk magunkat

Persze fogadni lehetett volna arra, hogy Péterék úgyse húzzák meg magukat. Folyton érkeztek az újabb és újabb hírek, hogy miket működnék. Egyre többen lettek, egy csomó pénzt szereztek a megbolondított híveiktől, akik eladták mindenüket, állítólag volt, hogy ki is nyírtak valakit, aki nem akarta odaadni minden vagyonát nekik, meg naponta összejöttek vért inni, amilyen tisztátalanságot még a pogányok között se csinált mindenki. A nép viszont szerette őket, ráadásul a rómaikat sem zavarták (sőt, szerintem még örültek is neki, hogy a zsidók egymást marják), ezért sokáig nem tudtunk mit kezdeni velük. Saulon is láttam, hogy egyre dühösebb, néha még éjszaka, álmában is csikorgatta a fogát, sőt, a démonrohamai is egyre gyakrabban előjöttek.

Engem ennyire nem zavart a dolog, szolgáltam neki, amivel kellett, elkísértem a Templomba, ahol továbbra is tanult Gamáliel lábainál, illetve szerveztem a nagy vacsorát, amit hamarosan megülünk annak öröme, hogy Saul is eléri a harmincat és attól kezdve teljes jogú zsidó férfinak, mi több, tanult, tudós rabbinak számít majd. Nem csak, hogy kövezhet, hanem válogathat a tisztességesebbnél tisztességesebb tanítói hivatalok közül, arról is beszélt, hogy apja öröksége rá száll majd Tarzuszban, oda fog visszamenni, jegyese is már várja, minden szép lesz és jó, csak ezek a jézusimádók ne lennének. Én meg titokban abban reménykedtem, hogy megszeret annyira, hogy elvisz majd magával, vissza Tarzuszba, s nem csak egy gazdag rabbi famulusa lehetek, hanem talán még a családomat is megtalálhatom.

Aztán egyik nap új irányt vett az érdeklődése.

A templombeli tanulás után nem a szokott útvonalon indultunk el hazafelé, amikor pedig érdeklődtem, hogy merre tartunk, csak annyit mondott, hogy barátokhoz. Végül egy nagy háznál kötöttünk ki, csak párszor jártam korábban errefelé, általában olyanok vettek vagy béreltek ezen a környéken házakat, akik nem Júdeában születtek, de a pogányok közt élve megszédíték magukat és hosszabb-rövidebb időre visszaköltöztek Dávid városába. Egy fiatal kölyök várt minket a kapuban, Sault illő módon üdvözölte és betessékelte. Amikor követni akartam, felemeltem a kezét.

- Te kint maradsz - közölte.

- Miért is? - érdeklődtem.

- Mert nem vagy meghívva.

Saul is visszafordult.

- Várj itt lent, Málkus - parancsolta.

- És a... - néztem rá kérdőn, remélve, hogy érti azt, ahogy a démonjára célzok.

- Nem lesz gond - nyugtatott meg. - Barátok közt vagyunk.

Szép kis barátok lehettek, ha engem meg kiraktak a ki tudja micsodájuk közben az utcára. Rettentő unalmas környéknek bizonyult, alig páran mentek el mellettem és ők is levegőnek néztek. Látszott a ruhájukon, hogy zsidók ugyan, de nem idevalósiak, a beszédükön meg főleg. Volt kettő, nagyon tudóskodó képet vágva sétáltak végig a járóköveken, az egyik hóna alatt újnak tűnő könyvtekercs lapult, viszont görögül beszélgettek. Lehet, hogy azt hitték, nem értem, vagy ki tudja. Vagy csak így könnyebben ki tudták fejezni magukat.

Kezdtam elunni az életemet, mire végre újra felbukkant a kölyök, majd mögötte tucatnyi drága ruhás férfi, a sor végén, alázatosan lemaradva Saul. Majd kicsattantak, úgy ragyogott az örömtől az arcuk, főleg Saulon láttam, mennyire megváltoztatta az, ami bent történt. Bezzeg engem meg minden jóból kihagynak. Engem továbbra is mindenki levegőnek nézett, hosszasan búcsúzkodtak, majd egy "na, akkor holnap!" felkiáltással szétoszlottak.

- Gyerünk haza - intett Saul.

Nem kérdeztem semmit, bár nehéz volt megállni. Büszkeség is van azért a világon.

Saul is csendben örülgetett magának, de félúton már úgy érezte, engem is beavathat a dologba.

- Kézbe vettük a dolgokat - mondta elégedetten. - A Nagytanács nem mer erélyesebb eszközökhöz nyúlni, mert félnek a néptől. De itt most már többről van szó. Már nem csak a város egyszerű embereit fertőzték meg az Istenkáromlásukkal, de szinten mindenfelé elhat már a mótelyük, még olyanok is vannak köztük, akik messze földről jöttek ide, hogy Atyáink törvényét tanulmányozzák. Ez pedig botrány!

- Hallatlan! - füstölögtem együttérzően.

- Most képzeld el, egy tiszteletreméltó apa ideküldi a fiát, és utána azt kell hallania, hogy a Legszentebb Városban keveredett Istenkáromlásba!

- Botrány - bólítottam. Fülelmen kellemes, hideg borzongás szaladt végig.

- De persze nem csoda, ha már papok is ilyesmire vetemednek!

- Papok is? - kaptam fel a fejem.

- Hidd el, Málkus, vannak információink. A legocsmányabb árulás! Úgyhogy azok, akik Isten szolgálata helyett az Ő káromlására adják magukat, el fogják nyerni méltó büntetésüket! De barátaimmal egyetértettünk abban, hogy nem a gaz hajtasait kell csipkednünk, hanem a gyökerét kell kitépnünk. Ha pedig a közölünk valók is már belekeveredtek ebbe a mótelybe, akkor kétszeresen is a mi feladatunk, hogy fellépjünk ellene.

- Mármint kiké? - értetlenkedtem.

- A pogányok közül Jeruzsálembe jöttek.

- Ja, persze.

- Megmutatjuk a nagytanácsnak, hogy ezek csak az erőből értenek, utána pedig már nem lesz megállás. Ragyogjon jobban az arcod, Málkus, nagy nap ez a mai!

Próbáltam ragyogni, bár nem igazán értettem, miért a mai nagy nap. Még hártá volt két nap a harmincadik évét ünneplő vacsoráig, eddig mindig az volt a nagy nap. Utána már követhet, hivatalt tölthet be, kapja a megbízásokat. És én leszek a titkára. Erre a gondolatra végre elértem azt a kinézetet, ami már Saul is elégedettséggel töltötte el.

Összehozzuk az elsőt

A szeplős Máriával és Élivel lebzseltem a konyhába, Saul odafönt pihent a szobájában (megint rárontott a démon, még hozzá a templomban, alig tudtam berángatni az egyik üres kamrába, majd hosszú percekig viaskodtam vele, hogy ne tegyen kárt magában és a nyelvét se nyelje le - végül sikerült hazahoznom, kapott egy kis bort, vizes kendőt a homlokára és mély álomba merült), amikor egy fiatal kölyök érkezett rohanva és mindenáron a gazdámval akart beszélni.

- Márpedig nem fogsz - közöltem vele kedvesen.

- A ciprusi Dávid küldött, nagyon fontos - erősködött a gyerek.

- Mondd el nekem, majd átadom a gazdámval, ha felébred.

- Azt mondta, hogy neki kell elmondanom.

- Akkor így jártál.

Éli is kijött a konyhából, hogy megnézzze, mi a gond. A kölyök azt hitte, valami nálam is fontosabb ember, úgyszólván előadta neki is a mondókáját.

- Mátkus átadja az üzeneteket - csapott a vállamra nehéz, halszagú kezével.

- Nem mehetek vissza a tiszteletreméltó Saul nélkül - nézett rák kétségbeesetten a gyerek. - A ciprusi Dávid leszedi a fejem.

- Akkor várd meg, amíg felébred - javasoltam.

Végül beült ő is a konyhába, kapott egy kis majszolnivaló fűgét, majd ha már így összejöttünk, kiszedtük belőle, hogy mégis mi történt.

- Nagy balhé volt a templomban - mormolta tele szájjal.

- Már megint miért? - kérdeztem. Amikor Saullal kitántorogtunk, nem volt nagyobb balhészag, mint általában, pár próféta tépte egymást az egyik sarokban, hogy eldöntsék, ki is a hamis közülük, a templomórség meg röhögve nézte az előadást. Volt egy olyan sejtésem, hogy nem erre gondol.

- Megint annak a názáretinek a bandája. Vele még egy fűgét?

- Tessék - tett elé egy marékval Éli.

- Egy kis bort? - kínálta Mária, de a hangjában mintha aggodalom csendült volna.

- Hm, hm, köhööm - tömte magát a gyerek. Úgy látszik, a ciprusi Dávid nem sűrűn tömi ilyesmivel. - Most valami István nevű fickó, a gazdám ismeri is, együtt jöttek Jeruzsálemben Mózes törvényét tanulni.

- És? - hajolt közelebb Éli.

- Jó ez a bor - csettintett a kölyök. Alig hajtotta le, máris kipirult tőle az orra. Nem lesz ennek jó vége.

- Nincs több - vette észre Mária is. - Esetleg majd indulás előtt.

- Állítólag meggyógyított egy rakat embert, meg ilyesmi, egy csomó léhűtő zsongott körülötte a Salamon tornácánál, amikor a gazdámval, a ciprusi Dávidnak elege lett belőle, és a társaival odament, hogy vitatkozzon vele. Aztán ez olyan jól sikerült, hogy István most a Nagytanács előtt van, a többi szolga meg már rendezi a köveket a városon kívül.

- Úgyse lesz itt semmi - legyintettem a sokat látottak fölényével. - Múltkor ennél sokkal durvább volt, aztán csak egy ejnye-bejnye lett belőle. Ha nem a tiszteletreméltó Nagytanácsról lenne szó, azt mondanám, töketlenek.

Éli adott egy akkora atyai tockost, hogy a meglehetősen hanyag módon gyalult asztallap adta a másikat.

- Reméljük, hogy így lesz - bólintott Mária.

- Töröld le a taknyodat az asztalomról - szólt rá Éli. - Gusztustalan.

A gyerek döbbenetesen nézett ide-oda, végül Éli egy újabb marék fűgét tett elé.

- Ennyi? - kérdezte. - És miért kell ehhez Saul? Ő még nincs harminc, nem kövezhet.

- Gazdám, a ciprusi Dávid - markolta meg a fűgét a gyerek - azt akarja, hogy a

tiszteletreméltó Saul is ott legyen. A kövezés pedig meg lesz tartva, mert hallottam, ahogy megbeszélik a tanúkkal, hogy mit kell vallaniuk István ellen. Biztosra mennek.

- Hamis tanúk? - kapkodott levegő után Mária.

- Jézusnál is bevált - töröltem fel a taknyomat az asztról a ruhám ujjával. - Csoda, hogy eddig nem jutott senkinek sem eszébe.

- De ezt tiltja a Törvény! - szórtak villámokat Mária szeme.

- Az Istenkáromlást is tiltja - piszkált ki pár magot hiányos fogai közül a gyerek. - Na meg a Nagytanács nálunk sokkal jobban ismeri a Törvényt. Amit ők mondanak, az a Törvény.

- Azt hiszem, mégis csak felébresztem a gazdát - döntöttem.

Nem kellett volna bort adnunk annak a gyereknek. Saul is elég kábán támoogyott, elvégre gyógyító céllal egy kevés bort vett magához, mikor végre megszabadult a démonaitól és rendes álomba készült merülni, de az izgalom hamar magához térítette. A gyerek meg egyre furcsább lett. Bizonygatta, hogy ismer egy rövidebb utat a Nagytanács ülésterme felé, Saul meg hitt neki, botcsinálta vezetőnk viszont lassan már mindenből kettőt látott, így alaposan elkeveredtünk. Végül, amikor Saul letámasztottam egy kicsit pihenni, behúztam a legközelebbi kapualjba és kiosztottam neki pár emberes pofont, majd közöltem vele, hogy felőlem minden percben elmondhatja, hogy a "gazdám, a ciprusi Dávid", de ha ma még egyszer a közelembbe tolja a ritkás fogú képét, akkor nem állok jót magamért. Mellékesen megemlítettem neki, hogy mindezt azért kapta, mert rossz helyre vezetett egy leendő tiszteletreméltó rabbit, majd otthagytam és visszamentem Saulhoz.

- Hol van a fiú? - kérdezte a homlokát törölgetve.

- Azt mondja, dolga van, de innen már én is tudom az utat - feleltem.

- Akkor siessünk - kapaszkodott belém a gazdám. Magas homlokán tucatnyi verejtékcsepp csillogott. - Miért nem bírtak várni két napot! Csak két napot, a türelmetlen kutya mindenüket!

Még nem hallottam így beszélni, de betudtam a bornak és az ijedtségnek. Pár utcát még kerültünk, hogy ne tűnjön fel neki annyira, hogy pont a másik irányba megyünk, mint amerre eddig, de végül odaértünk a Nagytanácsához.

Alig páran lézengtek csak a környékén - márpedig ennél nagyobb tömegnek kellene lennie, ha tényleg akkora balhé van, mint amiről hiányos fogú barátunk mesélt. Kezdtém azt tervezni, hogyan teszem még hiányosabbá a szájszerkezetét, amiért a bolondját járatta velünk, amikor Hóseás bukkant elő egy pénzdarabot tartva a kezében. Csodálattal nézte, ahogy csillog az erős napfényben.

- Na, összegyűlt az újabb kalandra való? - szóltam oda, elvégre mégse kezdek azzal a nyílt utcán, hogy itt készül-e a kövezés, vagy máshol keressük.

- De össze ám! - vigyorgott rám elégedetten. - Soha ilyen könnyen! Két mondást kellett csak megjegyeznem, aztán már tele is tömték a zsebemet ilyenekkel. Ha tudom, hogy ez ekkora üzlet, soha nem állok be vízfordónak.

Majd épp ecsetelni kezdte volna a nagy dilemmáját, hogy a bögyös Lukréciaát válassza-e, aki igazából Zsuzsanna, de a Lukrécia nevet használja, mert az sokkal több kuncaftot hoz, bár inkább a vénék szeretik, vagy esetleg a nem annyira bögyös, de sokkal többször fürdő Boszmátot, aki állítólag tényleg nem zsidó, ezért komoly vallási dilemmát okoz Hóseás számára.

- Egy tiszteletreméltó rabbinövendéket támasztok éppen - világosítottam fel öreg barátomat.

- Oppá - kapta a kezét a szája elé. - Nagyon röstellem, bár ha már így összefutottunk, lehet, hogy kihasználnám az alkalmat arra, hogy egy kis tanácsot...

- Teletömöm a szád porral, ha nem fejezed be! - közöltem a lehető legkedvesebben. Saul

értetlenül nézett rám, majd Hóseás felé fordult.

- Csakis Zsuzsannát, de nem hívhatod közben Lukrécianak, mert az pogányság lenne - törölte meg csapzott homlokát. - Hol van a nagytanács?

- Épp azt az Istvánt viszik kövezni, akiről meg kellett tanulnom a két mondást.

- Régen elmentek már?

- Nem olyan régen, még a pénzt se sikerült megszámlolnom.

Ez lehetett akár fél óra is Hóseást ismerve, de talán még nincs veszve minden.

- A szokott helyre? - kérdeztem.

- Ja. Beszéltem nemrég a fickóval, akit a rómaiakhoz küldtek, hogy ma véletlenül se járjanak arrafelé.

Merthogy kövezni tilos volt, de csak ha látták.

- Mire várunk még? - rángatta meg a ruhám szegélyét Saul. - Ha már két nappal lecsúsztam róla, legalább hadd lássam.

- Boszmátnak különben is béna neve van - szóltam még vissza Hóseásnak.

- Jó név az - dünnyögte Hóseás a pénzdarabot vizsgálgatva. - Sokkal több értelme van, mint a Lukrécianak.

- Te, figyelj csak - jutott valami az eszembe. - Azt nem mondták, hogy ha kövezésnél tanúskodsz, neked kell az első követ dobni?

- Nem tudom - vont vállat Hóseás. - Lehet.

- Én a helyedben igyekeznék, vagy lehet, hogy te leszel a következő.

A gazdám is ráfordult, hogy mit képzelsz, hogy ennyire se tudja a Törvényt, ez hatott, eltette a pénzdarabot majd nekiiramodott, kócos haja csak úgy lengett utána. Saul is egész megtáltosodott. Rohantunk át a városon, fölöttünk tűzött a nap, szinte kettéhasította az eget a fényével.

Épp csak odaértünk.

Igazából az egész ország elmenne egy nagy kövezőhelynek, mert nem tud az ember úgy lehajolni, hogy ne kaphatna fel rögtön egy rendes méretű követ, de azért mindennek meg kell adni a módját. Minden valamire való falu meg város szélén ott egy lapos, amit gondos kezek a szokásosnál is jobban telehordtak öklömnyi méretű kődarabokkal, ott civilizált módra el lehet intézni az ilyesmit. A rómaiak persze ennek is keresztbe akarnak tenni, mint mindennek, ami jó, de nem lehetnek ott mindenhol. Meg egy idő óta elértük azt is, hogy ne is akarjanak mindenhol ott lenni és mindent látni.

Egy szűk mellékutcán, néhány rossz arcú férfi és nő között átvágva sikerült az Istvánt kifelé lökdöső menet elé kerülnünk. Hóseás már ott lihegett az egyik kőkupac mellett, ezek szerint létezik egy még rövidebb út is. Egy pap épp komolyan magyarázott neki valamit, a gesztusaiból ítélve már nem először, Hóseás pedig hasonlóan komoly képpel bólogatott, de szinte sütött róla a sötétség. Vagy még mindig a parázna nőin dilemmázott. Mindenesetre az első követ már kiválasztotta.

Felbukkant a menet is, kizúdultak a városkapun, az egyik távolabbi bástyán látszott, hogy a rómaiak sietve elvonulnak, biztos heveny vízpipázhatnékjuk támadt. Nem volt nehéz rájönni, hogy a közeledők közül melyik az az István, aki a ciprusi Dáviddal együtt érkezett Mózes Törvényét tanulmányozni, csak azután kicsit eltévedt. Egyrészt a látszott a ruháján, hogy párszor feltörölték vele menet közben Jeruzsálem néhány utcáját, bőre több helyen lehorzsolódott, orrából csöpögött a vér, amit rendszeren el is maszatolt a képén - de az arca ennél sokkal többről árulkodott. Láttam már pár kövezést, a legszebb káromkodásokat ott tanultam, volt egyszer egy fickó, aki nekiállt visszadobálni, amíg valaki végre rendszeren halántékon nem találta, de ilyenhez még nem volt szerencsém: ez a tag szinte örült, hogy

ennyien körülrajongják megkövezési célzattal. Ragyogott a szeme, sugárzott róla a békesség, amikor kapott egy-egy pofont, olyan szépen mosolygott a küldőjére, mintha az ilyesmit illene megköszönni. Közben persze szidták is, meg azokat a vádakat sipítozták, amiket valami csoda folytán sikerült Hóseásnak és a hasonló kaliberű többi tanúnak betanítani.

A fülem megint lüktetni kezdett.

- Gyere! - húzott maga után Saul. A kövezésszervezőhöz mentünk, akit a fejét csóválva figyelte, hogyan magyarázza a pap a felsorakozott tanúknak a tennivalójukat.

- Hagyd már! - szólt oda a papnak röhögve. - Olyan lárma van itt, senki sem hall semmit. Kérdezel tőlük, ők morognak valamit, aztán dobják a követ.

- És ha ártatlan a vádlott, akkor magukra veszik a büntetését - tettem hozzá, mert én is szorgalmasan figyelek ám a törvénytánításokon.

- Te meg ki vagy? - fordult felém a tagbaszakadt kövezésszervező.

- Málkus.

- Akkor kuss.

- Én Saul vagyok, Gamáriel tanítványa, rabbinövendék - lépett előrébb a gazdám. - Bocsásd meg a szolgálom kotnyeleskedését.

- Semmi gond, uram - hajolt meg a tagbaszakadt.

- Mivel még ifjú vagyok, nem vehetek részt ennek az istenkáromlónak a megbüntetésében - folytatta Saul.

Egyre jobban lüktetett a fülem.

- Nem kell azt olyan komolyan ven... - legyintett a fickó, de Saul tekintetét látva elhallgatott. - Ahogy mondd, uram. Ez a felnőtt férfiak szomorú kötelessége.

- De szeretném kivenni belőle a részem - enyhült meg Saul tekintete. - Vigyáznék a tanúk felsőruhájára.

A tagbaszakadt fickónak elkerekedtek a szemei. Megvakarta a fejét, majd a koszos tanúkra nézett, utána vissza Saul drága, elegáns ruháira.

- De ezek szerintem tetvesek, uram.

- Isten szolgálata nem lehet visszataszító - közölte vele Saul.

- Ledobják ide a gönceiket, senki nem nyúl hozzájuk. Vagy majd ez a kölyök vigyáz rájuk - mutatott rám.

- Én vigyázok rájuk - közölte Saul ellentmondást nem tűrően. A fickó rám nézett, én meg intettem neki, hogy jobb, ha nem ellenkezik. Végül széttárta a karját.

- Ahogy óhajtod, uram. Kövezz, akarom mondani csak kövess akkor.

Bármennyire is bosszantó, de nem láttam a kövezés végét. Az elején rettentő bénán céloztak, Hóseás szinte még a gödröt sem találta el, István meg a lehető legpofátlanabban Jézushoz imádkozott, de legalább az én kételkedő szívem is megnyugodott, hogy tényleg istenkáromló. Sőt, bálványimádó. Egy emberhez, egy halott emberhez imádkozni... De hamarosan annyira lüktetni kezdett a fülem, hogy el kellett bujdosnom, nagyobb köveket keresnem, majd azokat felfordítva (és megbizonyosodva, hogy nincs alattuk se kígyó, se más kellemetlen vacak) fülemet a hűvös földhöz szorítva átvészelnem. Mikor hirtelen abbamaradt a gyötrelmem, egyből tudtam, hogy végre sikerült valakinek rendesen megküldenie egy dobást. Visszamentem Saulhoz, aki azokkal beszélgetett éppen, akiket abban a háznál láttam, ahova nem engedtek be. Mikor észrevették, hogy jövök, elhallgattak és kíváncsian kezdtek méregetni.

- Ő az? - kérdezte az egyik, aki egy aranygyűrűvel fogta össze a szakállát.

- Ő - bólintott Saul. - Látjátok, csálén áll a füle.

Nem volt szép tőle, én se szoktam felemlegetni a görbe lábait és a kampós orrát.

- Most is érezted a füled, Málkus? - kérdezte a gyűrűs szakállas.

- Éreztem, uram - bólintottam.

Megveregették a vállamat. Saul szemében különös tűz kezdett lobogni.
Lent a gödörben vércsermely szivárgott ki egy kőkupac alól.

Nem lehet mindenkinek tetszeni

A szeplős Mária valami miatt komolyan megharagudott rám, pedig azt gondoltam, hogy ezentúl még jobban fel fog rám nézni most, hogy beindult a karrierem. Ehelyett egyszerűen levegőnek nézett, ha ráköszöntem, csücsörítve összeszorította a száját, hogy még véletlenül se adjon ki semmilyen hangot, ha kérdeztem tőle valamit, tüntetően másfele nézett. Egy darabig kerülgettük egymást, majd végül rákérdeztem Élinél.

- Ennek meg mi baja van?

- Kinek? - dobott ki egy halfejet az utcára, hogy a környékbeli macskák imába foglalják a nevét, már ha tudnak ilyet.

- A szeplősnek.

- Mi baja van? - kérdezett vissza.

- Úgy értem, velem mi baja van?

- Ja, veled! - esett le neki végre a dolog. - Nem tetszik neki az, ami lett belőled.

- Belőlem? - tártam szét a karom. - Ugyan mi lett belőlem? Málkus vagyok, mint eddig is.

- Nem tetszik neki, ahogy a názáreti híveit összefogdossátok.

Persze sejtettem, hogy innen fúj a szél, de azért kimondva mégis csak más az ilyesmi, mintha csak találgatna az ember.

- Ugyan miért nem? - kérdeztem hetykén. Érdekes módon még senki sem szidalmazott amiatt, hogy Saul vele járja a házakat és a fülem segítségével tisztogatja a Szent Várost annak a Jézusnak a bolondjaitól. Pedig volt, hogy egész családokat buktattam le, Saul mondta is előre, hogy ha káromolnának engem, akkor viseljem ezt azzal a tudattal, hogy nem engem káromolnak, hanem Isten szeme fényét káromolják, hiszen a Seregek Urát szolgáljuk. De nem mondtak egy rossz szót se, a legdurvább beszólás eddig az volt, hogy *"ha a Mestert üldözték, a tanítványait is üldözni fogják, halleluja"*, mondom, hogy nem százasok ezek az alakok.

- Én tudjam? - vont a vállát Éli. - Bár meg tudom érteni.

- Hogy-hogy? - csodálkoztam.

- Lehet, hogy megcsúfolják atyáink hagyományát és káromolják Istent, de te miért bántod őket? Ha Isten haragszik rájuk, majd Ő lesújt, nem ezt mondta Gamáriel is?

- Nem teljesen ezt mondta.

- Mindegy, akkor is. Ráadásul téged is elvihetnének megbotozni, ott a jézusdémon a füledben!

- De én nem tehetek erről! - vitatkoztam, éreztem, hogy előnti a vér az arcomat és a fülem is kivörösödik, de most csak olyan hagyományos módon.

- A leprás tehet? Mégis kiüldözik a városból. Téged meg tejben-vajban fürösztének, jó falatokkal etetnek, paskolgatják az arcodat, mint valami lóét, ami ügyes volt, és ha azt mondd, hogy nem élvezed, akkor én azt mondom, hazug kutya vagy.

A feltrancsírozott halaktól mocskos asztalt bámultam. Miért készít ez az Éli állandóan halat? Azon kívül, hogy a sógora halász, persze...

- Nem mondom, hogy ne esik jól - feleltem halkan. - De nem teszek semmi rosszat. A Nagytanács bízott meg minket, olyan tudós, az Írásokat ismerő emberek dicsérnek meg, akik még akkor is sokszor többet tudnak Istenről, mint mi együtt, ha holt részegek. De persze nem holt részegek, nem ezt akartam mondani.

Bár pár alak gyanúsan támolgott az István megkövezése utáni ünnepi lakoma vége felé, de nem kell mindenről tudnia ennek az Élinek.

- Nem akarok veled vitatkozni - vett elő egy újabb halat Éli. - Azt kérdezted, mi baja van a kis

Máriának. Én meg elmondtam. A többit beszéld meg vele.
- De nem áll velem szóba! - mutattam rá a lényegre.
- Ez az élet - sóhajtotta Éli.

Mária, A Mária, Samária

Két napig próbáltam vele beszélni, majd a harmadik nap reggelén nem találtam sehol. Jobb híján megint Élihez fordultam.

- Mit tudom én - vonogatta a vállát ingerülten, egyből felfigyeltem erre a tőle szokatlan hangnemre. Vagyis igazából tudja. - Ma még nem láttam. Nem ment ki a piacra?
- Pusztá kézzel? - mutattam a helyükön sorakozó kosarakra.
- Akkor meg fogalmam sincs.

Tényleg eltűnt, annyira, hogy még Saul el sem készült a reggeli dolgaival, már a főbérő is felbukkant és üvöltözve kereste a "hálátlan kis szeplős rondaságot". Éli neki is azt mondta, hogy fogalma sincs, hol van, a vacsoránál még megvolt, utána meg nem látta, mert nem szokása hajadon leányok után figyelnie éjszakánként. Pár üvöltés nekem is jutott, de a válaszaimba beleszóttam azt, hogy a Nagytanács megbízásában járok, meg ez a tekintélyes személy azt mondta nekem tegnap, emez meg azt, azonkívül a gazdám az a tekintélyes rabbi, aki épp csak férfiúvá érett és máris fontos megbízásokat kapott - na, erre úgy vélte, hogy jobb, ha nem szórakozik velem és inkább Élivel üvöltözött még egy sort. Mikor végre eltűnt, Éli a fejét csóválva nekiült kést élezni, mint mindig, amikor ideges volt.

- Most tényleg - szólaltam meg, előtte biztonságos távolba húzódtam. - Mi van vele?
- Nem tudom - mormolta komoran Éli, fel sem nézett, mintha a fenőkö húzogatásához minden figyelmére szüksége lett volna.

- Tudom, hogy tudod - közöltem vele.

- Akkor fuss gyorsan a Nagytanácshoz és márts be engem is.

- Ugyan már! - fortyantam fel. - Kinek nézel engem? Nagyon jól tudom, hogy legalább annyira fontos nekem Mária, mint neked.

A szavak jó ideig függtek köztünk a levegőben, végül letette a fenőkövet és a kés élet próbálgatta.

- Elment - közölte közben olyan halkán, hogy még én is alig hallottam. Közelebb léptem.

- El? - kérdeztem rá ugyanolyan halkán.

- Nem tudom, hova. Biztonságos helyre.

- Biztonságos helyre? Ugyan mi veszély fenyegetné itt?

Nem válaszolt több kérdésemre, nagyon nem is tudtam tovább nyaggatni, mert felbukkant Saul és emlékeztetett rá, hogy ma fontos jelenésünk van.

Mivel István megkövezése óta egyszer sem gyűrték maguk alá a démonok a gazdám, már nem tartott folyamatosan igényt a jelenlétemre. Én kint maradtam az udvaron, miközben ő a Nagytanács megjelent tagjaival tanácskozott, de mivel a jelenlévő szolgák közül senkit sem ismertem, az első pár óra elég unalmasan telt. Majd egy fiatal, még mellesincs csitri kérdezősködni kezdett, hogy mégis miért támasztom már azt az oszlopot egy ideje, hamarosan pedig többen is körénk gyűltek és nem győztem mesélni nekik a hősi történeteket arról, hogyan csaptunk le újra és újra a sötétben bujkálni názáretiekre. (Amúgy fogalmam sincs, hol van az a názáret, de állítólag elég semmi egy hely, ráadásul az Írástudók szerint arról a földről nem származik próféta, már csak ezért is nevetséges, hogy egy názáretit tartanak a messiásnak....) Az álmélkodó tekinteteket látva pár történetet ki is színeztam, például amikor

azt a volt testőrt kaptuk el, nem hagyta magát megkötözni és tűrte némán az ütlegeteket, hanem a felsőruhája alól kardot rántott elő, alig bírtuk végül ártalmatlanná tenni, az is csak úgy sikerült, hogy egy székkal tarkón vágtam, miközben a gazdámval birkózott.

- Tudom, hogy nem túl dicső dolog hátulról leütni valaki - pironkodtam. - De meg kellett tennem. Értitek, vagy ő, vagy a gazdám, a tiszteletreméltó Saul, aki nem csak betéve tudja az Írásokat és ő a legkitűnőbb fiatal rabbi, hanem a karjában is egy medve....

Ekkor kinyílt az ajtó és görbe lábain kicsoszogott rajta a fiatal kora ellenére is erőteljesen kopaszodó, vézna, de legalább görbe Saul.

- ... szőrszálai lapulnak - fejeztem be gyorsan a mondatot, majd intettem a hallgatóságnak, hogy oszoljanak. Meghajtottam a fejem a gazdám felé.

- Gyere be! - intett, majd vissza is ment. A lassan odébb sétáló szolgák felé fordultam és széttártam a karom.

- Most sajna dolgom van, a Nagytanács hívat.

Tátott szájjal bólogattak.

Odabent nem ültek sokan, de több arcot is felismertem azok közül, akik annak idején elzavartak halottakat kergetni. Most mintha sokkal nagyobb megbecsüléssel néztek volna rám, bár kicsit zavart, hogy nem a szemembe néztek, hanem valahová mellé. Talán a fülemre. Amin persze továbbra sem volt semmi különös, hacsak az nem, hogy kissé csálén állt, amint azt már többen is megállapították. Saul is elégedetten nézte, ahogy néznek.

Az egyik fiatalabbik kezdett beszélni, pár mondatban ecsetelte, hogy milyen remek munkát végzett a tiszteletreméltó Saul, amiben nem kis részem van nekem is, olyannyira sikeresen üldöztük a názáreti követőit, hogy immár saját maguktól menekülnek a Szent Városból. Ami egyrészt jó hír, mert a Templomot nem szennyezi be többé a tévtanaikkal, másrészt viszont aggodalomra is okot ad, ugyanis féltő, hogy tévtanaikat sokfelé elültetik az egyszerű nép fülébe. Ezt pedig nem hagyhatjuk, mindenhol keményen fel kell lépünk ellenük. Ezzel bíznának meg minket újra.

Izgatottan vártam a konkrétumokat. Erősen arra következtettem az eddigiekből, hogy világot fogunk látni, az pedig akár jó is lehet.

Az egyik legfurcsább dolog, amiről hallottak, az az, hogy a názáretinek Samáriában is vannak követői, még hozzá úgy, hogy innen Jeruzsálemből mentek le hozzájuk a tévtanokat terjeszteni. Ezzel önmagában nincs semmi gond, így is tévtanokat hirdetnek azok a kutyák, elorozták a Törvény tiszteletét is, de a Templomot semmire sem becsülik, hát most már egy hamis messiást is tisztelnek, ez legyen az ő bajuk. Viszont ha lenne több információnk erről az egészről, ismernénk a részleteket, akkor nem csak hogy nevetségessé, de egyenesen utálatossá is tehetnénk ezt az egész kihalásra ítéltetett mozgalmat a nép előtt és elveszítenék a maradék kis népszerűségüket is. Mert milyen zsidó az, aki nem csak hogy elmegy arra a tisztátalan földre, nem csak hogy szóba áll azzal a tisztátalan népséggel, de még közösséget is vállal velük?

Egyetértésem jeléül szívesen köptem volna egyet, de szerencsére még időben eszembe jutott, hogy a Nagytanács padlója nem biztos, hogy örülne neki, ha ilyesmivel illetném.

- Utálkozva fordulnának el tőlük, csodák ide vagy oda! - bólítottam inkább.

- Milyen csodák? - kapta fel az egyik öregebbek.

- Ő, állítólagos csodák - helyesbítettem gyorsan. - Ilyen beteggyógyulások meg ördögűzések, csupa butaság az egész.

- Fogd már be! - sziszegett rám a tiszteletreméltó Saul.

Az egész summája az lett, hogy lesz útiköltség, lesz illő utazóruha, Samáriába kell menni, a názáretit elfogadó samáriaiakat kell találni, és mindent megtudni azokról, akik zsidó létükre

velük közösködnek.

Aggódva Saul felé néztem.

- Nem túl tisztátalan dolog ez egy tiszteletreméltó rabbinak? - kérdeztem aggódva, csak hogy lássák, én tisztelem a Törvényt.

- De - felelte Saul. - Én ezért megyek Damaszkuszba.

- Egyedül mész, Málkus - erősítette meg a nagytanács tagja is, aki eddig beszélt. - Bizonyítottad, hogy rátermett vagy, veled van az Úr és egyedül minden vagy, csak gyanús nem.

- A szeme sem áll jól - jegyezte meg az egyik idősebb tag.

- Épp ezért - mosolygott gunyorosan a fiatalabbik. - Arrafelé ez fel sem tűnik.

Remek.

És mihez kezd majd Saul nélkülem?

Samária

A hegyen épült város

Ritka ronda egy vidék, annyi szent. Még az a tudat sem szépítette meg, hogy életemben először normális ruha van rajtam, több pénz lapul az erszényemben, mint amit Hóseás egy délutáni kimenő alatt el tudna verni, és nem utolsósorban fontos küldetésben járok.

Gyalog.

Ha Saul nem akart volna megszabadulni tőlem, most akár számárháton is poroszkálhatnék Damaszkusz felé a marcona kísérők között, hogy lecsapjunk az ottani zsinagógát megfertőző názáretiekre, de a gazdám valami miatt nélkülözni akart. Nem voltam szívbajos, rákérdeztem a dologra, amikor kettesben maradtunk egy rövid időre. Azt mondta, hogy szívesen látott volna maga mellett, de a samáriai út is nagyon fontos és nem találtak más alkalmas, ugyanakkor megbízható embert rá.

(Meg gondolom senki másnak nem volt gusztusa hozzá, de ez a magánvéleményem.)

- És a démonok? - kérdeztem halkan.

- A démonok azóta nem jöttek a közelembe, hogy elértem az érett férfikort - legyintett fölényesen. - Nagy szolgálatomra voltál, Málkus, de azok az idők immár elmúltak és tovább kell lépnünk. Rád Samáriában van szükség, rám pedig Damaszkuszban. Mikor a Seregek Urától kapott sikereinkkel diadalmasan visszatérünk majd, újra láthatjuk egymást. Tudom, hogy nem fogsz szégyent hozni a nevemre.

Megveregette a vállam és nem láttam már többet addig, amíg kíséretével útnak nem indult észak felé - szigorúan azon az útvonalon, ami nem érinti a samaritánusok területét.

Mert egy tiszteletreméltó törvénytudónak így illik.

A magam részéről még csak gondolni sem akartam arra, hogy milyen tisztulási szertartásokra lesz majd szükségem, ha egyszer innen hazaérek, igyekeztem azért minél kevesebbet érintkezni a samáriaiakkal. (Az egyik faluban egy nagyon szép parázna nőt láttam, jól megnéztem azért magamnak, hogy majd Hóseás egye a kezét, amikor elmesélem neki, hogy mik vannak - ráadásul sokkal kevesebbet kért, mint amilyen árakról az haver mesélni szokott. Persze válaszra sem méltattam, még csak az kellene, hogy szóba álljak egy samáriaival, aki ráadásul nő is...

Mire elértem Samária városába, már rendesen magányosnak éreztem magam, nem vagyok én hozzászokva ahhoz, hogy hosszú napokig ilyen keveset beszéljek. A várost már messziről láttam, hegyre épült, vastag falak vették körül, istentelen helyein (van merszük

"templomoknak" nevezni őket) csillogott az aranyozás és a sok fehér márványlap. A biztonság kedvéért egy számarkaravánhoz csapódtam, úgy jutottam be a kapun, majd odabent az alsóváros üzletei felé vettem az irányt. Bár tudtam, hogy útálatosság még ránézni is, a főként magasodó fellegrvár és az azon álló csillogó templom állandóan vonzotta a szemem. Sok üzletből jó illatú füstölőszer szaga áradt, biztos ez is valami pogány áldozat, ezért kicsit erőlködtem, hogy felforduljon tőle a gyomrom, de nem ment. Durva hely ez a Samária a kísértések szempontjából, nem csoda, hogy Saul nem akart eljönni. Kicsit művelődtem is, megtudtam egy gyümölcsárustól, hogy a fellegrvár neve akropolisz és Augustusnak ajánlották fel a templomát hálából a dicső császárnak. Na ez végre meghozta a hányingeremet - egy pogány császárnak templomot felajánlani...

- Rosszul vagy, haver? - szólt oda egy hozzám hasonló korú, pisze orrú suhanc.

- Nem vagyok a haverod - löktem el magamtól a kezét, majd összeszorítottam a köpönyegem, nehogy kilopjon belőle valamit. Egy narancsot tartottam a másik kezemben, a képébe nyomom, ha nem nyugszik.

- Jól van, semmi baj - lépett hátrébb. - De tudom, hogy a testvérem vagy.

- Ilyen orral hogy a fenében lennél a testvérem? - mutattam rá.

- Az Úrban van a testvérem - mosolygott bambán.

Fúj, a gusztustalan samáriai barma, ennél jobban meg sem sérthetett volna.

- Na húzzál innen, amíg szépen vagyok! - emeltem fel fenyegetően a narancsot.

- Az Úr nevéért kell üldözést elszenvednem - mosolygott bambán. - Méltónak talált rá!

- Ne merd még egyszer a szádra venni! - figyelmeztettem. - A végén még kimondod a nevét, és akkor meg kell narancsoljalak!

- Mi az a megnarancsolás?

- Az olyan, mint a megkövezés, csak narancssal csinálják. De ha mutatsz egy olyan helyet, ami nincs tökéleg márványba burkolva, de legalábbis le lehet fessegetni róla pár darabot, akkor csinálhatjuk hagyományosan is.

Ugyanis mindenhol hasított és csiszolt márványlapokon jártunk, sőt, a főutcát egyenesen oszlopcsarnok szegélyezte (nem rossz ötlet, mert nem kap napszúrás az ember korzózás közben, csak azért fúj, mert a pogányok városai ilyenek).

- Miért akarsz megkövezni, testvérem? - érdeklődött.

Ez bolond. Persze az összes samáriai az. Tudtam én ezt, csak nem sejtettem, hogy ennyire.

- Mondjuk azért, mert a testvérednek nevezel, te fattyú!

- Honnan tudod, hogy fattyú vagyok? - csodálkozott el.

Reménytelen.

- Na most már húzzál innen! - fehéredtek el az ujjaim a narancson.

- De ilyenért nem jár megkövezés! - okoskodott tovább. - Én ismerem Mózes törvényeit!

Na persze, mert azt is lenyúltátok, amikor a pogányok ideköltöztettek titeket az őseink véréből terhes földbe. (Gamáliel rabbi mondta tanította ilyen szépen egy olyan pillanatban, amikor éppen figyeltem.)

- Azért viszont jár, ha meggyalázod a Törvényt és az Úr nevét hiába veszed a szádra!

Erre nevetni kezdett.

- De én nem arról a névről beszéltem - világosított fel.

Ez új volt, nekem azt mondták, hogy ugyanúgy (nem) hívják az Urat, mint mi.

- Nem?

Bamba képet vághattam, mert még jobban nevetett.

- Nem hát, kajla fülű testvérem. Hanem Jézusról, a názáretiről! Akit a Mester mutatott meg nekem!

Tényleg a haverom lett.

A Mester tanítványa

Jó, persze nem lett a haverom, csak úgy csináltam, mintha a haverom lett volna. Minél jobban megismertem, annál jobban elcsodálkoztam, hogy lehet ennyire sötét valaki. Amúgy Kuta volt a neve és egy kis lukban lakott, egy lepukkadt bérház még lepukkadtabb sarokfülkéjében, lakbért nem fizetett, viszont a lukért cserébe naponta kétszer vizet kellett hoznia az ott lakóknak. Szóval egyfajta kolléga, illetve akár az is lehetne, ha nem érezném sértőnek az összehasonlítást.

De nem zavarta a nyomora, folyton bambán vigyorgott (semmiféle fűvet nem rágsált hozzá, ez lehetett az alapbeállítása) és állandóan a Mesterről beszélt.

Aki, mint arra pár óra múlva rádöbbsentem, mégsem az a názáreti.

- Egyszer azt mondja nekem Simon Mester - hámozta buzgón az összenyomogatott narancsot, amit haverságunk pecsétjeként neki ajándékoztam -, hogy Kuta, a mai napon megtanítalak aludni.

- Miért, nem tudtál?

- Tudtam én, csak rosszul.

- Rosszkat álmodtál?

- Nem, rosszul aludtam.

- Nem pihented ki magad?

- Mondom rosszul aludtam! - ismételte meg kicsit erősebben.

- Oké, rosszul aludtál. De ez miben nyilvánult meg?

- Abban, hogy Simon Mester észrevette.

- Aham. És...?

- Szóval azt mondta, Kuta, a mai napon megtanítalak aludni. Mert hogy nem tudtam, csak rosszul.

- Hogy kell jól aludni?

- Úgy, ahogy Simon Mester csinálja.

- És ő hogy csinálja?

- Jól.

Azon töprengtem, hogy Gamáriel rabbi mondott-e olyasmit, hogy egy samáriai nyakát szorongatni és fejét a falba veregetni nem bűn. Kezdett úgy rémteni, hogy ez is benne volt a tanításában.

- Mondta nekem, hogy na, Kuta, megmutatom neked, hogy rosszul alszol. Most ide lefekszel és aludni fogsz - mesélte tovább. - Erre lefeküdtem és aludtam.

- Csak úgy ott helyben lefeküdtél és aludtál?

- Igen. Most mondtam. Ha rossz a füled, szólok Simon Mesternek és helyrehozza.

Egyből eszembe jutott, hogy egyszer egy Simon már babrált a fülemmel és annak se lett jó vége, így szabadkozva elhárítottam a megtiszteltetést.

- Szóval aludtam, majd felébresztett, nagyon csóválta a fejét, gondterheltnek látszott. Kuta, Kuta, mondta. Te nagyon rosszul alszol. Sírt a szívem, amikor láttam, mennyire szenvedsz közben. Most elmondom neked a Jó Alvás Titkos Szavait, és az majd helyrehoz téged, jól fogsz aludni.

- És mik voltak azok a szavak?

- Nem tudom.

- Nem azt mondtad, hogy elmondta?

- De azt mondtam. Miért?

- Ha elmondta, akkor miért nem tudod a szavakat?

- Mert titkosak. Csak Simon Mester tudhatja őket! Képzeld el, mi lenne, ha mindenki tudná őket és mondogatná össze-vissza!

- Mindenki jól aludna? - tippeltem.

- Nem! - szisszent fel mérgesen. - Simon Mester dühös lenne! És ha Simon Mester dühös lenne...

Elcsuklott a hangja. Arra tippeltem, az akkora szörnyűség lehet, hogy még Titkos Szavakkal Sem Lehet Őket Kifejezni, ezért rá sem kérdeztem.

- Viaszt tömött a fülembe - tért vissza, miután kiborzongta magát. - Tudod, mi az a viasz?

Azért bízató, hogy nem csak én nézem tők hülyének.

- Tudom - feleltem.

- Olyan áttetsző ízé, amit gyúrni lehet. Kicsit hasonlít ahhoz, amit az ember kiszed az orrából, csak gyertyát is lehet belőle csinálni, viszont nincs olyan jó íze.

- Mindjárt elhányom magam - közöltem.

- Csak ne ide - kérte gyorsan. - Idén már takarítottam.

Vacsorára elmentünk kenyeret venni, majd, mivel haverok vagyunk, még vizet is segítetttem hordani neki. Nem tudom, hogy ért be végül az összes agyagkorsó a helyére úgy, hogy egyik sem tört szét Kuta fején, ugyanis végig okoskodott és ugráltatott, hogy nem jól csinálom.

- Látszik, hogy nem hordtál még vizet - csóválta a fejét. - Ha szeretnéd, Simon Mester fél áron megszabadít téged a kétbalkezesség átkától. Lehet, hogy kiskorodban szemmel vertek és azért van. Az ember nem lehet elég óvatos. Engem két éves koromban egy jeruzsálemi zsidó pap vert szemmel, három évesen meg egy galileai halaskofa.

- Így emlékszel rá?

- Nem, Simon Mester mondta.

- Már kiskorodban is ismert?

- Nem, dehogy.

- Akkor honnan tudja?

- Ő mindent tud. Mielőtt a názáretiek jöttek volna, úgy volt, hogy ő a Magasságos Isten Földje Szállt Ereje. Most pedig ő a Názáreti Jézus Legalázatosabb Követője. Meg folyton bujkálnunk kell Fülöp elől, amikor jönnek, hogy vegyünk le rontásokat.

- Ki az a Fülöp?

- Persze olyanal is jönnek, hogy küldjünk rontást, de ezt először nem lehetett, mert a názáreti azt tanította, hogy szeretni kell a samáriai felebarátainkat, mint magunkat. De utána maga a názáreti mondta Simon Mesternek, ha megkeresi egy felebarátja és nagy szüksége van arra, hogy rontást küldessen valakire, akkor az nem fér bele a szeretetbe, hogy megtagadjuk a kérését. Ráadásul mióta nehezebben állunk kötélnek, többet is kínálnak érte, persze ebből a pénzből adunk a názáreti gyülekezetének is, meg Fülöpnek is, bár tudjuk, hogy Jeruzsálembé küldi.

- Ki az a Fülöp?

- Múltkor is jött egy macedón férfi, hogy a szomszéd kereskedővel paráználkodik a felesége és küldjünk rontást a férfiasságára. Mármint a szomszéd kereskedő férfiasságára, nem a sajátjára, meg persze a feleségének sincs férfiassága, csak nem akartam, hogy félreértsd, mert rosszul fogalmaztam. Úgyhogy a Mester elküldte a rontást, azóta annak a ciprusinak mindkét golyója leszáradt és a feleség kénytelen volt Simon Mester férfiasságával vigasztalódni, annyira megijedt. A macedón meg nem mer szólni, nehogy az ő férfiasságára is rászálljon a rontás.

Óvatosan letettem a korsókat, segítetttem neki is letenni az övéit, majd elkaptam a nyakát és közvetlen közletről hörögtem a fülébe.

- KI AZ A FÜLÖP?!

Mikor elengedtem, ő is hörgött egy sort, majd méltatlankodott, de egy pofon kilátásba helyezésétől abbahagyta.

- Hát egy zsidó.

- Milyen zsidó?

- Állítólag Jeruzsálemből küldték az apostolok.

- A mik?

- Az apostolok. Akik a názáreti tanítványai voltak. Olyasmik, mint amije én vagyok Simon Mesternek.

Ekkor már beugrott, hogy hallottam már, hogy így hívatják magukat, cseppet sem nagyképűen, sőt, kezdett Fülöp neve is rémleni. Ezek szerint őt küldték ide és ő ennek az egésznek a központi alakja. Remek. Már szinte mindent tudok, csak több konkrétum kellene.

- Ő beszél a názáretiről?

- Igen, meg az örömhírről. Hogy a názáreti a Messiás?

- Tényleg? - próbáltam csodálkozó képet vágni, közben igyekeztem, hogy kipattintsam ökölbe szorult kezem ujjait. - Hát eljött a Messiás?

- Simon Mester is azt mondta, hogy eljött.

- Hát akkor tényleg eljött! - lelkesedtem.

- Hát ha Simon Mester azt mondta, akkor persze, hogy eljött. Egyedül azon csodálkozunk csak, hogy ezt miért nem Simon Mesternek mondta meg először.

- Ki?

- A Messiás.

- Mármint a názáreti?

- Igen, a názáreti Jézus.

Azért, te tökfej, mert még egy olyan istenkáromló zsidó is rühelli a fajtátokat, mint az a názáreti volt.

Egész sokáig sikerült fenntartanom a vigyort.

- És hol lehet erről még többet hallani?

- Hát Simon Mesternél.

- Nem Fülöpnél?

- Jó, nála is - biggyesztette le a szája szélét, legyintett is hozzá egyet. - Holnapra várunk két apostolt is Jeruzsálemből, kint a hegyen lesz egy nagy találkozó. Simon Mester már három napja arra készül, kora reggel kell mennem hozzá. Te is eljössz?

- Apostolok jönnek ide?

Most már szinte őszinte volt az örömöm. Ennyire nem lehetek profi.

- Igen, megnézni, hogy hogy alakul a helyzet, és kinevezik Simon Mestert az itteni názáretiek vezetőjének, elvégre ő a Legalázatosabb Követője.

- Kik jönnek ide, tudod a neveiket?

- Hát... Az egyik az egy Simon, a másik meg János.

Újra ökölbe szorult a kezem. A füllévágó és a kölyökképű. Ezek nem tanulnak semmiből. De jó ez, ha elterjed Jeruzsálemben, hogy ezek a nagy híres fejések samaritánusokkal közösködnek, meg ilyen undorító varázslókkal, mint ez a Simon Mester, akkor ezeknek annyi. Engem meg csak azért nem hordoznak majd körbe diadalmenetben a városban, mert az pogány szokás és fűj.

Pedig megérdemelném, de jutalmam majd az Úrtól jön, aki teremtette a mennyet és a földet.

- Mondta is a Mester, hogy nem véletlen, hogy az egyik legfontosabb tanítványa is egy Simon volt a názáretinek. Már ez is annak az előképe, hogy egyszer az igaz Simon, a Mester lesz a legnagyobb.

- Nem a legalázatosabb? - érdeklődtem.
- Ezek a názáretiek fordítva használják, de a lényeg ugyanaz - legyintett, majd megragadta a korsókat. - Na igyekezzünk! Akkor holnap kijössz velem a Mesterhez? Majd meglátod, hogy semmit sem tudtam elmesélni abból, amilyen valójában!
- Én is a korsóim felé nyúltam.
- Persze - ígértem. - Már alig várom.
- Kíváncsi vagyok, te jól alszol-e - jegyezte még meg.
- Ha alvás közben figyelsz és észreveszem, letépem a füled! - közöltem vele.
- Ó, te szegény - komorodott el. - Akkor már értem, a te füled miért lett ilyen.

Mesterkurzus

Épp csak hajnalodott, amikor felvert - pedig nehezen aludtam el, folyton az járt a fejemben, hogy még pénzem is lenne arra, hogy életemben egyszer úri módon, egy normális fogadóban aludjak, helyette egy ilyen koszos lukban hallgathatom valami állatok neszezését a szemétben.

- Nemsokára nyitják a kapukat! - sürgetett Kuta.

- Mi? - értetlenkedtem kábán.

- A Mesterhez megyünk! - emlékeztetett.

- Jó, de hova?

- Ki.

Végigvonszolt az ébredező városon, az árusok a boltjaikat rendezgették, álmos képű katonák mentek hazafelé az éjszakai őrsgéből, néhány sarkon gyanúsan parázna nőnek tűnő asszonyok próbálták kicsit meghosszabbítani a műszakot. Azt a kaput viszont még nem nyitották ki, amit megcéloztunk, morogtam is miatta egy sort. De nem volt mit tenni, türelmesen kivártuk, amíg az örök végül lekászálódta a kakasülőjükről.

Odakint hamar letértünk az útról, átvágtunk egy poros, tüskés bokrokkal tarkított részen, majd fel a hegyre, sem útnak, sem egyéb értelmes célnak még nyomát sem láttam. Végül egy barlanghoz értünk, amiben már jó pár ember ült.

- Itt van! - suttogta Kuta.

- Simon?

- A Mester!

A Mester egy vézna, hosszúkás fejű alak volt, a sötétben kicsit emlékeztetett Saulra - és legalább annyira szigorú, átható tekintettel is rendelkezett. Kuta alázatosan meghajolt előtte, én is kipréseltem magamból egy kósza biccentést (majd pont egy ilyen alak előtt hajolok meg), mire közelebb lépett hozzám, majd olyan mélyen a szemembe nézett, hogy a tarkómon jött ki.

- Tudod, ki vagyok? - kérdezte.

- Tudom - feleltem.

- Tudja, Mester - bizonygatta Kuta is. - Mindent elmondtam neki. Tanulni akar tőled!

- Helyes! - bólintott Simon. - Üljetek le.

Leültünk a többi, Kutához hasonló alak mellé, ahogy végignéztem az arcokat, csak úgy süttött róluk a sötétség. De lehet, hogy csak a barlang volt túlságosan félhomályos. Ami meglepett, az az volt, hogy idősebb férfiak és nők is ültek köztük, akik a városban akár tekintélyes polgárok is lehettek, most meg itt ülnek és egy eszelős tekintetű mitugrászra bámulnak tágra nyílt szemmel.

- A Magasságos Ereje vagyok! - kiáltotta Simon, a barlang még kétszer elismételte neki. - Azé a magasságosé, akit Fülöp is hirdet, akinek a fia a Názáreti Jézus!

Keringtek a hangok körülöttünk, ráadásul a többiek is mormogtak.

- Gyere ide! - mutatott az egyik idősebb férfire Simon. Az egyből felpattant, odasietett elé és meghajolt. - Hiszed, hogy a Magasságos Ereje vagyok?

- Hiszem, Uram!

- Mit tettem érted?

- Levetted a rontást rólam és asszonyomról, aki fiút ajándékozott nekem!

- Ezt a Magasságos Ereje tette veled! Ezért ha rád vetem a kezem, új nyelveken fogsz szólni!

- Igen, Uram! - Az öregnek már kissé bizonytalanabban csengett a hangja. - Ö... taníts meg arra, Uram!

Simon törődötten sóhajtott.

- Meddig szenvedlek még titeket? - tárt szét a karját, körbefordult, majd hirtelen közelebb hajolt a férfihoz és mélyen a szemébe nézett. A barlangra feszült csend telepedett.

- Taníts meg... nyelveken szólni... Uram... kérlek... - szipogott halkán a férfi.

- Hát legyen - sóhajtott újra Simon. - Ugass úgy, mint egy kutya!

A férfi ugatni kezdett.

- Vau, vau!

- Gyorsabban! - sürgette Simon.

- Vauvauvau!

- Vékonyabb hangon, mint egy kiskutya!

- Vaiuvaiuvaiu!

- Elég! - intett Simon. Próbáltam lefelé nézni, mert már majd megpusztultam attól, hogy nem röhöghetek. Kuta viszont mély áhítattal nézte az egészet.

- Most ereszkedj négykézlábra! - parancsolta Simon. Nem néztem fel, de gyanítom, hogy az a sötét férfi ezt is megtette neki. Én már rég elküldtem volna valahova messzire, ha valaki így szórakozik velem.

- Most ugass!

- Vauvaiuvauvuahörrherrhurr...

- Most mondd azt, hogy blablabla!

- Blablabla...

- Most mondj össze vissza értelmetlen szavakat! Lelkesebben! Ugrálj fel néha, nézz felfelé, majd ess össze! Több habot a szád szélére! Nekem kell ezt is megmutatni? Lelkesebben, betöltött a Szentlélek, ne ilyen csoffadtan, ez már nekem fáj! Jó, elég.

Végre csend lett. Kínomban már a barlang követ kapartan, nem mertem egy pillantás erejéig sem felnézni, ha egyszer elkezdek nevetni, nem fogom tudni leállítani magam.

- Most te gyere ki!

Éreztem, hogy egy kövér könnycsepp szalad végig az arcomon. Rég szenvedtem már ennyire valamitől.

Kuta oldalba bökött.

- Téged hív! - suttogta feszülten.

- Mi? - hervadt le a mosoly az arcomról egy pillanat alatt.

- Menjél már! - bökött meg újra. - Tudod, mekkora megtiszteltetés?!

Éreztem, hogy ebből baj lesz. Felálltam, leporoltam magam és óvatosan, vigyázva, hogy ne nézzek a Mester szemébe, odamentem elé, de nem annyira közel, mint az előző szerencsés. A meghajlásból is csak egy kajla biccentés lett.

- A Magasságos Názáreti Ereje vagyok! - kiáltott rám Simon, majd a homlokomnak csapta izzadt, csontos tenyerét. - Szólj nyelveken!

Nem bírtam tovább. Hiába gondoltam arra, hogy ezek itt menten felkoncolnak, elásnak itt a barlangban vagy megesznek este vacsorára, nem tudtam visszatartani a röhögést. Olyan váratlanul tört ki belőlem, hogy még arra se volt időm, hogy lenyeljem a nyálamat, Simon

képebe vágódott egy szép adag, ami még komikusabbá tette. Összeszűkülő szemmel nézett, nekem meg kiment az erő a lábamból, görcsösen kapkodtam levegő után, fájó hasamra szorítottam a tenyerem, közben meg olyan hangokat adtam ki, mint egy részeg számár, ami szombatnap esett bele a kútba. Valahogy a földre kerültem, egy pillanatra elvakított a barlang száján bekandikáló felkelő nap vörös fénye.

Simon is rikácsolt. Átvillant rajtam, hogy ezek az utolsó hangok, amit evilági életemben hallok, de még ez sem tudott elszomorítani. Csak akkor tudtam végre abbahagyni a röhögést, amikor leesett, hogy miket mondd a nagy kókler.

- Hát ez az! Ez az! Látjátok, ilyen az, amikor a Magasságos Názáreti Ereje leszáll valakire! Ti, hitetlen kutyák, mióta velem vagytok, és ez a kóbor, új lélek így szégyenít meg mindenkit közületek! Mekkora áldás ez, hogy itt van köztünk! Mekkora Áldást kapott!

Erős kezek ragadtak meg és visszaültettek Kuta mellé. Még életemben nem néztek rám ilyen elismerően, kezdtem zavarba jönni.

- Mindig legyél a közelemben! - nézett rám Simon. - Mi a neved?

- Ö... Málkus.

- Számítok rád, Málkus-Aki-A-Nevetés-Áldását-Kapta.

- Ö... köszönöm.

Kuta oldalba bökött és rámsziszegett.

- Csak akkor szólj hozzá, ha kérdez!

- Oké, oké, ne húzd fel magad!

Utánam egy nőt hívott oda magához.

- Neked női görcseid vannak - közölte vele.

- Igen, Uram - felelte alázatosan a nő.

- Hadd lássam! - sürgette Simon.

Erre a nő széttárta a ruháját, nekem meg kiesett a szemem.

- Ezt nem most! - gesztikulált idegesen Simon. - A női görcseidet! Fogd a hasad, nyögjél, ülj a földre, buta némbér!

A nő engedelmeskedett, meggörnyedt, panaszosan nyögött, majd sápadtan a földre rogyott.

- A Magasságos Ereje Kegyelemesen Letekintett Rád A Názáreti Szemével, ó, asszony! - emelte fel mindkét karját Simon, felsőruhája alól kivillant vézna teste. - Látta kízó női görcseidet, és kezeim által megszabadít tőlük... - Lecsapott és megragadta a nő fejét. - MOST! Hirtelen csend támadt, senki sem mozdult.

- Most mi van? - kérdeztem Kutát.

- Csitt!

Simon megragadt a nő haját és felhúzta a fejét.

- Örvendezzél, mert meggyógyultál - közölte vele neheztelően.

- Meggyógyultam! - ugrott fel a nő, széles mosollyal nézve végig az embereken. - Csoda történt, a Magasságos Ereje elvette a görcseimet! Csoda...

- Jól van, ülj már vissza - hessegette el Simon. A barlang szája felé nézett, amit immár maga mögött hagyott a gyorsan emelkedő nap, majd megtörölte ráncos homlokát. - Már nincs sok időnk és ez még nagyon gyászos. Kezdjük előlről. Egyedül az Áldott Málkussal vagyok elégedett. Bóbé, bekötötted a lábad, mintha eltört volna?

- Igen, Mester - felelt egy vékony hang a sötétből.

- Hála a Magasságosnak, hogy rád találtam - mormolta Kuta.

- Ugye, ugye - bólogattam és valami hasonlót gondoltam, csak épp az igaz Istennel kapcsolatban.

Pénz beszél, Kuta ugat és harap

Késésben lehettünk, mert Simon igencsak erős tempót diktált a város felé menet. Még a nő görcsökben szenvedőknek is ki kellett egyenesedniük, hogy lépést tudjanak tartani a csoporttal, a sánták és bénák meg már az út elején vállukra kapták a mankóikat. Végül nem is mentünk be a városba, hanem a falak alatt elfordultunk és megcéloztuk az egyik környező dombra felhúzódó ligetet, már messziről látszott, hogy nagy élet van arrafelé. Az örök igencsak meresztették a szemüket odafent, amikor a díszes társaság elporzott alattuk. Az egyik még le is kiáltott nekünk:

- Vigyázatok, hé, egy leprás keveredett közétek!

A leprás felnézett, de nem tudta kifejtetni, hogy már csak órák kérdése az, hogy csodálatos módon megtisztuljon, mert a társai maguk után rángatták. Hogy az örök mit gondoltak erről, az az ő titkuk maradt.

A ligetben tiszta népünnepély volt, a fák alatt sátrakat állítottak fel, asztalokon gyümölcsök, italok, lepények sorakoztak, kedvesen mosolygó samaritánusok kínálgatták az arra járókat, de valami trükk lehetett a dologban, mert nem kértek érte pénzt. Muszáj volt ennek is utánajárnom, így alaposan feltankoltam pár dologból, majd mikor nem hogy pénzt nem kértek tőlem, de még csúnyán sem néztek, amikor két tele arcom helyett már a köpenyembe tömködtem a dolgokat, nem bírtam ki és rákérdeztem.

- Szóval mennyibe kerül?

- Ingyen kaptuk az Úrtól, ingyen is adjuk tovább - felelték mosolyogva a samaritánusok.

- Melyik úrtól? - Néha a rómaiak is szoktak ennivalót osztogatni, meg mifelénk a gazdag emberek is alamizsnálkodnak, de ilyen bőséggel még nem láttam. Valami gazdag samaritánus lehet, a tőlünk elcsalt föld termésével, hogy pukkadna meg a ménkű jólétől.

- Hát az Úrtól. A názáretitől.

- Ja, vagy úgy.

Nem akadt több kérdésem. A fülem viszont lüktetni kezdett, a maradék kedvemet is elrontva.

Kuta valahogy megtalált, pedig igyekeztem leszakadni a bohócmenettől, muszáj volt követnem, nem akartam balhét. A samáriai Simonból már eleget láttam, a másik érdekelt volna, akivel egyszer még el fogok beszélgetni a kardos dologról, annyi szent. Csak még kicsit növök hozzá.

- Nem mehetünk a Mester közelébe! - szuszogta Kuta, még az sem érdekelte, hogy igen finom lepényt lehetett volna szerezni egy közeli asztalról, még hozzá teljesen ingyen. Pedig tuti, hogy ilyet nem eszik minden nap. - El kell vegyülnünk a tömegben, mintha nem ismernénk.

- Én tökéletesen elvegyültem - próbáltam rámutatni. - Sőt, úgy látom, arrafelé még jobb elvegyülőhelyek vannak!

Megpillantottam ugyanis egy olyan asztalt, amin börtömlők sorakoztak és - pusztán a feladatom teljesítését szem előtt tartva - fel kellett volna mérnem, mennyivel rosszabb a samaritánusok bora a zsidókénál. Fele olyan jó, vagy csak harmadannyira?

- Úgy kell elvegyülnünk, hogy együtt maradjunk - magyarázta Kuta olyan hangon, mintha egy hülyegyerekhez beszélne. - Hogy ha kell, kéznél legyünk.

- Mert, mikor kell?

- Amikor a Mester úgy látja. Ne nézz oda, ott van!

Tényleg ott volt, egy nála kissé magasabb, vékony férfi mellett sétált az ember között, az emberek tisztelettudóan kikerülték őket, néha áldást kértek a másiktól.

- Ki ez a tag? - érdeklődtem.

- Ki?

- Akire most épp nem szabad odanézni.

- Az? Ő Fülöp.

- Odanéztl, láttam! - cukkoltam, mire elvörösödött és zavarában leült egy fa tövébe. Melléguggoltam. - Szóval ő jött Jeruzsálemből?

- Aham - bámulta mereven a földet Kuta, nehogy valaki arra gondoljon, hogy ő Simonnal van.

- És ő beszélt nektek erről a nyelveken szólásos izéről is?

- Ő is, meg másoktól is hallottuk.

- És miért vagytok annyira oda érte?

- Hogy miért? Még kérde? - nézett fel rám csodálkozva. - Ez a jele annak, hogy leszáll ránk Isten ereje, hogy a Magasságos Királyi Gyermekei vagyunk, meg még minden, amit el se tudsz képzelni!

- Ha ugatsz?

- Távol vagy te ezektől, nem érted - legyintett.

Hallgattunk egy kicsit. Simon és Fülöp megállt a közelünkben, elkapott beszélgetésfoszlányaikból arra tippeltem, hogy ők is ilyesmiről beszélnek, azon vitatkoztak, hogy miért nem szállt még le senkire itt Samáriában a Szentlélek, amikor a zsidókra meg Jeruzsálemben simán leszállt. *(Hö, mert van izlése.)* Fülöp azt fejtegette, hogy ezt Isten adja, amikor akarja, de olyanoknak biztos nem adja, akik nem hajlandóak elfogadni azt, hogy Jeruzsálemben van a Templom. Simon meg arra célozgatott, hogy nem az imádat helye a fontos, hanem az, hogy Isten kiválasztott embereit a nekik illő méltósággal kezeljék, és talán ennek a hiánya az, ami távol tartja azt a bizonyos Szentlelket.

- Ne bámuld már őket! - sziszegett egyre dühösebben Kuta.

- Áhítással szemlélem Isten választottait - rebegtem elhaló hangon, mire morgott valamit és egy időre békén hagyott.

Simonon láttam, hogy készül valamire, amikor Fülöp épp másfele nézett elmélyült fejtegetései közepette, lopva körbenézett, hogy merre lapulnak az övéi. Engem egyből észrevett, felderült az arca, amikor meglátott és mintha inteni akart volna, amikor Fülöp újra ránézett. Egyből leengedte a kezét és nyájas, figyelmes mosollyal nézett a beszélgetőtársára.

- Láttál már embert repülni? - kérdezte halkan Kuta.

- Ja, egyszer egy örült valahogy felmászott a városfalra és leugrott. Pont eltalált egy követ, úgy loccsant szét a fe...

- Nem zuhanni, repülni! - vágott a szavamba Kuta.

- Az emberek nem tudnak repülni - világosítottam fel, úgy látszik, ez még valahogy nem tudatosult benne.

- Van, aki tud.

- Egy frászt van.

- De van - bizonygatta. - Simon Mester tud.

- Persze, pont úgy, ahogy leprást gyógyítani.

- Azt is tud. Igaziból is.

- Ja, láttam.

- Még azelőtt, hogy a názáreti követője lett volna, tudott - bizonygatta. - Saját szememmel láttam, ahogy átrepült a városkapu fölött. A saját szememmel - ismételte meg lassan, tagolva.

- És mit ittál előtte?

- Víz. Miért?

- Ja, amúgy mintha a Mester inteni akart volna nekem.

- Vagyis megint ránéztl?

- Persze, hogy ránéztem! Ugyan honnan tudhatnánk anélkül, hogy mikor van szüksége ránk? Hirtelen valami furcsa hörgést hallottunk. Mikor felnéztünk, a barlangi nőt láttunk, amint hasát fogva, botladozva, görnyedten dülöngélve odafut Simonékhoz és a földre veti magát

előttük.

- Uram, könyörülj rajtam! - zokogta elhaló hangon. - Női görcsök gyötörnek születésem óta! Simon, a Mester kegyes összepontosításba merült, majd lassan felemelte a kezét. A tömeg visszafojtott lélegzettel nézet. Fülöp váratlanul közelebb lépett és a nő vállára tette a kezét.

- Lányom, neked tisztátalan vágyaid vannak, nem görcseid - közölte vele szigorúan. Simon arcáról egyből leolvadt a kegyes máz, de a nő is csodálkozva nézett fel. Majd a csodálkozásból dacos felháborodás lett.

- Már hogy lennének tisztátalan vágyaim, ha női görcseim vannak? - kérdezte mérgesen. - Egy férfi sem akar asszonnyal háltni, ha a szemérmén rúgják! Ááá, megint egy görcs, Mester, gyógyíts meg!

Simon visszaerőltette magára a kegyes mosolyt, és újra felemelte a karját. Fülöp megrázta a nő vállát.

- Eredj innen, asszony, ne kísértsd Isten erejét!

- Nem kísért - jegyezte meg Simon.

Fülöp hátralökte a nőt, mire a tömeg zavartan felhőrdült.

- Távozz innen, asszony, amíg nem vonsz még nagyobb átkot a fejedre! Talán azt akarod, hogy az Úr valóban azt küldje rád, amit most itt hazudozol nekünk?

Simon arca teljesen eltorzult, de egy szót sem szólt, a nő pedig falfelhérré vált, majd menekülni kezdett. Pár lépés után megtorpant és újra a hasához kapott.

- Most már tényleg női görcseim vannak - nyögte kétségbeesetten.

- Hát akkor örvendj, hogy megszabadít a paráznaságtól - hessegette el Fülöp. - Micsoda istenkáromlás ez!

- Ja, ja, elképesztő - bólogatott buzgón az oldalán Simon.

- Botrányos ez a nő - csóválta a fejét Kuta. - Mindig is béna volt. De hát nem az eszéért szeretik.

- A többi része viszont most egy darabig nem használható - kajánkodtam. Kifejezetten tetszett az előadást, még arról is megfeledkeztem egy időre, hogy Fülöpöt, mind a názáreti követőit úgy általában, utálom, meg arról is, hogy a fülem egyre jobban lüktet.

De mikor felbukkant a régről ismert Simon, aki újabban Péter néven futott, felállt egy köré és a köré gyűlő embereknek a názáreti viselt dolgairól kezdett beszélni, visszasírtam azokat a percek, amikor csak kicsit lüktetett a fülem.

Nem győztem nyálazni, olyan volt, mintha izzó vassá változott volna és már a koponyámat akarná szétrepeszteni.

- Mit csinálsz? - szólt rám Kuta.

- Nyálazom a fülem - világosítottam fel mogorván, ha esetleg abból a szögből nem látszódná rendesen.

- Ne szórakozz már! - korholt. - Te az Áldott Nevetés leszel, nem az eszelős!

Kezdtém kifogyni a nyálból, a fülem pedig annyira kínozott, hogy már majdnem kértem Kutától is kölcsönbe egy keveset, de aztán végül nem vitt rá a lélek. Kínomban a földet kezdtem kaparni, hátha mélyebben kissé hűvösebb, majd mikor már megfelelőnek tűnt a hőmérséklete, megmarkoltam egy nagy adagot és a fülemre szorítottam. Pillanatnyi enyhülést hozott csupán, de egyre többen kezdtek furcsán nézni. Simon, aki Péternek álcázta magát, egyre jobban belendült és egyre nagyobb marhaságokat mondott közben. A názáreti a vízen jár, na persze. Mondjuk egy kis víz most igen jól jönne, vagy akár az egész Galileai tenger. Beledugnám a fejem és addig ki se húznám, amíg a fülem el nem gőzöli az egészet.

- Te nem vagy normális - húzta fel magát egyre jobban Kuta. - Nem akarhatsz mindent magadnak! Én vagyok az eszelős gyerek tartalékembere, ne vedd már el tőlem! Miért nem jó

neked az Áldott Nevetés? Olyat senki más nem tud, sárral undorítóskodni meg akármelyik porbafingó képes!

- Fogd már be! - hörgöttem a lehető leghalkabban.

Azután a Péter nevű Simon elkezdett arra gyúrni, hogy egy mondatba hányszor tudja belerakni azt, hogy „Jeruzsálem”. Jézus Jeruzsálemben így, Jézus Jeruzsálemben úgy, a jeruzsálemi Templom, ugye, az a Templom, meg a megváltás is onnan, ugye (megváltás? úgy tudtam, egyikük se volt rabszolga, miért kellett volna megváltani őket?) A samaritánusokon látszott, hogy ez már nem tetszik nekik annyira - szerintem a názáreti is csak azért vágódott be náluk, mert megtudták róla, hogy a zsidók ki nem állhatják. Már ősidők óta megy a vita meg a pofozkodás azon, hogy kinek az igazi a Temploma, és még az sem zavarta őket, hogy dicső őseink eléggé elcsipázták az ő úgymond templomukat, és most egy romhalmazhoz ragaszkodnak nagy hévvel. Egy Templom van és az a miénk, akkor is, ha az összes jöttment samáriai megpukkad. Sőt, akkor csak igazán!

Meglepő módon Péter is ezt kezdte nekik fejtegetni, ami nem volt egy életbiztosítás Samária városának falaitól egy köpésre, egy rakat samáriaitól körülvéve, ráadásul egy olyan hegyoldalon, ami egyrészt pár helyen nyaktörően meredek, másrészt meg tele van kézreálló kövekkel. Egy kis időre még a fülemben tomboló kínról is elfeledkeztem, ahogy arra gondoltam, hogy jól megkövezzük ezt a sunyi fülevágó hazug kutyát, aztán meg leküldjük valamelyik szakadékba, hátha talál ott valami érdekeset. Az Úr bocsássa meg, de nagy örömmel vettem volna részt ebben - na meg miért kellene bármit is megbocsátania? Hát nem kegyes dolog kitakarítani az istenkáromlást Izraelből? Izé, Samáriából is.

- Még hogy Jeruzsálemben - pufogott Kuta is mellettem. Szívesen hergeltem volna a szomszédokat, de ahhoz a Templomot kellett volna szidnom, és ennyire nem veszem komolyan az álcámat. Na meg ezek a megátalkodott samaritánusok előbb fosztják meg magukat önként a férfiaságuktól, mintsem elismerjék, hogy nem nekik volt igazuk, hanem nekünk.

Kuta már kezdte hergelni is magát.

- Még hogy a jeruzsálemi templom! Képesek egy olyan trágyadombot imádni!

Na ezt nem kellett volna.

- Mit mondtál? - mordultam rá.

- Hát hogy ezek a zsidók folyton a templomukkal jönnek, azzal a trágyadombról!

- Mivel?

- Trágyadombról.

- Láttál te már trágyadombot? - hördültem fel, pedig próbáltam visszafogni magamat. Közben fél füllel (de nem azzal, amit levágott) hallottam, hogy a zsidó Simon azt fejtegeti a népeknek, hogy dicséretes dolog, hogy szentnek tartják Mózes könyveit, de az Írásokban a próféták és a zsoltárosok még sok egyebet is megírtak a Messiásról, és persze mindegyiket úgy idézgette, hogy a názáretire tudja ráhúzni. Kuta rám meresztette a szemeit.

- Naná, hogy láttam! - jelentette ki értetlenül.

Persze, hiszen az egyikben laksz.

- És a jeruzsálemi Templomot is láttad akkor ezek szerint?

- Dehogyan láttam, nem megyek én olyan helyre!

- Akkor meg mi a frászkarikáról beszélsz, te szerencsétlen idióta? A Templom a legszentebb, legcsodálatosabb építmény a világon, már ennél kevesebbért is haltak meg emberek, mint amit te most mondtál!

- Most meg mi bajod van? - kapdosott levegő után. - Úgy beszélsz, mintha csodálni kellene egy olyan épületet, amit a fattyú királyotok épített, hogy ezzel is magát fényezze!

- Az Úr Házáról beszélsz! - emeltem fel az öklömet.

- Milyen Úr házaról? A Garizim hegyén lehet csak az Úr háza, Ábrahám ott áldozta fel majdnem a...

- Nem ott áldozta fel!

- De ott!

Az utolsó érveket már megtoldottuk pár pofonnal és ökölcsapással is, majd pillanatok alatt porban fetrengő, hörgő, vicsorgó kupaccá változtunk. Simon szövegelése is abbamaradt, az asszonyok ijedten felkiáltottak, a férfiak odasiettek hozzánk, majd tétován megálltak.

- Ez az az eszelős, nem? - kérdezte valaki.

- Ja, én is láttam, hogy saját nyálából kent sarat a fülére.

- Nézzétek, milyen démoni szeme van!

- És milyen hegyes füle! Mint egy kutyanak!

- Fülöp, Fülöp, úzd ki a szellemet!

A varázsló Simon is felbukkant a színen, láttam rajta, hogy majd szétrobban a dühtől, nyilván azt gondolta, hogy megint az engedélye nélkül kezdett valamelyik híve műsorozni. Végül szánakozó arckifejezést erőltetett magára, törődötten sóhajtott egyet és felemelt kézzel közelebb lépett. A tömeg izgatottan felmorajlott, de gyanítom nem azért, amiért sikerült Kutát két vállra fektetnem és emberesen a szemérmébe térdeltem. Úgy összerándult, hogy majdnem ledobott magáról, de azért az nem megy olyan könnyen.

- Ő az, aki varázsló volt, de most a názáreti ereje költözött bele - magyarázta a Péter fedőnevű Simonnak valami lelkes helybeli. Péterről eszembe is jutott egy ötlet, megragadtam Kuta fülét és rángatni kezdtem. Ő meg a könyökömet harapdálta, még a vérem is kiserkent. Reméltem, hogy nem veszett.

- A názáreti Jézus nevében távozzatok innen, gonosz lelkek! - kiáltott ránk Simon mester. Engem már elkapott a győzelmi mámor és nem hatott meg különösebben, Kuta meg a füleiért küzdve nem hallotta, vagy ha hallotta is, nem bizonyult a Mester eléggé odaszánt hívének. Simon újra ránk ordított, ezúttal hangosabban. A nép zavartan morajlott. Simon közelebb lépett, hogy bő köpenye valamennyire takarjon, és akkorát rúgott a sejhajomba, hogy majdnem a másik oldalon jött ki.

- Álljatok már le, barmok! - vetett be néhány halkan, de annál dühösebben sziszegő varázsszót.

Kuta újult erőre kapott, a karomon végigfolyó vérem síkossá tette a kezem és ennek segítségével kiszabadította a fülét végzetesnek szánt szorításomból. Ezen annyira felhúztam magam, hogy kirúgtam hátrafelé, mint azt az öntudatosabb fahordó öszvérektől láttam, mire Simon Mester megroppant térdét fogva, görnyedten bicegve távozott a csataterről, az emberek bizonytalan, majd egyre erősödő nevetésétől kísérve. Végül Fülöp bukkant fel pár asszonnyal, széles torkú korsókban hideg forrásvizet hoztak és a nyakunkba zúdították az egészséget.

- Na, a keresztelés is megvolt - jegyezte meg valaki.

Miután lenyugodtak a kedélyek, minket pedig néhány testvéri pofon kíséretében a sokaság két végébe helyeztek el és előjegyeztek lelkigondozói beszélgetésre, bármi is legyen az, Simon Péter feltette a nagy kérdést, hogy elfogadják-e a názáreti Jézust Istentől küldött megváltónak, a Messiásnak, az Üdvösség forrásának, annak az Üdvösségnek, ami a zsidók közül, Jeruzsálemből támad? Ez utóbbi kitételek miatt eleve dögölt dolognak ítéltam az ügyet, de legnagyobb meglepetésemre a szamaritánusokat nem zavarta, buzgón elfogadták, Péterék pedig a kezüket rájuk téve imádkoztak értük, majd egyszer csak mindenki megbolondult. Utoljára Jeruzsálemben láttam ilyet, amikor a háztetőről beszéltek és eleinte úgy véltük, hogy alaposan becsicscentettek. Nem szabad hagyni ezt a tagbaszakadt halászszaftot sokáig beszélni, mert rossz hatással van az emberekre.

Ráadásul a fülem már igen közel járt ahhoz, hogy megöljön engem, már-már azon

gondolkoztam, hogy szerzek valahonnan egy kardot vagy nagyobbfajta kést és én is odamegyek Simon Péterhez megérdeklődni, hogy nem vállalná-e esetleg újra az operációt, de ezúttal a názáreti belekontárkodása nélkül. Közben egy nő ott ugrált a közelemben, majd kicsattant az örömtől és egy szuszra elénekelte azt a zsoltárt, ami miatt egyszer annyira kikaptam a szolgák tanítójától, mikor véletlenül kihagytam belőle egy sort - vagyis megrontottam Isten igéjét. A tanító meg a hátamat egy brutális nádpálcával.

Hirtelen árnyék vetült rám. Felnéztem és egy igencsak komor arcú Simon Mestert pillantottam meg. Ösztönösen hátrébb csúsztam egy kicsit, ameddig egy göcsörtös olajfának nem ütköztem.

- Ez a félnótás Kuta! - füstölgött Simon, majd nagyot nyögve leereszkedett mellém. - Mindent elrontott.

- Próbáltam leállítani, láthatta Mester - mondtam gyorsan.

- Láttam az igyekezeted - dörzsölte fájdalmas arccal a térdét, ami érdekes kékeszöld árnyalatban pompázott, kis barnássárga karimával. - És még meg is rúgott! Azt hiszem, rontást kellene ráküldenem.

- Szerintem meg se látszana rajta - jegyeztem meg.

Csendben szuszogtunk egy kicsit a sebeinken mélázva, figyelve, hogy a jeruzsálemi különítmény keze nyomán hogyan válik az összegyűlt nép vidáman és ragyogó arccal ugráló és imádkozó kavardóssá. Volt valami rossz érzés is bennem az izzó vasként lüktető fülemből, mintha kimaradnánk valamiből. A Simon Péter által idézett próféták jártak a fejemben, sokat hallottam közülük a Templomban is Gamálieltől, amikor Saulra vigyázva ültem az oszlopcsarnokban, de ott egész máshogy magyarázták őket. De hát nem értek az ilyesmihez. Mint ahogy ez a halász sem. Saul meg Damaszkuszban tenyerelget a jóban, őt se tudom megkérdezni.

- Mindent megpróbáltam, és nem megy - panaszkodott a Mester. Már mondhatta egy ideje, de elgondolkodtam, egyik fülemből be, a másik meg lüktet. - Ez a szentlélekvarázslat nagyobb, mint amit ismerek, és hiába játsszák itt az őszintét, tudom, hogy valamit elhallgatnak belőle, mert megpróbáltam mindent, amit mondtak, és nekem nem megy.

- Kétszínű alakok ezek - értettem egyet vele. - Ez a szakállas egy hazug kutya, a saját mesterét is megtagadta, amikor kicsit is szorult lett a helyzete. Meg volt egy haverja, az harminc ezüstért adta el. Pénz és hírnév, ez kell csak nekik.

- Gondolod? - csillant fel Simon mester szeme. - Tudtam, hogy neked küldetésed van! Már reggel láttam rajtad a barlangban. A Magasságos Isten szól rajtad keresztül.

- Igen? - kaptam egyből a szám elé a kezem. - Ő... észre se vettem. És mit mondott?

- Hogy vegyem meg a Szentlelket - állt fel két lábra nagy nehezen Simon. - És még hatalmasabb leszek.

- Csodálom, hogy eddig ez nem jutott eszedbe - morogtam az orrom alatt, figyelve az apostoloknak nevezett bohócok felé bicegő alakot. - A zsidók nagy üzletemberek, ennek már rég le kellett volna esnie.

Szép nagy balhé lett belőle, annyira nem is bántam. A kavardásban leléptem, a fülemből már nem bírtam tovább elviselni, meg különben is végeztem mindennel, amiért küldtek.

Saul igazán büszke lesz majd rám.

Arábia

Húzás délre, meg egy vad liba

Kellett jó két év, mire valamennyire napirendre tértem afölött, ami Saullal történt. Dagadó mellénnyel tértem haza, de a beszámolóim hangulatát kissé tönkretette az a hír, hogy Saul megőrült és beállt a názáretiek közé. Többen is fogadkoztak, hogy vérét veszik az árulónak, de hiába indultak el Damaszkusz felé, Saul egyszerűen eltűnt. Vagyis annyira mégsem lehetett örült, mert felfogta, hogy most egy ideig nem lesz túlságosan biztonságos régi barátai és támogatói szeme elé kerülnie.

Jómagam rossz tréfának gondoltam az egészet, Sault ismerve semmit sem tudtam volna kevésbé elképzelni vele kapcsolatban annál, hogy a gyűlölt názáreti követői közé álljon. Tanult, méltó hivatalra váró rabbiként a műveletlen tuskók közé, akik még az Írásokat sem ismerik rendesen, mégis folyton arról beszélnek. De mikor már nem csak kósza hírek érdekeztek, hanem egy eléggé szálnalmas benyomást keltő menetben befutottak a Saul mellé adott emberek is, akiknek pedig a názáreti damaszkuszi követőit kellett volna rabszíjon hozniuk, na akkor veszett el a maradék reményem is.

Valami meg is roppant a nagytanácsban, főleg, miután kifejtették, hogy mi is történt pontosan a damaszkuszi úton. Már egyáltalán nem lelkesedtek azért az ötletért, hogy mindenhova kövessük a szanaszét menekülő hitszegőket. Ha a fej tiszta, minden más is megtisztul - ezért Jeruzsálemre koncentráltunk. Tőlem alig kérdeztek valamit, kaptam egy kis vállveregetést, aztán annyi. Saul nélkül azt se tudtam, mit csináljak. Éliékhez nem mehettem vissza, onnan Saul már kiköltözött, tanulmányait bevégezte, arra számított, hogy a damaszkuszi út után elfoglalhat egy felajánlott hivatalt, akár itt, akár otthon, Tarzuszban.

Jobb híján arra jutottam, hogy megkeresem Kálebet, elvégre tőle kerültem Saulhoz, de - számomra - meglepő módon nem volt erre szükség, mert maga Gamáriel rabbi nyúlt a hónom alá. Részletesen kikérdezett a Szamáriában látottakról, felügyelte a tisztulási szertartásaimat is, majd mikor letelelt az idő, maga mellé vett, a háztartásába kerültem, egy lettem a szolgálái közül.

Jól éreztem magam, ennél jobb helyem még nem volt. Ráadásul lassan férfivá értem, okosodni is okosodtam eleget Gamáriel mester hatalmas tudásának morzsáiból, sőt, a ház szolgálái közül is egyre fentebb kerültem a ranglétrán. Egyedül csak a feleségére való tekintettel nem tekintettem úgy magamra, mintha József lennék Potifár házában. De azért tényező lettem, akire egyre többet bíztak.

Egyik nap magához is hívatott a rabbi és közölte, hogy úgy látja, itt az ideje megházasodnom. Szerencsére nem ment bele a részletekbe, bár tartottam tőle, hogy már jelöltje is van, én meg a szeplős Márián kívül nem nagyon tudtam más elképzelni, ő meg Saulhoz hasonlóan eltűnt. Mindenesetre azok alapján, amiket Hóseás mesélt a nőkről, úgy voltam vele, minél később, annál jobb. Ki tudja, hátha addig befut a Messiás is és akkor nem kell ilyesmivel bajlódnom.

Pár napig feledésbe is merült a dolog, már kezdtem remélni, hogy végleg, mikor az öreg újra hívatott. Gyorsan megmostam a kezem és a fejem, majd átsiettem az átriumba, ahol ilyenkor üldögélni szokott, különféle tekerceket olvasgatva vagy rabbitársaival, vendégeivel beszélgetve. A vendég ezúttal egy pufók nő volt, egyszerű, de drágának tűnő ruhában és jókora, görbe orral. Pár évvel idősebbnek saccoltam magamnál, ennek ellenére megfagyott a vér az ereimben, amikor megláttam.

- Gyere ide, Málkus - intett Gamáriel. - Ő Sáron.

Illendően köszöntem, majd leültem a földre Gamáriel mellé.

- Szóval ő lenne az - mért végig a nő. Láttam már kedvesebb tekintetet is. - Nem fiatal még

hozzá?

A nő nyakán lévő bibircsókából kikandikáló két szőrszálat néztem és arra gondoltam, hogy nem a korom lesz itt a probléma.

- Egyáltalán nem - biztosította egyből Gamáliel. - Megvan mindene hozzá, ami kell.

Ezt meg honnan tudja?

- És a terhelés is bírja majd? Ha összeroppan közben, nem sokra megyünk vele.

Micsoda? Felállt a szőr a hátamon még a pusztá gondolatra is.

- Egyedül is csinált már ilyesmit - nézett rám büszkén Gamáliel.

Seregek Ura! Ez valami rossz álom lesz.

- Ránézésre nem tartom sokra - legyintett fitymálóan a nő. - De a rabbinak elhiszem. Részemről köszönettel fogadom, és akkor nem is akarok sokáig várni. Szerintem holnapra meglesz minden, ami kell, és akkor mehetünk is.

- Ő, elnézést! - szólaltam meg, bár tudtam, hogy nem illik egy tudós rabbi beszélgetésébe beleszólni. - De ehhez nem kellene az én... - Kétségbeesetten kerestem egy megfelelő szót. - Ő... akaratom is?

- Ahogy én ismerlek, Málkus, nem hiszem, hogy bármiféle problémát lenne a dologgal - mosolygott rám Gamáliel.

Nem hiszi? Áron vesszejére, ha Éva csak feleannyira lett volna... hát, ilyen, mint ez a nő, akkor szerencsétlen Káinnak esélye se lett volna arra, hogy megszülessen. Meg hogy bírom-e majd a terhelést... Minek hiszi ez magát, elefántnak? Akkor már inkább világéletemben egyedül...

Valamit észrevehetett az arcomon, mert kissé elkomorult, majd a nőre mutatott.

- Sáron pár napja érkezett Tarzusból - közölte. - Apja Benjámin, a Fekete Kecske, gazdag üzletember és a Templom bőkezű támogatója. Sáron, legnagyobb lányát kislánykorában jegyezték el a tarzuszi Saullal, akinek a szolgája voltál és aki több éve eltűnt. Most arra indította az Úr, hogy megkeresse a jegyesét, hogy szüleik és legfőképpen az Úr akaratát követve egybekeljenek.

- Meg hogy kipofozzam a hülyeséget abból a csontos fejéből - vakarta meg a tomporát a Fekete Kecske lánya. Bár a nevet hallva már érthető, hogy miért néz ki úgy, ahogy.

- Ő... - Ez az én részem volt az emelkedett társalgásból.

- Természetesen Sáron nem egyedül indult útnak - folytatta Gamáliel. - A biztonságát és kényelmét az apja emberei, tapasztalt testőrök biztosítják. Engem, mint Saul tanítóját kért meg, hogy adjak melléjük valakit, aki jól ismerte Saul az eltűnése előtti időkben. Én pedig nálad alkalmasabb személyt nem ismerek, Málkus.

- Őö... - Kezdtem magam határozottan fejlődőképesnek érezni.

- Annyit sikerült kiderítenünk, hogy valahol délen van az a szélhámos - ropogtatta az ujjait Sáron. - Úgyhogy délre megyünk. Most meg velem jössz a szállásunkra!

Kétségbeesetten néztem Gamálielre, de nem akart megmenteni.

Hát ez óriási

A szállása az egyik legdrágább fogadóban volt, az emberei meg úgy néztek ki, hogy szerintem még a rómaiak is félreálltak volna előlük az utcán. A vezetőjük az Akhija nevet viselte és amikor a magasból lenézett rám, nem töltöttek el kellemes érzések. Ilyen marha nagy embert még nem láttam, pár számmal lehetett csak kisebb Góliátnál.

- Igazából te vagy a második púp a hátunkon - közölte velem köszönés helyett. - De szükségünk van valakire, aki ismeri Saul képét.

- Miért, a jegyese nem ismeri? - érdeklődtem bátran. Összenézett az embereivel és harsány röhögésben törtek ki.

- Kisfiú volt, amikor utoljára látta - magyarázta meg végül. - Olyat meg mégse vihetünk haza, mit mondanának?

- Jó, én pár éve láttam utoljára, valószínűleg felismerném, ha látnám - feleltem morcosan. Nem szerettem, ha röhögnek rajtam. Mindegy, cserébe majd én is jókat röhögök rajtuk a hátuk mögött. - Viszont Saul eltűnt és már sokan nyomoztak utána megölés céljából, sikertelenül. Tehát nem hinném, hogy csak úgy lófrálgatna erre-arra, arra várva, hogy végre észrevegyem. Pár testőr összenézett, az egyik legyintett egyet, de a másik mintha azt mondta volna, tőkös ez a kölyök. Mi az, hogy mintha! Egyértelmű, hogy ezt mondta. Nyilván jó a szeme.

Igazából azért is vetettem fel a dolgot, mert - Gamáliel ajánlása ide vagy oda, az öreget is becsaphatják, ha kellően gátlástalanok - ott motoszkált bennem a gyanú, hogy ez is valami újabb kísérlet arra, hogy végre az Úr ítélőszéke elé állítsák Sault. Igaz, mostanában nem hallottam ilyen kísérletekről, de sose lehet tudni. Nem mintha nem érdemelne meg sok-sok csúnyaságot azért, amiért elárulta a Törvényt és a názáreti imádói közé állt, de nyilvánvaló, hogy a sok tanulás vette el az eszét. Ápolni kellene, naponta hideg vízzel locsolgatni, böjtölni és virrasztani felette, hátha könnyörül rajta a Seregek Ura és visszaadja a józan eszét. Ha már annyit ült ott a Templomban, miközben tanították, ne menjen már pocsékba az egész idő.

Akhija sóhajtott egyet.

- A megöléses kör már lecsengett, aki keménykedni akar, az az elérhető názáretiekkel keménykedik, én meg nagy ívben köpök az egésze, ha érdekel a véleményem. Biztos forrásból tudjuk, hogy Saul a nabateusok földjén van.

Biztos forrásból?

- Milyen biztos forrásból? - kíváncsiskodtam.

Az emeleti szobából közben levonult Sáron is, a testőrök illő módon odébb húzódtak, mégse ülhet le egy nő közénk úgy, hogy szinte összeér a ruhája egy férfiéval. Bár ami azt illeti, nem kellett volna sokat dolgozni azon, hogy bárki férfinak nézhesse. Ruhacsere, haját kissé összefogni, bajsza meg már így is van.

- Mi a helyzet? - érdeklődött.

- Ez a kölyök azt hiszi, mi is meg akarjuk ölni Sault - közölte vele Akhija. Sáron csúnya grimaszt vágott.

- Nem mintha nem érdemelne meg - mormolta. - Én a magam részéről megelégszem majd annyival is, hogy ezért a hülyeségért alaposan megcsavargatom a szemérmét. Persze csak házasság után - tette hozzá magyarázólag, amikor furcsán néztünk rá.

Úgy mindjárt más.

De azért kifejtette, hogy ha a mostani helyzet és Saul halálhíre között kellene választania, akkor az utóbbi mellett döntene, nehéz, fájó szívvel és hosszú napokig tartó hangos gyásszal, de ez van.

- Micsoda szégyen lenne, ha azt mondanák, inkább az istenkáromló názáretiek közé állt, csak ne kelljen elvennie! Ennél még az is jobb lenne, ha a férjemet kellene gyászolnom - magyarázta. - Na, akkor térjünk a részletekre!

- Ő, a biztos forrásnál tartottunk - emlékeztettem őket.

- Igen - vette fel újra a fonalat Akhija. - A názáretiek rejtegetik, ezt mindenki tudja, csak mindenki annyira undorodik tőlük, hogy nem próbálta meg a legnyilvánvalóbb módszert.

- Ami mi is?

- Be kell épülni közéjük. Úgyhogy az egyik emberemet elküldtem, hogy álljon be közéjük, meg is történt, tök egyszerű egyébként, főleg, ha koldusnak adja ki magát. Akkor nem kell eladni a vagyonát, hanem még kap is némi zsebpénzt.

- De hát elvárják, hogy együtt káromolják Istent velük a belépők! - ütköztem meg. -- Ez lenne tők egyszerű?

- Nem volt zsidó az emberem, egy pogánynak meg úgyis mindegy - legyintett az óriás. - Na, ő szállította az infót, hogy Saul Arábiába menekült és Petra városában elmélkedik arról, hogy mekkora egy tőkfej.

- Nem tőkfej, hanem eszelős - helyesbített Sáron.

- Eszelős - hagyta rá Akhija.

- És nem Petra, hanem Szela - helyesbített Sáron.

- Akkor legyen Szela, hívjuk így - hagyta rá Akhija. - A lényeg az, hogy ott lapul a sivatag közepén, a pogány nabateusok között és a fene se tudja, hogy mit csinál.

- Ránk vár - nevetgélt Sáron, majd rendelt egy kör bort mindenkinek. Kivéve nekem. - Te még kicsi vagy, nem ihatsz.

- Nem vagyok kicsi - ellenkeztem.

- Ne röhögtesz - kérte Akhija, majd elmesélte, hogy a beépített emberüknek hamarosan nyoma veszett, nem jelentkezett többé,

- Biztos megölték - vont vállat Sáron, majd nagyot húzott a borából. Nem tudtam nőként gondolni rá. És kezdtem megérteni a volt gazdám pár furcsa dolgát. Nem lehet, hogy akkor rángatták mindig a démonok, amikor egy óvatlan pillanatban eszébe jutott a jegyese? - Felfalták a húsát és megitták a véré. Igen ocsmány dolgokat csinálnak.

- Ja, én is hallottam róla - bólintottam.

A végére egész jól összehoztam a csapattal. Kiderült az is, hogy igazam volt, Sáron férfiruhában fog utazni és Sámsonnak kell szólítanunk közben (fő a biztonság), azonkívül kora reggel indulunk, Jerikó felé vesszük az irányt, majd átkelve a Jordánon csatlakozunk valamelyik karavánhoz, ami a Damaszkuszból dél felé menő úton tart Petra, azaz Szela felé. Ugyanezen az úton mehetett Saul is annak idején, de úgy látszik, a sorsát mégsem kerülheti el.

Nem megy csont nélkül

- Pihenjünk még – rebegette elhaló hangon Sámson. Hiába legyezgettem kitartóan, falféher arcába csak nem akart visszatérni az élet. Szottyadtan gubbasztott a legkevésbé szagos tevének mellett a barlangunk árnyékában és a hőségtől remegő láthatárra bambult.

Újabban egyre többször jutott eszembe az a beszélgetés, amiben Sámson, akit akkor még Sárónak hívtak, kételkedésének adott hangot azzal kapcsolatban, hogy bírni fogom-e az utat. Én!

- Ennél jobb helyet nem is találhattunk volna a haldoklásra – morogta Akhija.

- Nem haldoklom – méltatlankodott Sámson. - Az asszonyok baja van rajtam.

Díjaztam, hogy újra és újra emlékeztetett a tisztátalan állapotára, vele együtt az enyémmre is, mert muszáj volt hozzáérnem, mikor fel- és lepakoltuk a tevéjére. Akhija morgott valami olyasmit, hogy az egész bandán az asszony baja van, majd jobb híján odébb rúgta a pihenőhelyünkhöz legközelebb eső lókoponyát. Az egykori paripa pár emberi koponyát is lefejtelt, mielőtt megpihent volna a forró, enyhén vöröses színű homokban. Eleinte furcsa volt ez a rengeteg csont, valami közepes fajta csetepaté eshetett meg a bíbor sziklák tövében pár tíz vagy pár száz évvel ezelőtt, aztán senki sem bajlódott sokat a temetéssel. Ha engem kérdeztek volna, akkor szívesen kifejtem, hogy kifejezetten irtózom ettől a helytől, de Sámson pont itt jelentette ki, hogy márpedig egy lépést sem megyünk tovább addig, ameddig jobban nem lesz. Mivel nem ez volt az első eset, Akhija már tudta, hogy akkor végzünk a leggyorsabban, ha ráhagyjuk. Különben is ő volt a főnök, legalábbis az apja fizetett itt

mindenkit, mármint rajtam kívül. Én egy árva drahmát sem láttam eddig a Fekete Kecske nehezen összekuporgatott pénzéből, bár ígéretekkel annál bővebben elhalmozta.

Jerikó mellett sikerült csatlakoznunk egy karavánhoz, örültek Akhija nem túl bizalomgerjesztő képű embereinek és csak egy jelképes összeget kellett fizetnünk azért, hogy nyelhessük a legalább száz tevéjük porát a menet végén kullogva. Három napot mondtak, hogy azalatt elérjük velük Petrát, de az első éjszaka derékban daliás termetű főnöksámsonunk lerobbant a karavánszerájban és hajnalban nem volt hajlandó kimászni az ágyából.

- Nincs is ágyad – mutatott rá Akhija, épp csak annyira volt ideges, hogy még ne robbanjon szét.

- Nem érdekel – nyögte sápadtan Sámson a fal mellé vetett gyékényen. - Akkor sem kelek fel. Én csak akkor tudtam meg, hogy búcsút inthetünk a karavánnak, amikor Akhija felbukkant és morcos képpel elkérte a kendőmet, amivel az arcomat védtem a sivatag porától.

- Miért is? - érdeklődtem, mert nem szívesen váltam volna meg tőle, az első pár órában megkóstoltam nélküle a sivatagot, de nem ízlett.

- Mert ha nem adod, akkor felpofozlak és úgy veszem el – világosított fel kedvesen az óriásunk. Odaadtam. Foghegyről még odavetett valamit, hogy Sámsonnak van rá szüksége. Később azért összeszedtem annyira a bátorságomat, hogy rákérdeztem az arckendőmre, de Akhija csak annyit mondott, hogy jobb nekem, ha nem tudom meg, mi lett vele. Sámsonhoz is bemerészkedtem (még mindig az egy éjszakára kibérelt vackán nyögött), de mikor megéreztem, milyen szaga van, inkább csak jobbulást kívántam neki és otthagytam. Néha olyan visszataszítóak tudnak lenni a nők, fel nem tudom fogni, mi vesz rá valakit arra, hogy a szükségesnél többet foglalkozzon velük. Ott van ugye Hóseás, na az se egy normális alak, annyi szent.

Úgyhogy az első utazással eltöltött napot egy egész nap beiktatásával pihentük ki, a fiúk jobb híján iddögáltak egy kicsit a karavánszeráj tulajával, én meg őriztem a tevéinket. Mikor már nagyon untam magam, apró kövekkel dobáltam a rusnya, folyton valamit rágszáló pofájukat, de rá se hederítettek.

Akhiját este elkapta egy újabb vértódulás, amikor Sámson közölte vele, hogy nincs jobban és még egy napot el tudna viselni az egyre bűdösebb szobájában fekvé. Mikor sikerült eljutniuk arra a szintre, hogy már nem hallotta őket a fél karavánszeráj, megegyeztek abban, hogy holnap reggel továbbmegyünk. Karaván ugyan nem volt, amihez csatlakozhattunk volna, de az út a szerájos szerint egyértelmű, és mostanában túl sok rablótámadás sem történt, a rómaiak és a nabateusok egyaránt fontosnak tartják, hogy a kereskedők nyugodtan kereskedhessenek. Na meg Akhija embereit is kemény fából faragták. És maga Sámson is velünk tart – kinek van itt még félnivalója? Ráadásul a testőrpapancsnokunk az eredeti termetén felül is sokat nőtt a szememben, amikor szerzett a szeráj elfekvő készletéből egy kendőt a számomra, ami ugyan durvább anyagból készült, mint az eredeti, de valamivel nagyobbnak tűnt. Nincs annál rosszabb, amikor egész nap csikorog a homok az ember foga alatt.

Másnap kora hajnalban indultunk, majd a legnagyobb déli hőség elől pár vöröses szikla árnyékába húzódtunk. Sámson – személyes bevallása szerint – ekkora már alig élt, bár még a tényleges napfelkelte előtt diszkrétan kiadott magából mindent, amit előző nap valahogy belerimánkodott a karavánszerájos felesége. Ő nem lett jobban tőle, nekem viszont nem esett jól a látvány, főleg, hogy én dörzsölhettem tisztára a tevét az éjszakától még hűvös homok segítségével. A sziklák árnyékában olyan jól érezte magát, hogy emelővel sem tudtuk volna kimozdítani, így Akhija némi morgás után ráállt a hosszabb pihenőre. Két embere – a forradásos képű Timót és a vörös orrú Diogenész – unatkozott, így az árnyékban szuszogás helyett kissé elbóklásztak. Nemsokára izgatottan tértek vissza, mert két dolgot is találtak: egy

hűvös barlangot kissé bentebb, és a barlang alatti lapos völgyben egy fehérén sziporkázó csontmezőt.

Még igazán meg sem szoktuk az új helyet, Akhija és Sámson is még csak a második körén volt túl a „mikor-megyünk-már-tovább” mérkőzésben, mikor a többi testőr is megunta a semmittevést és elmentek bóklászni egy kicsit a környéken. Annyira nem is bántam, a kellemes hűvös és a fáradtság elálmosított. Arra riadtam fel, hogy egy nagy kupac zörgő valamit borítanak le a közelünkben.

- Ez meg mi a frászkarika? - kérdezte Akhija unottan.

Bambán pislogtam. Nem szundíthattam túl sokáig, Sámson még ugyanúgy pihegett a teve tövében, mint ahogy hagytam és a nap se nagyon akaródzott alább szállni.

- Kentaurt építünk – felelte az egyik testőr.

- Hát, ha van hozzá gusztusotok... - hagyta rájuk Akhija.

Ekkor esett le, hogy a nagy kupac zörgő valami egy halom csont, amit az egykori nabateus-akárkik csata helyszínéről szedtek össze. (Már ha csata volt, és a támadók nem szomjanhaltak a semmi közepén.) Koponyák, lábszárcsontok, nagy lólapockák és mindenféle egyéb undorító, tisztátalan maradvány. Ha Sámson eddigi produkciója nem lett volna elég, most már minden készen állt ahhoz, hogy felforduljon a gyomrom.

A görög testőrök nagy lelkesedéssel láttak neki a munkának. Kiválasztották a legnagyobb koponyát, majd kerestek hozzá bordákat, karcsonatokat, szépen elrendezgették őket a homokban. A hideg futkosott a hátamon erre, amióta az eszemet tudom, azt verték belém, hogy a halottak tisztátalanok, legalább annyira, mint az asszonyok, amikor elkapja őket a baj. Hát most kijutott nekem mindegyikből.

Amikor viszont a csontból kirakott férfihez nekiálltak lócsontokat illeszteni, csak nem bírtam a kíváncsiságommal és megkérdeztem, hogy mi az a kentaur.

Egy pillanatra a levegőbe fagyott a nagy munka.

- Hogy mi van? - nézett rám bambán az egyik görög.

- Ez egy zsidókölyök – magyarázta neki a másik. - Nem csoda, ha nem tud semmit.

Akhija unottan messzire hajított egy kavicsot, majd sóhajtott egyet és a vállamra tette a kezét.

- A kentaur, kedves fiam, az egy olyan ember, aki derékból lefelé ló.

- Micsoda? - pislogtam.

- Ahogy mondom. Félig ember, félig ló.

- De én még nem láttam olyat.

- Pedig van – bizonygatta az egyik görög. - Ott laktak a környékünkön egy darabig, csak aztán végigdöngették az összes nőt egy esküvőn és elzavarták őket.

- Hogy mit csináltak?

- Semmit – veregette meg a vállamat Akhija. - Ez csak egy pogány mese.

- Lehet, hogy pogány – fortyant fel a görög. - De nem mese.

- Miért, te láttál már kentaurt? - érdeklődött Akhija. - Ugye, hogy nem. Sőt, még olyat sem láttál, aki látott volna.

- De bizony! - szállt be az eszmecserébe a kisebbik görög, egy jól megtermett lócsonttal hadonászva. - Az én nagyapám még szolgált egy olyan hadvezér alatt, akinek az apjának voltak kentaurok a seregében!

Akhija felröhögött.

- Mármint a nagyapád nagyapjának a szomszédjának az ángya egyszer álmodott egy kentaurral, amikor már nagyon hiányzott neki a napi betevő!

Egyre kevésbé értettem, hogy miről beszélnek, de volt egy olyan érzésem, hogy ez annyira nem is baj.

- Nem lehetne halkabban? - kérte elhaló hangon Sámson.

Egy rövid időre tényleg sikerült is csendesebbre fogni magukat, de a kentaur, vagy micsoda egyre inkább testet öltött előttünk. A homokban oldalra fekvő, kifordulva, lólábaival furcsán kalimpálva, mintha az a tucatnyi egykori élőlény tiltakozna az ellen, amit ezek a pogány görögök és a hozzájuk fájzott zsidó fegyvertársaik művelnek velük. Mikor egy meglehetősen vastag csont az alkotás hátsó lábai közé került, nem úsztam meg a felvilágosítást arról, hogy minek köszönhették a kenaturok a megszületésüket – valami szerencsétlen görög kancákkal művelt olyasmit, amit Hóseás a parázna nőivel szokott, aztán csak úgy potyogtak ezek a szörnyek.

- Na, most már elhiszed, hogy léteznek? - szegezte nekem a kérdést a kentaurmániás görög. Tartottam tőle, hogy már én is olyan sápadt lehetek, mint Sámson.

- Hagyd már a kölköt – szólt rá röhögve Akhija.

- Az én tanítóim soha nem mondták, hogy léteznének ilyenek – bújtam a Templomban rám ragadt tudásom fedezékébe. - Mármint Saul tanítói, csak nekem is végig kellett hallgatnom az összes órát.

Akhija kicsit elcsendesedett, ezek szerint teljesen azért még rontották meg a pogány társai.

- Miért, arról tanítottak, hogy vannak kétféjű emberek? Vagy fekete bőrűek? Vagy sárga bőrűek? - A görögök viszont élvezték, hogy végre megtört az elmúlt napok unalma és vitatkozhatnak valamin, tényleg igaz, hogy a legutolsó görög tahónak is lételeme az okoskodás meg a vitatkozás.

- Fekete bőrűt már láttam – mondtam nekik. - Sárga bőrt meg betegen.

- Betegen, hát ez jó!

Végül begurultam és elmondtam nekik, hogy mit tanít Ezékiel próféta a csontokról. Annak idején nagyon megragadott ez a prófécia, még Saullal is beszélgettem róla. Pontosan erre a völgyre illett a leírás: fehérre aszott csontok, megölt harcosok – az Úr szavára pedig ín, hús és bőr tapad rájuk, majd lelket lehel beléjük és a csonthalomból újra élettel teli sereg lesz. A marcona testőrök eleinte érdeklődve (sőt, már szinte áhítattal) hallgattak, de a vége felé a görögök elkezdtek gúnyosan mosolyogni. Mikor befejeztem, a nagyobbik görög felnevetett.

- Szóval ilyen marhaságot elhiszel, de a kentaurt képtelenségnek tartod!

A másik görög is röhögni kezdett. Akhija tekintete elkomorult, majd felpattant és egy hatalmas pofont kevert le a kisebbiknek. A hirtelen beálló síri csendben a homokszemek gördülését is szinte hallani lehetett.

- Ha kreténkedni akartok, keressetek más témát! - közölte velük Akhija. - Most pedig indulunk tovább.

Megszeppenve, de azért elégedetten néztem a testőrparancsnokot. Azért a vér nem válik vízzé.

Tüzed, Uram

Sámsont sikerült elcipelnünk egy olyan karavánszerájig, ami az ott éjszakázó utazók és kereskedők szerint már csak egy napra feküdt Petrától. Sokkal nagyobb hely volt, mint az előzőek, több kereskedelmi útvonal is itt futott össze, nabateus őrzőjáratokkal is lépten-nyomon összefutottunk.

Sámson minden pénze ellenére is csak egy viszonylag saját sarkot kapott a karavánszeráj masszív kőfala alatt, Akhijáék felváltva vigyáztak rá. Velem nem foglalkozott senki, így otthagytam a szalmában zizegő egereket és a mindenféle hangokat és szagokat produkáló állatokat, és a hideg sivatagi éjszakára tekintettel az udvar közepén lobogó tüzek egyike mellé telepedtem le. Bele sem gondoltam abba, hogy micsoda gazdagság zsúfolódott össze itt körülöttem, arany, ezüst, illatszer, fűszer és még ki tudja, micsoda, na meg a hozzájuk járó őrség és a mindennek felett atyáskodó nabateusok, akik az idők során úgy megszédtek magukat

mindebből, hogy még Rómának is fityiszt mutathattak. Legalábbis a tűz körül elmélkedő kereskedők szerint, akik görögül beszéltek, a többi nyelven vartyogó arcokat nem igazán értettem. Épp ezért ütötte meg a fületem, mikor hirtelen valaki mintha Adonájt mondott volna a tűz fénykörétől homályos túlsó oldalon.

Nem csak megütötte a fületem, de be is izzította rendesen.

Legszívesebben gondoltam volna valami csúnyát, de az Úr nevére mégsem lehet ez a reakcióm. Inkább nekiálltam fészkelődni, vakaródzni, tekeregni, hogy a lehető legkisebb feltűnéssel kerülhessem meg a tüzet. Alig tíz perc múlva ott ültem a mit sem sejtő Saul mellett.

Megváltozott azóta, hogy legutóbb találkoztunk. A már-már daliás hatást keltő büszke hitharcos helyett egy, a szokott formájánál is véznább, erőteljesen kopaszodó, görnyedt alak kuporgott a tűz mellett, valamelyik éjszakai imát mormolva a pogány forgatag közepén. Nyoma sem volt annak a szúrós, átható tekintetnek, amit annyit láttam, hogy már-már megszerettem, sem a vézna tagokban feszülő energiának. Mintha kihúzták volna a dugót egy felfűjt tömlőből. Elég sokáig kellett győzködnöm magam, hogy tényleg ő-e az, de végül teljesen biztos lettem a dolgomban. Ki más lehetne? Mi más lehetne egy szépreményű ifjú rabbiból, akit megkötoz és tönkretesz annak az ostoba bálványimádásnak a szelleme?

Egyértelmű volt számomra az is, hogy Saul még egy csapást nem viselne el. Ha Sámsonunk hirtelen visszavedlene Sárává és rázúdulna, az maga lenne a halálos ítélet egykori gazdám számára. Márpedig ilyen sorsot még egy árulóvá lett rabbi sem érdemel. Kövezés, keresztrefeszítés, sivatagba kiűzve szomjanhalatás minden további nélkül, de azért mindennek van határa. Még a Római Birodalomnak is, és mi pont ott vagyunk.

Mindent tudtam én, csak azt nem, hogy most mit tegyek. Hogy mit ne, az tiszta volt. Hogy mit – na itt megállt a tudományom. Viszont ha van a közelemben egy nálam okosabb ember, miért ne kérdezném meg tőle? Saul pedig még akkor is okosabb nálam, ha az összes eszét elvette a názáretiek bolondsága.

- Mesterem – szólaltam meg óvatosan, szép anyanyelvem szavait szinte egyből felitta a tűz körüli bábel homokja. - A szolgád van itt.

Lassan felém fordította a fejét, majd mikor meglátott, elmélyültek az arcán a ráncok. Amikre nem is nagyon emlékeztem, hogy ott lettek volna.

- Málkus! - suttogta. - Mit keresel te itt?

- Hát, ami azt illeti, épp téged, mester – tértem nyomban a lényegre.

- Értem – hajtotta le a fejét. - Ki küldött?

Arra számítottam, hogy felpattan és elrohan – bár hova rohanna, a falakon, kapun nem jut át, a karavánszeráj meg nagy ugyan, de nem akkora, hogy el lehetne tűnni benne. De nem mozdult. A tüzet nézte, megváltozott, de mégis ismerős arcán egykedvűen ugrált a lángok vörös fénnyel.

- Konkrétan Gamáliel mester, de lényegében a Fekete Kecske – feleltem az igazsághoz híven.

- A Fekete Kecske?

- Egy tarzusi hazánkfia, akinek akad egy Sára nevű lánya.

- Jaj.

Sok évvel később összeakadtam egy érdekes fazonnal, aki sok egyéb mellett azzal is foglalkozott, hogy a jajokat számolta, itt most biztos megjegyezte volna, hogy ez volt az első jaj.

- Jaj ám. - Ez meg a második jaj volt, egyébként meg tőlem származott. - Ő is itt van a szerájban.

Harmadik, negyedik és ötödik jaj. Egyik se tőlem.

- Már azt hittem, azért jöttél, hogy a gyilkosaim kezére adjál – jegyezte meg Saul.

- Mindig van rosszabb – sütöttem el egy görög bölcsességet, hirtelen nem jutott egy sem eszembe Salamon bölcsmondásai közül. - Sohasem tennék ilyet, Saul mester.

- Ne hívj Saulnak! - szólt rám Saul. - A nevem Pál.

- Pál?

- Pál.

- De az nem is zsidó név.

- Nem. Római.

- De ugye... - Ebbe bele sem mertem gondolni. Az egy dolog, hogy a názáretiekkel örülködik, mással is megesett már, de hogy a választott népet is megtagadja... - Ugye nem lettél...?

- Nagyon jól tudod, hogy születésemtől kezdve római állampolgár vagyok, Málkus – korholt Saul, akarom mondani Pál. Itt éreztem először, hogy van még benne élet, maradt még valami a régi, szűrös tekintetű és kioktatásra, fölényeskedésre mindig kész rabbinövendékből. - Legalább olyan régóta hívnak Pálnak, mint Saulnak. De most már Pál vagyok. Ez azt jelenti, kicsi. Új nevem van.

A Saul sokkal királyabb név szerintem, de ezt inkább nem fejtettem ki.

Csendben emésztettük az új helyzetet egy darabig, majd megköszörültem a torkomat.

- Úgy tudom, Pál mester, hogy mostanában már nem akarnak annyira megölni – mondtam halkan. - Gamáriel mester biztos nem segített volna semmit a megtalálásodban, ha úgy látná, hogy ezzel veszélyeztetni az életedet. Amiről pedig Gamáriel mester nem tud, az nincs is.

- A mester – bólintott Pál is. - Lehet, hogy igazad van, Málkus.

- De itt és most veszélyben vagy – mutattam rá, az izgalomtól kicsit felemeltem a hangom, de aztán gyorsan helyretettem magam. - Természetesen nem árulak el, de tartok tőle, hogy túl sokáig nem tudnék hazudni nekik, valahogy elszólnám magam, vagy észrevennék rajtam, hiszen tudod...

- Ha olyan vagy, mint régen, akkor valóban – bólintott.

- Én nem változok – szaladt ki a szám szélére egy mosoly.

- A füled hogy van?

- Hát... most is eléggé lüktet... - Zavartan a sötét földet néztem. - Nem gondoltam volna, hogy egyszer miattad fog lüktetni, mester.

- Hát én se – sóhajtott Pál, de mintha valami nagy öröm sejlett volna ebben a sóhajzásban. - Mutasd!

Kinyúlt és megérintette a fületem. Vékony, csontos ujjai meglepően hidegnek bizonyultak, kifejezettem kellemes érzés volt a tapintása, ráadásul ez a hűvösség valahogy szétáradt bennem.

A következő pillanatban pedig minden belém fagyott.

- Hát te meg mit csinálsz itt, kölyök, mennyit ígért neked ez a kecske?

A nyers, nem is kicsit borízú kérdés nyomán az összes szomszéd felénk fordult, majd kitört a röhögés. A kentaurmániás görög fölény magasodott, csípőre tett kézzel nézett le ránk, Pál meg hirtelen azt se tudta, mit csináljon. Az se jutott eszébe, hogy el kellene engednie a fületem.

Egyre kevésbé tűnt kellemesnek az érintése.

- Azt állítja, hogy a rabszolgája voltam – jutott eszembe hirtelen egy mentőötlet. - Még a fületem is átfúrta, amikor maradni akartam nála. De nem vagyok én rabszolga, hogy át legyen fúrva a fülem.

A görög horkantott párat, talán nevetésnek szánta, majd fenyegetően Pál felém mutatott.

- A fiú velünk van, úgyhogy jobban teszed, ha békén hagyod!

Pál végre kapcsolt és visszahúzta a kezét.

- Persze – motyogta görögül. - Összekevertem valakivel.

- Jobban teszed, ha békén hagyod – ismételte meg az öklét rázva a görög, a sötétben simán el

tudtam képzelni, hogy egy ló teste sejlik a dereka mögött. - Kivéve persze akkor, ha a kölyök is akarja.

Újra kitört a röhögés, hősies védelmezőm pedig a jól sikerült otromba tréfa dicsfényétől övezve, peckes léptekkel elvonult valahova.

Némán gubbasztottunk egy darabig a félhomályban, amíg újra meg nem feledkeztek rólunk.

- Nem ismerik az arcodat – mondtam végül. - Ezért van szükségük rám.

- Az adósod vagyok, Málkus – felelte Pál.

- Ugyan már – ingattam a fejem. - De látod, sürget az idő. Én nem tudom, mi legyen, te vagy a mester, akkor is, ha... Mindegy, te vagy a mester.

Pál kipiszkált egy követ a sarujából, majd a tűz felé gurította.

- Egy ideje már azt mondja nekem az Úr, hogy vissza kell térnem – mormolta halkan. - De a jelre vártam, hogy tudjam, már minden kész és lesz hova visszatérnem. Úgy látom, te vagy ez a jel, Málkus. Főleg, ha Gamáriel küldött. Ő és... Visszatérek, Málkus. Hátrahagyok mindent, ami Petrában maradt. Az csak kár és szemét. Reggel csatlakozom egy északnak tartó karavánhoz.

- De ez... nem veszélyes? - kérdeztem.

- Nem érdekel, hogy veszélyes-e, ha ez az Úr útja. Kétségeink lehetnek, de kétségbe nem eshetünk soha.

Akkor még nem idegesített, hogy mindenre volt egy ilyen okos mondása.

- Hát... - sóhajtottam. - Azok ellenére, ami történt, hogy... Azért örülök, hogy láttalak, mester. Jó utat neked, akkor is, ha... Jó utat, na.

Hirtelen tudatosult bennem, hogy a fülem teljesen rendben van. Se lüktetés, se melegség, de még az a viszketés is elmúlt, amit az a nyamvadt sivatagi homok okozott benne már napok óta.

- Nem tartasz velem, Málkus? - kérdezte váratlanul Pál. - Soha nem volt jobb szolgám nálad.

Ugyan mit válaszolhattam volna erre, ha nem azt, amit válaszoltam?

A sárga köves úton

Eleinte azt hittem, hogy Jeruzsálembe megyünk, de szerencsére hamar kiderült, hogy Pál (még szoknom kellett ezt a nevet, ráérő perceimben gyakoroltam is, Pál, Pál, Pál...), szóval Pál azért annyira nem lelkes, hogy visszamerészkedjen a júdeai oroszlán barlangjába. Damaszkusz felé tartottunk, ahol ez az egész elhajlás elkezdődött Pál számára. Egy kisebb karavánhoz csapódva baktattunk végig a finom sivatagi homoktól sárgára színeződött úton, és be nem állt a szánk. Legfőképpen Pálé.

- Ott van az Úr szenvedő szolgája – kopogott ütemesen a botjával a lépteit kísérve, de a fontosabbnak vélt momentumoknál rendesen odacsördítette a görbe, repedezett faággal. - Ézsaiás próféta. Teljesen világos, hogy Jézusról szól, nem is értem, hogy korábban miért nem ismertük fel. Írva van: „Mikor kínozták, alázatos marad, száját sem nyitotta ki. Mint a bárány, ha vágóhídra viszik, vagy mint a juh, mely némán tűri, hogy nyírják, ő sem nyitotta ki a száját.”

- De én úgy tudom, hogy a főpapok előtt azért visszafeleselt – mutattam rá. - Meg Pilátusnak is beszólt.

- Ki?

- Hát ez a Jézus. Akire most azt mondod, hogy a száját sem nyitotta ki.

- És akkor mi van?

- Akkor ez a prófétai írás nem vonatkozik rá, mert kinyitotta a száját.

Pál dühösen sóhajtott egyet.

- Aki nem ért az írások magyarázásához, az ne magyarázza az írásokat! - nézett rám a régi, szúrós tekintetével. - Nem védte magát, nem könyörgött kegyelemért, nem hazudozott össze-vissza, hogy megmeneküljön, pedig Pilátusnak nem kellett volna sok hozzá, hogy elengedje. Igenis Jézusra vonatkozik a prófétai szó.

- De a próféta azt mondja, hogy a „száját sem nyitotta ki.”

- Ne bosszants! - kérte Pál. Méghozzá úgy, hogy nem lehetett nem engedni a kérésének. Pál kérései már csak ilyenek voltak. Egy rosszabb dolog volt ennél, amikor dicsért.

- Teljesen összekevertük a dolgokat – szólalt meg máskor, mikor rövid pihenőre megálltunk és segítettünk etetni a tevéket, ahogy a karavánvezetővel megegyeztünk az elején.

- Ő... - néztem bizonytalanul a kezemben tartott zsákra. - De hát nem ugyanaz van mindegyikben?

- A Messiásról való prófétai szavakra gondolok, Málkus! - morogta Pál. Nem szerette, ha kizökkentem, bár évekkkel később elismerte, hogy minden bizonnyal az Úr adott mellé, hogy lent tartsam a földön. - A Messiásról való szavakra. Azt hittük, hogy dicsőséges királyként fog megjelenni és megoldja minden gondunkat, legyőzi az ellenségeinket, eltörli az éhezést és a fájdalmat. Ezért sem tudtam sokáig elfogadni, hogy egy ilyen jelentéktelen alak lenne a Messiás, mint Jézus, aki, valljuk be, egy szegény, semmirekellő vándorpróféta, egy senki a kisebb királyokhoz képest is. Mármint a régi szememmel, érted.

Azzal a szúróssal, értem én.

- És tényleg kosárban eresztettek le a damaszkuszi kőfalról miatta? - kérdeztem, hogy lássa, figyelek.

- Milyen kosár?

- Amivel a kőfalról leeresztettek. Amikor menekülnöd kellett Damaszkusból.

- Ennek most mi köze van akármihhez is? - csapta a földre a kiürült zsákot. A közelben térdelő tevé méltatlankodva felhorkantott, majd kivillantotta a sárga lapátfogait. Ritka undok állat a tevé, nem csoda, hogy tisztátalan. - A Messiásról beszélek, legalább ezt tiszteletben tarthatnád! Szóval a Messiásnak igenis lesz dicsőséges eljövetele, de nem vettük észre, hogy először kevésbé méltóságosan jön el, hogy magára vegye a bűneinket. Úgy, mint a kosok és bakok is engesztelő áldozatként átveszik a Templomban, a Messiásnak kellett lennie az utolsó és tökéletes áldozatnak. Minden elő volt készítve, kiábrázolva, a próféták szavai, a szertartások, atyáink tanításai, mi pedig csakis a nekünk tetsző részre figyeltünk, a dicsőségre, uralkodásra, szabadításra.

- És az is szabadítás volt, hogy egy kosárban menekültél meg – bólogattam buzgón. - Damaszkusz fala is van olyan magas, mint Jeruzsálemé? Nem volt nagyon félelmetes egy szál kötélén lógni, miközben...

Pál egy kellemetlenül hosszú pillanatig meredten nézett, majd mormogott valamit a szakállába és nehézkesen lehajolt a ledobott zsákjáért.

- Nem – felelte végül. - A Messiás második eljövetele, az lesz félelmetes.

Damaszkusz felé menet épp azon gondolkozott, hogy „a törvény megrontóinak” vagy „a pogányoknál is rosszabb hitszegőknek” nevezze majd a nemsokára elfogandó názáretieket, amikor egyszer csak képen csapta egy villám, a következő pillanatban meg lefejelte az út egyik kellemetlenül kemény kővét. Nem csak a szeme világát vesztette el, hanem a két elülső fogát is, ez külön viccessé tette azokat a pillanatokat, amikor mély átéléssel és tágra nyílt szájjal hirdette az örömhírt.

A kísérői persze nem láttak semmit. Ami azt illeti, Pál se.

- De honnan tudod, hogy tényleg Jézus volt az, ha teljesen megvakultál? - érdeklődtem a

lehető legteljesebb őszinteséggel.

A sivatagi éjszaka egyre hidegebb karokkal ölelgetett minket, odafent milliószám ragyogtak a csillagok.

- Rákérdeztem, és megmondta.

- De ha nem láttad, akkor mondhatott akármit is. És ha csak valami útonálló volt?

- Már megint badarságokat beszélsz, Málkus! - fortyant fel Pál. - Mióta árad egy útonállóból Istennek az ereje? Én éreztem ezt az erőt, és tudod Málkus, már te is érezted. Visszakerült a füled, pedig levágták, emlékszel? Neked kell bizonygatnom azt, hogy milyen erők áradnak Jézusból?

- De a bölcs tanítók azt mondták, hogy Jézus a Sátán erejével teszi mindezt.

- Persze, persze, azt mondtuk – igazgatta a felsőruháját Pál, láttam rajta, hogy sokkal jobban fázik, mint én. Olyan közel voltak a csontok a bőréhez, hogy ez nem is csoda, semmi hús vagy zsír, hogy védené. - De ez ostobaság. Hogyan űzhetné ki a Sátán erejével az ördögi lelkeket? Ha a Sátán maga ellen fordul, akkor összeomlik a birodalma.

- De Jézus is pont ezt mondta – mutattam rá. Ezek a dolgok valahogy megragadtak az elmémbe, pedig általában sok minden van, ami onnan kiesik valahogy. - Hogy a Sátán nem űzi ki a Sátánt. De bölcs tanítók erre azt mondták, hogy kiűzheti, ha meg akar tévesztetni minket. Ahogy a Kígyó is megtévesztette az Asszonyt a kertben.

- A bölcs tanítók is tévedhetnek – zárta rövidre Pál.

- De akkor mi kinek higgyünk, ha a bölcs tanítók is...

- A törvény egyértelmű – közölte Pál. - Aki a törvényre alapozza a tanítását és az életét, az Istentől van.

- De Jézust épp a törvény káromlásáért ítélték el.

Valamibe nagyon belenyúlhattam, mert Pál a fejére terített felsőruhába burkolódzva sokáig csak lehajtott fejjel nézte az sötét homokot. Kissé odébb meggyújtották a karavánt őrző tüzeket – nem értünk be karavánszerájba sötétedésre, igazából gyorsabban jöttünk, mit tervezték és délután még korainak találta a vezető, hogy megálljunk az épp útba esőnél. De így, ha minden igaz, holnapra már Jerikó közelébe érünk. Akkor pedig végleg döntenem kell - Pállal maradok és ezzel gyakorlatilag én is átállok a nazarénusokhoz, vagy visszamegyek Jeruzsálembe és valahogy kimagyarázom magam. Gamáriel háza hiányzott is meg nem is. Nem akartam megbántani a bölcs tanítót, főleg azok után, hogy annyi jót tett értem, de mégis csak a gazdám volt, nem az apám. A háza se az otthonom. És bármikor túladhat rajtam, sokkal inkább, mintha egy átfúrt fülű rabszolga lennék.

Ezzel szemben Pál nem tud ajánlani semmit, de azt komolyan is gondolja.

Szívesen vele maradtam volna, egy pillanatig sem haboztam volna a döntésen, ha nincs ez a Jézus-mániája. Szinte óráról-órára meglepett valamivel vele kapcsolatban, kicsit össze is zavart, mert korábban annyira mást mondott. Én pedig csak egy egyszerű, tanulatlan fiatalember vagyok, aki nem ért ezekhez a dolgokhoz.

Annyit tudok, hogy a fülem meggyógyult. Végleg.

- Nagyon nehéz rádöbenni arra, Málkus, hogy az ember az egész addigi életét egy tévedésre építette – szólalt meg végül a sötét foltta olvadt Pál valahol mellettem. - Egyenesen bénító. Megtanultam mindent Gamáriel lábainál, első voltam a legjobbak között, egy betűt sem tévesztve el tudom neked mondani az Írásokat az elejétől a végéig. És mégis, amikor szemtől-szembe láttam a Messiást, nem ismertem fel. Ez olyan, mintha te... nem is tudom, Málkus, mihez hasonlítsam, ez olyan, mintha te ebben a pillanatban döbbsz rá arra, hogy nő vagy, pedig egész időig férfinek hitted magad.

- Az szörnyű lenne – nyögtem fel önkéntelenül is.

- Hát nekem is szörnyű volt. Pedig ismertem Jézus tanításait, még az is lehet, hogy az

apostoloknál is jobban ismertem őket. Tudod, azok az apostolok, akiket...

- Ó igen, már találkoztam... ezzel a szóval már találkoztam.

Meg velük is, de ebbe akkor még nem akartam belemenni.

- De hiába ismertem őket – remegett meg Pál hangja -, nem értettem semmit sem belőlük. Üres szavak voltak. Halott és ellenszenves szavak, Málkus. Mint azok a fehérítő csontok a sivatagban, amit a minap láttunk.

Olyan volt, mintha sírna.

- Csak akkor teltek meg élettél és értelemmel, amikor az Úr ereje átjárt. Jézus a Messiás, Málkus. Ezt én mondom, akinek a legteljesebb joga van magyarázni a Törvényt és tanítani az embereket. Jézus Isten fia. Jézus a Megváltó. Jézus a Krisztus.

- Krisztus?

- Messiás, csak görögül.

- Értem.

Kicsit olyan nyelvtörősen hangzott, semmi kellemes „zs” meg durva „s” meg orrunkat bizsergető „m”, de hát ez van. Krisztus. Meg Pál. Újabban biztos valami baja van a zsidó nevekkel.

- Miután kikergettek Damaszkuszból, kicsit összezavarodtam.

- A kosáron – bólintottam.

- Mi van?

- A kosáron. A kosáron eresztettek le a város faláról.

A sötét homokon gubbasztó ruhacsomó megrándult, mintha egy vézna kéz a földön kapirgált volna, de nem talált semmiféle alkalmas dolgot, amit hozzám vághatott volna.

- A kosáron – jegyezte meg fakó hangon. - Szóval összezavarodtam. Végül kivonultam a pusztaságba, ahogy Jézus is tette, és semmi mást sem csináltam, csak őt kerestem mindabban, amit megtanultam. Dolgoztam, mindenféle munkát elvállaltam, majd a kapott pénzen tekercseket vettem, mert féltem, hogy valamire rosszul emlékszem az Írásokból. Nem mertem kockáztatni, hogy tévedek, egy betűben, pontban sem tévedhetek, ha ilyen komoly dolgokról van szó. A városban laktam, ahol kertet építettek a sivatag közepén, és olvastam és kerestem, és mindenhol Jézust találtam. Róla szólnak az Írások, Málkus. Mindent ezerszer átrágtam, sok évembe került, és nehezebb volt, mint eddig bármi. Vitatkoztam magammal, felvettem a Sátán szerepét és belekötöttem mindenbe, de meg kellett adnom magam. Úgy érzem, hogy a tudásom most már a helyére került. Elzarándokoltam még a Sínai hegyéhez is, Arábia nyugati részébe, ahol atyáink a Törvényt kapták, és éreztem, hogy a Törvény immár a szívembe van vésve. Jézus tanítványa vagyok, Málkus. Ha megölnek, akkor is az vagyok. Még akkor is, ha Sára kezébe adnak. Ha Isten velünk, kicsoda lehet ellenünk?

Azért megnéztem volna, hogy ezt Sára-Sámson szemébe merné-e mondani.

Másnap átfázva, a felkelő napot kitörő örömmel üdvözölve, újult erővel indultunk tovább.

A damaszkuszi úton pedig én is a názáreti követője lettem.

Közzjáték a damaszkuszi úton

(az első szeretet tüzének hatása Málkusra, Jézus Krisztus méltatlan bár, de elhívott tanítványára)

- Ez az a kő, biztos, hogy ez az a kő! - guggoltam le, majd gyors mozdulatokkal letöröltem a homokszemeket a lapos felületről. - Itt van a két bemélyedés, ahol beletörted a fogad, ez pedig a vérfolt!

- Ez már a hatodik kő, amin felfedezni véled, Málkus – sóhajtott Pál törődötten.

- A hatodik? - bizonytalanodtam el. - Az nem jó szám... De várjunk csak! Az egyik kő ketté volt hasadva.

- Arra mondtad azt, hogy akkorát fejeltem bele, hogy kettérepedt – jegyezte meg Pál.

- Nem, azt mondtam, hogy a villám repesztette ketté.

- Azt csak később mondtad, Málkus, amikor rájöttél, hogy előbb repedt volna szét az én koponyám, mint az a kő. És azt is ezerszer mondtam már, hogy nem volt villám. Az Úr fényessége volt, az pedig nálunk, zsidóknál nem villám. Túl sokat voltál görögök között.

- Á, még csak az hiányzik, hogy túl sokat legyek görögök között – futott végig a hátamon a hideg. - De ez a kőlap akkor is gyanús. Ez nagyon olyan.

- Miért olyan fontos neked, hogy megtaláld? - kérdezte Pál.

- Mert az egy szent hely.

- Már miért lenne szent hely?

- Megjelent neked az Úr maga ott. Mint Ábrahámnak a Mamré tölgyesében, vagy Jákóbnak a létra alján, vagy Mózesnek a Sínai hegynél, ahonnan épp visszatértél, mikor találkoztunk.

- Nem a hely a fontos, Málkus – magyarázta csipetnyi korholással fűszerezve Pál. - István, a vértanú, akit láttunk meghalni, ő is azt mondta, hogy Isten nem kézzel rakott templomokban lakik. Semmi jelentősége annak a kőnek. Igen, valahol itt történt. - Körbefordult, a homlokához tette a tenyerét, hogy árnyékolja egy kicsit a szemét. - Valahol itt. De az is lehet, hogy egy futamnyira vissza, vagy előre. Több kőlap lehet ezen a szakaszon, mint amennyi hajszál van a fejemben.

- Akkor az nem is olyan sok – jegyeztem meg. - Keressük tovább!

- Állj fel, Málkus, és menjünk. Este már az Egyenes-utcában akarok aludni.

- Hopp, egy fog – emeltem ki a kőlapok közt megülő homokból egy apró, fehér csontdarabot. Pál közelebb hajolt, megnézte, elvette, majd óvatosan a szájához próbálta.

- Ez tényleg egy fog – ismerte el kelletlenül.

- Méghozzá a tiéd! - Fülem tövéig elöntött az izgalom. Teli tenyérrel a kőlapra csaptam. - Na, akkor kiszedjük? Viszem a hátamon. Ha lesz házad, akkor ez lehet majd az alapkö. Vagy a szegeletkö. Amikor letették az építői, még nem is tudták, hogy...

- Nem szedjük ki – keményedett meg Pál hangja. - Nem érdekel ez a kő. Egy nagy semmi a szememben. Annyit sem ér, mint a nyálad, ami rácsöppent.

Később sosem vallotta volna be, hogy tőlem vette az ötletet, amikor megírta.

Jeruzsálem

Egyenesen Ciprusról

- Én mondtam, hogy az a nő sunyi.

Pál az orra előtt bevágott ajtót bámulta, majd zavartan megpiszkálta a szakállát.

- Akkor sem Krisztushoz illő, hogy egyből rosszat feltételezel az emberekről, Málkus – dünnyögte. - Szeretnünk kell felebarátainkat, mint magunkat. A szeretet pedig mindent elhisz. Azt is, hogy valaki nem sunyi.

- Elhiszem, ha nem látom – bólintottam. - De arról a nőről ordított, hogy nem mond igazat. És az a sunyi vigyor is hozzá...

- Lehet, hogy csak a ráncai miatt láttad úgy.

- Nem volt ráncos. - Felszívtam magam és újra bedörömböltem. Csak úgy kongott az egész épület.

- Tűnjetek el innen! - rikácsolt kifelé az előbbi szolgálólány. A kiejtésén is érződött, hogy kedvenc halászsunk vidékéről származik, a vaskos gallileai íz kifejezetten bántotta a fületem.

- Békével jöttünk! - rikácsoltam vissza. - Testvérek vagyunk mi is!

- Tudod ki a testvére egy olyan fattyúnak, mint te! Fattyak vagytok ti, nem fiak!

Belerúgtam az ajtóba, de csak a lábam fájdukt meg.

- Gyere ki! - ordítottam. - Gyere ki és mondd a szemembe, hogy fattyú vagyok!

- Kimegyünk, fattyú, de abban nem lesz köszönet!

- Szóval mégis csak többen vagytok odabent! Csak nem egy egész banda? És még ti hívjátok magatokat az Úr...

Egy csontos kéz nehezedett a vállamra.

- Hagyd őket, Málkus. - Dühösen ziláltam. A jeruzsálemi názáretiek ugyanolyan idegesítőek maradtak a számomra, mint a megtérésem előtt. - Menjünk innen!

A szűk utcán már kezdtek gyülekezni a szomszédok, sőt, mintha valamiféle ütemes lépteket is lehetett volna hallani a szomszéd sikátorokból, a csörömpölve érkező katonák dobogását. Pál maga után húzott, mindketten a fejünkre terítettünk egy-egy kendőt, és pár perc múlva már senki sem mondhatta volna meg, hogy be akartunk jutni egy házba, ahova nem akartak minket beengedni.

Hiába mondta azt az a sunyi képű nő a piacon, hogy beszélt valami Jakabbal és a helyi názáretiek várnak minket a Zug-utcában, hogy megismerjék azt a nagy csodát, amit az Úr Jézus Pállal művelt.

Hát ennyire vártak minket.

- Ne hibáztasd ezt a szolgálot – mormolta Pál. - Valószínűleg semmi köze a testvéreinkhez. Rossz címet adtak meg nekünk.

- Szándékosan – bólintottam. - Most pedig röhögnek rajtunk, hogy úgy keringünk ebben a városban, mint két szélütött számár.

- Meg lehet érteni őket, Málkus. Mindketten sok bűnt követtünk el ellenük. Teljesen érthető, hogy gyanakszanak.

- És a megtérésünk?

- Azt hihetik, hogy az valami csel, hogy bejussunk közéjük. Félnék tőle, hogy újakezdődik az üldöztetésük, ami miatt olyan sokan elmenekültek.

Meleg volt, fáradtak voltunk és aznap még nem ettünk semmit, egy ideje már nem vetett fel minket a pénz és Pál mesterségére sem nagyon volt errefelé szükség – nem sokan akartak sátorponyvát venni a város közepén, a meglévő pár mester is inkább szabadult az

alkalmazottaitól, minthogy újakat vegyen fel. Pihenésképpen behúzódtunk az egyik római stílusú oszlopcsarnok árnyékába, gondosan ügyelve arra, hogy az arcunk takarásban maradjon.

Igen, meg ez az állandó bujkálás. Ez sem igazán derített jobb kedvre. Damaszkuszban sem éreztem túlságosan otthon magam, de az ottani népek azért sokkal kedvesebbek voltak, álcáztuk magunkat, dolgozgattunk, éltük a kis gyülekezet mindennapi életét. Amikor Pál eltalálta, hogy visszatér Jeruzsálembe és találkozik az apostoltársaival (egyre inkább úgy beszélt magáról, mintha ő is az lenne), nem igazán tiltakoztam. Pedig lehet, hogy jobban jártunk volna.

- Akkor se kellett volna fattyúnak neveznie – pufogtam tovább az oszlopcsarnok hűvösében.

- Miért, tudod, hogy ki volt az apád? - kérdezte Pál. - Vagy ami még fontosabb, az anyád?

- Nem.

- Akkor meg? Lehet, hogy tényleg fattyú vagy. Örülj, hogy azt nem vonta kétségbe, hogy zsidó vagy. Arra sem mondhattál volna semmit.

Igen, tudom, ez az igazság. Most pedig megismertem az igazságot, és ahogy az Úr mondta, az igazság szabaddá tesz.

Rettentő kellemes érzés szabadnak lenni.

Már esteledett, mikor szegényes szállásunk meglehetősen hiányos faajtajtaja egy erőteljesebb kopogás hatására a nyakamba esett.

- Béke legyen veletek! - lépett be a kinti szürkületből egy megtermett árnyék. Az olajlámpásunk fénye egy kedvesen vigyorgó, az én ízlésemnek egy csöppet bamba arcra esett.

- Veled is – bólintott kimerem Pál. - Ki vagy?

Nagy nehezen kibújtam az ajtó romjai alól és megragadtam az egyik lehasadt darabot. Elég kezdő rabló lehet, ha minket akar kifosztani, de megtérés ide vagy oda, a másik orcám odafordításáig még nem sikerült eljutnom. A hegyes fadarab idegesen remegett a kezemben, a látogatónk meg ügyet sem vetett ránk.

- Barnabás vagyok, lévita, Ciprusról – közölte Pállal. - Az Úr tanítványa vagyok én is. A tarzusi Sault keresem, akit Pálnak is hívnak.

- Akkor ezt benézted, öreg – szólaltam meg gyorsan, mielőtt a mester elárulja magát és a minden bizonnyal kint várakozó templomőrök vagy hasonlók rárontanak és elhurcolják. - A gazdám szíriai és Naámánnak hívják.

- Naámánnak? - nézett rám csodálkozva Barnabás nevű lévita, egyenesen Ciprusról. Nagy orrán furcsa ráncok jelentek meg. - Dehogyan hívják Naámánnak, csak nem jutott más szír név az eszedbe, Málkus.

- Egy csomó szírt Naámánnak hívnak – bizonygattam.

- Elég, Málkus – intett le Pál. - A testvérünk tényleg az, akinek mondja magát. A Lélek is bizonyosságot tett mellette.

Úgy látszik, akad már pár szint a másikorcaoda fordítás felett is.

- Hallottam, hogy a testvéreket keressétek – mondta Barnabás. - Azért jöttem, hogy elvigyelek hozzájuk.

Azért először a saját szálláshelyére vitt, ahol kaptunk enni-inni, közben pedig alaposan kikérdezte Pált mindenről. Néha rólam is esett szó, általában olyankor, amikor egy fontos részhez értek, amihez muszáj volt megjegyzést fűznöm.

Például ahhoz, amikor a názáreti egy villámmal szemközön kapta és Pál lefejelte azt a bizonyos követ a damaszkuszi úton.

- Én megtaláltam azt a követ – jeleztem lelkesen. - Sőt, a mester egyik fogát is, amit kitört

rajta. El akartam tenni, mert egyszer ez még nagyon fon...

- Málkus, hallgass most. - Ilyenkor mindig ezt kérte tőlem Pál, szép, szelíd hangon, gondolom, nem akart rossz benyomást tenni a Barnabás nevű mackótermetű lévitára, egyenesen Ciprusról.

A kosárleengedéses rész után elkezdtek az Írásokat magyarázni egymásnak, egy idő után már a szavakat sem nagyon értettem, amiket használtak, nemhogy követni tudtam volna az eszmecserét. Mindenesetre már régen láttam a mestert ennyire lelkesnek és kipirult arcúnak, Barnabás is elégedetten dűnnyögött, az orrán néha ugyan összeszaladtak a ráncok, de inkább csak a boldogságtól. Végül elégedetten dőltek hátra, mindketten elfáradva a sok beszéd-től, Barnabás pedig megígérte Pálnak, hogy megnyugtatja a testvéreket és elintézt egy találkozót holnapra. Az Ékes-kapunál fog várni minket dél körül, amikor a legnagyobb a hőség és a legkevesebben járnak az utcákon.

Mióta átálltam a másik oldalra, mindig furcsa érzés volt a Templom közelébe menni.

Péter, a kőtuskó

Igazából Simonnak hívták, csak a názáretiek közé kerülve mindenkit elkapott a heveny készítés arra, hogy megváltoztassa a nevét. Barnabás például Jófés volt korábban, meg ugye Saul is átfordult Pállá. Párszor én is eljátszottam a gondolattal, hogy nekem is kellene valami krisztusibb név. Lehetnék mondjuk Julius. Vagy Tullius. Málkus Tullius. Nem is hangzik rosszul, attól eltekintve, hogy izomrángást kapok a római nevektől. De persze a görögök se jobbak. Az Alexandrost esetleg még el tudnám viselni.

- Mesélj arról, hogyan hívott el az Úr, testvérem!

Péter úgy sunyított az asztal mögött, hogy akármennyire is próbáltam szeretni, folyton az az éjszaka jutott eszembe, mikor sajgott a fülem és ez a szakállas, riadt képű alak a tűz mellett kucorogva bizonygatta, hogy ő sohasem ismert semmiféle Jézus nevű tagot. Mit bizonygatta, esküdözött, meg gúnyolódott rajtam. Ha a fülem levágásával nem is, de ezzel végleg beclopta magát a szívembe. Hogy a többi húzásáról már ne is beszéljek.

Most pedig testvérek lettünk. Szerencsére csak az Úrban.

Pál mesélni kezdte a szokásosat, ha azóta ezerszer nem hallottam, akkor egyszer sem. Néha olyan érzésem van, mintha velem történtek volna meg ezek a dolgok, szinte láttam a villámot, ami nem villám volt persze, éreztem a kő és a vér ízét a számban, sőt, időnként elcsodálkoztam azon a tényen, hogy nekem megvannak az első fogaim. Egyedül a kosaras rész maradt távol tőlem, sem Pál, sem a damaszkuszi testvérencok nem voltak hajlandóak megmutatni, hol és hogyan történt a dolog. Pedig kipróbáltam volna. Lehet, hogy ezért nem tudott annyira növekedni a hitem, mint kellett volna, mert megfosztottak a kosaras hittapasztalattól.

Most egyszer sem szóltam közbe, nem akartam szégyent hozni a mesteremre. Meg az is lefoglalta a figyelmemet, hogy Pétert kellett hideg tekintettel méregetnem. Vagy nem emlékezett rám, vagy csak jól álcázta. Nem tudtam eldönteni, melyik lehetőség dühítene jobban.

Szerencsére az Írásokkal kapcsolatos rész most nagyon rövidnek bizonyult. Nagyon hamar előjött, hogy Pál nagyságrendekkel jobban otthon van a témában, így Péter testvér annyira nem is erőltette a dolgot.

Inkább csak ennyit mondott:

- Saul, akit ma Pálnak hívnak, te egykor pusztítottad azt a hitet, amit ma hirdetsz. Legyen áldott érte az Úr neve!

- Ámen – rebegte áhítattal Pál.

- Ámen – recsegett közbe az én hangom is.

- Hol vannak a többiek? - kérdezte Barnabás.

Ez egyébként már nekem is feltűnt. A termen látszott, hogy nem két ember szokta használni, alacsony asztalok, zsámolyok, székek, izzadt fenekektől kikopott szövetek sorakoztak körben a fal mellett, az egyik sarokban ládák álltak, bennük egyszerű tányérok, poharak, a falon firkák, rövid, de velős mondások, minden bizonnyal a názáretitől: „Vegyétek, egyétek””, „A tanítvány nem nagyobb a mesterénél”, „Vegyétek Szentlelket!”, meg ilyesmik. A teremben meg maga Péter várt minket, illetve egy feltűnően izmos és buta tekintetű testvér, aki úgy méregetett minket, mintha minimum elhurcoltuk volna az egész családját.

Ami azt illeti, lehet, hogy tényleg így volt...

- A többiek? - pislogott zavartan Péter.

- A többiek – ismételte meg Barnabás. - A többi testvér. A diakónusok. Az apostolok. A gyülekezet.

- Ja, a gyülekezet! - gyúlt világosság Péter tekintetében. - Sürgős dolguk akadt.

- Mindenkinek?

- Tudod, hogy van ez, Barnabás. Ha a Lélek fúj, akkor sodor magával.

- Aham. - Barnabás nem tűnt túlságosan meggyőzőnek. Ami azt illeti, Péter sem. Láttam én már hazudni is, meg igazat mondani is, egyértelmű volt számomra, hogy most épp melyiket látom a kettő közül. Ígéretet tett Barnabásnak, hogy találkozik velünk, de ugyanakkor féltette a bandáját is, így mindenkit biztonságba helyezett. Az se volt véletlen, hogy pont ennek a testőralkatú testvérnek nem akadt sürgős dolga a Lélek indíttatására. - Mikor találkozhat Pál a többiekkel?

A testvérőr kezdett Barnabásra is csúnyán nézni.

- Nem tudom – tárta szét a kezét Péter.

- Itt vagyunk Jeruzsálemben – szólalt meg Pál. - Semmi más nem hozott minket ide, csak az, hogy találkozzunk veletek, mint testvéreinkkel. Tudunk várni, bármikor jó nekünk. Csak szóltok, és...

- Holnap – emelte fel a kezét Barnabás. - Holnap gyertek ide. Holnap nem lesz senkinek sürgős dolga, ugye, Péter testvér?

- Nem tudhatod, mit hoz a holnap – nézett valahova a semmibe Péter. - Ha az Úr akarja és élünk, akkor talán.

- Ez Jakab szövege! - jegyezte meg Barnabás. - Akkor ő itt lesz.

Nem lett ott.

Vesszük és esszük

Csak negyedik napra sikerült Barnabásnak összehozni egy újabb találkozót. Egyértelmű volt, hogy arra számítanak, hátha rájövünk arra, hogy nemkívánatos személyek vagyunk arrafelé, én rá is jöttem, de Pálnak túlságosan makacs volt ehhez a feje.

- Maga az Úr hívott el a szolgálatára – közölte velem, amikor próbáltam arra célozni, hogy nem véletlen mindaz, ami itt történik. - Jézus maga hívott el, menyei erővel, mert szüksége van rám. Már akkor kiválasztott erre a munkára, amikor még meg sem születtem.

- Nagyon jól elvannak ezek magukban – vitatkoztam a mesterrel. - Látod, hogy nem kapdosnak két kézzel utánad. Viszont annál veszélyesebb itt lenni Jeruzsálemben. Ha a régi barátaid fülébe jut, hogy visszatértél.

- Szükségük van rám! - dobbantott ingerülten Pál. - Jézus nem tagadta meg a Törvényt, sőt, azért jött el, hogy betöltse. Márpedig én jobban ismerem az Írásokat, mint a jeruzsálemi testvérek összesen! A többségük egyszerű, tanulatlan ember, a vezetőik meg főleg, nem csoda,

ha az Úr úgy látta, szükség van itt rám. Hogy akarják felvenni a harcot az írástudókkal? Nem lesz mindig olyan szerencsénk, mint eddig.

- Ott a Lélek, majd az besegít nekik – nyugtattam meg. - De ha téged elkapnak és megköveznek, akkor hiába tanultad annyi éven át a Törvényt.

- A Lélek épp annyira velem van, mint velük. Ha pedig Isten velem, kicsoda ellenem?

Soha nem lehetett meggyőzni semmiről. Szerintem az egyik legnagyobb csoda az, hogy Jézusnak sikerült. Neki is csak egyszer.

Végül Barnabásnál is elszakadhatott valami, mert a negyedik nap eljött a szállásunkra, összecsomagoltatott velük (nem szakadtunk meg a cipekedésben), majd elvitt minket abba a házba, aminek a tulajdonosa a megtérése után átengedte Péter családjának a szobái felét. A szakállas fülvágómester nem repesett az örömtől, kedves neje és fél szakajtónyi gyereke még kevésbé, főleg akkor nem, mikor Barnabás közölte velük, hogy kijelentést kapott, miszerint egy kis ideig itt kell aludnunk.

- De ezt miért neked mondtá el az Úr, miért nem nekem? - értetlenkedett Péter.

- Nem tudom, de vannak tippjeim – nézett szúrósan a szemébe Barnabás. - Az a sarok pont jó lesz nekik.

A gyerekek bizalmatlanul méregettek. Összenéztünk Pállal, majd leraktuk a csomagjainkat a kérdéses helyre.

- Legyen békesség ezen a házon – biccentett Pál a ház úrnője felé. A tenyeres-talpas gallileai parasztasszony épp gabonát törhetett, amikor megérkeztünk, a súlyos, zömök tömőfa megremegett a kezében. Összeszűkültek szemmel nézett az urára.

- Eddig az volt – suttogta, majd sarkon fordult, átment a másik szobába és dühét a mozsárba öntött magvakra zúdította.

- Menjünk fel a tetőre – indítványozta Péter, miután megunt, hogy szótlannul nézzük egymást.

Jakab szürkületkor futott be, amikor már számos helyen meggyújtották a fáklyákat. Körülöttünk is bűzölgött pár, az arcokon táncoló fények miatt a szokásos emlékeim jutottak eszembe. Egyre biztosabb voltam abban, hogy Péter tudja, hogy ki vagyok. Ha nem tudná, már kérdezte volna. Így csak annyi szó esett rólam, hogy a legelső találkozáskor letisztázták, hogy Pállal vagyok, és utána különösebben nem foglalkoztak velem. Az ilyesmi persze idegesít, de Jézus tanítványaként ezen is túl kellett tennem magam.

Jakab egy magas, szikár termetű, Pállal nagyjából egyidős férfi volt. Egyszerű ruhát viselt, de ennek ellenére sugárzott róla a méltóság, na meg az, hogy tökéletesen tisztában van azzal, hogy mennyire fontos ember.

- Testvéreim – mért végig minket tartózkodóan. - Vacsorázzunk!

Biztos vagyok benne, hogy többet tudtam róla, mint ő rólam. Állítólag tényleg az Úr testvére volt (mármint igazából), de erről beszéltek mindenfélét a népek. Akár az volt, akár nem, nem számított valami régi hívőnek, sőt, annak idején, mikor Jézust még nem feszítették keresztre, kifejezetten balhész volt a viszony köztük. Egyszer például erőszakkal akarták hazavinni a bátyót, mert a családi kupaktanács úgy döntött, hogy a legnagyobb fiúnak bizony elment az esze, és meg kell állítani, mielőtt önből közveszélyes lesz. Persze nem jött össze nekik. Akkor is sunnyogott valahol, amikor a kivégzés megtörtént, de valamit tudhatott, mert ilyen előélettel pár év alatt felküzdötte magát odáig, hogy még a dicső apostolok fényét is elhalványította. Most is, hiába volt Péter a házigazda, Jakab mondta meg, hogy mit fogunk csinálni.

Pálra néztem, de látszólag teljesen lenyűgözte az a tény, hogy itt áll előtte valaki, aki hús az Úr húsából és vér az Úr véréből.

- Vacsorázzunk – bólintott heves mozdulattal Péter, majd lekiáltott valamit a feleségének.

Mikor elhelyezkedtünk az alacsony asztal körül, Jakab felemelte a kenyeret, rövid fohászt mondott, majd fontosságól izzó tekintettel Pálra nézett.

- Én az Úrtól vettem és most neked átadom – mondta. - Az Úr Jézus azon az éjszakán, amelyen elárulták, vette a kenyeret, és hálát adva megtörte, és ezt mondta: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem, amely tiérettetek megtöretik, ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.”

Azzal négy egyenlő darabra törte a kenyeret és kiosztotta nekünk. Péter felesége furcsa szagú mártást készített hozzá, de szerencsére az íze jobbnak bizonyult az illatánál. A kenyér meg szárazabbnak a vártnál. Nagy nehezen elropogtattam azt a két falásra való darabot, amit sikerült egyszerre a számba venni (nem tömtük halálra magunkat mostanában), majd mikor úgy éreztem, hogy a massa megakad félúton a torkomon, gyorsan a bor felé nyúltam, amit a szokásos hígításra felvizezve az asztalra készítek. Péter hirtelen elkapta a karomat.

- Még ne! - szólt rám.

- Hömmmié? - szakadt ki belőlem a torkomat elzáró száraz kenyérmasszán átréselődve.

- Mert azt mondtam!

Az Úr látja a lelkemet, én szeretni akarom ezt az embert, de ez erőmön felül való.

- Mit jelentenek ezek a szavak? - kérdezte elgondolkozva Pál. - Miért mondta az Úr a kenyérre, hogy ez az Ő teste?

Jakab rövid, de velős mondatokban válaszolt, de nem nagyon tudtam ráfigyelni, mert minden energiámat lekötötte az, hogy valahogy életben maradjak addig, amíg Péter testvér nem méltóztatik úgy dönteni, hogy most már ihatok a borból. Vagy akármiből, csak lecsússzon végre ez a...

- Tehát közösségbe lépünk az Úrral – bólintott Pál.

- És egymással – bólintott Jakab.

- Hol tanultad az írásokat? - érdeklődött Pál.

- A zsinagógában, mint mindenki. De az csak holt betű.

- A Lélek nélkül – értett egyet Pál. - Ha nincs igazi hit mögötte.

- Cselekedetek nélkül – javította ki Jakab. - Ha nincs mellette cselekedet.

Pál elgondolkozva rácsálta a kenyeret, még azzal sem foglalkozott, hogy a mártással egy kicsit csúszósabbá tegye. Én lassan kezdtem zöldülni, de már csak a fáklyák fénye vett körül minket, ezért senki nem kezdett el aggódni miattam.

- Az én cselekedeteimben nem volt hiba – szólalt meg halkán Pál -, mégsem jutottam általuk közelebb az Úrhoz.

- Az élő Isten egyházát üldöztet – világosította fel Jakab, majd vetett rám is egy kelletlen pillantást. - Üldöztétek.

- A törvény betűje szerint – pontosított Pál. - A törvény szerint nem volt benne semmi fogyasztás.

- És a szeretet? - szúrta közbe Jakab.

- A törvényszegők kiirtása nem mond ellent a törvényben megkövetelt szeretet parancsának – közölte Pál. - Fogadd el ezt tőlem, testvérem. Én nem egy vidéki zsinagógában tanultam az Írásokat.

Kezdték megfélekezni az életemre törő kenyérgombócról. A félhomályban nem láttam pontosan Pál arcát, de a hangsúlyából éreztem, hogy itt bizony mindjárt kioktatás és lealázás lesz, olyasmi, amit már láthattam párszor Damaszkuszban, mikor valamelyik testvér abba a tévhitbe ringatta magát, hogy jobban tud valamit Gamáriel tanítványánál. Kifejezetten szórakoztatónak találtam azt a gondolatot, hogy most a tekintélyes Jakabot éri utol a sorsa.

- Tehát ma is helyesnek tartod a régi tetteidet – foglalta össze a tekintélyes Jakab. - Kétlelkű ember vagy, Saul, aki Pálnak nevezi magát. Kétlelkű és állhatatlan. Kétfelé sántikálsz. Nem lehetsz egyszerre a törvényért rajongó farizeus és Jézus szolgája.

Egy jó darabig sűrűsödött a csönd. Péter úgy gubbasztott az asztal mellett, mintha csak egy véletlenül odadobott rongycsomó lett volna, nem pedig a Kőszikla, akire Jézus, minden értelmes ember számára megfejthetetlen módon a hátrahagyott művét kívánta alapozni. Jakab úgy szorongatta a megmaradt kenyérdarabját, mintha a testvérebe kapaszkodna, hogy egyesült erővel tapossák el a szemközt ülő két pondrót. A kopaszabbik pondró kihúzta magát, horgas orra fenyegetően meredezett Jakab felé, a kisebbik pondró pedig görnyedten, nagyokat nyeldesve próbálta harckész állapotba hozni magát. Ki tudja mi lesz itt, ugrás a háztetőről, rohanás az éjszakai városban, vagy esetleg újra lejátsszuk a füllevágós kört – de ezúttal már az én kezemben lesz valami alkalmas szerszám.

- Nem tartom helyesnek, amit tettem – hallottam Pál hangját. - Tudjátok jól, hogy nem. Nem telik el úgy nap, hogy ne mardosna érte a szégyen és a sajnálat. De azt is tudom, hogy az Úr elengedte ezt nekem, így nektek is el kell ezt engednetek. Amit mondok, testvérek, az az, hogy a törvény még cselekedetekkel együtt is kevés ahhoz, hogy az ember betöltse azt, amire Isten elhívta. Hit nélkül nem lehet senki kedves Isten előtt.

- A hit nem minden – vette fel a kesztyűt Jakab. - A hit halott cselekedetek nélkül.

- De a cselekedetek nem hozzák el a hitet. A hit fontosabb.

- A hit! - legyintett Jakab. - Azt mondhatja akárki, hogy hisz. Mondhatod te is, vagy a barátod is. Sőt, mondok én is valamit: az ördögök is hisznek Istenben. És rettegnék.

Most, hogy pondróból átlényegültünk ördöggé, úgy éreztem, hogy ebből a mérkőzésből senki sem fog győztesen kikeveredni, de tartottam tőle, hogy sem az öszvérmakacsságú Pál, sem a legfontosabb Jakab sem fog visszakozni.

- Ö... - Hopp, végre valahogy lecsúszott az az átkozott kenyércsócsa, ahogy összeszedtem a bátorságom a közbeszólásra. Nyeltem még egyet gyorsan, élvezve a szokatlan könnyedséget.

- Ö... Ezek szerint a testvér is ott volt azon az éjszakán, amikor az Urat elárulták?

Jakabra mutattam, a félreértések elkerülése végett, nehogy kedvenc kősziklám magára vegye és csupán megszokásból letagadja. Minden szem felém fordult.

- Tessék? - kérdezte Jakab. Úgy nézett rám, mint Bálám nézhetett a szamarára, amikor az merészelt emberi hangokat kiadni.

Megismételtem a kérdést.

- Nem voltam ott – vontam meg a vállát Jakab.

- Hogy jön ez most ide, Málkus? - kérdezte zavartan Pál.

A Jakab melletti rongycsomó még jobban összehúzta magát.

- Ö, hát... csak azért kérdem, mert a kedves testvér mintha azt mondta volna az elején, hogy az Úrtól vette ezt a dolgot, ezt a kenyeres izét, de akkor...

- Olyantól vettem át, akinek az Úr maga adta – mormolta Jakab kelletlenül. - Így ez olyan, mintha az Úrtól magától vettem volna. Akkor se tudnám jobban, ha ott lettem volna.

- Én ott voltam és én mondtam el neki – telt meg élettel hirtelen a rongycsomó.

- Ja, az tudom – vágtam rá rögtön, majd mintegy véletlenül megpiszkáltam a fülem, majd új engedtem le a kezemet, hogy a mutatóujjamat elhúztam a torkom előtt. - De én ezt egyre kevésbé értem, az ember azt gondolná, hogy világos, mit jelentenek a szavak, de utána mindig kiderül, hogy nem is azt jelentik.

- Ezért kell tanulni az Írásokat, Málkus – magyarázta atyáskodva Pál. Később elmondta, hogy már akkor hálás volt nekem, amiért visszarántottam a szakadék szélétől, nem lett volna kegyes dolog rögtön az első találkozásnál összeveszni az egyik legtekintélyesebb jeruzsálemi vezetővel. Arról nem is beszélve, hogy az atyafi milyen viszonyban volt az Úrral magával. -

Ha egyértelműek lennének a szavai, akkor nem kellene tanulni őket, csak elolvasni.

Majd elnézést kérően a két vendéglátónk felé fordult.

- Bocsássatok meg a testvéremnek – mentegetett. - Hűségéhez nem férhet kétség, de bölcsességben nem sokat kapott.

- Ha valakinek nincs bölcsessége, akkor kérjen az Úrtól – jelentette ki kenetteljes hangon Jakab. - Az Úr pedig szemrehányás nélkül ad neki.

A hangsúlya alapján nem volt nehéz elképzelnem, milyen az, amikor az Úr szemrehányás nélkül ad. Csak az ellenkezőjére kellett gondolnom annak, amit épp hallottam.

- Feltéve, hogy az ember komolyan kéri tőle – döfött még egyet Jakab. - Mert ha egy kicsit is kételkedik, akkor nem ad neki. Az olyan embernek minek.

A száraz kenyérrel együtt ezt is emésztettem egy darabig. Végül Péter is alulmaradhatott a szomjúsággal vívott küzdelemben, mert jelezte Jakabnak, hogy jöhetne már a boros rész is.

- Hát jó – sóhajtott Jakab. - Hiszek nektek, hogy komolyan gondoljátok. Majd az Úr előtt elszámoltok úgyis.

Megragadta a bort és egy fakupába töltött belőle.

- Hasonlóképpen vette a poharat is, miután megvacsoráztak, és ezt mondta: „Ez a pohár amaz új szövetség az én vérem által, ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre.” Mert valamennyiszer eszitek ezt a kenyeret, és isszátok ezt a poharat, az Úrnak halálát hirdessétek, amíg eljön. De aki méltatlanul eszi az Úr kenyerét, vagy issza az Úr poharát, vétkezik az Úr teste és vére ellen. Vizsgálja meg azért az ember önmagát, és úgy egyék abból a kenyérből, és úgy igyék abból a pohárból. Mert aki úgy eszik és iszik, hogy nem becsüli meg az Úrnak testét, ítéletet eszik és iszik önmagának.

Körbeadta a kupát és mindannyian ittunk belőle. Alaposan felvizezett, kesernyés bor lötyögött benne, mire hozzám ért, de ennek ellenére még soha nem esett ilyen jól semmilyen ital. Kicsit meg is vidámodott tőle a szívem, közvetlenné, barátságossá váltam.

- Szóval erről beszélgettek ott a Gecsemánéban – töröltem meg a számát. - Aztán jöttünk mi a fustélyokkal.

Mikor leesett, hogyan néznek rám, lehervadt a szám széléről a mosoly.

- A nyelv – mormolta Jakab. - Micsoda fékezhetetlen dolog a nyelv! Mutass nekem egy embert, aki meg tudja fékezni a nyelvét, és...

- Jósafát – szólalt meg Péter. - Akinek az a kancsal felesége van.

- Jósafát néma! - zárta le a vitát Jakab.

Jó kis este volt.

Állj elő bátran

Jó kis este volt, de a gyülekezethez nem igazán kerültünk közelebb általa. Pálban ott feszült minden, a sok megszenvedett gondolat, amik alig várták, hogy valakire rázúduljanak, a ragyogó és csodálatos összefüggések a Törvény és Jézus tanításának tökéletes összhangjáról, de nem talált hallhatóságra. Pedig – megismerve az Úr feljegyzett beszédeit – még saját magára is ráismert bennük. Ő volt a farizeus, aki tanítvánnyá lett, és ezzel hasonlatosság vált ahhoz az emberhez, aki bemegy a kamrába és onnan régi és új dolgokat hoz elő. Bár ami Pált illeti, mikor bement a kamrába, az atyafiak könyörtelenül rázárták az ajtót, hogy maradjon is ott.

- Az a baj – dünnyögte Barnabás, amikor elsírtuk neki, hogy mennyire kinéznek minket a kedves testvérek -, az a baj, hogy ha rátok néznek, nem csak a tanítványokat látják bennetek, hanem azokat, akik üldözték őket és annyi kárt okoztak nekik. Én is tudom, hogy ez bűn és szeretetlenség, de nem tudnak túllépni rajta. Mózes sem mehetett be az ígéret földjére, pedig

csak egyszer hibázott.

- Micsoda? - kaptam fel a fejem. - Mózes hibázott?

- Majd később, Málkus – csitított Pál, utána rögtön visszafordult Barnabás felé. - Én ezt értem, testvér, de mondd meg, mit tegyek? Mit tudok még tenni? Ráadásul látom rajtatok, hogy szükségetek van rám. Miért hívott el az Úr egy olyan farizeust, mint én, ha nem azért, hogy megerősítse és megalapozza az Írások ismeretét a közösségünkben?

- Biztos vagy benne, hogy erre hívott el az Úr? - kérdezte Barnabás.

- Ö...

Az ilyen hangokra mindig felment bennem a pumpa, mert rendszerint azt jelezték, hogy Pált megint kezelésbe veszik a démonai – amik a megtérése óta egy ideig magára hagyták, de újabban akadt pár alkalom, mikor felbukkantak. Egyelőre mindketten értetlenül álltunk a dolog előtt, mert nem fért össze a fejünkben az, hogy van képük visszajönni, amikor a mester csordultig el van telve a Lélekkel. (Arról nem is beszélve, hogy az én fülemmel semmi gond nem akadt azóta, hogy Pál megérintette ott a sivatagban.) A legfelháborítóbb húzásuk az volt, mikor legutóbb nyelveken szólás közben lepték meg. Ráadásul jómagam is annyira bele voltam feledkezve a dolgokba, hogy jó pár percig fel sem fogtam, hogy mi történik. Nem sokon múlt, hogy nem lett a mesterből fülvaholt, el nem ismert apostol.

De ezúttal szó sem volt démonokról, a mester mindössze úgy adott ki hangot magából, hogy szavakat nem tudott hozzá kapcsolni. Ritkán fordult elő vele az ilyesmi.

- A jeruzsálemi gyülekezet tanítására hívott el az Úr? - ismételte meg Barnabás a kérdést.

- Hát... - Pál zavartan piszkálgatta a szakállát. - Ezt így konkrétan nem mondta...

- Ez fontos dolog! - csapott le rá Barnabás. - Meg kell beszélned vele. Nincs ennél sürgősebb.

Úgyhogy ez lett a következő imatémánk. Továbbra is Péternél laktunk, továbbra benéztünk néha a legsötétebb sarokba a gyülekezet alkalmain (amiket valamiért továbbra is gondosan került a többi prominens, Jakab és Péter kivételével), de úgy éreztük magunkat, mintha a száraz sivatagból néznénk egy zöldellő oázist. Péter megtűrt minket, Jakab néha kioktatott. (Ez a fickó mániákusan gyűjti a hasonlatokat, főleg a nyelvemről, volt már kormányvezető, forrás, gyümölcs, ajtópánt, ruha végén pamutbojt, komolyan, már én is azon kaptam magam, hogy ránézek egy dologra és a nyelvem jut róla eszembe. Még Péterék éjjeliedényéről is. Na az már durva.) Barnabás meg lassan feladta, hogy ő legyen a híd köztünk és a gyülekezet közt. Így hát imádkoztunk. Mi valahogy így: „Uram, ugye itt akarsz minket látni?”. A gyülekezet rendes volt, mert ők is nyomták alá az imahátteret. „Uram, ugye nem akard őket itt látni?”

Az Úr pedig nem válaszolt semmit. Megkérdeztem Pált, hogy van-e „ugyész” imádság az Írásokban, de azt mondta, most nem ér rá ilyenekkel foglalkozni.

Már legalább tíz napja voltunk se velük, se nélkülük, mire Pál mester végre megvilágosodott. Álmában történhetett a dolog, mert este a szokásos komorságával mormolta el az ilyenkor szükséges imát, reggel pedig úgy ragyogott az arca, hogy alig tudtam pislogás nélkül ránézni.

- Most már tudom! - mosolygott rám átszellemülten. - Most már tiszta, miért vagyunk itt, Málkus.

- Ö, igen? - keresgéltem az övemet, anélkül rettentő idegesítő tud lenni az ember felsőruhája. Meg sokszor övvel is, de csak nem leszünk már olyanok, mint azok a pogány rómaiak, hogy tunikát hordjunk. - És miért vagyunk itt?

- Jeruzsálemben a helyünk, mert minden Jeruzsálemben dől el, ez az Úr városa – magyarázta Pál. - De tévedtem abban, hogy azt hittem, a már megtért gyülekezetnek van szüksége rám. Azoknak van szükségük rám, akik még nem ismerték fel, hogy Jézus a Messiás.

- Mármint...? Ha visszamegyünk a régi támogatóidhoz, akkor nagyon gyorsan véget fog érni az életünk.

- Nem róluk beszélek – legyintett Pál. - Hanem azokról, akik ugyanabban a cipőben járnak, mint én. Akik nem jeruzsálemi zsidók, hanem a pogányok közt élnek a szétszórtságban, a görögök meg egyéb népek között, de idejönnek Dávid városába, hogy atyáink hagyományait és a Törvényt tanulmányozzák. Ahogy én is idejöttem.

- De... - vetettem közbe óvatosan. - Akkor már megint azoknál vagyunk, akik meg akarnak ölni, mester.

- Nem feltétlenül – rázta a fejét Pál. - Ismerem őket, hiszen közéjük való vagyok. Nem mindenki áll olyan közel a Nagytanácshoz, sőt, sokan vannak, akik nem engedhetik meg magukat, hogy a legjobb írástudóknál tanuljanak. Örömmel fognak fogadni, hiszen képzett törvénytudó vagyok, ismerem az Írásokat és készséggel foglalkozom velük. Elhívom őket az Úr tanítványainak, utána ők hazatérnek és az ottani atyafiak is tanítványokká lesznek, majd így tovább, mígnem az Úr egész népe visszatér hozzám.

Még pár ilyen eset volt, amikor nagyon lelkesedett valamiért, és egyértelművé vált számomra, hogy ilyenkor fel kell készülni, mert hamarosan valami kellemetlenség következik.

- A Messiást nem lehet megfeszíteni! - jelentette ki az alexandriai bambaképű. - Ha meg lehetne feszíteni, akkor nem lenne Messiás.

- Miért mondd ezt? - érdeklődött Pál. A felszínen még egész kedvesnek tűnt, de én azért láttam rajta, hogy már belül ropog valami.

- Miért mondom? - húzta fel az orrát az alexandriai. - Nem én mondom, hanem az Írás!

Egy gazdag gyülekezeti tag házának átriumában ültünk. Annak idején annak rendje és módja szerint felajánlotta az apostoloknak a házának az árát, de végül az a döntés született, hogy tartsa meg a házát, de ajánlja fel a gyülekezetnek. Továbbra is benne lakott, de bármikor a testvérek rendelkezésére bocsátotta, amikor szükség volt rá. Így kapta meg Pál is – persze nem közvetlenül, mert továbbra is eléggé számkivetettek voltunk. Barnabás intézte el, hogy itt fogadhassuk az Írásokat mélyebben megismerni szándékozó görög nyelvű zsidókat, akiknek a Gamáliel -féle én-megmondom-te-meg-figyelsz jellegű oktatás kissé megfeküdte a gyomrát. A görögök imádnak vitatkozni, és köztük felnőve az atyafiakra is ráragadt valami ebből. Márpedig a Törvényt megtanulni kell, vitatkozni nem lehet róla.

Vagy mégis?

- Az Írás azt mondja, hogy a Messiást nem lehet megfeszíteni? - érdeklődött Pál. A többi vendég feszülten figyelt, néha izgatottan pusmogtak valamit egymás közt. A bamba képű alexandriai lett a hősük, aki merészen szembeszállt ezzel a furcsa, átható tekintetű írástudóval, aki nem egészen azt adta nekik, amire számítottak.

- Átkozott, aki a fán függ – idézte fölényeskedve az alexandriai.

- Átkozott – értett egyet Pál. - De ez miért zárja ki azt, hogy a Messiás ilyen átkozott módon haljon meg?

- Semmit sem tudsz a Messiásról! - csattant fel teljes bambaságában a vitapartnere. - Hogyan lehetsz írástudó, ha még annyit sem tudsz a Messiás hatalmáról, mint egy nő?

A nemrég kezem ügyébe igazgatott kődarab súlyát méregettem. Sose lehet tudni. Ha már az első sértés ilyen durva...

Pál felállt és igazgatott valamit a ruháján. Elhalt a pusmogás, minden szem rá szegeződött.

- Semmit sem tudok a Messiásról? - kérdezte halkan. - Nézzétek meg a szemeimet. Mert ezek a szemek látták, hatalmának teljében!

Volt valami furcsa erő abban, ahogy a görögjeinket nézte közben, mert azok nem reagáltak semmit, csak várták, hogyan mászik ki ebből. Pál mesélni kezdte, hogyan ment az üldözés

hevétől lihegve Damaszkusz felé, én meg észrevettem, hogy a bejáratnál felbukkant az a fonott hajú fickó, aki állítólag tudott valamit Éliékről. Úgy láttam, hogy a mester egyelőre megvan nélkülem is, ráadásul a történet is már a könyökömön jött ki, ezért feltűnés nélkül áthelyeztem magam a párnákkal és székekkel teli nagy szobába, ahol az Úr vacsoráját is el szokták fogyasztani. Persze szigorúan csak akkor, ha nem voltunk a közelben.

- Szóval? - ültem le az asztal mellé, miközben a fonott hajú gyerek a fatányérokkal bajlódott. - Éli. Roboám házából, amit bérbe szokott kiadni. És Mária.

- Mondták, hogy keresed őket – bólintott a fickó. - De azt nem mondták, hogy miért.

- Együtt szolgáltam velük. Szinte ők voltak a családom. Még abból az időből, amikor Saul is ott bérelt szállást.

- Saul, mi?

- Akkor Pál.

Letette a tányérokat és az egyik széket kezdte vizsgálgatni, ami megrepedt egy testesebb testvér alatt.

- Nem szép dolog az, hogy nem fogadtok be minket – közöltem vele, mikor meguntam azt, hogy nem mond semmit.

- Befogadtunk titeket – mormolta. - Most is itt vagytok a gyülekezet házában.

- A szívetekbe nem fogadtatok be – mutattam rá.

Megragadta a széket és a sarokba vitte, majd kellenlően visszajött az asztalhoz.

- Éli meghalt – mondta végül.

Szíven ütött ez a két szó. Felvillant előttem az öreg szakács képe, amint egy tompa fényű késsel halat pucol, arca pirospozsgás és majd kicsattan.

- Meghalt? - kérdeztem bambán.

- Amikor az a nagy üldözés támadt – bólintott a fonott hajú. - Tudod te, mikor volt az. Sok testvér elmenekült más városokba, köztük Éli és a fiatal Mária is.

Ez viszont nem lepett meg. Valahogy sejtettem, hogy miért veszett nyomuk.

- Kerülő utakon mentek és rablók támadtak rájuk – mesélte tovább. - Éli féltette a vele lévő nőket és nem engedett nekik, dulakodni kezdtek és megölték.

- És a... többiek?

- Ők megmenekültek. Mária is. De nem tudok róla többet, csak azt, hogy északra ment a testvérekkel és valahol letelepedtek.

Elgondolkozva dörzsölgettem egy borfoltot a durva felületű asztallapon.

- Nem csak azért nem tudsz többet, mert félted őket tőlünk? - kérdeztem óvatosan.

- Nem – jelentette ki határozottan. - Nem tudok többet.

- Mert ha áldtestvérek lennének, akkor nyilván nem egy olyan jelentéktelen valakit akarnánk elkapni, mint a szeplős Mária – dörzsölgettem tovább az asztalt.

- Az Úr szemében mindannyian egyformák vagyunk.

- De a Nagytanácséban nem – mondtam sejtelmesen. Összeszűkült a szeme, ahogy végigmért.

- Nyilván nem – hagyta rám végül.

- Azért köszönöm, hogy megosztottad velem – álltam fel. - Béke veled, testvér.

- Veled is.

Az átriumba visszatérve még épp láttam a görögjeinket, amint átkozódva kivonulnak, Pál meg az igazságról és a körülmételetlen szívekről kiabál valamit utánuk. A bamba képű alexandriai megvárta, amíg társai kitódulnak az utcára, majd megállt, levette a saruját és színpadias mozdulatokkal leverte róluk a port.

- Ennyi közünk van hozzád, írástudó – köpött oda pár szót Pálnak, majd ő is elment.

A mester egy darabig bámult utánuk, majd fáradtan megdörzsölte a halántékát és leroskadt a

székébe. Figyeltem, hogy nem veszik-e elő a démonai, de úgy tűnt, ezúttal nem fenyegeti ez a veszély.

- Nem fogadták be az evangéliumot – nézett fel rám, amikor közelebb léptem.

- Én is úgy láttam – helyeseltem.

- Tartok tőle, hogy nem sokan fognak eljönni hozzám, hogy tanítsam őket.

Erre nem mondtam semmit. Éli járt a fejemben, aki előlünk menekülve lelte a halálát, meg a szeplős Mária, aki valahol északon él. Ki tudja, lehet, hogy férjhez ment valamelyik testvérhez és már van egy rakat gyereke is. Erre a gondolatra valamiért jobban elszorult a szívem, mint arra, hogy Éli halott.

- Menjünk haza – állt fel váratlanul Pál. Mindig gyorsan összeszedte magát. - Beszélnem kell Péterrel.

- Örülni fog neki – jegyeztem meg.

Szakállt akasztunk

- A nevem Saul. Tarzusz városából származom, azért érkeztem Jeruzsálembe, hogy elmélyüljek őseik tanításában.

Az alexandriaiak zsinagógája túlzottan nem csendesült el a bejelentés hatására, az első sorokban ülők úgy-ahogy figyeltek, de hátul továbbra is mászkáltak és beszélgettek az atyafiak. A nők karzata felől érkező hangokkal már nem is foglalkoztam. Nem mintha ez olyan szokatlan lett volna, a legtöbben még a Templom kintebbi részein se tudták befogni a befognivalójukat, akkor meg mit várhatunk egy zsinagógában, ami nem az Úr háza, hanem a gyülekezeté. Ráadásul az itt összegyűlt görög anyaelvű, messziről hazatért zsidóké, akik nem voltak hajlandók lerakni a szokásaikat az Ígért Földjének határain. Szerintem soha nem hallották azt a mondást, hogy Jeruzsálemben mint a jeruzsálemiek...

Azok a görög nyelvűek, akikkel olyan szépen összeestünk a testvér átriumos házában, Ázsiából jöttek, ezért döntött úgy Pál a Péterrel való beszélgetése után, hogy az alexandriaiak zsinagógájában próbálkozik majd. A város tele volt kisebb-nagyobb gyülekezeti házakkal, főleg azok a társaságok szerettek ilyeneket alapítani, akiknek túlzottan fojtogató volt az igazi zsidó élet, annyira megrontották őket a görögök. Előző este Pál töredelmesen bevallotta nekem, hogy igazából régen majdnem annyira utálta a fajtájukat, mint a názáretieket. Ő is Ázsiából jött, tudta jól, mit jelent a görög nyelvűek között élni, épp ezért vetette bele magát alaposan a hazai zsidóság törvénnyel megtámogatott szigorú életvitelébe. Én is hallottam róla annak idején, hogy zsidóbb, mintha itt született volna. Bár biztos a római ősei miatt is akart bizonyítani. Most viszont tele volt a szíve szeretettel még meg nem tért atyafiai iránt és hajlandó volt meghozni azt az áldozatot, hogy betette a lábát a fészükbe. Az egyik kisebbbe, persze, a nagyobb alexandriai zsinagógákban fel sem tűnt volna. Ő meg nem szeretett így lenni.

Most itt állt előttem, a felolvasó emelvényen, páran kíváncsian, többen unottan nézték. Öltözetén, tartásán, tekintetén látszott, hogy írástudó, méghozzá abból a fajtából, ami túl gyakran nem fordul meg a szabadabb, pogányabb légkörre vágyó görögjeink között. Gyorsan le is csaptak rá, hogy tartsa ma ő a felolvasást. Mondanám erre, hogy az Úr rendezte így, de ha így is volt, előtte felfogadta Pált hozzá társrendezőnek. Én mindenesetre meghúzódtam a sor szélén és igyekeztem észben tartani, hogy merre lehet a leggyorsabban elhagyni az épületet, ha esetleg arra lenne szükség.

- Gamáriel lábainál tanultam, írástudó vagyok a farizeusok közül – folytatta Pál. Ha síri csönd nem is támadt erre sem, azért elég sokan hallgattak el, hogy minden figyelmüket egy farizeusnak szenteljék – egy farizeusnak, akinek a pártját lehet, hogy csodálták ugyan a

Törvénnyel szembeni állhatatosságukért, de még sok módjuk nem volt őket ezen falak között fogadni. Láttam pár gyanakvó tekintetet is – ugyan mit akarhat ez a két lábon járó törvénygyűjtemény?

A felolvasást vezető atyafi szája sarkában is bujkált valami mosolyféle, ahogy átnyújtotta az aznapra kijelölt tekercset. Pál rezzenéstelen arccal nézte, majd átvette, maga elé terítette és finoman meghajtotta magát felé. Vár pár pillanatot, majd kinyitotta a száját. A hangja erőtlen, kissé vékonyka volt, mint mindig, de mégis áradt belőle valami erő. Mint mindig.

- *Amikor rászántam magam, hogy megismerjem, kifürkésszem és kikutassam bölcsen a végső következtetést, tudva, hogy az oktalanság bűn és a tévelygés esztelenség, úgy találtam, hogy a halálnál is keserűbb az olyan asszony, aki hasonló a vadászurokhoz: a szíve háló, kezei pedig bilincsek. Aki kedves Isten előtt, az megmenekül tőle, de a vétkes foglya lesz. Lásd, erre jöttem rá, mondja a Prédikátor; mikor egyik gondolatról a másikra haladtam, hogy megtaláljam a végső következtetést, amit még most is keresek, mert nem találtam meg: ezer közül egy igazi embert találtam, de asszonyt nem találtam azok között.*

A karzat elé szerelt sűrű farács nem zárhatta el eléggé a hangot, mert a női csivitelés valahogy elhallgatott, mire az utolsó görög szavak is átfurakodtak rajtuk. Eleinte nem értettem, mit olvas Pál – a szavakat persze értettem, mert az idővel megkopott görögtudásom mostanra szépen kikupálódott a mester mellett -, arra gondoltam, hogy az itt használt görög fordítás sikerült olyan elvontra, hogy rá sem lehet ismerni a Tórára. De a Prédikátor említésénél esett le, hogy melyik könyvről van szó – Kóhellet, a gyülekezetben beszélő. A Templomban sokat vitatkoztak rajta, sokaknak nem tetszett sem a könyv, sem az, hogy vannak, akik mégis szentnek tartják. Nem annyira szentnek persze, mint a Tórát, de azért tisztelték. De csak egy alexandriai, görögöktől megrontott gyülekezetben tehették be ezt a tekercset oda, ahol a Tórából kellett volna olvasni.

Az is lehet, hogy direkt Pál kedvéért, hátha megüti a guta.

Nem ütötte meg. Szerintem a kijelölt szakasz nagyobb szenvedést okozott nekem, mert a vadászurokhoz hasonló nőről eszembe jutott Sáron és az, ahogy menekülünk előle a sivatagban, folyton hátrafelé nézegetve és a karavánszerájokban is idegesen vizslatva az utánunk érkező utasokat. Aki kedves Isten előtt, az megmenekül... Mostanában Pál folyton próféciákkal jött, amiket az Írásokban talált és úgy vélte, hogy Jézusról szólnak. Na, most találtam én egyet Saulról, akit Pálnak is neveznek. Lehet, hogy egy napon bennem is lesz prófétai lélek? Vagy már van is és most készül kitörni?

- Az ember Isten nélkül csak keresheti a bölcsességet, de sohasem fogja megtalálni – tette le a tekercset Pál. - Ez az, amit a gyülekezet tanítója mond nekünk.

- Ezért van a Törvény! - szólt közbe egy tekintélyes férfi hosszú, sűrű szakálla mögül. Az első sorban terpeszkedett, fontossága teljes tudatában. Ezt is a görögök számlájára lehet írni, semmi érzékük a rendhez, a liturgiához, azt hiszik, hogy a zsinagóga is csak egy újabb udvar, ahol elvitatkozhatnak az ostobaságaikon, mint a bölcseknek nevezett görög tanító-székhámosok.

De Pál ismerte őket, mert nem akadt fenn a közbeszóláson.

- Isten nélkül a Törvény sem vezet el a bölcsességre – nézett a tekintélyes emberre.

- A Törvény nem vezet el a bölcsességre? - kapták fel többen is a fejüket.

- Isten nélkül! - emelte fel a hangját Pál. Erre kicsit visszafogták magukat. - Minden zsákutca, ha Isten nélkül csináljuk, még az is, ha a Törvényt utolsó betűig megtartjuk!

- Van nagyobb dolog annál, mint az utolsó betűig megtartani a Törvényt? - kérdezte a tekintélyes ember balján ülő fiatalabbik.

- Isten barátjának lenni – felelte egyből Pál. - Annál nincs nagyobb. Ahogy Ábrahám Isten barátja volt.

- Ugyan ki lehetne hasonlatos Ábrahámhoz? - legyintett a szakállas.
- Nem csak Ábrahám lehetett Isten barátja. - Pál kezdett egyre jobban belelendülni. - Nem csak Énokh járhatott Istennel. Nem csak Mózes láthatta szemtől-szembe az Urat.
- Illés is – vont a vállát a Pál mellett álló felolvasásvezető. - De szerintem...
- Nem csak Illés! - emelte fel a karjait Pál, mintha imádkozna. - Hanem az olyan közönséges emberek is, mint te vagy én.

Pár perc múlva a vitába kezdtek annyira belemelegedni, hogy a lent ülő szakállas felállt és elindult Pál felé, aki gondosan biztonságba helyezte a tekercset és kilépett a felolvasóasztal mögül. A vezető atyafi gyorsan az Úr ügyéért felhevült testvérek közé állt és emlékeztette őket arra, hogy a mai szakasz inkább a nőkről szól. Addigra már mindkét fél egy szakállt tartott a kezében, de egyik sem a sajátját.

- A nőkről – néztek a vezetőre. Lassan elengedték egymást, majd méltóságukra ügyelve visszamentek az eredeti helyükre.

- A prédikátor itt a nőkről beszél – nézett végig Pál azokon, akik figyeltek rá. Most, hogy a verekedés elmaradni látszott, fokozatosan csökkent az ilyen jelenlevők száma. - De félreérténénk, ha azt gondolnánk, hogy a nők ne lehetnének igaz emberek.

Erre több szakállas atyafi is felhördült.

- Nem azt mondom, hogy ez nagyon jellemző lenne – csitította őket Pál. - Nem kell hozzám hasonlóan tanult férfinak lenni ahhoz, hogy ezzel tisztában legyünk. Ugyanis mindenkinek tudnia kell legalább egy igaz nőről.

Na, itt már beütött a síri csönd. Ami azt illeti, bennem is megállt az ütő. Jó, én azért nem tartoztam azok közé, akik minden reggel hálát adtak azért, hogy nem születtek pogánynak és nem születtek nőnek (részemről csak a pogányig jutottam, igyekeztem rövidre fogni), de azért így nyíltan kimondani... Nem mondom, a szeplős Mária minden bizonnyal közel állhatott ahhoz nő léte, amit igaz embernek gondolunk, de persze az is lehet, hogy csak nem ismertem eléggé ahhoz, hogy meglássam a fogyatkozásait. De ha belegondolok, hogy a szeplős Mária ugyanúgy nő, mint az a Sáron, akitől még nekem is rémálmaim voltak néhanapján, pedig nem is engem akart férjül venni...

Szóval a mester szerint nekem is tudnom kell egy igaz nőről. Erősen agyaltam, de nem akart eszembe jutni, kire gondolhat. Eleve nem is ismertem olyan sokat, ráadásul a többségét csak Hóseáson keresztül, abban viszont biztos voltam, hogy könnyebb egy tevének átmenni a tűfokán, mint Hóseáson keresztül egy igaz nőt megismerni. Belémnevelt kegyes énem elém hozta Kajafás főpap feleségét, na de az még viccnek is rossz. Még Nikodémusé is az lenne, de Nikodémussal azért nem akartam viccelődni.

Ezt így szépen végiggondoltam magamban, az alexandriaiak zsinagógájában feszülő csendből ítélve a többiek is így tehettek. Majd egyformán tanácstalan képpel vártuk, hogy Pál miként mászik ki a saját maga számára ásott veremből.

Szúrós tekintettel nézett vissza ránk, mintha győztes hadvezér lett volna, mi meg a vert had, akiket megszemlél a rabszolgapiacra hajtás előtt. A szeme sarkában megrándult egy izom, mire elkezdett a frász kerülni: még csak az hiányzik, hogy most törjön ki rajta a nyavalyája.

Aztán más tört ki.

- A Messiás anyjáról van szó, természetesen – közölte velünk a megoldást. - A Messiás anyja ugyanis... nő!

Na ez kicsit durva volt. Mondhatni, övön aluli. Mármint nem úgy értem, hogy a Messiás anyja övön alul nő. Jó, nyilván ott is. De erre senki sem számított – bár azt el kell ismernem, hogy a mester jól tudja csavarni a gondolatokat, ha egyszer el akar jutni valahova, akkor nem tudnak neki olyan kiindulópontot adni, ahonnan elrugaskodva ne találná nagyon hirtelen a kívánt

helyen magát. Meg persze a hallgatóságát is.

Viszont a döbrent csendet valószínűleg félreértelmezte, talán az áhítat jelének, vagy az Úr által elkészített pillanatnak, ezüsttányérnak, aminek már csak az aranyalmát kell a közepére pottyantani...

Hát odapottyantott.

- És könnyen lehet, hogy már láttatok is ezt az igaz nőt! - tört ki belőle, szinte remegett a hangja az érzelmektől. - Láthattatok, hiszen járt ebben a városban, köztetek járt. A Messiás ugyanis már megszületett!

Nincs olyan mély csönd, amit ne lehetne fokozni.

Legalábbis egy ideig.

- Meg... megszületett? - kérdezte megrendülten a szakállas.

- Meg – bólintott Pál, majd a zsinagógában összegyűltekre mutatott. - A názáreti Jézus az! Ti pedig megfeszítettétek!

Péternek ez bejött pünkösdkor. Nekünk kevésbé. Nagyon gyorsan futottunk, így maradtunk csak meg.

Sötétség éjjel

A kellemetlen nap után azzal vigasztaltam magam, hogy legalább az éjszaka az enyém, azt csinállok, amit akarok. Vagyis alszom egy jót. A tetőt ugyan lefoglalta magának a házigazda családja, de a mi emeleti szobánkba is kellemesen hűs levegő áradt a tágasra vágott ablakokon keresztül. Ráadásul még sohasem aludtam ilyen úri módon életemben - rajtam kívül csak Pál horkolt a szobában, nem pedig egy rakat hozzám hasonló szolga és egyéb jótét lélek, néha már szinte kellemetlenül üresnek is tűnt. Na jó, azzal a szerencsétlen Khutával is aludtam egyszer kettesben abban a patkánylyukban, de arról mindenféle jelző eszembe jut, kivéve azt, hogy úri mód. Állítólag vannak olyan gazdag emberek, akik teljesen egyedül alszanak a szobájukban. Nem lehet rossz, de nem biztos, hogy meg tudnám szokni.

A tökéletes körülmények ellenére nem sikerült elaludnom. Az alexandriai zsinagóga, a Messiás szülőanyja (néha Pál jegyese is, ha már a nőkről volt szó, sőt, pár fájdalmas pillanatra a szeplős Mária is) és az Úr örömhíre járt a fejemben. Annyira kavarcos volt minden, miért nem lehet az ilyesmit egyszerűen megoldani? Ha az Úr szól, akkor miért nem hallgatnak rá? Vagy ha nem hallgatnak rá, nem is az Úr szól? Az biztos, hogy az Úr hangját elképzelhető, hogy figyelmen kívül lehet hagyni, de méltatlan bár, de elhívott szolgájának, Pálnak a horkolását kevésbé.

Egyszer hallottam a Templomban két rabbit vitatkozni arról, hogy a nagy orrnak és a horkolásnak van-e köze egymáshoz. Az egyik azt mondta, hogy nem, mert akkor minden zsidónak horkolnia kellene, a másik ellenben azt állította, hogy igenis minden zsidó horkol. Erre az első azt mondta, hogy ebben csak akkor lehetünk biztosak, ha minden zsidóval együtt aludtunk volna és tapasztaltuk volna, hogy horkolnak, márpedig ez lehetetlen, mert Ábrahámnak annyi utódot ígért az Úr, mint égen a csillag és tengerparton a homokszem, márpedig ez több, mint azoknak az éjszakáknak a száma, amit az ember megél. Vagyis nem lehet ilyen kijelentést tenni. De ezen már én is nevettem, annyit már tudtam én is az ilyen vitákról, hogy milyen nevetséges azon erőlködni, hogy tapasztalással akarjon valaki igazolni egy gondolatot. Ilyet még a pogány görögök sem csinálnak, pedig azok képesek teljesen meztelenül rohángálni egy bűdös levelekkel teli ágért.

Össze-vissza csapongó gondolataimat halk neszezés szakította félbe. A maradék álom is elszállt a szememből, a fülem hirtelen olyan éles lett, mint a véresáldozatot bemutató pap kése: tisztán hallottam, hogy valaki a bereteszelt ajtót próbálgatja odalent, majd körmeivel a

fal repedéseit karistolja, ahogy megpróbál felmászni az első emelet tágasra vágott ablakaihoz. A fülemben a vér mellett dörömbölni kezdett az alexandriaiak fogadkozása is, hogy gondoskodnak majd Pálról.

Aki továbbra is békésen horkolt mellettem a gyékényen.

Mi lenne a Mesterrel nálam nélkül?

Egy pillanatra felmerült bennem az, hogy felébresztem, de azután rájöttem, hogy az alvás közben kiadott hangjainál jobb álcára nem is vágyhatom. Senki sem hallhatta meg, hogy felkelek a gyékényemről, jobb híján felkapom azt a vizesköcsögöt, amit éjszakára készítettünk be a fekhelyeink mellé arra az esetre, ha megszomjaznánk, majd harcra készen az ablak mellé állok.

Nem ez volt az első éles összecsapásom, de a legutóbbi is az egyik fülem elvesztésével majd félig-meddig visszanyerésével zárult, így a harci kedvem nem verdeste az egek boltozatát. De vannak dolgok, amiben az ember nem választhat, hanem elfogadja azt, amit az Úr rámér. Nem születik pogánynak, nem születik nőnek és nem hátrál meg a harc elől.

Pál horkolása csak akkor maradt abba, amikor az ablakban megjelent egy kopasz, holdfénytől sápadt bőrű fej, majd mikor bentebb tessékelte magát, valahogy széttört rajta egy vizesköcsög.

- Illés szekerére, mi folyik itt? - riadt fel a Mester, mikor a szétfröccsenő víz elkezdte a gyékényét áztatni.

- Gyilkos, tolvaj, bálványimádó! - mutattam a vízfolt közepén fetrengő alakra. - Be akart mászni az ablakon!

- Úgy látom, sikerült is neki - jegyezte meg Pál.

A gyilkos, tolvaj, bálványimádó alak nyöszörögve megpróbált feltápáskodni, ezért felemeltem a köcsög kezemben maradt részét, mire ijedten az arca elé kapta a kezét.

- Málkus, ne!

Úgy maradt a kezem. Szerettem azt gondolni magamról, hogy a gyilkos, tolvaj, bálványimádó körökben mozgó egyének annyira nem ismernek, erre...

Erre?

- Jósias! - eresztettem le a köcsögdarabot. - Mi a fenét csinálsz te itt?

- Jósias? - hajolt közelebb Pál.

- Gamáriel mester házában szolgáltunk együtt - magyaráztam. - De akkor még nem csinált ilyeneket.

Jósias nagy nehezen felült, fájdalmas arcot vágva tapogatta a feje búbját.

- Szép kis vendégfogadás - állapította meg.

- Kérsz rá vizes borogatást? - érdeklődtem.

- Kösz, az már megvolt.

- Szóval, mi a fenét keresel itt? - ismételt meg a kérdést.

Meglepő módon a ház nem riadt fel a csörömpölésre, ugyanolyan csend honolt az egész épületben, mint azelőtt. Sőt, még nagyobb, mert Pál abbahagyta a horkolást. A szomszéd szobában Péter családja aludt, na ott is alkotott egy kicsit a családfő, de Pállal nem kelhetett versenyre.

A mester közben meggyújtott egy mécsest és Jósias arca elé emelte. Ő volt az, Gamáriel kissé kancsal, de annál odaadóbb szolgája. Sok vizet hoztunk együtt a rómaiak vezetékeiből annak idején.

- Gamáriel mester küldött - közölte halkan. - Senki nem tudhat róla.

- Már ketten is tudunk - emlékeztettem rá.

- Hozzátok küldött, bolond - nézett rám mérgesen. - És ne legyél olyan nagyra magaddal, hogy leütöttél. Holnap már lehet, hogy egy igazi bérgyilkos mászik itt be, akkor meg nézheted, hogy mire mész a korsóddal.

- Köcsög - pontosítottam.
- Bérgyilkos? - tolta még közelebb a mécsest Jósiás arcához Pál. A kopasz, vizes fejű szolga komolyan bólintott.
- Ahogy mondom, mester. Bérgyilkos.

- Elnézést - szabadkoztam, ahogy a sötétben sikerült rálépnem Péter feleségére. Az asszony félálomban nyöszörgött valamit, amit inkább nem akartam csúnya szitkoknak érteni, a férjura pedig felült és a szokottnál is borzasabb szakálla mögül mérgesen pislogott a félhomályba burkolódzó körvonalaím felé.

- Mi a fenét keresel itt, Málkus?

Legalább a köcsögös részt kihagyta, gondoltam megkönnyebbülten.

- Baj van - suttogtam neki. Ha még nem történt volna meg, nem akartam felébreszteni a gyerekeit.

- Milyen baj? - kérdezte álmosan, de azért gyorsan körbenézett. Sohase lehetett tudni, mikor küldet megint érte a nagytanács, bár amióta kihozzák az angyalok a börtönből, azóta Kajafásék annyira nem szeretik ezt a játékot.

- Pállal kapcsolatos - suttogtam tovább.

- Eh - legyintett, majd mintha valami olyat mondott volna, hogy Pállal mindig csak a baj van, de ilyet nyilván nem mond egy olyan testvér, mint ő, ezért egyértelmű, hogy félrehallottam valamit. - Menjünk ki.

Kifelé menet ő is rálépett az asszonyra, de nem kért tőle elnézést. Miért is kért volna, ő volt a férje.

A mozgolódásra a házigazdánk is felébredt. Lejött a tetőről, leterelt minket a konyhába, tüzet gyújtott, közben pedig némán nyugtázta, hogy egy újabb idegen arc bukkant fel a házában. Megszokta már az ilyesmit.

- Már mindenki tudja, hogy ki vagy, rabbi - nézett Pálra Jósiás. - Jobban kellett volna titkolnod, nem is kellett volna idejönnöd.

- Nem azért tett velem nagy dolgokat az Úr, hogy titokban tartsam - ingatta rosszállóan a fejét Pál.

- Ezek Gamáliel szavai, nem az enyéme - közölte Jósiás.

- Igaza van a mesternek - hajtotta le a fejét Pál. - Óvatosabbnak kellett volna lennem.

- Az Úr azt mondta - szólt közbe Péter, miközben a szakállát próbálta kissé rendbe szedni -, legyetek ravaszak, mint a kígyók.

- Nem voltam ravasz - bólintott Pál. Később én is próbálkoztam néha jobb belátásra téríteni azzal, hogy olyan tanítóktól idézgettem neki, akiket nagyon tisztelt, de folyton rájött arra, hogy csak kitaláltam a mondásokat.

- Az alexandriaiak nagyon mérgesek lettek - folytatta Jósiás. - Leginkább azon, hogy azt mondtad, a Messiás nő.

- Dehogyan mondtam ilyet! - kapta fel a fejét Pál. - Azt mondtam, a Messiást is nő szüli, ezért a nőknek is meg kell hogy legyen a becsületük.

- Nem az én szavaim - emlékeztette újra Jósiás.

- Akkor is buta szavak! - morogta Pál. - Ha a mestered mondta őket, akkor a mesteredet álnok módon megvezették.

- És a lényeg? - kérdezte Péter. - A baj?

- Az alexandriaiak, mondom. Újra felbukkantak a hangadóik között azok, akik István halálra kövezését is elindították. A nagytanács még mindig tehetetlenkedik, ezért ők vették kézbe a dolgot. Nikodémus azért küldött, hogy figyelmeztesselek, mint egykori tanítványát és távolra

szakadt, de meg nem tagadott atyafiát: az alexandriaiak a város rossz hírű helyeit járják, hogy bérgyilkost találjanak, aki pontot tesz a tarzusi Saul árulásának végére. Lehet, hogy ma éjszaka már nyélbe is ütötték az üzletet. Lehet, hogy holnap már a halottakért szóló imát mondjuk el fölötted.

- Ugyan, ahhoz nekünk is... - legyintettem, de Péter felemelte a kezét. Most nem volt benne kard, de azért reflexszerűen a fülemhez kaptam.

- Hallgass, Málkus! - szólt rám. - Ez komoly dolog.

- Ha az Úr velem... - mondta óvatosan Pál -, akkor ki lehet ellenem?

- Például az alexandriaiak - felelte Jósias.

- Meg a bérgyilkosuk - bólintottam. - Gondolod, mester, hogy az Úr majd villámokkal sújtja agyon, amikor rád akar törni, ahogy az Illést kereső katonákat is a he...

- Málkus! - dörrent rám újra Péter. Elhallgattam. - Ez most nem egy ember ügye. Már egy ideje nyugtunk volt itt a szent városban, most pedig kezd újra felfordulni minden. Ezt minél előbb meg kell beszélnünk a testvérekkel. Amint felkel a nap...

- Van egy másik házam - szólalt meg a házigazdánk. - Amiben az a gyógyult leprás lakik az öccse családjával. Az emberek kerülik őket, ott senki sem keresne egy gazdag tarzusit. Most rögtön átviszlek hozzájuk.

- Reggel pedig összehívom az apostolokat - bólintott Péter. - Nincs helye ellenkezésnek, Pál. Az Úr föléd helyezett minket, hallgatnod kell ránk.

Nem maradt sok hátra az éjszakából, mire újra lehunyhattam a szemem. Hét másik ember szuszogott még rajtam kívül a szobában. Szégyen vagy sem, nyugodt szívvel aludtam el. Lehet, hogy lehurrogták a villámos ötletemet, de az Úr azt súgta, hogy minden további nélkül megoldható. És még Pál is elfelejtett horkolni.

Így szól be az Úr

Annyira jól aludtam, hogy már majdnem besütött az alacsony ablakon a nap, mikor az atyafiak gyengéden felverték. Félálomban is elég jók a reflexeim, a második pofont már sikerült megelőznöm azzal, hogy elkaptam a bátor testvér csuklóját és emberesen megszorítottam. Az aznapi első gondolatom az volt, hogy minimum apostolnak kell lennie a csukló gazdájának, ahhoz, hogy ne...

Jakab volt az. Szigorú szemmel nézett, ahogy szokott, fehérén elszoruló ujjaim egyszerre leperegtek róla, mintha valami olyan dologhoz értem volna, amit nem illik fogdosni.

- Hol van? - kérdezte.

- Ki? - kérdeztem vissza.

- Minden fölöslegesen kimondott szóért számot fogunk adni - szűkült össze még jobban a tekintete. Megjegyzem, a komoly teljesítményeket személyválogatás nélkül szoktam értékelni. - A listád eggyel bővült, Málkus, bár olyan hosszú, hogy azt csak az Úr tudja számon tartani.

- Pál? - pislogtam ki a maradék álmot is a szememből. - Itt feküdt mell...

A nevezett helyen csak egy viszonylag koszmentes, ember formájú folt látszott, ahol a mester és a takarónak használt felsőruhája a padlóval érintkezett, de amúgy semmi más.

- Pál? - hajolt közelebb Jakab is. Már kezdett zavaróan szűrni a tekintete.

- Tegnap még itt volt - dőltem egy kicsit hátrébb.

Jakab mögött megmozdult egy sötét folt, kapkodó mozgásából ítélve a kedvenc füllevágóm lehetett.

- Azt mi is tudjuk! - szólalt meg idegesen. - De hol van most?

- Fogalmam sincs.

- Itt aludtál mellette!

- Te mondad - hagytam rá.

Kiderült, hogy a szanhedrin názáretis változata még pirkadat előtt összeült, nem is gondoltam volna, hogy ennyire felzaklatja őket az a hír, hogy Pált meg akarják ölni. Pedig nem ez volt az első eset, volt valami a mesterben, ami ilyesmire ingerelte a népeket. Ugye Damaszkusznál is azzal a köfalas-kosaras történettel futott be, aminek sehogy se volt hajlandó megmutatni a helyét. Fel nem tudom fogni, miért. Szóval Jakabék összeültek és meglepően gyorsan és egyhangúan arra a döntésre jutottak, hogy Pál biztonságát csak úgy lehet megóvni, ha elmegy Jeruzsálemből.

- Elmegy Jeruzsálemből? - kérdeztem értetlenül. Nagyon is tisztában voltam vele, hogy mit jelent ez a város a mesternek. Hogy mit jelentett neki azelőtt, hogy megismerte volna a názáretit, meg mit jelent most, hogy ismeri. Gyakorlatilag ugyanazt: mindent. De ekkor már félig felővezve siettem Péter és Jakab mellett, át az ébredező városon, ami ilyenkor mindig kellemesen hűvösnek tűnt. Mintha nem is ugyanaz a város lett volna, mint a déli, remegő hőségben. Úgy vettem ki, Péter szállása felé tartunk, ahol a tegnap éjszakát kezdtük.

- Itt meg fogják ölni - közölte Jakab, olyan hangon, mint amin kijelentést is szokott kapni. Mármint a gyülekezet szokott kijelentés kapni Jakabon keresztül, olyankor mindig megváltozik egy kicsit a hangja. Azokban a ritka pillanatokban, amikor egyedül lehettem, szoktam gyakorolni, nekem is elég jól ment. Innentől kezdve már biztos voltam abban, hogy engem is valami nagy dologra választott ki az Úr, csak még azt nem tisztázta le velem, hogy mire.

- Pál nem fél a haláltól - világosítottam fel őket. - Már sokszor beszélünk erről és mindig azt...

- De mi igenis félünk a halálától - zökkent vissza Jakab a hétköznapi hangjába. Egy pillanatra meghatódtam: a rút külső mégiscsak érző szívet takar. Hiába tűntek ennyire tartózkodónak és gyanakvónak, mégis csak becsülik a mestert, látják az értékeit és félnek tőle, hogy elveszik az a sok kincs, amit... - Még csak az hiányzik, hogy az ellenségeink vérszemet kapjanak és újra elkezdődjön az üldözés. Amióta Saul kiesett az üldözőink közül, egész nyugodt a helyzet, erre idejön és minden felkavar újra!

Eddigiek visszavonva, tenger mélyére vetve, úgy, hogy a Keresés Istene se találhassa meg.

- Aha - sikerült végül kinyögnöm.

- Tehát meg kell találunk - zárta le Jakab. Elszántabbnak tűnt, mint bármikor.

- Mielőtt ők találják meg - tette hozzá Péter.

Megtorpantam. Majdnem keresztülestek rajtam.

- Akkor van egy tippem - néztem a szemükbe, próbálva átadni nekik azt az üzenetet, hogy itt elválnak útjaink. - Valószínűleg tudom, hogy hol van.

- Hol? - kérdezték egyszerre.

- Pál mindig ott van, ahol nem kellene lennie...

Biztosra vettem, hogy a Templomba ment, hova máshova mehetett volna egy rabbi olyankor, mikor megpróbálja az Úr, vagy nehézségei támadnak. Az is nyilvánvaló, hogy olyan apróságok nem foglalkoztatják, mint például az, hogy a Templom tele lehet olyan zsidókkal, akik kisebb-nagyobb viselt dolgaiért legszívesebben megölnék, ráadásul az adott hely valahogy jobban kihozza az ilyesféle szent indulatot az atyafiakból. Nem, Pál másként működött: ha úgy gondolta, hogy valahova oda kell mennie, akkor odament. Gondolom, úgy volt vele, hogy ha az Úr azt akarja, hogy még éljen pár évet, akkor majd elrendezi a részleteket. Azért ő az Úr, az embernek nem kell felettébb bölcsekednie.

Egyértelmű volt tehát, hogy hova megyek. Mindössze az aggasztott, hogy könnyen lehet, én is

rajta vagyok ugyanazon a listán, amint Saul, aki újabban Pálnak álcázza magát, ráadásul a Templomban sokkal nehezebb olyan embert találni, aki nem ismer, mint aki igen. Azt mondják, van valami sunyi huncutság a képemen, ami miatt megmaradok az emberek fejében, de igazából ilyesmit csak a rosszakaróim terjeszthetnek. Viszont mióta a názáretiekkel próbáltunk lógni, a régi kapcsolataim szép csendben felszámolódtak, így egyáltalán nem voltam képben a legfrissebb fejleményeket tekintve. Könnyen lehet, hogy semmit sem tudnak rólam, esetleg azt hiszik, hogy megevett valami tevé a sivatagban, de az sem elképzelhetetlen, hogy naprakészek belőlem: maradtam az áruló Saul szolgája és az én fejem is teleszaladt a názáreti bolondságaival. Ez esetben pedig akadhatnak olyan atyafiak, akik úgy vélik, jobb minél előbb agyonkövezni az ilyet, hogy ne szenvedjen tovább.

Szerencsére a Templom folyton tele van mindenféle idegennel, zárandokkal, a külső részek még pogányokkal is, akik csak áhítoznak arról, hogy milyen lenne beljebb jutni, nem tűnt túlságosan nehéz feladatnak elvegyülni köztük. Pált nyilván nem a pogányok vagy az asszonyok udvarában kell keresnem, ezért gyorsan beszereztem egy idétlen kendőt, amit a keletre szakad atyafiak szokta a fejükre borítva viselni, ezzel bemehetek akárhová. Maximum attól kell tartanom, hogy pár túlbuzgó helyi zsidó úgy érzi, hogy szent kötelességének tesz eleget egy olyan megverésével, akinek a tisztelt felmenői olyan jól érezték magukat a babiloni fogságban, hogy ott maradtak, ahelyett, hogy hazajöttek volna a romok között lakni. De ez még mindig kisebb veszély, mintha egy horda dühös alexandriai akarná a véretem venni.

Zakariás, ki más?

- Nem hiszem el, Málkus, te élsz?

Komolyan mondom, én sem hittem el. Egy tök béna kendővel a fejemen, az arcomat az árnyékába rejtve, tekintetemet a földre szegezve, hogy véletlenül se nézzek egy ismerős szemébe, ráadásul ügyelve arra, hogy a Templom olyan részein forduljak csak meg az első körben, amiben a régi ismerőseim kevésbé jellemzőek, erre...

Természetesen úgy csináltam, mintha nem hallottam volna. Illetve persze hallottam, a szerencsétlen, fejhangú rikácsolását nyilván mindenki hallotta, aki egy szombatnapi járóföldnek megfelelő távolságon belül tartózkodott, no de annyi minden kiabálnak errefelé folyton... Ha nem nekem szól, nem kell rá válaszolnom, ugyebár.

- Málkus, hé, Málkus!

Igen, tudom, aki csak haraggal gondol a felebarátjára, az már gyilkosságot követett el a szívében. Aki meg azt mondja rá, hogy bolond, az méltó a gyehenna tüzére (ami rendkívül bűdös, én már vittem oda szemetet párszor, nem mondom, hogy nem kívánom senkinek, de... Na, mondjuk Zakariásnak kívánom. Miért nem ott eszi a fene ahelyett, hogy...)

Persze utolért, nem tudtam lelépni előle - nehéz úgy menekülni, hogy az ember úgy csinál közben, mintha nyugodtan, ájtatosan mormolva sétálna. Tettem egy tétova próbálkozást még, riadt szemmel néztem rá, mikor lapáttanyerét a vállamra csapta és örömmel telve maga felé perdített, görögül kérdeztem, hogy mégis mi a fészkes fenét akar tőlem - de hiába. Zakariás érzéketlen volt az ilyesféle finom megoldásokra. Talán ha lefejelem és utána még megtaposom egy kicsit, azt értette volna.

- Ó, fogadott testvérem! - nézett úgy, mintha egy eltévedt báránka lettem volna a nemlétező nyájában. - Már teljesen lemondunk rólad! Azt beszélték, hogy belevesztél a forró sivatagba, elmondtuk már érted az imát is, meg...

- Ez ki? - lépett mellém egy szakadt, bűdös alak. Hóseás, csukott szemmel is megismerném.

- Hát Málkus, tudod... - gesztikulált hevesen Zakariás. - Tudod, akinek egyszer vízholdás közben...

Lassan összegyűlt az egész banda. Kellemetlen volt, persze, inkább mentem volna be egy

pogány házába, mint hogy itt álljak a Templom és az adott díszes társaság közepén (nem, nem, a Templommal semmi bajom nem volt, még gondolat szintjén sem).

- Butaságokat beszélnek az emberek - legyintettem végül. Igyekeztem lazának tűnni, bár igazából majd szétpattantam az idegtől. - Nem történt semmi különös. Igen, jártam a sivatagban, de nem volt jó. Utána hazajöttem és szolgáltam tovább.

- Hol? - kérdezte bambán Hóseás.

Lázasan pörgettem az agyam. Nem mertem Gamálielt mondani, mert a társaságban lehettek olyanok, akik ismernek olyanokat, akik ismernek valakit Gamáziel házából, akkor pedig hamar kiderül, hogy nem mondok igazat. Valami olyan kell, ami egyrészt hihető, másrészt pedig kellően távol van az ő világuktól.

- Philónnál - mondtam végül.

- Ki az a Philón? - érdeklődött Zakariás.

- Egy alexandriai zsidó. A Tímárok utcájának közelében bérel egy házat, rajtam kívül csak két szolgája van. Ez a kendő is tőle van.

Egy kis idő elment azzal, hogy csodájára jártak és tapogatták, pedig aztán tényleg semmi különös nem volt benne. Illetve valami csak lehetett - miközben ezzel lefoglalták magukat, egyszer csak észrevettem Pált. Egy oszlopnak dőlt és lehet, hogy a Templomban ott volt, de hogy magánál nem, az messziről látszott rajta.

Na, innen kezdett nehezzé válni a dolog.

- Sajnálom, de most mennem kell - vettem vissza a kendőmet, épp Hóseás tapogatta kétes tisztaságú ujjával. (Á, nem, nem is gondolok arra, hogy a parázna nők után nem mos kezet, mert akkor sokkal tovább vele marad az... Nem, nem gondolok rá.)

- Menned kell? - csodálkozott Zakariás. - De hát még csak most találkoztunk.

- Majd összefutunk máskor - nyugtattam meg.

- De hát...

- Tényleg mennem kell. A gazdámnak szüksége van rám.

És még csak nem is hazudtam. Mármost ebben. Na nem mintha túlságosan is nagy lelkiismereti kérdést csináltam volna a dologból. Ráadásul most már arra sem kellett figyelnem, hogy az ájtatos alexandriai zsidót játsszam, pillanatok alatt eltűntem a Templomban kavargó tömegben. Ha van hely, ahol otthon vagyok, akkor ez az. Igaz, sokat változott az elmúlt években. A Szentek Szentje állítólag új kárpitot kapott, az oszlopcsarnokokban tanító rabbik, az udvaron rikácsoló árusok és önjelölt próféták is lecserélődtek. A tömeg és a hangzavar azonban maradt a régi, és ez így van jól - rettentő kellemetlen lenne egy démonoktól rángatózó embert kivinni egy olyan helyről, ahol kevesen vannak és ők is síri csendben.

Leírtam egy biztonságosan nagynak tűnő félkört, majd becserkésztem Pált. Tényleg az volt a helyzet, amitől tartottam. Mindketten sejtettük, hogy előbb-utóbb újra elérkezik ez is, hiába teltek el évek nélküle. Úgy tűnik, a názáreti ereje most valahogy megfogyatkozott, hogy a démonok újra elővették a mestert, vagy épp ellenkezőleg, ezzel a próbatétellel akarja erősíteni az Úr az ő méltatlan szolgáját, mindenesetre soha rosszabbkor nem jöhetett volna.

Az oszlopba kapaszkodott és motyogott. Annyira nem is rángatódzott, sőt, egyáltalán nem rángatódzott, csak úgy szorította az oszlop burkolatát, mintha egyoszlopos Sámson játszott volna, közben pedig motyogott. Meg a szemei is fennakadtak, de az már tényleg apróság. Az illendőség kedvéért megszólítottam, de nem reagált rám, pont, ahogy arra számítani lehetett. Úgyhogy nemes egyszerűséggel megragadtam, a nyakam köré fontam az egyik karját és elkezdtem magam után húzni. Rosszabbra számítottam, egész könnyen ment. A felsőruháját a fejére húztam, hogy a gyengébb idegzetűek és az asszonyok ne ijedjenek meg a fehérén forgó szemétől

- Jaj, mi történt az uraddal? - csapott le rám újra a jól ismert hang. Vettem egy kósza pillantást az ég felé, de tisztán és vakító kéken feszült fölöttünk - semmi nyoma villámnak vagy egyéb isteni közbeavatkozásnak. Ezt a poharat ki kell inni fenéig.

- Rosszul van - vettem oda Zakariásnak. Tényleg nem tudom, hogy talált meg újra. Nagyon jól ismertem a képességeit, na ez vagy háromszorosan meghaladta őket. Ha nem négyyszeresen.

- Részegen bejött a Templomba? - pampogott Hóseás, ki tudja kióta nem mosott ujjával a szakállát babrálva. - Jobban is megválogathatnád, kinek állsz a szolgálatába, Málkus!

- Megszúrta a nap, mint Jónást, miután elszáradt a töke – próbáltam elhessegetni őket.

- Milyen Jónást? - érdeklődött Hóseás. - Kajafásnak van egy félfülű szolgája, akit mintha így...

A tömeg szerencsére elszakított tőlük egy kis időre. Nagyon fel sem tudtam lélegezni, mert már újra mellénk értek. Zakariás felém nyújtotta a kezét.

- Segítek – ajánlotta fel kedvesen. - Részeg, napszúrta alexandriai zsidót még úgy se vittem.

Pál megrázta a fejét, majd kifordult szemmel Zakariás felé fordult.

- Miért menjek ki Jeruzsálemből? - kérdezte fakó hangon.

- Hát én azt meg honnan tudjam? - értetlenkedett Zakariás.

- Egy kis vidéki levegő jót tesz majd, valóban – rántottam a mestert egy kicsit magam felé. Eddig még sohasem beszélt a démonaival viaskodva, maximum csak olyanokat mondott, hogy „harrgh” meg „hörr”. Nem bántam volna, ha most is marad ennél a régi változatnál.

- Ez érthető – mozgott tovább Pál szája. - Ismernek engem.

- Vannak vidéki ismerősök? - kérdezte Zakariás. Hóseás és egy fiatalabb gyerek, akit még nem láttam ezelőtt, kicsit előrébb mentek és igyekeztek utat nyitni nekünk a tömegben. Szóval olyan feltűnésmentesek voltunk, hogy már magam is csodálkoztam rajta.

- Hát, ja, vannak – habogtam. - Emmausban, azt hiszem, valami távoli rokon, de nem is tudom...

- Mikor érkezett a gazdád Jeruzsálembe?

- Hát... nem olyan rég, még épp csak beköltözött.

- Igen, én voltam az, aki börtönbe vettem őket, én verettem meg őket – mormolta Pál. Az eszem kezdett megállni.

- Huh – nézett rám elismerően Zakariás. - Te aztán nem szórakozol. Úgy állítottad be, mintha csak egy egyszerű kis beköltöző lenne, közben meg...

- Ja igen, hát ilyen... törvényszolgaszzerűség volt Alexandriában, tudod, ott kicsit másképp mennek a dolgok, nem néznéd ki belőle, de hát mesélt durva dolgokat. De Jeruzsálembe egyszerű magánemberként érkezett, kicsit elmélyedni a törvényben meg ilyesmi.

- Pár hete?

- Hát, igen, pár hete, inkább pár hónapja, nem vagyok mellette az elejétől fogva.

Pál megbotlott egy kőben, Hóseás meg épp megtorpant, biztos mondani akart valami fontosat, de olyan szerencsétlenül jött ki a lépés, hogy pár pillanat múlva mind a négyen a földön feküdtünk, egymás felsőruhájába gabalyodva, a tömeg pedig összefutott, hogy össznépi kárörvendéssel múlassa az időt.

Hóseás a kezéről óbégatott valamit. Erősen reméltem, hogy eltört neki. A fiatal gyerek segített neki felkelni, majd Zakariásnak is. Én kerültem elő utoljára a kupacból, a felsőruhámat viszont Pál kezében láttam viszont – mondom, hogy nagy kavargás volt.

- És ott voltam akkor is, amikor kiontották István vérének – zokogta Pál a ruhámat csavargatva. - Ott álltam, helyesletem a megölését és őriztem a gyilkosainak a ruháját.

Eddig se éreztem túlságosan jól magam, de már kezdett betelni a pohár.

- Milyen István? - kérdezte Zakariás.

- Nem tudom – rázta a fejét Hóseás. - Még ha valami nő lenne, akkor esetleg...
- Nem az a szerencsétlen, aki a názáretit követte? - szólalt meg valaki a tömegből.
- Ja, tényleg, volt egy István, akit megköveztek. Talán Ciprusról.
- Antiókhából.
- Nem Tarzusból?

Visszaszereztem a felsőruhámat, úgy-ahogy magamra húztam, megigazítottam az övemet majd megragadtam Pál karját és olyan szorosan fogtam, ahogy csak tudtam.

- Futni fogunk – suttogtam neki, de fennakadt szeméből arra következtettem, hogy nem igazán kezdett hevesen dobogni a szíve a futásra készülve.

- Tudom már! - csapott a homlokára Hóseás, majd felszisszent, ahogy rájött, a fájós kezével sikerült ezt megtennie. - Az az István, akinek a kövezésénél az első követ kellett dobnom! Ott láttam a gazdád, Málkus, kérdeztem is, hogy kit javasol, Lukréciát vagy Boszmátot, mert...

Szép lassan ökölbe szorítottam a kezem.

- Hm... - vakarta az állát Hóseás. - De akkor még mintha rabbi lett volna a gazdád. Nem az volt a neve, hogy...

Ütöttem. Egész jól sikerült, Hóseás vérző orral, meglepődött arccal tántorgott a szélesen vigyorgó közönség karjaiba. Zakariás kiáltott valamit, de nem foglalkoztam vele: még jobban belekapaszkodtam Pálba és rohanni kezdtem.

És angyalok rohanhattak együtt velünk, mert épségben kijutottunk a Templomból.

- A Templomban imádkoztam és révületbe estem – közölte Pál.

Újra a szemébe lehetett nézni, már az orra sem volt annyira lila (az egyik fordulónál én még épp elsiklottam az oszlop mellett, ő egy kicsit kisodródott), felsőruháját összehúzta magán, mintha fázna és továbbra sem vett tudomást a kenyérről és vízről, amit Péter felesége tett elé. Méghozzá olyan kedvesen, mintha nem is ugyanaz az asszony lett volna, akivel eddig egy fedél alatt kényszerültünk lakni.

- Üzent neked az Úr – állapította meg Jakab.

Korábban mindig démonokról volt szó, amikor ilyesmi történt, de ha most az Úr, akkor az Úr. Ők a rabbik, apostolok meg akármik, nem én.

- Szólt hozzám – bólintott Pál.

- Hozzánk is szólt – bólintott hasonló mozdulattal Jakab.

- És neked mit mondott? - kérdezte kissé hadarva Péter. Kapkodó mozdulattal csapzott hajába túrt, majd mikor Jakab rosszállóan ránézett, hátradőlt a széken és intett a feleségének, hogy hozzon még vizet.

- Hozzátok is szólt? - csillant egy kis érdeklődés Pál szemében. - Mivel kapcsolatban?

- Veled kapcsolatban.

- Egyre kevésbé értem – ingatta a fejét Pál. - Azt hittem, hogy már ismerem az Urat, de hiába tanultam a Törvényt annyi ideig, hiába vonultam el a pusztába és idegen városokba évekig, most... Nekem beszélt rólatok is.

- Semmi gond – szólaltam meg. - Kicsit elkeveredtek az üzenetek, nálam is megesett már. Elmondjátok egymásnak, és akkor mindenki megkapja a magáét.

Úgy néztek rám, hogy elhallgattam, mielőtt én is megkapom.

- Szóval? - hajolt közelebb Péter.

- Mit mondott nektek? - dobta vissza Pál.

Sóhajtottam egyet.

- El kell menned Jeruzsálemből – jelentette ki Jakab ellentmondást nem tűrően. - Ez az Úr akarata és mi sem akarhatunk mást. Felforgattad a várost, pedig még csak sejtik, hogy ki érkezett vissza. Ha elfajulnak a dolgok... A te életed sincs biztonságban, már ezt is tudjuk. Az

Úr is átment a názáretiek között és elrejtőzött, amikor meg akarták ölni.

- De nem futott el gyáván Jeruzsálemből – szúrta közbe Pál.

- Elrejtőzött – folytatta Jakab, mintha Pál meg sem szólalt volna -, elrejtőzött, mert még nem jött el az ideje. Ahogy neked sem. El kell menned innen.

Pál mereven nézte egy darabig, majd megadóan lehajtotta a fejét.

Péter még közelebb hajolt.

- Szóval, neked mit mondott? - kérdezte.

Láttam Jakabon, hogy neki sincs könnyű napja. Az Úr ma mindenkit megpróbál. Na jó, talán Pétert nem. Még a felesége is kedves. Egyébként kezdett összeállni a kép, hogy miért.

- Ugyanezt – felelte Pál. - Azt mondta az Úr, hogy siessek és menjek ki Jeruzsálemből. Ezek szerint jól hallottam.

- Jól hallottad – csapott le a szavaira Jakab. - A testvérek már felpakoltak az útra. Még ma elindultok. Elkísérnek Cézaréáig és ott segítenek nektek hajóra szállni. Gondolom, viszed Málkust is.

Péter felesége ott állt az ajtóban. A negédes mosolya egy pillanatra az arcára fagyott, szemében aggodalom csillant, ahogy rám nézett, majd a mesterre.

- Persze – bólintott Pál.

Őszinte asszonyi mosoly vissza.

- Térj meg atyád házába – mondta Jakab. - Legyél otthon, tanulj, dolgozz, elmélkedj. Nem tudjuk, mit akar veled az Úr. Lehet, hogy már semmit. Lehet, hogy csak azért hívott el, hogy ne üldözz tovább minket. Már ez is hatalmas nagy áldás a népére. Házasodj meg, alapíts családot, tedd tanítvánnyá őket is! Ennél nagyszerűbb feladat egy rabbinak sem kell. De taníthatod a Törvényt is. Ha pedig az Úr mást tervez felőled, úgyis elmondja majd neked.

- Vagy nekünk – szólt közbe Péter. - Majd megírjuk levélben. Ha kell, írok kettőt is.

Valahogy már nem tudtak bosszantani sem. Az a kancsal nő sem a diadalmas mosolyával, Jakab sem a fölényes kegyeskedésével, és Péter sem a... Péter úgy az egész lényével. Hazamegyek, gondoltam helyette. Méghozzá egy rabbi famulusaként.

Hazamegyek!

Ómega és alfa

Amikor újra megláttam a tengert Cézaréában, úgy éreztem, hogy egy hosszú utazás végére értem. Pedig...

Azt mondom, hogy újra megláttam, pedig akkor sem hazudtam volna, ha azt mondanám, hogy még sohasem láttam. Valahogy ismerősnek tűnt, ez pedig azért lehetett, mert ha tényleg Tarzusból származom, akkor látnom kellett már a tengert - valamikor, kicsi koromban, amikor még annyira sem voltam az eszemnél, mint most. Az is lehet, hogy mikor Jeruzsálembé jöttünk (vagy hoztak), hajóval tettük meg az utat, akárcsak a mester, mikor útra kelt, hogy a Törvényt tanulmányozza. A zsidókat az Úr nem vízre teremtette, ez tiszta sor, nem is szoktunk örülni neki, ha tengerre kell szállnunk, de azért a nagy utazók azt mondják, hajóval mindennek ellenére kényelmesebb a dolog, mint szárazföldön. A kedves jeruzsálemi atyafiak is így vélekedtek, amikor megjelölték nekünk Cézaréát, a nagy kikötőt, hogy ott tegyenek minket hajóra és térjünk haza az atyai házba. A többi meg már nem az ő gondjuk, tényleg mindent megtettek értünk, amit csak tehettek.

Néha lelkipurdalásom van, amiért egyszer sem sírtam el magam a meghatódottságtól.

Ami Pált illeti, kifejezetten idegesítő lett az utóbbi napokban. Mikor elhagytuk Jeruzsálemet, még szerintem nem volt teljesen magánál, folyton az Úrral való találkozásáról motyogott ezt-azt, de mindenesetre fel volt dobódva tőle. Bár tisztább pillanataiban kifejtette, hogy nem

teljesen érti, mit mondott az Úr., bár tény, hogy legutóbb is ilyesmiről beszélt. Mármint arról, hogy az Úr Pált arra szánta, hogy a pogányoknak vigye el a názáreti örömhírét - na ez első hallásra kissé meredeknek tűnik. Szerencsére nagyon nem erőltette, és naponta átlag kétszer ő is rádöbrent arra, hogy még a gondolat is milyen visszataszító - ez volt az a szakasz, amikor lelkifurdalása támadt azért, hogy megfutamodott a Szent Városból, ráadásul ezt a lelkifurdalást ránk is át akarta ragasztani. De szerencsére a többi testvér erősen állt az Úrban és nem hatotta meg semmi ilyesmivel, engem pedig határtalan lelkesedéssel töltött el az a tény, hogy a szülővárosom felé tartunk, ahol talán még a családomat is megtalálom. Vagy ha nem is... akkor is, az ember szülővárosa azért mégis csak az, ami. Pál meg csak elfelejti ezt a pogányosdit, amilyen állapotban volt, nem érthette tisztán még az Úr szavait sem. Szerintem azt mondhatta neki, hogy menjen ki Jeruzsálemből, de őrizkedjen a pogányoktól. Vagy ilyesmit. Megosztottam ezt Pállal is, de azt mondta, hogy vagy értelmes dolgokat beszéljek, vagy inkább semmit. Pedig Tarzusz nagy város volt és sok pogány lakott benne, mindenféle bálványimádó és istentelen szokással. De a nagy város elég nagy ahhoz, hogy az, aki nem akar mindenféle pogány népséggel közösködni, megtehesse.

Ráadásul még ahhoz is elég nagy, hogy a félresikerült vőlegénykeresésből visszatérő Sárónék elől elbújjak, ha arra kerülne a sor. Bár már olyan sok idő eltelt azóta, hogy a fene se emlékezhet rá. Én sem emlékezem rá nagyon, azt se tudom, miről beszéltem az imént

- Így szállhatott hajóra Jónás próféta is - jegyezte meg Pál, amikor megláttuk a kikötőt. Úgy tűnt, most épp az ön- (és köz)ostorozó szakaszban jár. - Csak őt senki sem kényszerítette a saját engedetlenségén kívül.

- Téged se kényszerít senki, mester - emlékeztettem.

- Dehogynem - mormolta.

Ráhagytam, ilyenkor úgy sem lehet mit kezdeni vele. Tapasztalatból mondom.

Érdekes módon még az sem zavart, hogy az egész városból áradt a pogányság. Sok zsidó is lakott itt, persze, de már maga a város neve is azt mutatta, hogy nem éppen a Tóra tisztelete a legfontosabb errefelé. Szobrok, római és görög stílusú épületek, katonák, tisztviselők, a kikötőhöz közelebbi részen mindenféle idegen népségből származó és láthatóan részeg matrózok – egy idő után már belefárad az ember a borzongásba. Különben sem azért jöttünk, hogy a nyakunkra ültetett király császárimádatának kőbe dermedt bizonyítékát csodáljuk: a testvérek átrángattak minket a szépen kövezett utcákon, hogy minél előbb a kikötőbe érjünk. És találjunk egy megfelelő hajót. A jeruzsálemi gyülekezet bőkezű adományt utalt ki erre a célra, gondolom azért, hogy minél előbb a tengeren tudhasson minket. Utána pedig mindennél jobban az Úr kezében vagyunk, vagy pár óra múlva a tenger fenekén. Biztosra veszem, hogy nem bánták volna.

- Hát itt vagyok a pogányok között újra – sóhajtotta Pál. Komolyan mondom, kezdtem már nagyon unni. Két testvér elment hajót keresni, a harmadik ott maradt mellettünk, nehogy elveszünk. Letelepedtünk az egyik raktárépület árnyékába és száraz fűgét rágcáltunk, miközben a kikötőben nyüzsgő életet néztük. Annyit már tudtam, hogy ez egy nagyon nagy kikötő, az egyik legnagyobb a világon – bár amennyi kikötőt én láttam életemben, felőlem akár a legkisebbnek is mondhatták volna, azt is elhiszem. Két hatalmas kőív nyúlt a hullámok közé, állítólag ezeket az utolsó kőig úgy hordták bele a vízbe, előtte nem volt ott semmi. Ezt már kevésbé hittem el, de ki tudja. A hajók is milyen nehezek, azt mégis fennmaradnak a vízen.

A ránk vigyázó testvér – aki egyébként innen származott – épp azt ecsetelte, hogy milyen módszerrel építették a „mólókat”, hogy faladákat süllyesztettek a vízbe és azt telehordták kővel és egy messzi szigetről hozott porral, ami a vízben olyan keménnyé változott, mint a szikla, meg hasonló okosságok, szóval épp egy izgalmas téma kellős közepén jártunk, amikor

a város felől nagy kiabálást és csattogást hallottunk. Még hozzá nagyon-nagy kiabálást, mert a kikötő alapból olyan zajos volt, mintha állandóan az ember fülébe ordítottak volna.

- Ez meg mi? - nyújtogatta a nyakát a testvér.

- Nem tudom, nem vagyok idevalósi – vontam meg a vállam, de azért én is meresztettem a szemem rendesen. Pál viszont ugyanúgy ült, mint eddig, magába zuhanva bámulta a mólón megtörő hullámokat.

Egy kisebb csapat katona rohant el mellettünk, a kikötőben járőrözhetek, nyomukban hajósok, rakodómunkások és hasonló léhűtők tülekedtek, hogy lássák, mi történik. A viszonylag csendes kis zug, ahová leültünk, hamarosan minden lett, csak nem csendes. Több szutykos képű alak tőlünk kérdezgette görögül, hogy mi történt, de nem lettek sokkal okosabbak.

A szomszédos raktárépületnél felbukkant pár római katona is, lándzsanyéllel kíméletlenül hasba vágtak mindenkit, aki nem takarodott el elég gyorsan az útjukból. Valami felzaklathatta őket, állapítottam meg éles szemmel, de mikor a felfedezésemet megosztottam a mesterrel, csak valami fojtott mormogás volt a válasz.

Majd egyszer csak azt vettük észre, hogy már nem hárman ülünk a kissé hangossá vált árnyékban, hanem négyen.

- Ti zsidók vagytok, ugye? - bökött oldalba a nagyorrú, zihált alak, aki se szó, se beszéd leült mellém.

- Azok hát – feleltem önérzetesen. - És te?

- Ne szórakozz – nézett szét idegesen. - Ezek a gójok... Rettentően fázom, testvér, nem terítenéd rám egy kicsit a felsőruhádat?

Azt hittem, nem jól hallok.

- Hogy mit akarsz?

- Fázom – ismételte meg és közben már nyúlt is a köntösöm felé. - Ráz a hideg.

- Beteg vagy?

- Igen, igen, add már ide...

Eszembe jutott Jakab szigorú tekintete. Állítólag a názáreti valami olyasmit tanított, hogy ha valaki el akarja venni az egyik ruhádat, add oda neki a másikat is ... Igyekeztem visszafojtani a mérgemet. Nem leszek rossz tanítvány. De jó se, mert a felsőruhámat is pillanatokon belül visszaszerzem tőle, a pofátlan cézárei mindenét neki!

Mire kipislogtam a dühöt a szememből, már egy másik alak ült az előbbi helyén: a légzése egyenletessé vált, csapzott haját kisimította, a felsőruhámat magára terítve kifejezetten nyugodtnak és békésnek tűnt. Főleg hozzám képest.

Épp kezdtem volna csodálkozni, mikor fémes csörgéssel megálltak előttünk a rómaiak. Elég csúnyán néztek ránk. Na nem olyan csúnyán, ahogy Jakab szokott nézni, de nekik fegyverük is volt.

- Százados! - szóltak hátra. - Ezeket nézze meg!

Tíz ok, amiért nem bírom a rómaiakat. Egy: rómaiak.

A két katona félrelépett, ahogy a tiszt megérkezett. Kivont kard remegett a kezében, márpedig, amennyire én tudom, a századosok csak akkor húzzák elő a fegyverüket, ha már tényleg fennforgás van. El nem tudtam képzelni, hogy velünk kapcsolatban mi lehet a gond.

- Honnan jöttetek, zsidók? - kérdezte.

Pálra néztem, majd a testvérré, majd a ruhámat bitorló alakra. Nem kellett sokat agyalnom rajta, ki fog tárgyalni a rómaiakkal.

Kettő: itt vannak.

- Jeruzsálemből – feleltem, igyekeztem egy kis alázatosságot is vinni a hangomba. - Ezzel a tudós rabbival vagyunk, a szolgálai.

A tudós rabbi valószínűleg épp azon bosszankodott, hogy a vitéz megszállóink eltakarják előle a tengert.

Három: túl sokan vannak itt.

- Rabbi? - nézett Pálra a százados.

- A Törvény tanítója – magyaráztam óvatosan. - Mester. Isten törvényét úgy ismeri, hogy ha mondasz egy betűt belőle, megmondja neked, hogy milyen betű jön utána, meg van előtte, meg kerül fölé, amikor összehajtogatják a tekercset. Héber betű, persze, nem római – tettem gyorsan hozzá, mert furcsán néztek.

- Gyerünk tovább, nem ők azok – intett a katonáinak a százados, majd valami furcsa dolog történt: a teljes fegyverzetben feszítő római meghajolt Pál felé. - Bocsáss meg a zavarásért, tanító. Emlékezz majd meg rólam az imáidban.

Majd ő is a katonái után ment. Pál egykedvűen nézte az újra láthatóvá vált tengert.

- Pogányok közé – mormolta, miközben a fejét ingatta. - Isten útjai...

Az új barátunk egy darabig még sunyított mellettem, majd mikor a rómaiak elég messzire eltávolodtak, gyorsan lekapta magáról a felsőruhámát, a kezembe nyomta, majd végigmért minket.

- Nagyon hálás vagyok nektek, testvérek! - mondta halkan. - Nem veszítitek el ezért a jutalmatokat! Még fogtok hallani rólam, mert visszatérek egyszer. De ha addig is Egyiptomban jártok és segítségre van szükségetek...

Két római katona bukkant fel, tanácstalan képük alapján eltévedhettek. Hálával teli testvérünknek mindenesetre elakadt a szava.

- Az Úr legyen veletek! - intett gyorsan, majd eltűnt a raktárépület mögött.

- Ez meg ki volt? - kérdezte a ránk vigyázó testvér.

- Fogalmam sincs – feleltem. - De összekente valami barnásvörös vacakkal a ruhámát.

Elég hamar kaptunk hajót, Tarzuszba naponta több is indult. A kapitány, egy kövér, borszagú görög viszonylag ártalmatlannak tűnt, legalábbis nem tudtunk elképzelni róla, hogy a kikötőt elhagyva az lesz majd az első dolga, hogy kiraboljon és a tengerbe hajítson minket. Az indulás viszont elhúzódott, mert a rómaiak meg a görög segédkatonáik végigrazziázták az egész kikötőt és nem engedtek ki egy hajót sem addig, amíg fel nem forgatták. Valami „szikáriust” kerestek, aki a városban leszúrt egy gazdag zsidót, aki kifejezetten jó viszonyt ápolt a római helytartóval. A nyílt utcán végzett vele a gyilkosa, odalépett mellé, előkapta a kését a köpenye alól, szúrt, majd a kikötő felé menekült. Nem ez volt az első merénylet, ezért is lettek ennyire idegesek a népek. Elképesztő, milyen emberek vannak, ráadásul valószínűleg zsidó volt az illető, minket is ezért néztek meg ennyire.

Pált nem érdekelte a dolog. Közölte, hogy ha már úgyis a próféta sorsa jut neki, akkor követi Jónás példáját – levonult a hajófenékbe és hamarosan már a fedélzeten is lehetett hallani a horkolását.

- Nagyon kimerítette az út – magyaráztam az egyik matróznak, amikor megkérdezte, hogy normális-e a gazdám.

Majd végre elengedtek minket és felszedték a horgonyt. Mire kiértünk a tengerbe nyúló kőmólók védelméből, már túl voltam a reggelin – amikor zöldülni kezdtem, a már említett matróz gyorsan a korláthoz rángatott, hogy ne kelljen még egyszer letakarítania a fedélzetet. Nem értettem, miért tört rám ilyen hirtelen ez a nyavaja, de felvilágosítottak, hogy ez szinte mindenkivel megesik, aki először száll tengerre.

Vagy hosszú kihagyás után, mint én.

De estére már kutya bajom se volt. Hacsak az nem, hogy a hazatérés feletti izgalom miatt nem tudtam elaludni, ébren, nyitott szemmel feküdtem a fedélzet kemény deszkáján és a magasban

imbolygó csillagokat bámulva hallgattam a mester jónási horkolását.

Ez még pont kifért a tekercs aljára

Azóta olvastam azokat a könyveket, amiket az apostolok írtak az Úrról meg a maguk apró-cseprő ügyeiről. Sőt, volt olyan, amit én körmöltem le, bár nem igazán élveztem azt a munkát, Pál folyton kiakadt a közbekérdezéseimen. Az üdvözlésekbe bele akart írni, de azt elsumákoltam, nem kellek én oda. Ha valami balhé lesz, akkor ne legyen már rajta saját kezűleg a listán. De igazából nincs mit hozzátenni ezekhez az írásokhoz. Ilyen embereket választott ki magának az Úr; remélem azért Ő tudja, hogy miért. Pált még értem, a hozzá hasonló megszállottak jobb, ha Istennel vannak, mint ellene, de Pétert egyszerűen nem tudom felfogni. Nem a fülem miatt, bár megjegyzem, nem kevés keresztyéni erény volt azt megbocsátani. Na mindegy. Csak leírtam pár dolgot, meg részletet, amit a fejesek annyira nem tartottak fontosnak. Nyilván azért, mert nem is azok. Csak nekem, de nekem fontosak. Nekem ez jutott, én így voltam ott, így sikerült belekeverednem a dologba. Igazából nem is bánom. Jó, sokszor volt, hogy bántam, de ma már nem bánom. Majd lehet, hogy egyszer összeszedem azt is, hogy mire jutottunk Tarsuszban, meg mi lett abból, hogy Barnabással összefutottam a főutcán, de végül is azokat már egész jól megírták a többiek. Jó, a legjobb részeket kihagyták, de hát sose volt ezekhez érzékük. Aztán mégis milyen jól felpörgették a dolgokat. Tudnak valamit, annyi szent.

Hát akkor ennyi lenne. Még annyit hozzátennék, hogy újabban, vénségemre megint érzem a fületem. János meg egyre furcsábbakat álmodik, azt monda, majd két műszak között nekiülünk és leírjuk. Hát, majd kiderül, hogy bírja idegileg. Mármint hogy nekem diktáljon. Mindegy. Addig is Marana Tha mindenkinek.

2009.08.08, Csolnok

(Előretékinés – részlet a folytatásból)

Tarsusz

Tönkrevágom az üzletet

Épp egy egész jól sikerült alkuból tartottam hazafelé, amikor megakadt a szemem egy ismerős, nagydarab fazonon. Kezemben a tekercs sokat érő papirusz, körülöttem Tarsusz késő délutáni nyüzsgése, előttem pedig egy rakás szerencsétlenség. Egy nagyon nagy rakás szerencsétlenség.

- Barnabás – szóltam oda neki szüleim nyelvén, akárcik is voltak. - Ciprusról.

A zsidó szavakra felkapta a fejét és kereste, honnan jöttek. Intettem neki, hogy én voltam. Egy darabig bámult, majd kivillantotta a fogait.

- Málkus! Az Úr küldött az utamba! Az áldóját, de megváltoztál!

Közelebb lépett, megragadta a szakállamat és úgy üdvözölt, ahogy odahaza szokás. Kicsit meg is szorongatta a karomat, mintha egy rabszolga izmait méregette volna pár utcával odébb a kispiacon.

- Mi járatban erre? - érdeklődtem. - Elsodorta a hajódat egy vihar és itt kötöttetek ki Ciprus helyett?

Barnabás kicsit odébb húzott, hogy a főút mentén húzódó oszlopcsarnok árnyékába kerüljön – a napnak még mindig rendes ereje volt. Szusszant egy nagyot, láttam rajta, hogy nagyon kimerült.

- Már rég jártam Cipruson – vallotta be. - Antiókiából jövök.

- Melyikből?

- A nagyból. Szíriából. Ott van egy... mindegy, ott lakom most. Sault keresem.

- A tarsuszi Saul? - játszottam a fejem.

- Ki mást? - nézett rám. A fáradságán keresztül is láttam rajta, hogy valami öröm sugárzik át a tekintetén. - És amikor megláttalak, már tudtam, hogy meg is fogom találni.

Ekkor kellett volna sikoltozva elrohannom. Helyette meghívtam hozzánk. Mármint Hozzá. A tarsuszi Saulhoz.

- Szóval jól éltek itt – állapította meg Barnabás, miután kényelmesen elhelyezkedett az egyik hűvös oszlopunk tövében. A lábát már felfrissítette egy hideg vizes áztatás, most a torkáról moshatta le a városi bolyongás porát. Intettem az öreg Efraimnak, hogy hozzon még citromlevet, a vendégünk hasába – ránézésre – elég sok fér. Bort még nem akart ilyen korán inni.

- Hála az Úrnak – bólintottam. - Jól megy az üzlet.

- Tehát Saul kereskedő lett.

- Hát, ha úgy vesszük... Igazából én intézem a dolgokat, ő meg adja a családi háttérrel.

Barnabás kicsit savanyú képet vágott, gondolom a citromlé miatt.

- Ezt hogy érted? - kérdezte végül.

- A családját nevet, meg mindent, amit használunk. Az apósa szállítja a kecskebundát, abból mi sátorlapokat készítünk és eladjuk. Legalábbis ez az alap. Két éve nekiláttunk kész sátrakat is árulni, karókkal, kötelekkel, csak megveszik a csomagot és már mehetnek is. Drágább, persze, mint ha maguk faragnák ki, de azért fogy ebből is. Nem a helyiek veszik, de szerencsére megfordul erre felé sokféle ember a világ minden részéről. Léhűtő rómaiak meg hasonlóak. A haszon egy részét pedig kamatra kiadjuk.

- Kamatra kiadjátok?

- Kölcsönbe. Főleg pogányoknak. Kicsit mindig aláígérünk a többi pénzváltónak és egyéb ilyesmivel foglalkozó atyafinak, na meg ott vannak a Fekete Kecske emberei is, ha meg kell látogatni valakit, aki nem fizet.

Nem tudom, miért nem tetszett neki az, amit mesélek. Idejön a házába, issza a citromlevemet és pofákat vág hozzá.

- Apósa? - szólalt meg végül.

- Igazából csak ex-apósa. A Fekete Kecske. Mikor hazatértünk, már másnap a nyakunkon volt, hogy itt a legfőbb ideje megemlékezni az eljegyzésről. Azzal a Sáronnal, tudod.

- Aki elől menekültetek - bólintott. Emlékezett, nem az a feledékeny fajta.

- De csak annyi sikerrel, mint Jónás az Úr elől. Úgyhogy meg is ejtettük a frigyet. Néha még ma is rosszat álmodom, ha eszembe jut.

A savanyú ábrázatba egy kis együttérzés vegyült.

- De Saul szelíden viselte. - Efraim közben visszaért, így én is a kezembe vettem egy hűs citromos vízzel teli kupát. - És Sárón... hogy mondjam... lenyugodott. Férjes asszony lett, ez volt minden, amiről álmodott. Én beadtam neki, hogy nekem köszönheti azt, hogy Saul visszatért, így túléltem a dolgot.

- Gondolom úgy csavartad, hogy akár igaz is lehet, amit mondtál.

- Sohasem hazudok - néztem rá sértetten. - Kérdezd bármelyik üzletfeletem. Rokont is mondanék, csak az sajnos nincs.

- Itt vagyok én - bökött izzadt mellkasára Barnabás. Elég értetlenül nézhettem, mert kérdés nélkül is megmagyarázta. - Testvérek vagyunk az Úrban. Vagy nem vagyunk azok, Málkus? Furcsán éreztem magam, de szinte azonnal bólintottam.

- Dehogynem.

- Mármint Jézusról mondtam, hogy az Úrban - hajolt egy kicsit közelebb a ciprusi.

- Értettem én elsőre is - fortyantam fel egy kicsit. - Saul is megtartotta a hitet, ha ez érdekel.

- Ezt örömmel hallom - dőlt hátra Barnabás. - Csak tudod, tíz év hosszú idő.

- Van az több is, mint tíz - pontosítottam. Amióta a kamatokkal foglalkozom, három naptár napjait fújom kívülről. És az idő pénz.

- Azért kicsit csodálkozom - jegyezte meg kicsit később a ciprusi. - Saul... annyira tele volt Lélekkel tíz éve. Emlékszem, hogyan próbálta szinte mindenkinek hirdetni az örömhírt ott Jeruzsálemben, még az életét sem féltette. Utána meg... szóval kereskedő lett? Üzletember? A gyermekeinek tanítja csak az Úr útját?

- Nincsenek gyermekei - világosítottam fel. - Majdnem lett egy, de Sáron belehalt a szülésbe. Meg a fiú is.

- Ó - nyúlt meg Barnabás arca. - Nagyon sajnálom. Az Úr adjon vigasztalást.

Majdnem mondtam valamit arról, hogy - a kis Saultól eltekintve - az eset maga volt a vigasztalás, de nem éreztem túlságosan olyan gondolatnak, amit Barnabás értékelt volna. Vagy akár az Úr. Bár ő adta és szerencséjére el is vette azt a nőt.

Úgyhogy nem mondtam semmit.

- Szóval akkor Saulnak segítesz a családi vállalkozásban - váltott témát, mikor már túl kínossá vált a csend kettőnk között.

- Dehogy! - Azért igyekeztem türtőztetni magam, de sosem szerettem, amikor ennyire félreértik a helyzetet. Bár már megszokhattam volna. - Ő igazából nem csinál semmit, néha elbeszélget a kegyesebb üzletfelekkel, de annyi. Meg szokta szőni a sátorlapokat, azt szereti csinálni. Mindent én intézek. Olyan vagyok, mint József a Potifár házában. Leszámítva persze a feleséges dolgot.

Na az durva lett volna, tettem hozzá gondolatban.

- Szóval a nagytiszteletű rabbi, miután annyi évet tanult, sátrat sző, mint egy egyszerű cilíciai mesterember? - foglalta össze Barnabás.

- Miért tenne többet, ha így is nagyszerűen mennek a dolgok? Tiszteletreméltó atyja, az öreg Benjámin is nagyon elégedett, a fivérei is, mindenki. Dániel, a legkisebb öccse nemrégiben megvette azt a hajót, amit eddig bérelt, így sokkal nagyobb haszonnal tudunk szállítani. Zakariás, a középső fivér pedig elvette a Fekete Kecske kisebbik lányát, így a család és az üzleti kapcsolat nem vált szét.

- Akkor sem értem. Hova lett az a tűz, ami Saulban volt, mikor legutóbb láttam? Megnősült, és onnantól kezdve a család az első?

Ezt egy kicsit álszentnek éreztem. Okot viszont nem találtam, hogy miért kellene ezt lepleznem.

- Hát nem ti oltottátok meg ezt a tüzet, amikor elzavartatok minket Jeruzsálemből? Nagyon jól tudtátok, hogy mivel jár, ha vissza kell térnie az atyai házba.

Nem tudom, miért támadt bennem hirtelen ez az indulat. Igazából annak idején sem bántam, hogy megszabadultam tőlük, ráadásul hazatérhettem - habár Tarzusznál idegenebb városban még nem jártam azelőtt soha. Itt sem panaszkodhatom; mégis, valahogy ez a nagydarab ciprusi megpiszkált bennem egy tuskét, amire már nem is emlékeztem, hogy ott van.

Vártam, hogy mivel vág vissza. Nem is kellett sokáig várnom.

- Igazad van - közölte. - De remélem, hogy az Úr olyan tüzet adott Saulba, amit mi emberek nem tudunk megoltani.

- Ebben meg neked lehet igazad - tértem vissza a kedvesebb hangomhoz. Különben sem volt jogos az orra alá dörgölni azt, amit nem is ő csinált igazából. - Saul igenis aktívan hirdeti az örömhírt.

- Valóban? - csillant fel Barnabás szeme. - Ezt örömmel hallom. És hogyan?

- Leveleket ír meg vitatkozik.

- Leveleket ír meg vitatkozik?

- Ahogy mondom. Hozzá hasonló tudós emberekkel. Még pogányokkal is. - Vártam, hogy itt megütközik, de helyette valami felcsillant a szemében. Úgyhogy nekibátorodva folytattam. - Én mindig is mondtam neki, hogy nem azért tanult annyit ott Gamáriel lábainál, hogy olyan egyszerű faragatlan népséget akarjon tanítani, mint mondjuk én. A tudósok napokig el tudnak vitatkozni olyan dolgokon, amiből én mondjuk egy kukkot sem értek. Saulnak meg pont ez kell, szeret vitatkozni. Meg leveleket írunk.

- Írunk? - húzta fel a szemöldökét Barnabás.

- Nagyon szépen tudok írni – világosítottam fel. - Takarékosan. Egyszer versenyeztem egy hivatásos íródéákkal az egyik csarnokban, egy árverési jegyzőkönyvet írtunk le ugyanakkora papiruszra. Én tíz tétellel többet tudtam ráírni, ráadásul a betűim is szebbek voltak. Izé, görög betűk, de Saul azt mondta, azért még nem haragszik az Úr.

- Nem, azért én se hiszem – bólintott Barnabás. - Tehát Saul neked diktálja le a leveleit.

- Úgy van. Igen komoly emberekkel is váltottunk már levelet. Én is olvasom fel, tudod, Saulnak az utóbbi években már romlik a szeme.

- És miről leveleztek?

- Az örömhírről, mint már mondtam. Ők mondjuk bölcselkedésnek hívják, de az nem számít. Saul úgy kicsavarja a gondolataikat, hogy maguk se ismernek rá és muszáj elismerniük, hogy minden Jézusról szól. Aztán vagy írnak még, vagy nem. Meg a tarzusi akadémián is tanulnak sokan, akikkel kapcsolatot tartunk. Saul persze nem megy be oda, mert pogány hely, de van egy titkos találkahelyünk... - Óvatosan körbenéztem, nehogy Efraim itt ólálkodjon valahol és süketnek tettesse magát. Lehalkítottam a hangom. - Szóval ott szoktunk néha találkozgatni. Van, hogy álruhában, mert nagy botrány lenne, ha kiderülne, hogy pogányokkal ilyesmit...

- De azt mondtad, üzleteltek is a pogányokkal.

- Az más – legyintettem. - Meg abból tizedet fizetünk, ahogy kell. De pénz nélkül vitatkozni meg bölcselkedni pogányokkal... Benjámín meg a Fekete Kecske teljesen kész lenne, ha megtudná, hogy Saul még mindig nem hagyta abba az ifjúkori eltévelyedését.

- Azt hiszik, hogy abbahagyta?

- Gondolom, már egy ideje nem hozták szóba. Úgy voltak vele, majd kinövi. Barnabás elégedettnek tűnt.

- Málkus, téged az Úr Jézus küldött az utamba – jelentette ki ünnepélyesen. - Balzsam a szívemnek minden szavad, pedig sok kétely rága az idevezető úton.

- Miért is jöttél? - kérdeztem rá.

- Beszélnem kell Saullal – közölte, úgy tűnt, ennél többet nem tudok kihúzni belőle az eddig adagolt ravaszságommal. - Hol is van?

- Házon kívül – közöltem vele én is. - Ezekben a forró hetekben aki csak teheti, felmegy a hegyekbe. A Fekete Kecske van ott fent egy szép háza a kedvenc kecskéinél, az egész család ott pihen. Ha enyhül az idő, talán visszatérnek.

- De mikor? - türelmetlenkedett Barnabás.

Az izzó, kék égre néztem, a lassan felmelegedő citromos vizembe kortyoltam majd megvontam a vállam.

- Ha enyhül az idő. Talán akkor.

Szerettem volna egy kicsit nézegetni Barnabás megnyúlt ábrázatát, de persze ezt az örömet is elrontották.

- Barnabás Ciprusról! - hallottam a jól ismert hangot a hátam mögül. - Hát igaz volt a látás, tényleg az Úr küldte!

A tarzuszi Saul, nyakig porosan.

Ekkor már tudtam, hogy kevés vagyok ahhoz, ami ezek után következni fog.

A szerző egyéb könyveiről: szabosandor.blog.hu

A folytatásról és egyebekről: [Facebook](#): Cseles apostolok